

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΗ ΚΔ'

Τετάρτη 8 Νοεμβρίου 2017 (πρωί)

ΘΕΜΑΤΑ

Α. ΕΙΔΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ

1. Επικύρωση Πρακτικών, σελ. 1713
2. Επί διαδικαστικού θέματος, σελ. 1317 , 1318, 1319, 1320

Β. ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΟΣ ΕΛΕΓΧΟΣ

Ανακοίνωση του δελτίου επικαίρων ερωτήσεων της Πέμπτης 9 Νοεμβρίου 2017, σελ. 1315

Γ. ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

Συζήτηση επί της αρχής των άρθρων και του συνόλου του σχεδίου νόμου του Υπουργείου Εξωτερικών "Κύρωση της Ενισχυμένης Συμφωνίας Εταιρικής Σχέσης και Συνεργασίας μεταξύ της Ευρωπαϊκής Ένωσης και των κρατών - μελών της, αφενός και της Δημοκρατίας του Καζαχστάν, αφετέρου", σελ. 1315 - 1320

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ

ΒΑΡΕΜΕΝΟΣ Γ. , σελ. 1315 - 1713

ΟΜΙΛΗΤΕΣ

Α. Επί διαδικαστικού θέματος:

ΒΑΡΕΜΕΝΟΣ Γ. , σελ. 1317, 1318, 1319, 1320
ΘΕΟΧΑΡΟΠΟΥΛΟΣ Α. , σελ. 1320
ΚΑΤΣΙΚΗΣ Κ. , σελ. 1318
ΛΟΒΕΡΔΟΣ Α. , σελ. 1319, 1320
ΠΑΠΠΑΣ Χ. , σελ. 1318

Β. Επί του σχεδίου νόμου του Υπουργείου Εξωτερικών:

ΒΑΡΔΑΛΗΣ Α. , σελ. 1315
ΘΕΟΧΑΡΟΠΟΥΛΟΣ Α. , σελ. 1316, 1317, 1320
ΚΑΤΡΟΥΓΚΑΛΟΣ Γ. , σελ. 1318, 1320
ΚΟΥΖΗΛΟΣ Ν. , σελ. 1317
ΛΟΒΕΡΔΟΣ Α. , σελ. 1317
ΠΑΠΠΑΣ Χ. , σελ. 1318

ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΙΣ:

ΒΑΡΕΜΕΝΟΣ Γ. , σελ. 1317
ΚΕΔΙΚΟΓΛΟΥ Σ. , σελ. 1317

ΠΡΑΚΤΙΚΑ ΒΟΥΛΗΣ

ΙΖ' ΠΕΡΙΟΔΟΣ

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΜΕΝΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

ΣΥΝΟΔΟΣ Γ'

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΗ ΚΔ'

Τετάρτη 8 Νοεμβρίου 2017 (πρωί)

Αθήνα, σήμερα στις 8 Νοεμβρίου 2017, ημέρα Τετάρτη και ώρα 10.02', συνήλθε στην Αίθουσα των συνεδριάσεων του Βουλευτηρίου η Βουλή σε ολομέλεια για να συνεδριάσει υπό την προεδρία του Β' Αντιπροέδρου αυτής κ. **ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΒΑΡΕΜΕΝΟΥ**.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Βαρεμένος): Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, αρχίζει η συνεδρίαση.

Πριν εισέλθουμε στην ημερήσια διάταξη της νομοθετικής εργασίας, έχω την τιμή να ανακοινώσω στο Σώμα το δελτίο επικαιρών ερωτήσεων της Πέμπτης 9 Νοεμβρίου 2017.

Α. ΕΠΙΚΑΙΡΕΣ ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ Πρώτου Κύκλου (Άρθρο 130 παράγραφοι 2 και 3 του Κανονισμού της Βουλής)

1. Η με αριθμό 239/6-11-2017 επίκαιρη ερώτηση του Βουλευτή Αττικής της Νέας Δημοκρατίας κ. Μαυρουδή Βορίδη προς την Υπουργό Διοικητικής Ανασυγκρότησης, με θέμα: «Προκήρυξη θέσεων γενικών διευθυντών».

2. Η με αριθμό 213/1-11-2017 επίκαιρη ερώτηση του Ε' Αντιπροέδρου της Βουλής και Βουλευτή Δωδεκανήσου της Δημοκρατικής Συμπαράταξης ΠΑΣΟΚ - ΔΗΜΑΡ κ. Δημητρίου Κρεμαστίνου προς τον Υπουργό Μεταφορών και Υποδομών, με θέμα: «Ημιτελές ακόμα και μετά τη λήξη της προθεσμίας παράδοσης το Σχολείο Αρχαγγέλου Ρόδου».

3. Η με αριθμό 250/7-11-2017 επίκαιρη ερώτηση του Βουλευτή Α' Θεσσαλονίκης του Κομμουνιστικού Κόμματος Ελλάδας κ. Ιωάννη Δελή προς την Υπουργό Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, σχετικά με τα οξυμένα προβλήματα που συναντάνε οι σπουδαστές των δημοσίων ΙΕΚ με το άνοιγμα των σχολών τους.

Β. ΕΠΙΚΑΙΡΕΣ ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ Δεύτερου Κύκλου (Άρθρο 130 παράγραφοι 2 και 3 του Κανονισμού της Βουλής)

1. Η με αριθμό 240/6-11-2017 επίκαιρη ερώτηση του Βουλευτή Δωδεκανήσου της Νέας Δημοκρατίας κ. Εμμανουήλ Κόνσολα προς τον Υπουργό Υποδομών και Μεταφορών, με θέμα: «Άμεση αποκατάσταση των ζημιών στις λιμενικές εγκαταστάσεις για την κρουαζιέρα στην Κω».

2. Η με αριθμό 216/3-11-2017 επίκαιρη ερώτηση της Βουλευτού Δράμας της Δημοκρατικής Συμπαράταξης ΠΑΣΟΚ - ΔΗΜΑΡ κ. Χαράς Κεφαλίδου προς την Υπουργό Πολιτισμού και Αθλητισμού, με θέμα: «Κίνδυνος υπολειμματικής μουσειολογίας και αρχαιολογικού τόπου Δελφών».

3. Η με αριθμό 251/7-11-2017 επίκαιρη ερώτηση του Βουλευτή Αχαΐας του Κομμουνιστικού Κόμματος Ελλάδας κ. Νικολάου Καραθανασόπουλου προς την Υπουργό Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, σχετικά τους εργαζόμενους στο πρακτορείο διανομής Τύπου «ΕΥΡΩΠΗ».

ΑΝΑΦΟΡΕΣ - ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ (Άρθρο 130 παράγραφος 5 του Κα-

νονισμού της Βουλής)

1. Η με αριθμό 100/4-10-2017 ερώτηση του Δ' Αντιπροέδρου της Βουλής και Βουλευτή Α' Αθηνών της Νέας Δημοκρατίας κ. Νικήτα Κακλαμάνη προς την Υπουργό Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, με θέμα: «Αριθμός διπλών και τριπλών συντάξεων στη χώρα».

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, εισερχόμαστε στην ημερήσια διάταξη της

ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Μόνη συζήτηση και ψήφιση επί της αρχής, των άρθρων και του συνόλου του σχεδίου νόμου του Υπουργείου Εξωτερικών: «Κύρωση της Ενισχυμένης Συμφωνίας Εταιρικής Σχέσης και Συνεργασίας μεταξύ της Ευρωπαϊκής Ένωσης και των κρατών-μελών της, αφενός και της Δημοκρατίας του Καζαχστάν, αφετέρου».

Το νομοσχέδιο ψηφίστηκε στη Διαρκή Επιτροπή κατά πλειοψηφία. Εισάγεται προς συζήτηση στη Βουλή με τη διαδικασία του άρθρου 108 του Κανονισμού της Βουλής, δηλαδή μπορούν να λάβουν τον λόγο όσοι έχουν αντίρρηση επί της κυρώσεως αυτής της συμφωνίας.

Θέλει κάποιος συνάδελφος να λάβει τον λόγο;

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΒΑΡΔΑΛΗΣ: Εγώ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Βαρεμένος): Παρακαλώ, κύριε συνάδελφε, έχετε τον λόγο.

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΒΑΡΔΑΛΗΣ: Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Κύριε Υπουργέ, εμείς είμαστε αντίθετοι με αυτή την συμφωνία, γιατί δεν έχει καμμία σχέση με τα συμφέροντα των λαών εκατέρωθεν, τόσο των λαών της Ευρωπαϊκής Ένωσης όσο και του Καζαχστάν. Άλλωστε η Ευρωπαϊκή Ένωση δεν είναι κανένα αρνάκι ούτε είναι καμμία ένωση των λαών της Ευρώπης. Αποτελεί μια ένωση των μονοπωλίων και στόχος της είναι να υπερασπιστεί τα συμφέροντα των δικών της επιχειρηματικών ομίλων. Βεβαίως και η αστική τάξη του Καζαχστάν πιστεύει ότι μέσω τέτοιου είδους συμφωνιών, μπορεί να εξασφαλίσει καλύτερα -όχι μόνο με την Ευρωπαϊκή Ένωση αλλά και με άλλες ιμπεριαλιστικές χώρες, όπως είναι, για παράδειγμα, η Ρωσία ή οι Ηνωμένες Πολιτείες της Αμερικής- τα δικά της συμφέροντα.

Άρα όχι μόνο δεν έχουν συμφέρον οι λαοί του Καζαχστάν και της Ευρωπαϊκής Ένωσης, αλλά θα συνεχίσουν να ματώνουν, για να εξασφαλιστεί η κερδοφορία των επιχειρηματικών ομίλων εκατέρωθεν.

Τι απαντάτε εσείς, κύριε Υπουργέ, σε αυτό το ζήτημα που βάζουμε εμείς;

Διαβάζω απ' τα πρακτικά τη συζήτηση στην επιτροπή. Λέτε: «Εφόσον οι καπιταλιστικές οικονομίες υπάρχουν εκατέρωθεν,

προφανώς εμβάθυνση καπιταλιστικών σχέσεων εξυπηρετούν παρόμοιες συνθήκες». Καλά μέχρι εδώ. Δηλαδή επιβεβαιώνετε με έναν τρόπο, αυτά που σας λέμε και συνεχίζετε: «Όμως στο μέλλον σε άλλες σχέσεις παραγωγής θα εξυπηρετηθεί τους λαούς των περιοχών». Με άλλες σχέσεις και στο μέλλον!

Τι μας λέτε, κύριε Υπουργέ; Προφανώς γνωρίζετε ότι η ανάπτυξη των παραγωγικών δυνάμεων δεν γίνεται αυθόρμητα και έξω από τις παραγωγικές σχέσεις. Πιο απλά -για τον κόσμο που μας ακούει περισσότερο-, ο καπιταλισμός αναπτύσσει -αυτό το σύστημα, δηλαδή, το κεφαλαιοκρατικό- τις παραγωγικές δυνάμεις, για να εξυπηρετήσει τον βασικό σκοπό, δηλαδή την κερδοφορία των επιχειρηματικών ομίλων. Γι' αυτό αναπτύσσει τις παραγωγικές δυνάμεις και οι παραγωγικές σχέσεις αναπτύσσονται σε σχέση με την ανάπτυξη των παραγωγικών δυνάμεων. Δεν είναι ανεξάρτητες απ' αυτές.

Έτσι, λοιπόν, η κατεύθυνση που έχει η ανάπτυξη των παραγωγικών δυνάμεων στο σύστημα που ζούμε, είναι η εξασφάλιση της κερδοφορίας των επιχειρηματικών ομίλων και όσο στην εξουσία θα βρίσκονται τα πολιτικά σας αφεντικά, δηλαδή οι επιχειρηματικοί όμιλοι, οι μονοπωλιακοί όμιλοι, η εμβάθυνση και η ανάπτυξη αυτών των οικονομικών σχέσεων θα γίνεται στη βάση της εκμετάλλευσης των εργαζόμενων. Δεν υπάρχει άλλη βάση, λοιπόν. Αυτή τη βάση εσείς στηρίζετε.

Ποιος είναι ο δικός σας ρόλος, δηλαδή, πώς στηρίζετε αυτή τη βάση πρακτικά σήμερα; Καλύπτετε με έναν φιλολαϊκό μανδύα όλα αυτά που σας είπα προηγούμενα, δηλαδή τις επιλογές του μεγάλου κεφαλαίου, με απλά λόγια, την αύξηση της κερδοφορίας. Το ίδιο δεν κάνατε και με τον αντιασφαλιστικό νόμο; Εσείς δεν ήσασταν που υποστηρίζατε ότι δεν πρόκειται να μειωθούν οι συντάξεις; Και σήμερα έχετε προκαλέσει -και νομίζω ότι το γνωρίζετε- την οργή τόσο των συνταξιούχων όσο και των εργαζόμενων και των αυτοαπασχολούμενων.

Με λίγα λόγια, δηλαδή, τώρα πάτε να μας πείτε ότι οι επιλογές της Ευρωπαϊκής Ένωσης, οι επιταγές, δηλαδή, των επιχειρηματικών της ομίλων μέσω αυτής της Συμφωνίας με το Καζαχστάν, έχουν στο βάθος τους στο μέλλον προοδευτικό, θετικό χαρακτήρα. Αυτά τα λέτε σε μια περίοδο, όπου οξύνονται οι ανταγωνισμοί στην περιοχή μεταξύ των διάφορων ιμπεριαλιστικών δυνάμεων.

Η Ευρωπαϊκή Ένωση μέσα σε αυτή την όξυνση των ιμπεριαλιστικών αντιθέσεων δεν θέλει σε καμιά περίπτωση να βρεθεί σε μειονεκτική θέση, γι' αυτό και προωθεί τέτοιου είδους συμφωνίες. Μιλάμε για τεράστια, για μεγάλα συμφέροντα στη συγκεκριμένη περιοχή.

Η Ευρωπαϊκή Ένωση, δηλαδή, παίρνει υπ' όψιν της τη στρατηγική σημασία που έχει το Καζαχστάν στην περιοχή, τον ρόλο που παίζει σε διάφορα ζητήματα είτε ασφάλειας είτε διαπραγματεύσεων για τη Συρία, το Ιράν, το Ιράκ κ.λπ., και θέλει να ενισχύσει τον δικό της ρόλο στην Κεντρική Ασία.

Μήπως όλα αυτά τα λέμε εμείς; Είναι μόνο εκτιμήσεις του Κομμουνιστικού Κόμματος της Ελλάδας; Για δείτε λίγο -την έχετε διαβάσει βεβαίως- την αιτιολογική έκθεση της ίδιας της συμφωνίας. Αφού η ίδια η Ευρωπαϊκή Ένωση εκτιμά το υψηλό επίπεδο επενδύσεων και εμπορίου, τη στρατηγική σημασία που έχει το Καζαχστάν, αναφέρει ξεκάθαρα τους στόχους αυτής της συμφωνίας, που δεν είναι άλλοι, από το να δεσμευτεί η χώρα σε ένα συγκεκριμένο πλαίσιο εμπορικής πολιτικής οικονομικού και επενδυτικού πλαισίου. Όπως η ίδια η έκθεση λέει, θα προκύψουν σημαντικά οφέλη για τις επιχειρήσεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης μέσα απ' αυτή τη συμφωνία.

(Στο σημείο αυτό κτυπάει το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας του κυρίου Βουλευτή)

Ένα λεπτό, κύριε Πρόεδρε, την ανοχή σας.

Τι προβλέπει, δηλαδή, πρακτικά; Η συμφωνία προβλέπει συγκεκριμένα τα εξής: Επιτάχυνση της απελευθέρωσης της αγοράς του Καζαχστάν. Αναδιορθώσεις για να διευκολύνουν τη διείσδυση των ευρωπαϊκών επιχειρηματικών ομίλων. Την προώθηση παραπέρα των ιδιωτικοποιήσεων στο Καζαχστάν. Ανάθεση δημόσιων συμβάσεων σε εταιρείες της Ευρωπαϊκής Ένωσης αλλά και γενικότερα.

Λειτουργία της δημόσιας διοίκησης για την εξυπηρέτηση των

επενδυτών. Αυτά είναι μέσα από την αιτιολογική έκθεση. Επίσης μέτρα για να ελέγχει τη συμμόρφωση του Καζαχστάν σε αυτή τη συμφωνία.

Τέλος, λέτε ότι μέσα απ' αυτή τη συμφωνία, διασφαλίζονται και τα συμφέροντα της χώρας μας, τα ελληνικά συμφέροντα. Ποια συμφέροντα, όμως, κύριε Υπουργέ; Από τη συμμετοχή, για παράδειγμα, σε δημόσιους διαγωνισμούς για διάφορα έργα στο Καζαχστάν ποιος θα έχει όφελος; Οι κατασκευαστικές εταιρείες που θα πάρουν αυτά τα έργα ή οι εργαζόμενοι; Προφανώς οι κατασκευαστικές εταιρείες. Γι' αυτούς γίνεται όλη η φασαρία.

Υπάρχει και μια σειρά από άλλα ζητήματα που λόγω της έλλειψης χρόνου δεν προλαβαίνω να αναπτύξω.

Για όλους τους παραπάνω λόγους, λοιπόν, εμείς καταψηφίζουμε τη συγκεκριμένη συμφωνία.

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Βαρεμένος): Κι εγώ ευχαριστώ.

Κύριε Θεοχαρόπουλε, έχετε τον λόγο για πέντε λεπτά.

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΘΕΟΧΑΡΟΠΟΥΛΟΣ: Κύριε Υπουργέ, κυρίες και κύριοι Βουλευτές, κυρώνουμε σήμερα την ενισχυμένη εταιρική σχέση συνεργασίας μεταξύ Ευρωπαϊκής Ένωσης και Καζαχστάν που υπεγράφη το 2015 και τέθηκε σε προσωρινή εφαρμογή την 1^η Μαΐου του 2016. Η στρατηγική της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την Κεντρική Ασία αποσκοπεί στην επίτευξη σταθερότητας και ευμάρειας στην περιοχή.

Το Καζαχστάν είναι η μόνη χώρα της περιοχής, που διατηρεί εμπορικές σχέσεις με την Ευρωπαϊκή Ένωση. Είναι μια χώρα, που έχει εργαστεί πολύ σκληρά για την ανάπτυξη της οικονομίας της. Προφανώς δεν είναι τυχαίο ότι κατάφερε να φτάσει στην εικοστή θέση μεταξύ εκατόν ογδόντα χωρών στην ανταγωνιστικότητα και στη τεσσαρακοστή τέταρτη από εκατόν είκοσι δύο στον τομέα της εκπαίδευσης.

Το πιο σημαντικό, όμως, που διαθέτει, είναι οι επενδυτικοί του νόμοι. Η χώρα αυτή, κύριε Κατρούγκαλε, έχει τους χαμηλότερους φόρους στην περιοχή και θα μιλήσω σε σχέση με τη χώρα μας στη συνέχεια.

Ένα άλλο χαρακτηριστικό της χώρας είναι ότι έχει καταφέρει να διατηρεί καλές σχέσεις τόσο με την Ευρωπαϊκή Ένωση όσο και με τη Ρωσία. Γι' αυτό και σύμφωνα με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή το Καζαχστάν αποτελεί ζωντανή απόδειξη ότι μπορεί να υπάρχουν καλές σχέσεις τόσο με την Ευρωπαϊκή Ένωση όσο και με τη Ρωσία.

Πέραν, όμως, απ' αυτά τα οικονομικά επιτεύγματα και σύμφωνα με το Παρατηρητήριο Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, το Καζαχστάν συνεχίζει να περιορίζει την ελευθερία του λόγου, του Τύπου και της θρησκείας σε μεγάλο βαθμό. Υπάρχουν, δηλαδή, σοβαρά προβλήματα.

Η ενισχυμένη συμφωνία προβλέπει ρυθμίσεις για συνεργασία σε τομείς όπως η υγεία, το περιβάλλον, η κλιματική αλλαγή. Καλύπτει θέματα νομοθετικής συνεργασίας, κράτους δικαίου, ξεπλύματος «μαύρου» χρήματος και πολλά άλλα.

Έχουμε, λοιπόν, μια ενισχυμένη συμφωνία, η οποία προωθεί την οικονομική και πολιτική εμπλοκή της Ευρωπαϊκής Ένωσης στην περιοχή, μια συμφωνία που προάγει περαιτέρω τα συμφέροντα των χωρών που έχουν ήδη δραστηριοποιηθεί επενδυτικά στο Καζαχστάν και που δυνητικά θα μπορούσε να είναι επωφέλης για τη χώρα μας.

Στο πλαίσιο αυτό, λοιπόν, η Δημοκρατική Συμπαράταξη βεβαίως και θα ψηφίσει την κύρωση αυτής της ενισχυμένης συνεργασίας.

Παράλληλα, όμως, θεωρούμε -και θέλουμε να το τονίσουμε- ότι οι οικονομικοί εταίροι του Καζαχστάν πρέπει να προσπαθήσουν περισσότερο, ώστε η Κυβέρνηση να λάβει άμεσα μέτρα στο θέμα των εργασιακών σχέσεων, καθώς και για τα ανθρώπινα δικαιώματα. Αυτή η ενισχυμένη συμφωνία εταιρικής σχέσης θα πρέπει να ελπίσουμε ότι θα λειτουργήσει επί της ουσίας στο ζήτημα των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και των εργασιακών σχέσεων, που θεωρητικά περιλαμβάνει και όπου υπάρχουν προβλήματα στη χώρα.

Κύριε Υπουργέ, πολύ γρήγορα θα σας αναφέρω ένα θέμα του Υπουργείου Εξωτερικών σε σχέση με το ζήτημα της Τουρκίας, στο οποίο βλέπουμε συνεχώς την ενίσχυση των προκλήσεων από

την πλευρά της Τουρκίας. Σε αυτό το θέμα και στις σχέσεις με την Ευρωπαϊκή Ένωση η Κυβέρνηση πρέπει να έχει μια ξεκάθαρη θέση. Η θέση της Δημοκρατικής Συμπαράταξης είναι ότι δεν θα πρέπει να κλείσει ο δρόμος της Τουρκίας προς την Ευρώπη, είναι ότι θα πρέπει να υπάρξουν αυστηρές προειδοποιήσεις προς την Τουρκία, για δημοκρατικές κατακτήσεις που θεωρούνται δεδομένες στην Ευρωπαϊκή Ένωση αλλά και για προβλήματα σε σχέση με τις γειτονικές χώρες όπως είναι η χώρα μας. Ο δρόμος θα πρέπει να παραμείνει ανοικτός, για να διευκολυνθούν οι φιλοευρωπαϊκές δυνάμεις στην Τουρκία. Δεν θα πρέπει να διευκολυνθούν οι εθνικιστές σε κάθε πλευρά. Κάθε αντίθετη εξέλιξη θα σπρώξει την Τουρκία στον απομονωτισμό και αυτό θα είναι εκτός των συμφερόντων και της χώρας μας.

Τέλος, κύριε Πρόεδρε, υπάρχει ένα πολύ σοβαρό ζήτημα που ανέκυψε χθες και αφορά τη λειτουργία της Βουλής και τις ανεξάρτητες αρχές. Μιλώ για το Γραφείο Προϋπολογισμού της Βουλής. Ο Πρόεδρος της Βουλής και ο Υπουργός Οικονομικών της Κυβέρνησης δεν αποδέχονται, όπως φαίνεται, την πραγματική κατάσταση της ελληνικής οικονομίας, που παρουσιάζεται στην έκθεση του Γραφείου Προϋπολογισμού της Βουλής. Κύριε Υπουργέ, αυτό αφορά και σας, γιατί ξέρετε πολύ καλά το θέμα της οικονομίας. Μιλούν για λάθος και για δημιουργία επικοινωνιακών εντυπώσεων.

Να αναφέρω μερικά στοιχεία, τι λέει η έκθεση; «Υπάρχει σημαντική εξαπλώση ευέλικτων μορφών απασχόλησης. Είναι υψηλό το ποσοστό αυτοαπασχολούμενων μερικής απασχόλησης και οι μεικτές τους αποδοχές ανέρχονται στα 394 ευρώ». Είναι λάθος αυτό;

«Η επιδείνωση του βιοτικού επιπέδου, η συμπίεση του εισοδήματος, η μηδενική προοπτική καριέρας και οι στάσιμοι μισθοί οδηγούν με βεβαιότητα στη φτωχοποίηση». «Χωρίς σοβαρή ελάφρυνση του χρέους η Ελλάδα θα χρεοκοπήσει». Καλά εσείς δεν τα λέγατε αυτά για το δημόσιο χρέος ότι χρειάζεται σοβαρή αναδιάρθρωση; Τώρα κατηγορείτε το Γραφείο Προϋπολογισμού της Βουλής ότι το λέει;

«Συνεχίζεται και στο προσχέδιο του προϋπολογισμού του 2018 η φοροκεντρική λιτότητα», και ακόμα χειρότερα; «Αυξάνεται το 2017 η αναλογία έμμεσων προς άμεσους φόρους για πρώτη φορά μετά από επτά χρόνια». Αυτά σας αναφέρει.

Ο κ. Τσακαλώτος, από όλα αυτά αναφέρθηκε στο στοιχείο των τόκων που αντί για 84 δισεκατομμύρια ευρώ -όπως λέει- είναι 64 δισεκατομμύρια ευρώ. Με αυτή τη λογική του κ. Τσακαλώτου το δημόσιο χρέος δεν θέλει αναδιάρθρωση;

Να επισημάνουμε, λοιπόν, για άλλη μια φορά στους κυβερνώντες και, κυρίως, στον Πρόεδρο της Βουλής, ότι το Γραφείο Προϋπολογισμού δεν είναι παράρτημα της Κυβέρνησης. Είναι ανεξάρτητη αρχή. Αυτό φαίνεται ότι ενοχλεί.

Κύριε Πρόεδρε, επειδή είναι εδώ και ο πρώην εκπρόσωπος Τύπου της προηγούμενης κυβέρνησης, της Νέας Δημοκρατίας, μπορώ να σας πω ότι τα ίδια προβλήματα είχε το Γραφείο Προϋπολογισμού και στην προηγούμενη κυβέρνηση και ενοχλούσε, κύριε Κεδίκογλου.

ΣΙΜΟΣ ΚΕΔΙΚΟΓΛΟΥ: Δεν αντιδρούσαμε έτσι.

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΘΕΟΧΑΡΟΠΟΥΛΟΣ: Ποτέ, όμως, δεν παύθηκε ή απειλήθηκε ότι θα παυθεί.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Βαρεμένος): Ολοκληρώστε, κύριε Θεοχαρόπουλε.

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΘΕΟΧΑΡΟΠΟΥΛΟΣ: Τελειώνω, κύριε Πρόεδρε, στην ίδια ανοχή που είχε ο προηγούμενος ομιλητής.

Αυτό ακριβώς, λοιπόν, φαίνεται ότι ενοχλεί την Κυβέρνηση. Δεν αντέχει την κριτική η Κυβέρνηση όχι μόνο από εμάς, από τα κόμματα της Αντιπολίτευσης αλλά και από τις ανεξάρτητες αρχές του κράτους.

Αυτό που μάλλον ενοχλεί τελικά, κύριε Υπουργέ, είναι ότι η τριμηνιαία έκθεση αναφέρεται συγκεκριμένα στις εργασιακές σχέσεις που καταπατούνται και στη λογική της φορολογίας, στη φοροκεντρική λιτότητα και στους έμμεσους φόρους που δεν είναι ούτε αριστερή ούτε προοδευτική πολιτική.

Αυτό που θέλουμε, είναι η ενίσχυση των ανεξάρτητων αρχών και όχι η υπονόμευσή τους. Σε αυτό πρέπει και εσείς να πάρετε θέση, διότι σας αφορά, διότι έχει ασχοληθεί με τα συγκεκριμένα

ζήτήματα. Αυτό που πρέπει να κάνουμε, είναι να ακούμε τις ανεξάρτητες αρχές και όχι κάθε φορά -όπως παλιότερα σε μικρότερο βαθμό η Νέα Δημοκρατία και τώρα σε μεγαλύτερο βαθμό, όπως βλέπουμε, ο ΣΥΡΙΖΑ- να τις υπονομεύουμε.

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Βαρεμένος): Πάντως ο κύριος καθηγητής αναγνώρισε ότι χρησιμοποίησε μη έγκυρα στοιχεία. Το αναφέρω, γιατί είναι σοβαρό. Μιλώ για το Γραφείο Προϋπολογισμού της Βουλής. Οφείλω να το σημειώσω, επειδή αναφερθήκατε στον Πρόεδρο της Βουλής.

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΘΕΟΧΑΡΟΠΟΥΛΟΣ: Ενισχυτικά σε αυτό που είπατε, ο Πρόεδρος του Γραφείου Προϋπολογισμού της Βουλής χθες έκανε μια δήλωση. Εγώ αναφέρθηκα για τα 84 δισεκατομμύρια ευρώ σε σχέση με τα 64 δισεκατομμύρια ευρώ, το οποίο δεν αλλάζει το συνολικό θέμα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Βαρεμένος): Εγώ αναφέρθηκα στην αυτοκριτική...

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΘΕΟΧΑΡΟΠΟΥΛΟΣ: Να πω και κάτι ακόμα. Το Γραφείο Προϋπολογισμού της Βουλής αποτελείται από στελέχη επιστημονικού κύρους, που προτάθηκαν από τον ΣΥΡΙΖΑ από τη Νέα Δημοκρατία από το ΠΑΣΟΚ και από τη ΔΗΜΑΡ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Βαρεμένος): Σας παρακαλώ, κύριε Θεοχαρόπουλε, ό,τι ήταν να πείτε, το είπατε από το Βήμα της Βουλής. Εγώ σημείωσα τη δήλωση αυτοκριτικής του κυρίου καθηγητή από το Γραφείο Προϋπολογισμού της Βουλής και αυτό είναι σοβαρό.

Ο κ. Κούζηλος έχει τον λόγο.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΚΟΥΖΗΛΟΣ: Ευχαριστώ πολύ, κύριε Πρόεδρε.

Σήμερα συζητάμε την κύρωση ενισχυμένης Συμφωνίας εταιρικής σχέσης και συνεργασίας μεταξύ Ευρωπαϊκής Ένωσης και της Δημοκρατίας του Καζαχστάν. Είναι μια θεωρητική και τυπική σχέση μεταξύ της Ευρωπαϊκής Ένωσης και του Καζαχστάν, με συγκεκριμένες συμφωνίες - πλαίσιο σε θέματα όπως είναι η ανάπτυξη εμπορίου, η ασφάλεια, θέματα οικονομίας, ζητήματα προστασίας περιβάλλοντος, μετανάστευσης, τουρισμού κ.λπ..

Εδώ γεννιούνται πάρα πολλά ερωτήματα όπως: Το Καζαχστάν ανήκει στην Ευρασιατική Ένωση. Η Ευρωπαϊκή Ένωση προσπαθεί μέσω της γεωπολιτικής της θεωρίας, να το κάνει δορυφόρο της. Όπως σας είπαμε και στην επιτροπή, οι ωφελούμενοι θα είναι οι λεγόμενοι ισχυροί του Νότου, δηλαδή η Γερμανία και οι δορυφόροι της και ο χαμένος θα είναι πάλι ο Νότος.

Η Ευρωπαϊκή Ένωση προσπαθεί να διεισδύσει σε όλο το πρώην ανατολικό μπλοκ σε χώρους όπως το Καζαχστάν, το Αζερμπαϊτζάν και διάφορες άλλες χώρες, με αποτέλεσμα και εμείς, δυστυχώς, ως μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης να αντιμετωπίζουμε σοβαρότατα προβλήματα όπως το τελευταίο γεγονός, το χθεσινό, όπου δεν θα συμμετέχουμε σε μια Σύνοδο Κορυφής στη Ρωσία, επειδή δεχόμαστε τις κυρώσεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης και επειδή θα συμμετέχουν εκπρόσωποι από την Κριμαία.

Η Ρωσία, όμως, μέσω του Καζαχστάν και μέσω των offshore της θα κάνει το εμπόριο με τη Γερμανία. Γι' αυτό θέλει αυτές τις εταιρικές σχέσεις. Το θέμα είναι εμείς τι κάνουμε. Δηλαδή θα φεύγουν τα γεωργικά προϊόντα, θα ζημιώνονται οι Έλληνες παραγωγοί, θα τους τα παίρνουν τσάμπα, θα πηγαίνουν μέσω των Γερμανών στο Καζαχστάν και από το Καζαχστάν στη Ρωσία; Αυτή είναι η ροή του χρήματος και έτσι πηγαίνει. Για τη Γερμανία όλα είναι χρήμα. Η χαμένη θα είναι πάλι η Ελλάδα. Σας το είπαμε και στην επιτροπή, σας το λέμε και τώρα.

Καταψηφίζουμε, λοιπόν, τη συγκεκριμένη κύρωση.

Θα θέλαμε, επίσης, μια απάντηση, στο γιατί δεν δεχθήκατε να πάτε. Γιατί τρεις Έλληνες Υπουργοί δεν δέχθηκαν να πάνε στη Ρωσία;

Ευχαριστώ πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Βαρεμένος): Κι εμείς.

Τον λόγο έχει ο κ. Λοβέρδος για πέντε λεπτά.

ΑΝΔΡΕΑΣ ΛΟΒΕΡΔΟΣ: Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Παίρνω τον λόγο, έχοντας εκφραστεί απολύτως από τα όσα είπε ο κ. Θεοχαρόπουλος, για να θέσω δύο θέματα αρμοδιότητάς σας. Μας δίνει, άλλωστε, ο Κανονισμός της Βουλής τη δυνατότητα, ως εκπρόσωποι των Κοινοβουλευτικών Ομάδων να πάρουμε τον λόγο.

Ενών τη φωνή μου, σε σχέση με την Τουρκία, με αυτά που είπε ο κ. Θεοχαρόπουλος, που δεν νομίζω ότι αποκλίνουν από την κεντρική γραμμή της εξωτερικής μας πολιτικής. Έχω, όμως, τις χθεσινές δηλώσεις και την ομιλία του Τούρκου προέδρου μπροστά μου και με βάση με αφορμή αυτή, θέλω να κάνω την εξής αναφορά στη Βουλή των Ελλήνων:

Με τα όσα είπε χθες στην ομιλία του ο Πρόεδρος Ερντογάν, αφηγήθηκε και υποστήριξε την τουρκική εισβολή στην Κύπρο και την έκτοτε κατοχή. Οι Ευρωπαίοι ηγέτες που τον ακούν, πρέπει πια να έχουν απολύτως καλά καταλάβει ότι αν όχι η Τουρκία, πάντως οπωσδήποτε ο Πρόεδρος Ερντογάν αποκλίνει σταθερά από την πολιτική πορεία που έχει η Ευρωπαϊκή Ένωση από τον σεβασμό της εθνικής λαϊκής κυριαρχίας και όλων των ειδών των δικαιωμάτων.

Πιστεύω ότι δεν υπάρχει χαρακτηριστικότερο παράδειγμα για τους ηγέτες της Ευρωπαϊκής Ένωσης, σε σχέση με το πώς αντιλαμβάνεται ο Πρόεδρος Ερντογάν την Ευρώπη, τις διεθνείς σχέσεις, τη λαϊκή κυριαρχία, την εθνική κυριαρχία, δεν υπάρχει χαρακτηριστικότερο παράδειγμα για την απόκλιση του από τις αξίες, τις αρχές της Δύσης και του δυτικού πολιτισμού, της Ευρωπαϊκής Ένωσης πρώτα απ' όλα, από τη χθεσινή του βάρβαρη ομιλία.

Το δεύτερο θέμα που θα ήθελα να αναφέρω, είναι το εξής: Δεν έχει σχέση η καθημερινή του πτυχή με το Υπουργείο Εξωτερικών αλλά έχει σχέση, στην ουσία του θέματος, με την πολιτική που ακολουθούμε σε σχέση με τον Αραβικό κόσμο, τις χώρες του Κόλπου και ειδικά τη Σαουδική Αραβία, κύριε Υπουργέ. Έχουμε μια αναφορά ενός Έλληνα ταξίαρχου, που θέτει ορισμένα ζητήματα νομιμότητας των συναλλαγών του Υπουργείου Εθνικής Αμύνης σε σχέση με τα εξοπλιστικά προγράμματα. Αυτό δεν σας αφορά. Είναι ζήτημα κοινοβουλευτικού ελέγχου. Ασκείται. Ωστόσο οι αποκαλύψεις του ταξίαρχου διορισθέντος από τον κ. Καμμένο πριν από πέντε μήνες, είναι πραγματικά πολύ δυσάρεστες. Έχουμε μια συναλλαγή, υποτίθεται, με τη Σαουδική Αραβία, μια διακρατική συμφωνία. Εκ μέρους της Σαουδικής Αραβίας, παρ' ότι η ίδια ζητάει συναλλαγές κυβέρνηση με κυβέρνηση, υπάρχει Έλληνας μεσάζων, που υποτίθεται ότι εκπροσωπεί τη Σαουδική Αραβία και κάποια στοιχεία που καταθέτει το Υπουργείο Εθνικής Αμύνης τα οποία δεν είναι σοβαρά.

Για σας, όμως, ως Υπουργείο Εξωτερικών υπάρχει ένα μεγάλο θέμα. Για τα όσα έχουν διαμειφθεί ανάμεσα στη χώρα της Σαουδικής Αραβίας και στην Ελλάδα, σε σχέση με ένα συγκεκριμένο εξοπλιστικό πρόγραμμα και με δεδομένη την οργανική σχέση ανάμεσα στα θέματα εξωτερικής πολιτικής και άμυνας, σας ρωτάω, κύριε Υπουργέ, και αν έχετε την καλοσύνη πάρτε θέση. Τα όσα έχουν διαμειφθεί αυτές τις μέρες, δείχνουν μια ποιότητα σχέσεων ανάμεσα στην Ελλάδα και στη Σαουδική Αραβία πάρα πολύ κακή. Εμείς να υποτίθεται ότι συναλλασσόμαστε μαζί της και η Πρεσβεία μας στο Ριάντ αλλά και η αντιπροσωπεία των Σαουδάρβων που είναι στην Ελλάδα, να λένε ότι με τον συγκεκριμένο μεσάζοντα δεν έχουν καμία σχέση.

Η συγκεκριμένη ενέργεια, πρώτον, θέτει θέματα εξωτερικής πολιτικής; Και δεύτερον, αν όλα αυτά αφορούν την Υεμένη, υπάρχει ένα γενικότερο πρόβλημα εξωτερικής πολιτικής, κύριε Υπουργέ;

Σας ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Βαρεμένος): Κύριε Υπουργέ, έχετε τον λόγο.

ΧΡΗΣΤΟΣ ΠΑΠΠΑΣ: Κύριε Πρόεδρε, πριν πάρει τον λόγο ο Υπουργός, θα ήθελα τον λόγο.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Βαρεμένος): Μα, κύριε Παππά,...

ΧΡΗΣΤΟΣ ΠΑΠΠΑΣ: Ως Κοινοβουλευτικός Εκπρόσωπος έχω δικαίωμα να μιλήσω.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Βαρεμένος): Ορίστε, έχετε τον λόγο.

ΧΡΗΣΤΟΣ ΠΑΠΠΑΣ: Για τη διευκόλυνση της συζήτησής που διεξάγεται αυτή τη στιγμή, έχω να συνεισφέρω το εξής: Επειδή ανεφέρθη προηγουμένως για τον βάρβαρο λόγο του Τούρκου Προέδρου Ερντογάν, έβλεπα να πω ότι ο Τούρκος πρόεδρος βρίσκεται και τα κάνει και δεν βρίσκει μόνο τώρα, έβρισκε πάντα και με την προηγούμενη κυβέρνηση. Βρίσκει και τα κάνει! Και το

πρόβλημα δεν είναι πρόβλημα της Τουρκίας, είναι πρόβλημα εσωτερικό.

Το ερώτημα που μοιραία απευθύνεται στον κύριο Υπουργό, ο οποίος δεν θα το γνωρίζει -απευθύνεται πιο πολύ στον Υπουργό Εξωτερικών- είναι το εξής: Υπήρξε πρόσκληση για την επίσκεψη Τσαβούσογλου στη Θράκη; Υπήρξε πρόσκληση για επίσημη επίσκεψη; Η επίσκεψη ήταν επίσημη; Αν δεν ήταν επίσημη, τότε γιατί η ελληνική πλευρά δεν την απαγόρευσε για λόγους ασφαλείας; Γιατί αφήνει η ελληνική πλευρά περιθώρια σε τουρκική αποσχιστική προπαγάνδα στη Θράκη;

Και για να κλείσω, κύριε Πρόεδρε -που είχατε και αντίρρηση να μας δώσετε τον λόγο- για μας, για τους Έλληνες εθνικιστές, η λύση για να προασπιστούμε αυτή τη στιγμή τη Θράκη, μάλλον αυτό που θα συνεισφέρει στη θωράκιση της Θράκης μας, είναι να κλείσει επιτέλους αυτή η φιδοφωλιά πρακτόρων, να κλείσει το τουρκικό Προξενείο Κομοτηνής με οποιεσδήποτε συνέπειες. Δεν θα μείνουμε εμείς οι Έλληνες, να σηκώνουμε σημαία και παντιέρα υπέρ της ευρωπαϊκής προοπτικής της Τουρκίας. Η Τουρκία δεν είναι Ευρώπη και το τουρκικό προξενείο δεν έχει καμιά δουλειά στην ελληνική μας Θράκη.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Βαρεμένος): Κύριε Υπουργέ, έχετε τον λόγο.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΚΑΤΣΙΚΗΣ: Κύριε Πρόεδρε, μπορώ να έχω τον λόγο;

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Βαρεμένος): Δεν έχετε προβάλει αντίρρηση στην κύρωση της συμφωνίας...

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΚΑΤΣΙΚΗΣ: Μα με συγχωρείτε, ο Κοινοβουλευτικός Εκπρόσωπος της Δημοκρατικής Συμπαράταξης μιλούσε επί πέντε λεπτά για τον κ. Καμμένο. Εμείς δεν έχουμε το δικαίωμα, να τοποθετηθούμε σε αυτή την εκτός θέματος τοποθέτηση για τον Αρχηγό των ΑΝΕΛ;

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Βαρεμένος): Είχαν επιφυλαχθεί, γι' αυτό τους δόθηκε ο λόγος.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΚΑΤΣΙΚΗΣ: Λέτε, λοιπόν, ότι δεν έχουμε δικαίωμα. Καλώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Βαρεμένος): Ορίστε, κύριε Υπουργέ, έχετε τον λόγο.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΚΑΤΡΟΥΓΚΑΛΟΣ (Αναπληρωτής Υπουργός Εξωτερικών): Κύριε Πρόεδρε, θα αναφερθώ και σε άλλα θέματα εκτός του μοναδικού και κύριου θέματος της συζήτησης, που είναι η κύρωση της Συμφωνίας με το Καζαχστάν. Οφείλω, όμως, να πω -και νομίζω ότι σε αυτό το κλίμα ήταν και η τοποθέτηση του Κοινοβουλευτικού Εκπροσώπου των Ανεξαρτήτων Ελλήνων- ότι δεν είναι σκόπιμο να γίνεται σύγχυση των διατάξεων του Συντάγματος και του Κανονισμού που αφορούν τον κοινοβουλευτικό έλεγχο, με αυτά που αφορούν το νομοθετικό έργο, γιατί ο κοινοβουλευτικός έλεγχος πρέπει να ασκείται υπεύθυνα και αυτό δεν σημαίνει μόνο από την πλευρά της Αντιπολίτευσης αλλά και από τη δυνατότητα της Κυβέρνησης να μπορεί να δίνει πλήρεις απαντήσεις, απέναντι στα θέματα τα οποία τίθενται, που προϋποθέτουν μελέτη, ενημέρωση. Αυτό ισχύει, αν δεν θέλουμε να περιορίζεται στο επίπεδο των εντυπώσεων, η ανταλλαγή των απόψεων που έχουμε στην Αίθουσα της Βουλής.

Θεωρώ, λοιπόν, όχι υπεύθυνη την κριτική όταν ασκείται εκτός Κανονισμού της Βουλής, εκτός Συντάγματος, εκτός θέματος της συζήτησης και εν μέρει κι εκτός της αρμοδιότητας του Υπουργού ο οποίος είναι παρών. Επαναλαμβάνω, επειδή ακούστηκαν και επειδή πάνω απ' όλα η Βουλή είναι Βήμα δημοσίου διαλόγου, θα απαντήσω. Δεν μπορούσα, όμως, να μην πω ότι ο τρόπος με τον οποίο τέθηκαν, συνιστά κατά τη γνώμη μου παρέμβαση από τα κοινοβουλευτικά πράγματα. Ήδη λόγω του γεγονότος που είπε ο Πρόεδρος ότι τον λόγο παίρνουν μόνο όσοι είχαν διατυπώσει αντίθεση στην κύρωση, υπάρχουν πλευρές της Βουλής που δεν ακούστηκαν, για θέματα που είναι αρκετά ευρύτερου ενδιαφέροντος, απ' αυτά τα οποία αφορά η κύρωση της Συμφωνίας με το Καζαχστάν.

Ως προς το θέμα, λοιπόν, της κύρωσης πρόκειται για τις λεγόμενες συμφωνίες νέου τύπου, τις οποίες κυρώνει και προωθεί η Ευρωπαϊκή Ένωση με τις χώρες που θέλουν να έχουν εμπορικές σχέσεις και που έχουν το εξής βασικό χαρακτηριστικό. Δεν περιορίζονται μόνο σε οικονομικές σχέσεις αλλά και σε θέματα

ευρύτερα δικαιωμάτων, σχέσεων με την κοινωνία των πολιτών. Τα θέματα τα οποία έθεσε ο κ. Θεοχαρόπουλος και αφορούν τα δικαιώματα στο Καζαχστάν, αποτελούν τμήμα της συμφωνίας, γιατί ακριβώς αυτό είναι το χαρακτηριστικό αυτής της νέας γενιάς των νομοθετικών κειμένων.

Το Καζαχστάν, τώρα, όπως αναφέρθηκε από τους ορισμένους ομιλητές, είναι μία από τις χώρες που έχουν στενές σχέσεις με την Ευρωπαϊκή Ένωση - η Ευρωπαϊκή Ένωση αποτελεί τον βασικό εταίρο- έχουν, όμως, και στενές σχέσεις και με τη Ρωσία. Είναι μέλος, λοιπόν, της Ευρασιατικής Ένωσης. Από αυτή την άποψη είναι προς το συμφέρον και του λαού του Καζαχστάν και της Ευρωπαϊκής Ένωσης η σύναψη στενότερων εμπορικών σχέσεων, ακριβώς γιατί κάτι τέτοιο προωθεί όχι μόνο την οικονομική συνεργασία αλλά και γενικότερα την πολιτική ισορροπία σε αυτόν τον πολύ ευαίσθητο χώρο του Καυκάσου.

Η προηγούμενη εμπορική συμφωνία του 1999 είχε ήδη θέσει την οικονομική βάση για την ανάπτυξη των εμπορικών σχέσεων. Αυτή η καινούργια με είκοσι εννέα κεφάλαια προωθεί ακόμα περισσότερο τις σχέσεις αυτές.

Έρχομαι τώρα στις αντιρρήσεις που διατυπώθηκαν.

Από τη μεριά του Κομμουνιστικού Κόμματος η βασική αντίθεση που διατυπώνεται αφορά στον χαρακτήρα της Ευρωπαϊκής Ένωσης και προφανώς είναι σεβαστή η άποψη αυτή του Κομμουνιστικού Κόμματος. Αυτό το οποίο είπα και στο οποίο ασκήθηκε κριτική, είναι το εξής απλό, το οποίο προφανώς θα το θυμόσαστε και από τα πρώτα κεφάλαια του κομμουνιστικού μανιφέστου.

Λέει ο Μαρξ, λοιπόν, ότι η αστική τάξη επαναστατικοποιεί τις δυνάμεις παραγωγής, διαλύει όλα τα εμπόδια. Ο Μαρξ μιλάει για την πρώτη παγκοσμιοποίηση, αλλά προφανώς αυτά τα οποία περιγράφει, ισχύουν έτι περισσότερο για τη δεύτερη. Με λίγα λόγια ο Μαρξ λέει ότι η αστική τάξη αναπτύσσει στο έπακρο και με επαναστατικό τρόπο τις δυνάμεις παραγωγής, αλλά είναι σαν μαθητευόμενος μάγος, γιατί δεν μπορεί να ελέγξει μετά τις σχέσεις παραγωγής που έρχονται σε αντίθεση με αυτές.

Αυτό, λοιπόν, που είπα και το οποίο το επαναλαμβάνω και τώρα, είναι ότι οι διαδικασίες αυτές της καπιταλιστικής ολοκλήρωσης, είναι νομοτελειακές διαδικασίες. Ανταποκρίνονται στον ρυθμό ανάπτυξης των παραγωγικών δυνάμεων. Η παγκοσμιοποίηση, με λίγα λόγια, ως φαινόμενο δεν μπορεί να τεθεί σε τοίχους. Το βασικό ζήτημα, όμως, είναι πώς, με ποιους νομικούς, πολιτικούς μηχανισμούς θα ελεγχθεί η κατεύθυνσή της. Ναι μεν δεν μπορεί να αποτραπεί, δεν είναι και φυσικό φαινόμενο, όμως, που από μόνη της θα διαλύσει τα εργασιακά δικαιώματα ή θα φέρει τις κοινωνίες μας πίσω στον 19^ο αιώνα.

Νομίζω ότι εδώ έκλεισε ο κύκλος όσων είχαν τοποθετήσεις επί της συμφωνίας.

Θα απαντήσω σε όλα τα ζητήματα τα οποία τέθηκαν, μολονότι κατά τη γνώμη μου κακώς τέθηκαν, όπως είπα αρχικά.

Ως προς το ζήτημα της κριτικής η οποία ασκήθηκε στο Γραφείο Προϋπολογισμού της Βουλής, σε καμμία περίπτωση δεν συνιστά αμφισβήτηση της ανεξαρτησίας του, που πρέπει να είναι εγγενές χαρακτηριστικό της δράσης και της λειτουργίας του.

Από εκεί και μετά, όμως, όπως λένε οι Αμερικανοί, ο καθένας, ακόμα και το Γραφείο Προϋπολογισμού της Βουλής, έχει δικαίωμα στις απόψεις του, όμως, δεν έχει δικαίωμα να έχει δικά του στοιχεία. Το γεγονός ότι τα στοιχεία στα οποία αναφέρθηκε δεν ήταν ακριβή, δεν ήταν μόνο αντικείμενο κριτικής του Υπουργού Οικονομίας, αλλά εκ των υστέρων -και νομίζω ότι τον τιμά αυτό- ομολογία και του ίδιου του επικεφαλής του Γραφείου Προϋπολογισμού της Βουλής.

Επομένως αυτό που κάναμε, ήταν κάτι θετικό και για τη δημοκρατία και για το Γραφείο Προϋπολογισμού της Βουλής, για τον απλό λόγο ότι προϋπόθεση οποιουδήποτε φορέα πολύ περισσότερο ενός θεσμού όπως είναι το Γραφείο Προϋπολογισμού της Βουλής, που πρέπει να έχει υψηλά εχέγγυα, είναι η αξιοπιστία του. Όταν η αξιοπιστία του πλήττεται από τους ίδιους που είναι υποχρεωμένοι να την προσφυλάσσουν, πρέπει όλοι οι θεσμικοί παράγοντες της πολιτείας να προσπαθούν να αποκαταστήσουν το τρωθέν κύρος ενός θεσμού, ακριβώς για να τον προστατεύσουν.

Θεωρώ ύπατης υποκρισίας την αναφορά στα εργασιακά, γιατί αν δείτε την πράξη 6 του 2012, η οποία διέλυσε τις εργασιακές σχέσεις στη χώρα, είναι προφανές έργο αυτών που μας ασκούν την κριτική και ακριβώς αποτελεί νομίζω χαρακτηριστικό των δυνάμεων του δικομματισμού, δηλαδή τις παλιές αμαρτίες τις δικές τους, τη διάλυση της χώρας να προσπαθούν να τις αποδώσουν σε εμάς, λες και ο λαός δεν έχει μνήμη.

Νομίζω, λοιπόν, ότι, πράγματι, θα έπρεπε να ντρέπονται αυτοί που έκαναν τις εργασιακές σχέσεις στην Ελλάδα τόπο εργασιακής ζούγκλας, να ασκούν κριτική σε εμάς, που προσπαθούμε να ανατρέψουμε τη διάλυση που έφεραν αυτοί και στο εργασιακό δίκαιο το ατομικό και στο συλλογικό, πρακτικά την κατάργηση των συλλογικών συμβάσεων εργασίας.

Θα αναφερθώ τώρα στα θέματα της Τουρκίας. Αποτελεί σταθερά της ελληνικής εξωτερικής πολιτικής, η προσπάθεια να διατηρηθεί η ευρωπαϊκή προοπτική της Τουρκίας και για το συμφέρον του τουρκικού λαού αλλά και για το συμφέρον της πολιτικής σταθερότητας στην περιοχή. Αυτό δεν σημαίνει προφανώς ότι αδιαφορούμε είτε για τις εσωτερικές εξελίξεις στην Τουρκία, αυτές που αφορούν το κράτος δικαίου, τα δικαιώματα ή πολύ περισσότερο σε ό,τι μας αφορά, προκλητικές, δηλαδή, δηλώσεις οι οποίες έχουν αναθεωρητικό χαρακτήρα ή επιχαιρούν για την παραβίαση των αρχών του Διεθνούς Δικαίου. Η σταθερότητα, η ψυχραιμία και η αυστηρότητα απέναντι στις προκλήσεις αυτές αποτελούν σταθερό χαρακτηριστικό διαχρονικά της εξωτερικής πολιτικής και χαρακτηριστικό της δικής μας πολιτικής. Δεν σημαίνει, όμως, ότι θα πρέπει να εξωθήσουμε την Τουρκία σε έναν δρόμο έξω από την Ευρώπη, γιατί κάτι τέτοιο ουσιαστικά είναι αντίθετο και στα συμφέροντα της δικής μας χώρας. Έχουμε συμφέρον σε μια ευρωπαϊκή Τουρκία και όχι σε μια εχθρική Τουρκία.

Τέλος, θα αναφερθώ για το ζήτημα που τέθηκε για την αναβολή της μεικτής διυπουργικής επιτροπής με τη Ρωσία. Πρέπει να σας πω ότι με τη Ρωσία έχουμε τις καλύτερες σχέσεις από όλο το προηγούμενο διάστημα. Η προετοιμασία αυτής της μεικτής διυπουργικής επιτροπής έχει γίνει με συνάντηση δική μου με τον συναρμόδιο Υπουργό Μεταφορών- ο οποίος είναι αντίστοιχα επικεφαλής από τη ρωσική πλευρά της μεικτής διυπουργικής επιτροπής- δύο φορές, μια στο Ηράκλειο και μια στη Θεσσαλονίκη. Αναβλήθηκε, αλλά εργαζόμαστε με τη ρωσική πρεσβεία και τη ρωσική κυβέρνηση, ούτως ώστε να την επαναπρογραμματίσουμε. Δεν υπάρχει επομένως καμμία κηλίδα στις σχέσεις μας με τη Ρωσία, που θέλουμε στο πλαίσιο της γενικότερης πολυδιάστατης εξωτερικής μας πολιτικής, να είναι και αυτές στο υψηλότερο δυνατό επίπεδο των τελευταίων χρόνων.

Ελπίζω ότι δεν άφησα κάτι αναπάντητο από αυτά τα οποία τέθηκαν, μολονότι κατά τη γνώμη μου κακώς τέθηκαν σε αυτή την διαδικασία. Έπρεπε να τεθούν στη διαδικασία του κοινοβουλευτικού ελέγχου.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Βαρεμένος): Ευχαριστούμε.

Κηρύσσεται περαιωμένη η συζήτηση επί της αρχής, των άρθρων και του συνόλου του σχεδίου νόμου του Υπουργείου Εξωτερικών...

ΑΝΔΡΕΑΣ ΛΟΒΕΡΔΟΣ: Όχι, με συγχωρείτε, κύριε Πρόεδρε, ζητώ τον λόγο.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Βαρεμένος): Δεν έχετε τον λόγο, κύριε Λοβέρδο!

ΑΝΔΡΕΑΣ ΛΟΒΕΡΔΟΣ: Έχω δικαίωμα να πάρω τον λόγο κατά το άρθρο 64 του Κανονισμού μετά από ομιλία Υπουργού.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Βαρεμένος): Όχι, δεν έχετε δικαίωμα δευτερολογίας!

ΑΝΔΡΕΑΣ ΛΟΒΕΡΔΟΣ: Μην το κάνετε αυτό.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Βαρεμένος): Είναι γενναιόδωρο το Προεδρείο απέναντί σας, κύριε Λοβέρδο.

ΑΝΔΡΕΑΣ ΛΟΒΕΡΔΟΣ: Παραδόξως τώρα μειώνει τη γενναιοδωρία του, παραβιάζοντας τον Κανονισμό και μη δίνοντάς μου τον λόγο.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Βαρεμένος): Είπα...

ΑΝΔΡΕΑΣ ΛΟΒΕΡΔΟΣ: Θα σας στείλω ερώτημα επί του Κανονισμού.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Βαρεμένος): Σας παρακαλώ πολύ

τώρα!

ΑΝΔΡΕΑΣ ΛΟΒΕΡΔΟΣ: Μην το κάνετε αυτό! Σας στέλνω τώρα ερώτημα επί του Κανονισμού και θα υποχρεωθείτε να μου δώσετε τον λόγο.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Βαρεμένος): Μη με αναγκάσετε να χαρακτηρίσω την συμπεριφορά σας.

Ορίστε, έχετε τον λόγο για ένα λεπτό.

ΑΝΔΡΕΑΣ ΛΟΒΕΡΔΟΣ: Κύριε Υπουργέ, ζητώ τον λόγο μόνο για ένα θέμα επί του Κανονισμού.

Είναι πολύ προβληματικό αυτό που συμβαίνει. Η Βουλή έχει προς συζήτηση θέμα του Υπουργείου Εξωτερικών σήμερα. Ερχόμαστε να τοποθετηθούμε επί του θέματος. Το κάναμε. Όταν, όμως, έχουμε το Υπουργείο εδώ, είναι αδιανόητο να ισχυρίζεστε ότι ευρύτερα θέματα που αφορούν την αρμοδιότητα του Υπουργείου, δεν μπορούν να τεθούν. Κάνετε λάθος. Κάνετε πολύ μεγάλο λάθος και πρέπει να ξέρετε ότι η Βουλή έχει παρακολουθήσει αυτή τη λογική, όταν έρχονται εδώ υπουργεία για κυρώσεις συμφωνιών ή συμβάσεων. Αυτό είναι δεδομένο, απλώς το αγνοείτε.

Δεύτερον, συμφωνούμε μαζί σας ότι δεν πρέπει να μεταβληθεί η πολιτική μας σε σχέση με την ένταξη της Τουρκίας και τις σχετικές διαδικασίες στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Η παρουσία, όμως, του Υπουργείου Εξωτερικών σήμερα στη Βουλή αλλά και οποιουδήποτε άλλου υπουργείου, δίνει το δικαίωμα στα πολιτικά κόμματα να στηλιτεύσουν δηλώσεις του Τούρκου προέδρου.

Τρίτον, χάρομαι πάρα πολύ, που διά της σιωπής σας συνομολογείτε ότι υπάρχει πρόβλημα σε σχέση με την εξωτερική μας πολιτική από ενέργειες του Υπουργείου Εθνικής Αμύνης.

Ευχαριστώ.

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΘΕΟΧΑΡΟΠΟΥΛΟΣ: Κύριε Πρόεδρε, παρακαλώ τον λόγο.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Βαρεμένος): Κύριε Θεοχαρόπουλε, εδώ τώρα ισχύει το «βρήκαμε παπά, να θάψουμε πέντε - έξι!» Αυτή είναι η ερμηνεία του Κανονισμού.

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΘΕΟΧΑΡΟΠΟΥΛΟΣ: Για μισό λεπτό μόνο ζητώ τον λόγο, κύριε Πρόεδρε, και θα απαντήσει ολοκληρωμένα ο Υπουργός στη συνέχεια.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Βαρεμένος): Σας παρακαλώ!

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΘΕΟΧΑΡΟΠΟΥΛΟΣ: Ο κύριος Υπουργός το δέχεται.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Βαρεμένος): Μιας και είναι ο Υπουργός εδώ δηλαδή;

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΘΕΟΧΑΡΟΠΟΥΛΟΣ: Ένα λεπτό! Ο κύριος Υπουργός το δέχεται. Θέλω να πω κάτι για το Καζαχστάν.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Βαρεμένος): Κύριε Θεοχαρόπουλε, σας παρακαλώ πάρα πολύ.

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΘΕΟΧΑΡΟΠΟΥΛΟΣ: Σε ένα λεπτό, κύριε Πρόεδρε, θα έχω ολοκληρώσει.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Βαρεμένος): Κύριε Θεοχαρόπουλε, σας παρακαλώ πάρα πολύ. Το να παρεξηγείτε την ευγένεια και τη διάθεση του Προεδρείου...

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΘΕΟΧΑΡΟΠΟΥΛΟΣ: Θέλω να πω κάτι για το Καζαχστάν στον κύριο Υπουργό και ολοκληρώνεται η συζήτηση.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Βαρεμένος): Ορίστε, κύριε Θεοχαρόπουλε, έχετε τον λόγο.

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΘΕΟΧΑΡΟΠΟΥΛΟΣ: Όσον αφορά για το Καζαχστάν, για το νομοσχέδιο σήμερα, πολύ σωστά είπατε για τα εργασιακά θέματα ότι προβλέπονται μέσα. Σας το είπα κι εγώ στην ομιλία μου. Αυτό το οποίο πρέπει να δούμε, είναι αν, πραγματικά, θα εφαρμοστούν στην πράξη και συμφωνούμε.

Όσον αφορά για την Τουρκία...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Βαρεμένος): Σας παρακαλώ, κύριε Θεοχαρόπουλε. Ολοκληρώσατε.

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΘΕΟΧΑΡΟΠΟΥΛΟΣ: Στο συγκεκριμένο ζήτημα για την Τουρκία, πράγματι, είμαστε στη γραμμή της υπεράσπισης, τού να μείνει στην Ευρωπαϊκή Ένωση η Τουρκία σε αυτή τη λογική.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Βαρεμένος): Ωραία, κατανοητό.

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΘΕΟΧΑΡΟΠΟΥΛΟΣ: Όσον αφορά για τα άλλα θέματα που είπατε, τα έθεσα, γιατί είναι θέματα μείζονα της Βουλής. Σήμερα όσον αφορά στο Γραφείο Προϋπολογισμού της

Βουλής, υπάρχει δημοσίευμα...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Βαρεμένος): Σας παρακαλώ πολύ, κύριε Θεοχαρόπουλε. Πήρατε την απάντηση. Πήρατε πολλαπλή απάντηση.

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΘΕΟΧΑΡΟΠΟΥΛΟΣ: Κύριε Πρόεδρε, μη μου κόβετε τον λόγο.

Υπάρχει δημοσίευμα σήμερα ότι παύεται ο κ. Λιαργκόβας. Μου είπατε για τα εργασιακά. Κάνατε μία κριτική στους προηγούμενους. Εγώ σας ανέφερα τι λέει η έκθεση του Γραφείου Προϋπολογισμού της Βουλής. Σε αυτή να απαντήσετε, αν υπάρχουν ευέλικτες μορφές απασχόλησης.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Βαρεμένος): Ωραία, ευχαριστώ πολύ.

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΘΕΟΧΑΡΟΠΟΥΛΟΣ: Επίσης για το δημόσιο χρέος...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Βαρεμένος): Ολοκληρώσατε.

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΘΕΟΧΑΡΟΠΟΥΛΟΣ: Και όσον αφορά το δημόσιο χρέος, το ότι είναι 64 δισεκατομμύρια και όχι 84 δισεκατομμύρια οι τόκοι, το κάνει αυτή τη στιγμή, κατά τη γνώμη σας, εξυπηρετήσιμο το χρέος; Δώστε μια απάντηση σε αυτά τα συγκεκριμένα ερωτήματα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Βαρεμένος): Ωραία.

Τον λόγο έχει ο Αναπληρωτής Υπουργός Εξωτερικών κ. Γεώργιος Κατρούγκαλος.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΚΑΤΡΟΥΓΚΑΛΟΣ (Αναπληρωτής Υπουργός Εξωτερικών): Ο μοναδικός λόγος που παίρνω ξανά τον λόγο, είναι γιατί, πράγματι, ενώ αναφέρθηκα σε όλα τα θέματα τα οποία είχαν τεθεί, παρέλειψα να αναφερθώ σε ένα που έθεσε ο κ. Λοβέρδος.

Εξακολουθώ να έχω την ίδια άποψη, ως προς το πως πρέπει να είναι διακριτοί οι ρόλοι του κοινοβουλευτικού ελέγχου και του νομοθετικού έργου. Όμως αυτή εν πάση περιπτώσει ας πούμε ότι είναι η διαφωνία μας.

Επί του συγκεκριμένου ζητήματος που θέσατε, αποδεικνύει νομίζω του λόγου το αληθές της δικής μου άποψης. Θέσατε ένα ζήτημα, που άπτεται ενδεχομένως της αρμοδιότητας του Υπουργείου Εξωτερικών, είναι όμως, κυρίως, ζήτημα που αφορά το Υπουργείο Άμυνας. Το θέτετε με έναν τέτοιο τρόπο, που όποια απάντηση κι αν δοθεί, μπορεί να έχει ελλείψεις κι αυτές τις ελλείψεις αργότερα να τις επικαλεστείτε, όπως τις επικαλεστήκατε και τώρα. Ακριβώς αυτό δείχνει, γιατί θα πρέπει ο κοινοβουλευτικός έλεγχος να ασκείται με σοβαρότητα κι όχι για εντυπώσεις.

Απ' ό,τι ξέρω πάντως, ο Υπουργός Άμυνας έδωσε ήδη σαφείς απαντήσεις και εξηγήσεις, λέγοντας ότι ήταν πληρεξούσιος του κράτους της Σαουδικής Αραβίας, όπως προβλέπεται από τη νομοθεσία, αυτός ο οποίος διαπραγματεύθηκε κι επομένως δεν υπάρχει κάποιο ζήτημα κενού της νομικής τάξης.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Βαρεμένος): Κηρύσσεται περαιωμένη η συζήτηση επί της αρχής, των άρθρων και του συνόλου του σχεδίου νόμου του Υπουργείου Εξωτερικών: «Κύρωση της Επισχεμένης Συμφωνίας Εταιρικής Σχέσης και Συνεργασίας μεταξύ της Ευρωπαϊκής Ένωσης και των κρατών - μελών της αφε- νός, και της Δημοκρατίας του Καζαχστάν, αφετέρου».

Ερωτάται το Σώμα: Γίνεται δεκτό το νομοσχέδιο;

ΕΛΕΝΗ ΣΤΑΜΑΤΑΚΗ: Ναι.

ΣΙΜΟΣ ΚΕΔΙΚΟΓΛΟΥ: Ναι.

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΘΕΟΧΑΡΟΠΟΥΛΟΣ: Ναι.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΚΟΥΖΗΛΟΣ: Όχι.

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΒΑΡΔΑΛΗΣ: Όχι.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΚΑΤΣΙΚΗΣ: Ναι.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΣΑΡΙΔΗΣ: Ναι.

ΣΠΥΡΙΔΩΝ ΔΑΝΕΛΛΗΣ: Ναι.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Βαρεμένος): Συνεπώς το νομοσχέδιο του Υπουργείου Εξωτερικών: «Κύρωση της Επισχεμένης Συμφωνίας Εταιρικής Σχέσης και Συνεργασίας μεταξύ της Ευρωπαϊκής Ένωσης και των κρατών - μελών της, αφενός και της Δημοκρατίας του Καζαχστάν, αφετέρου» έγινε δεκτό κατά πλειοψηφία, σε μόνη συζήτηση, επί της αρχής, των άρθρων και του συνόλου και έχει ως εξής:

«Κύρωση της Επισχεμένης Συμφωνίας Εταιρικής Σχέσης και

Συνεργασίας μεταξύ της Ευρω- παϊκής Ένωσης και των κρατών - μελών της, αφενός και της Δημοκρατίας του Καζαχστάν, αφε- τέρου

Άρθρο πρώτο

Κυρώνεται και έχει την ισχύ, που ορίζει το άρθρο 28 παρ. 1 του

Συντάγματος, η Ενισχυμένη Συμφωνία Εταιρικής Σχέσης και Συ- νεργασίας μεταξύ της Ευρωπαϊκής Ένωσης και των κρατών- μελών της, αφενός, και της Δημοκρατίας του Καζαχστάν, αφε- τέρου, που υπογράφηκε στις Βρυξέλλες, στις 21 Δεκεμβρίου 2015, της οποίας το πρωτότυπο κείμενο στην ελληνική γλώσσα έχει ως εξής:

ΕΝΙΣΧΥΜΕΝΗ ΣΥΜΦΩΝΙΑ ΕΤΑΙΡΙΚΗΣ ΣΧΕΣΗΣ ΚΑΙ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ
ΜΕΤΑΞΥ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΈΝΩΣΗΣ ΚΑΙ ΤΩΝ ΚΡΑΤΩΝ ΜΕΛΩΝ ΤΗΣ ΑΦΕΝΟΣ,
ΚΑΙ ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ ΤΟΥ ΚΑΖΑΧΣΤΑΝ ΑΦΕΤΕΡΟΥ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΤΙΤΛΟΣ

ΠΡΟΟΙΜΙΟ

ΤΙΤΛΟΣ Ι ΓΕΝΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ ΚΑΙ ΣΚΟΠΟΙ ΤΗΣ ΠΑΡΟΥΣΑΣ ΣΥΜΦΩΝΙΑΣ

ΤΙΤΛΟΣ ΙΙ ΠΟΛΙΤΙΚΟΣ ΔΙΑΛΟΓΟΣ ΚΑΙ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΣΤΟΝ ΤΟΜΕΑ ΤΗΣ ΕΞΩΤΕΡΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ

ΤΙΤΛΟΣ ΙΙΙ ΕΜΠΟΡΙΟ ΚΑΙ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1 ΕΜΠΟΡΕΥΜΑΤΙΚΕΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΕΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2 ΤΕΛΩΝΕΙΑ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3 ΤΕΧΝΙΚΑ ΕΜΠΟΔΙΑ ΣΤΟ ΕΜΠΟΡΙΟ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4 ΥΓΕΙΟΝΟΜΙΚΑ ΚΑΙ ΦΥΤΟΪΓΕΙΟΝΟΜΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5 ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΚΑΙ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΗ

ΤΜΗΜΑ 1 ΓΕΝΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

ΤΜΗΜΑ 2 ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑΣΥΝΟΡΙΑΚΗ ΠΑΡΟΧΗ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ

ΥΠΟΤΜΗΜΑ 1 ΟΛΕΣ ΟΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

ΥΠΟΤΜΗΜΑ 2 ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΕΚΤΟΣ ΤΗΣ ΠΑΡΟΧΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ

ΤΜΗΜΑ 3 ΠΡΟΣΩΡΙΝΗ ΠΑΡΟΥΣΙΑ ΦΥΣΙΚΩΝ ΠΡΟΣΩΠΩΝ ΓΙΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΥΣ ΣΚΟΠΟΥΣ

ΤΜΗΜΑ 4	ΕΘΝΙΚΕΣ ΚΑΝΟΝΙΣΤΙΚΕΣ ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ
ΤΜΗΜΑ 5	ΤΟΜΕΑΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ
ΤΜΗΜΑ 6	ΕΞΑΙΡΕΣΕΙΣ
ΤΜΗΜΑ 7	ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6	ΚΙΝΗΣΕΙΣ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ ΚΑΙ ΠΛΗΡΩΜΕΣ
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 7	ΔΙΑΝΟΗΤΙΚΗ ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑ
ΤΜΗΜΑ 1	ΑΡΧΕΣ
ΤΜΗΜΑ 2	ΠΡΟΤΥΠΑ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΔΙΑΝΟΗΤΙΚΗΣ ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑΣ
ΤΜΗΜΑ 3	ΕΠΙΒΟΛΗ ΤΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ ΔΙΑΝΟΗΤΙΚΗΣ ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑΣ
ΤΜΗΜΑ 4	ΕΥΘΥΝΗ ΤΩΝ ΕΝΔΙΑΜΕΣΩΝ ΠΑΡΟΧΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 8	ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΣΥΜΒΑΣΕΙΣ
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 9	ΠΡΩΤΕΣ ΥΛΕΣ ΚΑΙ ΕΝΕΡΓΕΙΑ
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 10	ΕΜΠΟΡΙΟ ΚΑΙ ΒΙΩΣΙΜΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 11	ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΜΟΣ
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 12	ΚΡΑΤΙΚΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ, ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ ΠΟΥ ΥΠΟΚΕΙΝΤΑΙ ΣΕ ΚΡΑΤΙΚΟ ΕΛΕΓΧΟ ΚΑΙ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ ΣΤΙΣ ΟΠΟΙΕΣ ΧΟΡΗΓΟΥΝΤΑΙ ΕΙΔΙΚΑ Ή ΑΠΟΚΕΛΙΣΤΙΚΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ Ή ΠΡΟΝΟΜΙΑ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 13	ΔΙΑΦΑΝΕΙΑ
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 14	ΕΠΛΥΣΗ ΔΙΑΦΟΡΩΝ
ΤΜΗΜΑ 1	ΣΤΟΧΟΣ ΚΑΙ ΠΕΔΙΟ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ
ΤΜΗΜΑ 2	ΔΙΑΒΟΥΛΕΥΣΕΙΣ ΚΑΙ ΔΙΑΜΕΣΟΛΑΒΗΣΗ
ΤΜΗΜΑ 3	ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ ΕΠΛΥΣΗΣ ΔΙΑΦΟΡΩΝ
ΥΠΟΤΜΗΜΑ 1	ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΔΙΑΙΤΗΣΙΑΣ
ΥΠΟΤΜΗΜΑ 2	ΣΥΜΜΟΡΦΩΣΗ
ΥΠΟΤΜΗΜΑ 3	ΚΟΙΝΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ
ΤΜΗΜΑ 4	ΓΕΝΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ
ΤΙΤΛΟΣ IV	ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΣΤΟΝ ΤΟΜΕΑ ΤΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΚΑΙ ΒΙΩΣΙΜΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1	ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΣ ΔΙΑΛΟΓΟΣ
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2	ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΣΤΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΤΩΝ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ, ΣΥΜΠΕΡΙΛΑΜΒΑΝΟΜΕΝΟΥ ΤΟΥ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΛΟΓΙΣΤΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3	ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΣΤΟΝ ΤΟΜΕΑ ΤΗΣ ΦΟΡΟΛΟΓΙΑΣ
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4	ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΣΤΟΝ ΤΟΜΕΑ ΤΩΝ ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΩΝ
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5	ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΣΤΟΝ ΤΟΜΕΑ ΤΗΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6	ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΣΤΟΝ ΤΟΜΕΑ ΤΩΝ ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 7	ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΣΤΟΝ ΤΟΜΕΑ ΤΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 8	ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΣΤΟΝ ΤΟΜΕΑ ΤΗΣ ΚΛΙΜΑΤΙΚΗΣ ΑΛΛΑΓΗΣ
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 9	ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΣΤΟΝ ΤΟΜΕΑ ΤΗΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΣ
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 10	ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΣΤΟΝ ΤΟΜΕΑ ΤΩΝ ΜΙΚΡΩΝ ΚΑΙ ΜΕΣΑΙΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 11	ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΣΤΟΝ ΤΟΜΕΑ ΤΟΥ ΕΤΑΙΡΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 12	ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΣΤΟΝ ΤΡΑΠΕΖΙΚΟ ΤΟΜΕΑ, ΣΤΟΝ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΟ ΤΟΜΕΑ ΚΑΙ ΣΤΟΝ ΤΟΜΕΑ ΑΛΛΩΝ ΧΡΗΜΑΤΟΠΙΣΤΩΤΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 13	ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΣΤΟΝ ΤΟΜΕΑ ΤΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΑΣ ΤΗΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 14	ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΣΤΟΝ ΤΟΜΕΑ ΤΟΥ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 15	ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΣΤΟΝ ΤΟΜΕΑ ΤΗΣ ΓΕΩΡΓΙΑΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 16	ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ, ΤΙΣ ΕΡΓΑΣΙΑΚΕΣ ΣΧΕΣΕΙΣ, ΤΗΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΚΑΙ ΤΙΣ ΙΣΕΕ ΕΥΚΑΙΡΙΕΣ
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 17	ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΣΤΟΝ ΤΟΜΕΑ ΤΗΣ ΥΓΕΙΑΣ
ΤΙΤΛΟΣ V	ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΣΤΟΝ ΤΟΜΕΑ ΤΗΣ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ ΤΗΣ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ
ΤΙΤΛΟΣ VI	ΑΛΛΕΣ ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1	ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΣΤΟΝ ΤΟΜΕΑ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΚΑΙ ΑΣΚΗΣΗΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2	ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΣΤΟΝ ΤΟΜΕΑ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3	ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΣΤΟΝ ΤΟΜΕΑ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ ΚΑΙ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑΣ
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4	ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΣΤΟΥΣ ΤΟΜΕΙΣ ΤΩΝ ΜΕΣΩΝ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ ΚΑΙ ΤΩΝ ΟΠΤΙΚΟΑΚΟΥΣΤΙΚΩΝ ΜΕΣΩΝ
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5	ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΣΕ ΕΠΙΠΕΔΟ ΚΟΙΝΩΝΙΑΣ ΤΩΝ ΠΟΛΙΤΩΝ
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6	ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΣΤΟΝ ΤΟΜΕΑ ΤΟΥ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΤΗΣ ΣΩΜΑΤΙΚΗΣ ΑΣΚΗΣΗΣ
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 7	ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΣΤΟΝ ΤΟΜΕΑ ΤΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 8	ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΣΕ ΔΙΑΣΤΗΜΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 9	ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΣΤΟΝ ΤΟΜΕΑ ΤΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΤΩΝ ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΩΝ
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 10	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 11	ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΣΤΟΝ ΤΟΜΕΑ ΤΗΣ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ
ΤΙΤΛΟΣ VII	ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΗ ΚΑΙ ΤΕΧΝΙΚΗ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ
ΤΙΤΛΟΣ VIII	ΘΕΣΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ
ΤΙΤΛΟΣ IX	ΓΕΝΙΚΕΣ ΚΑΙ ΤΕΛΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι	ΕΠΙΦΥΛΑΞΕΙΣ ΒΑΣΕΙ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 46
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙ	ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΟΙ ΠΟΥ ΕΦΑΡΜΟΖΕΙ Η ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ ΤΗΣ ΜΟΓΓΟΛΙΑΣ ΒΑΣΕΙ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 48 ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΣ 2
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙΙ	ΠΕΔΙΟ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΤΟΥ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ 8 (ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΣΥΜΒΑΣΕΙΣ) ΤΟΥ ΤΙΤΛΟΥ ΙΙΙ (ΕΜΠΟΡΙΟ ΚΑΙ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ)
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙV	ΜΕΣΑ ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΗΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗ ΣΥΝΑΨΗ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ ΚΑΙ ΚΟΙΝΟΠΟΙΗΣΕΙΣ ΤΟΥ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ 8 (ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΣΥΜΒΑΣΕΙΣ) ΤΟΥ ΤΙΤΛΟΥ ΙΙΙ (ΕΜΠΟΡΙΟ ΚΑΙ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ)
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ V	ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΣ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ ΓΙΑ ΤΗ ΔΙΑΙΤΗΣΙΑ ΒΑΣΕΙ ΤΟΥ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ 14 (ΕΠΙΛΥΣΗ ΔΙΑΦΟΡΩΝ) ΤΟΥ ΤΙΤΛΟΥ ΙΙΙ (ΕΜΠΟΡΙΟ ΚΑΙ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ)
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ VI	ΚΩΔΙΚΑΣ ΔΕΟΝΤΟΛΟΓΙΑΣ ΓΙΑ ΤΑ ΜΕΛΗ ΤΩΝ ΕΙΔΙΚΩΝ ΟΜΑΔΩΝ ΔΙΑΙΤΗΣΙΑΣ ΒΑΣΕΙ ΤΟΥ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ 14 (ΕΠΙΛΥΣΗ ΔΙΑΦΟΡΩΝ) ΤΟΥ ΤΙΤΛΟΥ ΙΙΙ (ΕΜΠΟΡΙΟ ΚΑΙ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ)
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ VII	ΜΗΧΑΝΙΣΜΟΣ ΔΙΑΜΕΣΟΛΑΒΗΣΗΣ ΒΑΣΕΙ ΤΟΥ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ 14 (ΕΠΙΛΥΣΗ ΔΙΑΦΟΡΩΝ) ΤΟΥ ΤΙΤΛΟΥ ΙΙΙ (ΕΜΠΟΡΙΟ ΚΑΙ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ)
ΠΡΩΤΟΚΟΛΛΟ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΜΟΙΒΑΙΑ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΣΕ ΤΕΛΩΝΕΙΑΚΑ ΖΗΤΗΜΑΤΑ	

ΠΡΟΟΙΜΙΟ

ΤΟ ΒΑΣΙΛΕΙΟ ΤΟΥ ΒΕΛΓΙΟΥ,

Η ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ ΤΗΣ ΒΟΥΛΓΑΡΙΑΣ,

Η ΤΣΕΧΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ,

ΤΟ ΒΑΣΙΛΕΙΟ ΤΗΣ ΔΑΝΙΑΣ,

Η ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ ΤΗΣ ΓΕΡΜΑΝΙΑΣ,

Η ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ ΤΗΣ ΕΣΘΟΝΙΑΣ,

Η ΙΡΛΑΝΔΙΑ,

Η ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ,

ΤΟ ΒΑΣΙΛΕΙΟ ΤΗΣ ΙΣΠΑΝΙΑΣ,

Η ΓΑΛΛΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ,

Η ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ ΤΗΣ ΚΡΟΑΤΙΑΣ

Η ΙΤΑΛΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ,

Η ΚΥΠΡΙΑΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ,

Η ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ ΤΗΣ ΛΕΤΤΟΝΙΑΣ,

Η ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ ΤΗΣ ΛΙΘΟΥΑΝΙΑΣ,

ΤΟ ΜΕΓΑΛΟ ΔΟΥΚΑΤΟ ΤΟΥ ΛΟΥΞΕΜΒΟΥΡΓΟΥ,

Η ΟΥΓΓΑΡΙΑ,

Η ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ ΤΗΣ ΜΑΛΤΑΣ,

ΤΟ ΒΑΣΙΛΕΙΟ ΤΩΝ ΚΑΤΩ ΧΩΡΩΝ,

Η ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ ΤΗΣ ΑΥΣΤΡΙΑΣ,

Η ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ ΤΗΣ ΠΟΛΩΝΙΑΣ,

Η ΠΟΡΤΟΓΑΛΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ,

Η ΡΟΥΜΑΝΙΑ,

Η ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ ΤΗΣ ΣΛΟΒΕΝΙΑΣ,

Η ΣΛΟΒΑΚΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ,

Η ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ ΤΗΣ ΦΙΝΛΑΝΔΙΑΣ,

ΤΟ ΒΑΣΙΛΕΙΟ ΤΗΣ ΣΟΥΗΔΙΑΣ,

ΤΟ ΗΝΩΜΕΝΟ ΒΑΣΙΛΕΙΟ ΤΗΣ ΜΕΓΑΛΗΣ ΒΡΕΤΑΝΙΑΣ ΚΑΙ ΒΟΡΕΙΟΥ ΙΡΛΑΝΔΙΑΣ,

Συμβαλλόμενα μέρη στη Συνθήκη για την Ευρωπαϊκή Ένωση και στη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, εφεξής καλούμενα «κράτη μέλη», και

Η ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΗ

αφενός, και

Η ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ ΤΟΥ ΚΑΖΑΧΣΤΑΝ,

αφετέρου,

εφεξής από κοινού καλούμενα «μέρη»,

ΕΚΤΙΜΩΝΤΑΣ τους ισχυρούς δεσμούς μεταξύ των μερών και τις κοινές τους αξίες, καθώς και την επιθυμία τους να ενισχύσουν και να διευρύνουν περαιτέρω τους δεσμούς που δημιουργήθηκαν κατά το παρελθόν μέσω της εφαρμογής της συμφωνίας εταιρικής σχέσης και συνεργασίας μεταξύ των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων και των κρατών μελών τους, αφενός, και της Δημοκρατίας του Καζαχστάν, αφετέρου, η οποία υπεγράφη στις Βρυξέλλες στις 23 Ιανουαρίου 1995, και της στρατηγικής Ευρωπαϊκής Ένωσης-Κεντρικής Ασίας για νέα εταιρική σχέση, η οποία εγκρίθηκε από το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο τον Ιούνιο του 2007, καθώς και του κρατικού προγράμματος της Δημοκρατίας του Καζαχστάν με τίτλο «Πορεία προς την Ευρώπη», το οποίο θεσπίστηκε το 2008,

ΕΚΤΙΜΩΝΤΑΣ την προσήλωση των μερών στην πλήρη εφαρμογή των αρχών και των διατάξεων του Καταστατικού Χάρτη των Ηνωμένων Εθνών (εφεξής ο «Χάρτης των Ηνωμένων Εθνών»), της Οικουμενικής Διακήρυξης των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου, και του Οργανισμού για την Ασφάλεια και τη Συνεργασία στην Ευρώπη (ΟΑΣΕ), και ιδίως της Τελικής Πράξης του Ελσίνκι, καθώς και άλλων γενικώς αναγνωρισμένων κανόνων του διεθνούς δικαίου,

ΕΚΤΙΜΩΝΤΑΣ την ισχυρή δέσμευση των μερών να ενισχύσουν την προαγωγή, την προστασία και την εφαρμογή των θεμελιωδών ελευθεριών και των ανθρώπινων δικαιωμάτων, καθώς και τον σεβασμό των δημοκρατικών αρχών, του κράτους δικαίου και της χρηστής διακυβέρνησης,

ΑΝΑΓΝΩΡΙΖΟΝΤΑΣ την ισχυρή προσήλωση των μερών στις ακόλουθες αρχές, όσον αφορά τη συνεργασία τους στους τομείς των ανθρώπινων δικαιωμάτων και της δημοκρατίας: προώθηση κοινών στόχων, ανοικτού και εποικοδομητικού πολιτικού διαλόγου και διαφάνειας, και τήρηση διεθνών προτύπων για τα ανθρώπινα δικαιώματα,

ΕΚΤΙΜΩΝΤΑΣ τη δέσμευση των μερών να τηρήσουν τις αρχές της ελεύθερης οικονομίας της αγοράς,

ΑΝΑΓΝΩΡΙΖΟΝΤΑΣ την αυξανόμενη σημασία των εμπορικών και επενδυτικών σχέσεων μεταξύ της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της Δημοκρατίας του Καζαχστάν,

ΕΚΤΙΜΩΝΤΑΣ ότι η παρούσα συμφωνία θα ενισχύσει περαιτέρω τη στενή οικονομική σχέση μεταξύ των μερών, θα δημιουργήσει νέο κλίμα και θα βελτιώσει τις συνθήκες για την περαιτέρω ανάπτυξη του εμπορίου και των επενδύσεων μεταξύ τους, μεταξύ άλλων και στον τομέα της ενέργειας,

ΕΚΤΙΜΩΝΤΑΣ τον στόχο της προώθησης του εμπορίου και των επενδύσεων, σε όλους τους τομείς, με ενισχυμένη νομική βάση, και ιδίως με την παρούσα συμφωνία και τη συμφωνία για την ίδρυση του Παγκόσμιου Οργανισμού Εμπορίου («συμφωνία ΠΟΕ»),

ΕΚΤΙΜΩΝΤΑΣ τη δέσμευση των μερών να προωθήσουν τη διεθνή ειρήνη και ασφάλεια και την ειρηνική επίλυση των διαφορών, κυρίως μέσω της αποτελεσματικής συνεργασίας προς τον σκοπό αυτό στο πλαίσιο των Ηνωμένων Εθνών και του ΟΑΣΕ,

ΕΚΤΙΜΩΝΤΑΣ την προθυμία των μερών να αναπτύξουν περαιτέρω τακτικό πολιτικό διάλογο σε διμερή και διεθνή ζητήματα αμοιβαίου ενδιαφέροντος,

ΕΚΤΙΜΩΝΤΑΣ την προσήλωση των μερών στις διεθνείς υποχρεώσεις για την καταπολέμηση της διάδοσης των όπλων μαζικής καταστροφής και των φορέων τους, καθώς και για τη συνεργασία στους τομείς της μη διάδοσης και της πυρηνικής ασφάλειας και προστασίας,

ΕΚΤΙΜΩΝΤΑΣ τη δέσμευση των μερών να καταπολεμήσουν το παράνομο εμπόριο και τη συσσώρευση φορητών όπλων και ελαφρού οπλισμού και έχοντας υπόψη την έκδοση της συνθήκης για το εμπόριο όπλων («συνθήκη ΑΤΤ») από τη Γενική Συνέλευση των Ηνωμένων Εθνών,

ΕΚΤΙΜΩΝΤΑΣ τη σημασία της ενεργού συμμετοχής της Δημοκρατίας του Καζαχστάν στην εφαρμογή της στρατηγικής Ευρωπαϊκής Ένωσης-Κεντρικής Ασίας για νέα εταιρική σχέση,

ΕΚΤΙΜΩΝΤΑΣ τη δέσμευση των μερών να καταπολεμήσουν το οργανωμένο έγκλημα και την εμπορία ανθρώπων, καθώς και να ενισχύσουν τη συνεργασία στον τομέα της καταπολέμησης της τρομοκρατίας,

ΕΚΤΙΜΩΝΤΑΣ τη δέσμευση των μερών να ενισχύσουν τον διάλογο και τη συνεργασία τους σε ζητήματα σχετικά με τη μετανάστευση, μέσω της υιοθέτησης μιας ολοκληρωμένης προσέγγισης που έχει ως στόχο τη συνεργασία για τη νόμιμη μετανάστευση και την αντιμετώπιση της παράτυπης μετανάστευσης και της εμπορίας ανθρώπων, και αναγνωρίζοντας τη σημασία της ρήτρας επανεισδοχής της παρούσας συμφωνίας,

ΕΠΙΘΥΜΩΝΤΑΣ να διασφαλίσουν ισόρροπους όρους στις διμερείς εμπορικές σχέσεις μεταξύ της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της Δημοκρατίας του Καζαχστάν,

ΕΚΤΙΜΩΝΤΑΣ τη δέσμευση των μερών να συμμορφωθούν με τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις που απορρέουν από τη συμμετοχή τους στον Παγκόσμιο Οργανισμό Εμπορίου («ΠΟΕ»), και για τη διαφανή και χωρίς διακρίσεις εφαρμογή των εν λόγω δικαιωμάτων και υποχρεώσεων,

ΕΚΤΙΜΩΝΤΑΣ τη δέσμευση των μερών να τηρήσουν την αρχή της βιώσιμης ανάπτυξης, μεταξύ άλλων με την προώθηση της εφαρμογής πολυμερών διεθνών συμφωνιών και της περιφερειακής συνεργασίας,

ΕΠΙΘΥΜΩΝΤΑΣ να προαγάγουν την αμοιβαία επωφελή συνεργασία σε όλα τα πεδία αμοιβαίου ενδιαφέροντος και να ενισχύσουν το πλαίσιο της κατά περίπτωση,

ΑΝΑΓΝΩΡΙΖΟΝΤΑΣ την ανάγκη για ενισχυμένη συνεργασία στον τομέα της ενέργειας για την ασφάλεια του ενεργειακού εφοδιασμού και τη διευκόλυνση της ανάπτυξης κατάλληλων υποδομών, αξιοποιώντας το μνημόνιο συμφωνίας για τη συνεργασία στον τομέα της ενέργειας μεταξύ της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της Δημοκρατίας του Καζαχστάν, το οποίο υπεγράφη στις Βρυξέλλες στις 4 Δεκεμβρίου 2006, και στο πλαίσιο της Συνθήκης για τον Χάρτη Ενέργειας,

ΑΝΑΓΝΩΡΙΖΟΝΤΑΣ ότι κάθε συνεργασία για την ειρηνική χρήση της πυρηνικής ενέργειας διέπεται από τη συμφωνία συνεργασίας μεταξύ της Ευρωπαϊκής Κοινότητας Ατομικής Ενέργειας και της Δημοκρατίας του Καζαχστάν στον τομέα της πυρηνικής ασφάλειας, η οποία υπεγράφη στις Βρυξέλλες στις 19 Ιουλίου 1999 και δεν εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής της παρούσας συμφωνίας,

ΕΚΤΙΜΩΝΤΑΣ τη δέσμευση των μερών να βελτιώσουν το επίπεδο ασφάλειας της δημόσιας υγείας και προστασίας της ανθρώπινης υγείας ως προϋπόθεση για τη βιώσιμη ανάπτυξη και την οικονομική μεγέθυνση,

ΕΚΤΙΜΩΝΤΑΣ τη δέσμευση των μερών να ενισχύσουν τις επαφές μεταξύ των λαών, μεταξύ άλλων, μέσω της συνεργασίας και των ανταλλαγών στους τομείς της επιστήμης και της τεχνολογίας, της ανάπτυξης της καινοτομίας, της εκπαίδευσης και του πολιτισμού,

ΕΚΤΙΜΩΝΤΑΣ τη δέσμευση των μερών να προαγάγουν την αμοιβαία κατανόηση και τη σύγκλιση των νομοθεσιών και των κανονιστικών πλαισίων τους, με σκοπό την περαιτέρω ενίσχυση αμοιβαία επωφελών δεσμών και της βιώσιμης ανάπτυξης,

ΣΗΜΕΙΩΝΟΝΤΑΣ ότι, σε περίπτωση που τα μέρη αποφασίσουν, στο πλαίσιο της παρούσας συμφωνίας, να συνάψουν ειδικές συμφωνίες στον τομέα της ελευθερίας, της ασφάλειας και της δικαιοσύνης, οι οποίες πρέπει να συναφθούν από την Ευρωπαϊκή Ένωση σύμφωνα με τον τίτλο V του τρίτου μέρους της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, οι διατάξεις των εν λόγω μελλοντικών συμφωνιών δεν θα είναι δεσμευτικές για το Ηνωμένο Βασίλειο και/ή για την Ιρλανδία, εκτός εάν η Ευρωπαϊκή Ένωση, ταυτόχρονα με το Ηνωμένο Βασίλειο και/ή την Ιρλανδία όσον αφορά τις αντίστοιχες προγενέστερες διμερείς σχέσεις τους, κοινοποιήσει στη Δημοκρατία του Καζαχστάν ότι το Ηνωμένο Βασίλειο και/ή η Ιρλανδία έχει/έχουν δεσμευθεί από τις εν λόγω συμφωνίες ως κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης σύμφωνα με το πρωτόκολλο (αριθ. 21) για τη θέση του Ηνωμένου Βασιλείου και της Ιρλανδίας όσον αφορά τον χώρο ελευθερίας, ασφάλειας και δικαιοσύνης, το οποίο προσαρτάται στη Συνθήκη για την Ευρωπαϊκή Ένωση και στη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Ομοίως, οποιαδήποτε επακόλουθα εσωτερικά μέτρα της ΕΕ θεσπιστούν σύμφωνα με τον προαναφερόμενο τίτλο V για την εφαρμογή της παρούσας συμφωνίας δεν δεσμεύουν το Ηνωμένο Βασίλειο και/ή την Ιρλανδία, εκτός εάν οι ίδιες κοινοποιήσουν την επιθυμία τους να αποδεχθούν ή να λάβουν μέρος σε τέτοια μέτρα σύμφωνα με το πρωτόκολλο αριθ. 21. Σημειώνοντας επίσης ότι τέτοιου είδους μελλοντικές συμφωνίες ή επακόλουθα εσωτερικά μέτρα της ΕΕ εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του πρωτοκόλλου (αριθ. 22) σχετικά με τη θέση της Δανίας, το οποίο προσαρτάται στις προαναφερόμενες Συνθήκες,

ΣΥΜΦΩΝΗΣΑΝ ΤΑ ΕΞΗΣ:

ΤΙΤΛΟΣ Ι

ΓΕΝΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ ΚΑΙ ΣΚΟΠΟΙ ΤΗΣ ΠΑΡΟΥΣΑΣ ΣΥΜΦΩΝΙΑΣ

ΑΡΘΡΟ 1

Γενικές αρχές

Ο σεβασμός των δημοκρατικών αρχών και των ανθρώπινων δικαιωμάτων, όπως ορίζονται στην Οικουμενική Διακήρυξη των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου, στην Τελική Πράξη του Ελσίνκι του ΟΑΣΕ και στον Χάρτη των Παρισίων για μια νέα Ευρώπη και σε λοιπές συναφείς διεθνείς πράξεις για τα ανθρώπινα δικαιώματα, καθώς και της αρχής του κράτους δικαίου, διαπνέει τις εσωτερικές και διεθνείς πολιτικές και των δύο μερών και αποτελεί θεμελιώδες στοιχείο της παρούσας συμφωνίας.

Τα μέρη επιβεβαιώνουν την προσήλωσή τους στις αρχές της ελεύθερης οικονομίας της αγοράς, της προώθησης της βιώσιμης ανάπτυξης και της οικονομικής μεγέθυνσης.

Η εφαρμογή της παρούσας συμφωνίας βασίζεται στις αρχές του διαλόγου, της αμοιβαίας εμπιστοσύνης και του αμοιβαίου σεβασμού, της ισότιμης εταιρικής σχέσης και του αμοιβαίου οφέλους, καθώς και στον απόλυτο σεβασμό των αρχών και των αξιών που κατοχυρώνονται στον Χάρτη των Ηνωμένων Εθνών.

ΑΡΘΡΟ 2

Σκοποί της παρούσας συμφωνίας

1. Με την παρούσα συμφωνία συνάπτεται ενισχυμένη εταιρική σχέση και συνεργασία μεταξύ των μερών εντός των ορίων των αντίστοιχων αρμοδιοτήτων τους, με βάση το κοινό τους συμφέρον και την εμβάθυνση των σχέσεών τους σε όλους τους τομείς εφαρμογής της παρούσας συμφωνίας.
2. Η εν λόγω συνεργασία αποτελεί διαδικασία που διεξάγεται μεταξύ των μερών και συμβάλλει στη διεθνή και περιφερειακή ειρήνη και σταθερότητα, καθώς και στην οικονομική ανάπτυξη, και διαρθρώνεται γύρω από αρχές τις οποίες τα μέρη επαναβεβαιώνουν επίσης με τις διεθνείς δεσμεύσεις τους, ιδίως στο πλαίσιο των Ηνωμένων Εθνών και του ΟΑΣΕ.

ΑΡΘΡΟ 3

Συνεργασία στο πλαίσιο περιφερειακών και διεθνών οργανισμών

Τα μέρη συμφωνούν να συνεργάζονται και να ανταλλάσσουν απόψεις στο πλαίσιο περιφερειακών και διεθνών φόρουμ και οργανισμών.

ΤΙΤΛΟΣ II

ΠΟΛΙΤΙΚΟΣ ΔΙΑΛΟΓΟΣ,
ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΣΤΟΝ ΤΟΜΕΑ ΤΗΣ ΕΞΩΤΕΡΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ
ΚΑΙ ΤΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ

ΑΡΘΡΟ 4

Πολιτικός διάλογος

Τα μέρη αναπτύσσουν και ενισχύουν περαιτέρω τον αποτελεσματικό πολιτικό διάλογο σε όλους τους τομείς αμοιβαίου ενδιαφέροντος, με σκοπό την προώθηση της ειρήνης, της σταθερότητας και της ασφάλειας σε διεθνές επίπεδο, συμπεριλαμβανομένης της ευρασιατικής ηπείρου, με βάση το διεθνές δίκαιο, την αποτελεσματική συνεργασία στο πλαίσιο πολυμερών οργανισμών και κοινές αξίες.

Τα μέρη συνεργάζονται με στόχο την ενδυνάμωση του ρόλου των Ηνωμένων Εθνών και του ΟΑΣΕ και τη βελτίωση της αποδοτικότητας των συναφών διεθνών και περιφερειακών οργανισμών.

Τα μέρη εμβαθύνουν τη συνεργασία και τον διάλογο σε ζητήματα διεθνούς ασφάλειας και διαχείρισης κρίσεων για την αντιμετώπιση των υφιστάμενων παγκόσμιων και περιφερειακών προκλήσεων και σημαντικών απειλών.

Τα μέρη δεσμεύονται να εντείνουν τη συνεργασία σε όλα τα θέματα κοινού ενδιαφέροντος, και ιδίως όσον αφορά την τήρηση του διεθνούς δικαίου και την ενίσχυση του σεβασμού των δημοκρατικών αρχών, του κράτους δικαίου, των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και της χρηστής διακυβέρνησης. Τα μέρη συμφωνούν να συνεργάζονται με στόχο τη βελτίωση των συνθηκών για διευρυμένη περιφερειακή συνεργασία, κυρίως όσον αφορά την κεντρική Ασία και πέραν αυτής.

ΑΡΘΡΟ 5

Δημοκρατία και κράτος δικαίου

Τα μέρη συμφωνούν να συνεργάζονται στο πλαίσιο της προώθησης και της αποτελεσματικής προστασίας των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και του κράτους δικαίου, μεταξύ άλλων μέσω των συναφών διεθνών πράξεων για τα ανθρώπινα δικαιώματα.

Η συνεργασία αυτή επιτυγχάνεται μέσω δραστηριοτήτων που συμφωνούνται από κοινού από τα μέρη, μεταξύ άλλων με την ενίσχυση του σεβασμού του κράτους δικαίου, την περαιτέρω εμβάθυνση του υφιστάμενου διαλόγου για τα ανθρώπινα δικαιώματα, την περαιτέρω ανάπτυξη δημοκρατικών θεσμών, την προαγωγή της ευαισθητοποίησης σε θέματα ανθρωπίνων δικαιωμάτων, καθώς και με τη βελτίωση της συνεργασίας στο πλαίσιο των αρμόδιων οργάνων των Ηνωμένων Εθνών και του ΟΑΣΕ για τα ανθρώπινα δικαιώματα.

ΑΡΘΡΟ 6

Εξωτερική πολιτική και πολιτική ασφαλείας

Τα μέρη εντείνουν τον διάλογο και τη συνεργασία τους στον τομέα της εξωτερικής πολιτικής και πολιτικής ασφαλείας και εξετάζουν ειδικότερα τα ζητήματα της πρόληψης των συγκρούσεων και της διαχείρισης κρίσεων, της περιφερειακής σταθερότητας, της μη διάδοσης, του αφοπλισμού και του ελέγχου των όπλων, της πυρηνικής ασφάλειας και του ελέγχου των εξαγωγών όπλων και ειδών διπλής χρήσης.

Η συνεργασία στηρίζεται στις κοινές αξίες και στα αμοιβαία συμφέροντα, με σκοπό την ενίσχυση της αποτελεσματικότητας και της σύγκλισης των πολιτικών, καθώς και στην αξιοποίηση διμερών, περιφερειακών και διεθνών φόρουμ.

Τα μέρη επιβεβαιώνουν εκ νέου την προσήλωσή τους στις αρχές του σεβασμού της εδαφικής ακεραιότητας, του απαραβίαστου των συνόρων, της εθνικής κυριαρχίας και της ανεξαρτησίας, όπως καθορίζονται στον Χάρτη των Ηνωμένων Εθνών και στην Τελική Πράξη του Ελσίνκι του ΟΑΣΕ, καθώς και τη δέσμευσή τους να προωθήσουν τις εν λόγω αρχές στο πλαίσιο των διμερών και πολυμερών σχέσεών τους.

ΑΡΘΡΟ 7

Ασφάλεια στον τομέα του διαστήματος

Τα μέρη προάγουν την ενίσχυση της ασφάλειας, της προστασίας και της βιωσιμότητας όλων των δραστηριοτήτων που συνδέονται με το διάστημα, και συμφωνούν να συνεργάζονται σε διμερές, περιφερειακό και διεθνές επίπεδο με σκοπό τη διασφάλιση των ειρηνικών χρήσεων του διαστήματος. Αμφότερα τα μέρη υπογραμμίζουν τη σημασία της πρόληψης του ανταγωνισμού των εξοπλισμών στο διάστημα.

ΑΡΘΡΟ 8

Σοβαρά εγκλήματα που προκαλούν ανησυχία στη διεθνή κοινότητα

Τα μέρη διαβεβαιώνουν εκ νέου ότι τα σοβαρότερα εγκλήματα που απασχολούν τη διεθνή κοινότητα στο σύνολό της δεν πρέπει να μένουν ατιμώρητα και ότι η δίωξή τους πρέπει να εξασφαλίζεται με τη λήψη μέτρων σε εθνικό ή διεθνές επίπεδο, μεταξύ άλλων μέσω του Διεθνούς Ποινικού Δικαστηρίου.

Λαμβάνοντας δεόντως υπόψη τη διατήρηση της ακεραιότητας του Καταστατικού της Ρώμης, τα μέρη συμφωνούν να προβαίνουν σε διάλογο και να αναλαμβάνουν δράσεις για την καθολική προσχώρηση στο Καταστατικό της Ρώμης, σύμφωνα με τις οικείες σχετικές νομοθετικές διατάξεις, μεταξύ άλλων με την παροχή βοήθειας για ανάπτυξη ικανοτήτων.

ΑΡΘΡΟ 9

Πρόληψη των συγκρούσεων και διαχείριση κρίσεων

Τα μέρη προάγουν τη συνεργασία όσον αφορά την πρόληψη συγκρούσεων, την επίλυση περιφερειακών συγκρούσεων και τη διαχείριση κρίσεων, με σκοπό τη δημιουργία ενός περιβάλλοντος ειρήνης και σταθερότητας.

ΑΡΘΡΟ 10

Περιφερειακή σταθερότητα

Τα μέρη εντείνουν τις κοινές τους προσπάθειες για την προώθηση της σταθερότητας και της ασφάλειας στην κεντρική Ασία, καθώς και για τη βελτίωση των συνθηκών για περαιτέρω περιφερειακή συνεργασία, με βάση τις αρχές που καθορίζονται στον Χάρτη των Ηνωμένων Εθνών, στην Τελική Πράξη του Ελσίνκι του ΟΑΣΕ και σε άλλα συναφή πολυμερή έγγραφα, στα οποία έχουν προσχωρήσει αμφότερα τα μέρη.

ΑΡΘΡΟ 11

Καταπολέμηση της διάδοσης των όπλων μαζικής καταστροφής

Τα μέρη θεωρούν ότι η διάδοση των όπλων μαζικής καταστροφής (ΟΜΚ) και των φορέων τους, τόσο προς κρατικούς όσο και προς μη κρατικούς παράγοντες, αποτελεί μία από τις σοβαρότερες απειλές κατά της διεθνούς σταθερότητας και ασφάλειας.

Τα μέρη συνεργάζονται και συμβάλλουν στην καταπολέμηση της διάδοσης ΟΜΚ και των φορέων τους, μεριμνώντας για την πλήρη τήρηση και εφαρμογή των αντίστοιχων υποχρεώσεών τους που απορρέουν από διεθνείς συνθήκες και άλλων συναφών διεθνών υποχρεώσεων στον τομέα του αφοπλισμού και της μη διάδοσης. Τα μέρη συμφωνούν ότι η παρούσα διάταξη αποτελεί ουσιαστικό στοιχείο της παρούσας συμφωνίας.

Η συνεργασία στον εν λόγω τομέα περιλαμβάνει μεταξύ άλλων:

- α) την περαιτέρω ανάπτυξη συστημάτων ελέγχου των εξαγωγών στρατιωτικού υλικού και ειδών και τεχνολογιών διπλής χρήσης,
- β) την καθιέρωση τακτικού πολιτικού διαλόγου σχετικά με τα ζητήματα που καλύπτονται από το παρόν άρθρο.

ΑΡΘΡΟ 12

Φορητά όπλα και ελαφρός οπλισμός

Τα μέρη συνεργάζονται και μεριμνούν για τον συντονισμό, τη συμπληρωματικότητα και τη συνέργεια των προσπαθειών τους στο πλαίσιο της καταπολέμησης του παράνομου εμπορίου φορητών όπλων και ελαφρού οπλισμού, συμπεριλαμβανομένων των πυρομαχικών τους, σε όλα τα συναφή επίπεδα, και συμφωνούν για τη συνέχιση του διαλόγου σε τακτική βάση, μεταξύ άλλων σε πολυμερές πλαίσιο.

Η εν λόγω συνεργασία εξασφαλίζεται από τα μέρη σε πλήρη συμμόρφωση με τις ισχύουσες διεθνείς συμφωνίες και τα ψηφίσματα του Συμβουλίου Ασφαλείας των Ηνωμένων Εθνών, καθώς και με τις δεσμεύσεις που έχουν αναλάβει στο πλαίσιο άλλων διεθνών πράξεων οι οποίες διέπουν τον συγκεκριμένο τομέα και στις οποίες έχουν προσχωρήσει τα μέρη. Και τα δύο μέρη είναι πεπεισμένα εν προκειμένω για την αξία της συνθήκης ΑΤΤ.

ΑΡΘΡΟ 13

Καταπολέμηση της τρομοκρατίας

Τα μέρη συμφωνούν να συνεργάζονται σε διμερές, περιφερειακό και διεθνές επίπεδο με στόχο την πρόληψη και την καταπολέμηση της τρομοκρατίας, σε πλήρη συμμόρφωση προς το κράτος δικαίου, το διεθνές δίκαιο, τα διεθνή πρότυπα για τα ανθρώπινα δικαιώματα, το ανθρωπιστικό δίκαιο και τις συναφείς αποφάσεις των Ηνωμένων Εθνών, συμπεριλαμβανομένης της παγκόσμιας αντιτρομοκρατικής στρατηγικής των Ηνωμένων Εθνών.

Η συνεργασία μεταξύ των μερών αποσκοπεί στα εξής:

- α) εφαρμογή, κατά περίπτωση, των αποφάσεων των Ηνωμένων Εθνών, της παγκόσμιας αντιτρομοκρατικής στρατηγικής των Ηνωμένων Εθνών και των δεσμεύσεών τους δυνάμει διεθνών συμβάσεων και πράξεων για την καταπολέμηση της τρομοκρατίας,
- β) ανταλλαγή πληροφοριών για σχεδιαζόμενες και διαπραχθείσες τρομοκρατικές ενέργειες, για μορφές και μεθόδους εκτέλεσής τους, καθώς και για τρομοκρατικές ομάδες που σχεδιάζουν, διαπράττουν ή έχουν διαπράξει εγκληματική ενέργεια στο έδαφος άλλου μέρους, σύμφωνα με τις διατάξεις του διεθνούς και του εθνικού δικαίου,

- γ) ανταλλαγή πείρας όσον αφορά την πρόληψη κάθε μορφής τρομοκρατίας, συμπεριλαμβανομένης της δημόσιας παρακίνησης μέσω του διαδικτύου για διάπραξη τρομοκρατικού εγκλήματος, καθώς και πείρας σχετικά με τα μέσα και τις μεθόδους καταπολέμησης της τρομοκρατίας, πείρας σε τεχνικούς τομείς, και κατάρτιση η οποία παρέχεται ή χρηματοδοτείται από θεσμικά και λοιπά όργανα, οργανισμούς και υπηρεσίες της Ευρωπαϊκής Ένωσης,
- δ) εντατικοποίηση των κοινών προσπάθειών κατά της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας και ανταλλαγή απόψεων σχετικά με τις διαδικασίες ριζοσπαστικοποίησης και στρατολόγησης και
- ε) ανταλλαγή βέλτιστων πρακτικών στον τομέα της προστασίας των ανθρώπινων δικαιωμάτων στο πλαίσιο της καταπολέμησης της τρομοκρατίας.

ΤΙΤΛΟΣ ΙΙΙ

ΕΜΠΟΡΙΟ ΚΑΙ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1

ΕΜΠΟΡΕΥΜΑΤΙΚΕΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΕΣ

ΑΡΘΡΟ 14

Μεταχείριση «μάλλον ευνοούμενου κράτους»

1. Κάθε μέρος επιφυλάσσει μεταχείριση «μάλλον ευνοούμενου κράτους» στα εμπορεύματα του άλλου μέρους σύμφωνα με το άρθρο Ι της Γενικής Συμφωνίας Δασμών και Εμπορίου του 1994 (συμφωνία GATT 1994), συμπεριλαμβανομένων των ερμηνευτικών της σημειώσεων, που ενσωματώνονται στην παρούσα συμφωνία και αποτελούν μέρος της, τηρουμένων των αναλογιών.
2. Η παράγραφος 1 δεν εφαρμόζεται στην περίπτωση της προτιμησιακής μεταχείρισης που επιφυλάσσει οποιοδήποτε από τα μέρη στα εμπορεύματα άλλης χώρας δυνάμει της συμφωνίας GATT 1994.

ΑΡΘΡΟ 15

Εθνική μεταχείριση

Κάθε μέρος επιφυλάσσει εθνική μεταχείριση στα εμπορεύματα του άλλου μέρους σύμφωνα με το άρθρο ΙΙΙ της συμφωνίας GATT 1994, συμπεριλαμβανομένων των ερμηνευτικών της σημειώσεων, που ενσωματώνονται στην παρούσα συμφωνία και αποτελούν μέρος της, τηρουμένων των αναλογιών.

ΑΡΘΡΟ 16

Εισαγωγικοί και εξαγωγικοί δασμοί

Κάθε μέρος επιβάλλει εισαγωγικούς και εξαγωγικούς δασμούς σύμφωνα με τις δασμολογικές υποχρεώσεις που υπέχει στο πλαίσιο του ΠΟΕ.

ΑΡΘΡΟ 17

Περιορισμοί εισαγωγών και εξαγωγών

Δεν επιτρέπεται στα μέρη να θεσπίζουν ή να διατηρούν σε ισχύ οποιαδήποτε απαγόρευση ή περιορισμό, πέραν των δασμών, των φόρων ή άλλων επιβαρύνσεων, που τίθεται σε ισχύ είτε μέσω ποσοστώσεων, αδειών εισαγωγής ή εξαγωγής είτε μέσω άλλων μέτρων, επί της εισαγωγής αγαθών του άλλου μέρους ή επί της εξαγωγής ή πώλησης προς εξαγωγή αγαθών που προορίζονται για το έδαφος του άλλου μέρους, σύμφωνα με το άρθρο XI της συμφωνίας GATT 1994, περιλαμβανομένων των ερμηνευτικών της σημειώσεων, οι οποίες ενσωματώνονται στην παρούσα συμφωνία και αποτελούν μέρος της, τηρουμένων των αναλογιών.

ΑΡΘΡΟ 18

Προσωρινή εισδοχή εμπορευμάτων

Κάθε μέρος χορηγεί στο άλλο μέρος απαλλαγή από επιβαρύνσεις και δασμούς επί των εμπορευμάτων που εισέρχονται προσωρινά, στις περιπτώσεις και σύμφωνα με τις διαδικασίες που προβλέπονται από οποιαδήποτε δεσμευτική για το εν λόγω μέρος διεθνή σύμβαση σχετικά με την προσωρινή εισδοχή εμπορευμάτων. Η απαλλαγή αυτή εφαρμόζεται δυνάμει της νομοθεσίας κάθε μέρους που χορηγεί την απαλλαγή.

ΑΡΘΡΟ 19

Διαμετακόμιση

Τα μέρη συνομολογούν ότι η αρχή της ελευθερίας διαμετακόμισης είναι θεμελιώδης για την επίτευξη των στόχων της παρούσας συμφωνίας. Σε αυτό το πλαίσιο, κάθε μέρος μεριμνά για την ελευθερία διαμετακόμισης, διαμέσου της επικράτειάς του, εμπορευμάτων που αποστέλλονται από το άλλο μέρος ή προορίζονται για το τελωνειακό έδαφος του άλλου μέρους σύμφωνα με το άρθρο V της συμφωνίας GATT 1994, περιλαμβανομένων των ερμηνευτικών της σημειώσεων, που ενσωματώνονται στην παρούσα συμφωνία και αποτελούν μέρος της, τηρουμένων των αναλογιών.

ΑΡΘΡΟ 20

Μέτρα διασφάλισης

Καμία διάταξη της παρούσας συμφωνίας δεν επηρεάζει ούτε θίγει τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις κάθε μέρους που απορρέουν από το άρθρο XIX της συμφωνίας GATT 1994 και τη συμφωνία του ΠΟΕ για τα μέτρα διασφάλισης.

ΑΡΘΡΟ 21

Ειδικές διασφαλίσεις για τη γεωργία

Καμία διάταξη της παρούσας συμφωνίας δεν επηρεάζει ούτε θίγει τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις κάθε μέρους που απορρέουν από το άρθρο 5 (διατάξεις για τις ειδικές διασφαλίσεις) της συμφωνίας του ΠΟΕ για τη γεωργία .

ΑΡΘΡΟ 22

Μέτρα αντνιτάμπινγκ και αντισταθμιστικά μέτρα

1. Καμία διάταξη της παρούσας συμφωνίας δεν επηρεάζει ούτε θίγει τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις κάθε μέρους που απορρέουν από το άρθρο VI της συμφωνίας GATT 1994, από τη συμφωνία του ΠΟΕ για την εφαρμογή του άρθρου VI της συμφωνίας GATT 1994 και από τη συμφωνία του ΠΟΕ για τις επιδοτήσεις και τα αντισταθμιστικά μέτρα («συμφωνία SCM»).
2. Πριν από τη λήψη τελικής απόφασης, τα μέρη μεριμνούν για τη γνωστοποίηση όλων των υπό εξέταση ουσιωδών πραγματικών περιστατικών που διαμορφώνουν τη βάση για την απόφαση εφαρμογής μέτρων, με την επιφύλαξη των διατάξεων του άρθρου 6 παράγραφος 5 της συμφωνίας του ΠΟΕ για την εφαρμογή του άρθρου VI της συμφωνίας GATT 1994 και του άρθρου 12 παράγραφος 4 της συμφωνίας SCM. Οι γνωστοποιήσεις παρέχουν στα ενδιαφερόμενα μέρη επαρκή χρόνο για τη διατύπωση των παρατηρήσεών τους.

3. Εφόσον δεν επιβραδύνεται άσκοπα η διεξαγωγή της έρευνας, παρέχεται σε όλα τα ενδιαφερόμενα μέρη η δυνατότητα ακρόασης προκειμένου να εκφράσουν τις απόψεις τους κατά τη διάρκεια των ερευνών αντντάμπινγκ και για τα αντισταθμιστικά μέτρα.
4. Οι διατάξεις του παρόντος άρθρου δεν υπόκεινται στις διατάξεις επίλυσης διαφορών της παρούσας συμφωνίας.

ΑΡΘΡΟ 23

Καθορισμός τιμών

Κάθε μέρος μεριμνά ώστε οι επιχειρήσεις ή οι οντότητες στις οποίες χορηγεί ειδικά ή αποκλειστικά δικαιώματα ή οι οποίες τελούν υπό τον έλεγχό του, και οι οποίες πωλούν εμπορεύματα στην εγχώρια αγορά και εξάγουν επίσης το ίδιο προϊόν, τηρούν χωριστούς λογαριασμούς, ούτως ώστε να διαπιστώνονται με σαφήνεια τα εξής:

- α) οι δαπάνες και τα έσοδα που συνδέονται με εγχώριες και διεθνείς δραστηριότητες και
- β) όλες οι λεπτομέρειες των μεθόδων καταλογισμού ή επιμερισμού των δαπανών και των εσόδων μεταξύ των εγχώριων και των διεθνών δραστηριοτήτων.

Οι χωριστοί αυτοί λογαριασμοί θα στηρίζονται στις λογιστικές αρχές της αιτιότητας, της αντικειμενικότητας, της διαφάνειας και της συνοχής, σύμφωνα με διεθνώς αναγνωρισμένα λογιστικά πρότυπα και να βασίζονται σε δεδομένα που έχουν υποβληθεί σε λογιστικό έλεγχο.

ΑΡΘΡΟ 24

Εξαιρέσεις

1. Τα μέρη επιβεβαιώνουν ότι τα ισχύοντα δικαιώματα και οι υποχρεώσεις τους δυνάμει του άρθρου XX της συμφωνίας GATT 1994 και των ερμηνευτικών του σημειώσεων εφαρμόζονται, τηρουμένων των αναλογιών, στις εμπορευματικές συναλλαγές που καλύπτονται από την παρούσα συμφωνία. Προς τον σκοπό αυτό, το άρθρο XX της συμφωνίας GATT 1994 και οι ερμηνευτικές της σημειώσεις ενσωματώνονται στην παρούσα συμφωνία και αποτελούν μέρος της, τηρουμένων των αναλογιών.

2. Τα μέρη συνομολογούν ότι, πριν από τη λήψη τυχόν μέτρων που προβλέπονται στα στοιχεία θ) και ι) του άρθρου XX της συμφωνίας GATT 1994, το μέρος που σκοπεύει να λάβει τα μέτρα κοινοποιεί στο άλλο μέρος όλες τις σχετικές πληροφορίες, με σκοπό την εξεύρεση λύσης που να είναι κοινώς αποδεκτή από τα μέρη. Τα μέρη ενδέχεται να συμφωνήσουν σχετικά με τα μέσα που απαιτούνται για την αντιμετώπιση των δυσχερειών. Εάν δεν επιτευχθεί συμφωνία εντός 30 ημερών από την κοινοποίηση των εν λόγω πληροφοριών, το μέρος μπορεί, δυνάμει του παρόντος άρθρου, να εφαρμόσει μέτρα για το συγκεκριμένο εμπόρευμα. Σε εξαιρετικές και κρίσιμες περιστάσεις που απαιτούν άμεση δράση και καθιστούν αδύνατη την εκ των προτέρων ενημέρωση ή εξέταση, το μέρος που σκοπεύει να λάβει τα μέτρα δύναται να εφαρμόσει αμέσως τα προληπτικά μέτρα που είναι αναγκαία για την αντιμετώπιση της κατάστασης και υποχρεούται να ενημερώσει σχετικά το άλλο μέρος αμελλητί.

3. Η Δημοκρατία του Καζαχστάν δύναται να διατηρεί σε ισχύ ορισμένα μέτρα που δεν συνάδουν με τις διατάξεις των άρθρων 14, 15 και 17 της παρούσας συμφωνίας, τα οποία προσδιορίζονται στο πρωτόκολλο για την προσχώρηση της Δημοκρατίας του Καζαχστάν στον ΠΟΕ, έως τη λήξη των μεταβατικών περιόδων που προβλέπονται για τα συγκεκριμένα μέτρα στο εν λόγω πρωτόκολλο.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2

ΤΕΛΩΝΕΙΑ

ΑΡΘΡΟ 25

Τελωνειακή συνεργασία

1. Τα μέρη εμβαθύνουν τη συνεργασία στον τελωνειακό τομέα με σκοπό την εξασφάλιση διαφανούς εμπορικού περιβάλλοντος, τη διευκόλυνση των εμπορικών συναλλαγών, την ενίσχυση της ασφάλειας της αλυσίδας εφοδιασμού, την προώθηση της ασφάλειας των καταναλωτών, την αναχαίτιση των ροών εμπορευμάτων που παραβιάζουν τα δικαιώματα διανοητικής ιδιοκτησίας και την καταπολέμηση της λαθρεμπορίας και της απάτης.
2. Για την επίτευξη των στόχων αυτών και εντός των ορίων των διαθέσιμων πόρων, τα μέρη συνεργάζονται, μεταξύ άλλων, για:
 - α) τη βελτίωση του τελωνειακού δικαίου, την εναρμόνιση και απλούστευση των τελωνειακών διαδικασιών, σύμφωνα με τις εφαρμοστέες διεθνείς συμβάσεις και τα αντίστοιχα πρότυπα στον τομέα των τελωνείων και της διευκόλυνσης του εμπορίου, συμπεριλαμβανομένων των συμβάσεων και των προτύπων που θεσπίζονται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (μεταξύ άλλων τα Τελωνειακά Προσχέδια), τον Παγκόσμιο Οργανισμό Εμπορίου και τον Παγκόσμιο Οργανισμό Τελωνείων (ιδίως η αναθεωρημένη σύμβαση του Κιότο),

- β) την καθιέρωση σύγχρονων τελωνειακών συστημάτων, συμπεριλαμβανομένων σύγχρονων τεχνολογιών εκτελωνισμού, διατάξεων για εγκεκριμένους οικονομικούς φορείς, αυτοματοποιημένων συστημάτων ανάλυσης και ελέγχου βάσει κινδύνων, απλουστευμένων διαδικασιών για την παράδοση των εμπορευμάτων, ελέγχων μετά τον εκτελωνισμό, διαφανούς δασμολογητέας αξίας και διατάξεων για τη συνεργασία τελωνείων με επιχειρήσεις,
- γ) την ενθάρρυνση των ανώτατων προτύπων ακεραιότητας στον τομέα των τελωνείων, ιδίως στα σύνορα, μέσω της εφαρμογής μέτρων τα οποία αντικατοπτρίζουν τις αρχές που καθορίζονται στη δήλωση της Αρούσα του Παγκόσμιου Οργανισμού Τελωνείων,
- δ) την ανταλλαγή βέλτιστων πρακτικών και την παροχή κατάρτισης και τεχνικής υποστήριξης για τον σχεδιασμό και την ανάπτυξη ικανοτήτων, καθώς και για την εξασφάλιση των ανώτατων προτύπων ακεραιότητας,
- ε) την ανταλλαγή, κατά περίπτωση, συναφών πληροφοριών και στοιχείων, τηρουμένων παράλληλα των κανόνων των μερών σχετικά με το απόρρητο των ευαίσθητων δεδομένων και την προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα,
- στ) την ανάληψη συντονισμένων τελωνειακών δράσεων μεταξύ των τελωνειακών αρχών των μερών,
- ζ) την καθιέρωση, όπου αρμόζει και ενδείκνυται, της αμοιβαίας αναγνώρισης προγραμμάτων εγκεκριμένων οικονομικών φορέων και τελωνειακών ελέγχων, συμπεριλαμβανομένων των ισοδύναμων μέτρων διευκόλυνσης του εμπορίου,

- η) την επιδίωξη, όπου αρμόζει και ενδείκνυται, δυνατοτήτων διασυνδεσιμότητας των αντίστοιχων συστημάτων τελωνειακής διαμετακόμισης.
3. Το Συμβούλιο Συνεργασίας συγκροτεί υποεπιτροπή τελωνειακής συνεργασίας.
4. Προβλέπεται διεξαγωγή τακτικού διαλόγου για τα ζητήματα που καλύπτονται από το παρόν κεφάλαιο. Η Επιτροπή Συνεργασίας δύναται να εκδίδει κανόνες για τη διεξαγωγή του εν λόγω διαλόγου.

ΑΡΘΡΟ 26

Αμοιβαία διοικητική συνδρομή

Με την επιφύλαξη άλλων μορφών συνεργασίας που προβλέπονται στην παρούσα συμφωνία, και ιδίως στο άρθρο 25, τα μέρη παρέχουν αμοιβαία διοικητική συνδρομή σε τελωνειακά ζητήματα σύμφωνα με το πρωτόκολλο για την αμοιβαία διοικητική συνδρομή σε τελωνειακά ζητήματα της παρούσας συμφωνίας.

ΑΡΘΡΟ 27

Δασμολογητέα αξία

Η συμφωνία για την εφαρμογή του άρθρου VII της συμφωνίας GATT 1994 διέπει τη δασμολογητέα αξία των εμπορευμάτων που αποτελούν αντικείμενο συναλλαγών μεταξύ των μερών. Οι διατάξεις του ενσωματώνονται διά του παρόντος στην παρούσα συμφωνία και αποτελούν μέρος της, τηρουμένων των αναλογιών.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3

ΤΕΧΝΙΚΑ ΕΜΠΟΔΙΑ ΣΤΟ ΕΜΠΟΡΙΟ

ΑΡΘΡΟ 28

Συμφωνία ΠΟΕ για τα τεχνικά εμπόδια στο εμπόριο

Τα μέρη επιβεβαιώνουν ότι, στο πλαίσιο των μεταξύ τους σχέσεων, θα σέβονται τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις που απορρέουν από τη συμφωνία του ΠΟΕ για τα τεχνικά εμπόδια στο εμπόριο («συμφωνία ΤΕΕ»), η οποία ενσωματώνεται στην παρούσα συμφωνία και αποτελεί μέρος της, τηρουμένων των αναλογιών.

ΑΡΘΡΟ 29

Τεχνικοί κανονισμοί, τυποποίηση, μετρολογία,
διαπίστευση, εποπτεία αγοράς και αξιολόγηση της συμμόρφωσης

1. Τα μέρη συμφωνούν:
 - α) να μειώσουν τις αποκλίσεις που υπάρχουν μεταξύ τους στους τομείς των τεχνικών κανονισμών, της τυποποίησης, της νομικής μετρολογίας, της διαπίστευσης της εποπτείας της αγοράς, και της αξιολόγησης της συμμόρφωσης, μεταξύ άλλων μέσω της ενθάρρυνσης της χρήσης διεθνώς συμφωνημένων μέσων στους εν λόγω τομείς,
 - β) να προαγάγουν τη χρήση της διαπίστευσης, σύμφωνα με τους διεθνείς κανόνες, για τη στήριξη των οργανισμών αξιολόγησης της συμμόρφωσης και των δραστηριοτήτων τους, και
 - γ) να προωθήσουν τη συμμετοχή και, όπου είναι δυνατόν, την προσχώρηση της Δημοκρατίας του Καζαχστάν και των αρμόδιων φορέων της στους ευρωπαϊκούς οργανισμούς των οποίων η δραστηριότητα αφορά την τυποποίηση, τη μετρολογία, την αξιολόγηση της συμμόρφωσης και συναφή καθήκοντα.
2. Τα μέρη επιδιώκουν να θεσπίσουν και να διατηρήσουν διαδικασία μέσω της οποίας θα επιτευχθεί η σταδιακή εναρμόνιση των οικείων τεχνικών κανονισμών, προτύπων και διαδικασιών αξιολόγησης της συμμόρφωσης.

3. Για τους τομείς στους οποίους έχει επιτευχθεί εναρμόνιση, τα μέρη δύνανται να εξετάσουν το ενδεχόμενο διαπραγμάτευσης συμφωνιών σχετικά με την αξιολόγηση της συμμόρφωσης και την αποδοχή βιομηχανικών προϊόντων.

ΑΡΘΡΟ 30

Διαφάνεια

1. Με την επιφύλαξη των διατάξεων του κεφαλαίου 13 (Διαφάνεια) του παρόντος Τίτλου, κάθε μέρος διασφαλίζει ότι οι οικείες διαδικασίες για την κατάρτιση τεχνικών κανονισμών και διαδικασιών αξιολόγησης της συμμόρφωσης παρέχουν τη δυνατότητα διεξαγωγής δημόσιας διαβούλευσης με τα ενδιαφερόμενα μέρη εγκαίρως ώστε να είναι δυνατή η υποβολή και η συνεκτίμηση των παρατηρήσεων που προκύπτουν από τη δημόσια διαβούλευση, εξαιρουμένης της περίπτωσης στην οποία αυτό δεν είναι εφικτό λόγω επείγουσας ανάγκης ή απειλής που συνδέεται με την ασφάλεια, την υγεία, την προστασία του περιβάλλοντος ή την εθνική ασφάλεια.

2. Σύμφωνα με το άρθρο 2 παράγραφος 9 της συμφωνίας ΤΕΕ, κάθε μέρος προβλέπει χρονικό διάστημα για την υποβολή παρατηρήσεων στα πρώτα στάδια της διαδικασίας που ακολουθεί την κοινοποίηση προτάσεων τεχνικών κανονισμών ή διαδικασιών αξιολόγησης της συμμόρφωσης. Σε περίπτωση που η διαδικασία διαβούλευσης σχετικά με προτεινόμενα σχέδια τεχνικών κανονισμών ή διαδικασιών αξιολόγησης της συμμόρφωσης είναι ανοικτή για το κοινό, κάθε μέρος επιτρέπει στο άλλο μέρος, ή σε φυσικά ή νομικά πρόσωπα που είναι εγκατεστημένα στο έδαφος του άλλου μέρους, να συμμετάσχουν υπό όρους όχι λιγότερο ευνοϊκούς από εκείνους που παρέχονται σε φυσικά ή νομικά πρόσωπα που είναι εγκατεστημένα στο έδαφος του εν λόγω μέρους.
3. Κάθε μέρος μεριμνά για τη δημοσίευση των τεχνικών κανονισμών και των διαδικασιών αξιολόγησης της συμμόρφωσης που θεσπίζει.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4

ΥΓΕΙΟΝΟΜΙΚΑ ΚΑΙ ΦΥΤΟΫΓΕΙΟΝΟΜΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ

ΑΡΘΡΟ 31

Στόχος

Στόχος του παρόντος κεφαλαίου είναι ο καθορισμός των αρχών που διέπουν τα μέτρα υγειονομικής και φυτοϋγειονομικής προστασίας (ΥΦΠ) και τα ζητήματα καλής μεταχείρισης των ζώων στο πλαίσιο των εμπορικών συναλλαγών μεταξύ των μερών. Τα μέρη εφαρμόζουν τις εν λόγω αρχές κατά τρόπο ώστε να διευκολύνεται περαιτέρω το εμπόριο, διαφυλάσσοντας παράλληλα το επίπεδο προστασίας της ζωής ή της υγείας των ανθρώπων, των ζώων ή των φυτών που διασφαλίζει κάθε μέρος.

ΑΡΘΡΟ 32

Αρχές

1. Τα μέρη διασφαλίζουν ότι τα μέτρα ΥΦΠ σχεδιάζονται και εφαρμόζονται με βάση τις αρχές της αναλογικότητας, της διαφάνειας, της απαγόρευσης των διακρίσεων και της επιστημονικής τεκμηρίωσης.

2. Κάθε μέρος μεριμνά ώστε τα οικεία μέτρα ΥΦΠ να μην εισαγάγουν αυθαιρέτως ή αδικαιολογήτως διακρίσεις μεταξύ του δικού του εδάφους και του εδάφους του άλλου μέρους, εφόσον επικρατούν πανομοιότυπες ή παρόμοιες συνθήκες. Τα μέτρα ΥΦΠ εφαρμόζονται κατά τρόπο ώστε να μην αποτελούν συγκεκριμένο περιορισμό των εμπορικών συναλλαγών.
3. Τα μέρη μεριμνούν για την εφαρμογή μέτρων, διαδικασιών ή ελέγχων ΥΦΠ και οι αρμόδιες αρχές κάθε μέρους ανταποκρίνονται στα σχετικά αιτήματα παροχής πληροφοριών χωρίς αδικαιολόγητη καθυστέρηση, και κατά τρόπο όχι λιγότερο ευνοϊκό για τα εισαγόμενα προϊόντα από ό,τι για τα εγχώρια προϊόντα.

ΑΡΘΡΟ 33

Απαιτήσεις για τις εισαγωγές

1. Οι απαιτήσεις για τις εισαγωγές που ορίζει το εισάγον μέρος εφαρμόζονται σε ολόκληρη την επικράτεια του εξαγοντος μέρους, με την επιφύλαξη του άρθρου 35 του παρόντος κεφαλαίου. Οι απαιτήσεις για τις εισαγωγές που καθορίζονται στα πιστοποιητικά εισαγωγής βασίζονται στις αρχές της Επιτροπής του *Κώδικα Τροφίμων* (εφεξής «Codex»), του Παγκόσμιου Οργανισμού για την Υγεία των Ζώων (εφεξής «ΟΙΕ») και της Διεθνούς Σύμβασης για την προστασία των φυτών (εφεξής «σύμβαση IPPC»), εκτός εάν οι εν λόγω απαιτήσεις υποστηρίζονται από επιστημονικά τεκμηριωμένη εκτίμηση κινδύνων η οποία έχει διενεργηθεί σύμφωνα με τους εφαρμοστέους διεθνείς κανόνες, όπως προβλέπονται στη συμφωνία του ΠΟΕ για την εφαρμογή μέτρων υγειονομικής και φυτοϋγειονομικής προστασίας (εφεξής η «συμφωνία ΥΦΠ»).
2. Οι απαιτήσεις που καθορίζονται στις άδειες εισαγωγής δεν περιέχουν αυστηρότερους υγειονομικούς και κτηνιατρικούς όρους από αυτούς που προβλέπονται στα πιστοποιητικά τα οποία εκδίδονται δυνάμει της παραγράφου 1 του παρόντος άρθρου.

ΑΡΘΡΟ 34

Ισοδυναμία

Κατόπιν αιτήσεως του εξάγοντος μέρους και με την επιφύλαξη ικανοποιητικής αξιολόγησης από το εισάγον μέρος, τα μέρη αναγνωρίζουν ισοδυναμία, σύμφωνα με τις σχετικές διεθνείς διαδικασίες, όσον αφορά ένα επιμέρους μέτρο και/ή σύνολο μέτρων και/ή καθεστώτων που εφαρμόζονται εν γένει ή σε συγκεκριμένο τομέα ή σε συγκεκριμένο τμήμα τομέα.

ΑΡΘΡΟ 35

Μέτρα που αφορούν την υγεία των ζώων και των φυτών

1. Τα μέρη αναγνωρίζουν την έννοια των απαλλαγμένων από παράσιτα ή νόσους περιοχών και των περιοχών με χαμηλό επιπολασμό παρασίτων ή νόσων, σύμφωνα με τις διατάξεις της συμφωνίας ΥΦΠ και τα σχετικά πρότυπα, τις κατευθυντήριες γραμμές ή τις συστάσεις της Codex, του ΟΙΕ και της IPPC.
2. Κατά τον καθορισμό των απαλλαγμένων από παράσιτα ή νόσους περιοχών και των περιοχών με χαμηλό επιπολασμό παρασίτων ή νόσων, τα μέρη εξετάζουν παράγοντες όπως η γεωγραφική θέση, τα οικοσυστήματα, η επιδημιολογική επιτήρηση και η αποτελεσματικότητα των υγειονομικών ή φυτοϋγειονομικών ελέγχων στις εν λόγω περιοχές.

ΑΡΘΡΟ 36

Διευκόλυνση του εμπορίου

1. Τα μέρη αναπτύσσουν και θέτουν σε εφαρμογή εργαλεία για τη διευκόλυνση του εμπορίου με βάση την αναγνώριση των συστημάτων επιθεώρησης και πιστοποίησης του εξαγόντος μέρους από το εισάγον μέρος.
2. Τα εν λόγω εργαλεία διευκόλυνσης του εμπορίου αποσκοπούν στην αποφυγή της επιθεώρησης από το εισάγον μέρος κάθε φορτίου αποστολής ή κάθε εξαγωγικής εγκατάστασης στο έδαφος του εξαγόντος μέρους σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία. Σε αυτά μπορεί να περιλαμβάνονται η έγκριση εξαγωγικής εγκατάστασης και η κατάρτιση καταλόγων των εξαγωγικών εγκαταστάσεων στο έδαφος του εξαγόντος μέρους βάσει εγγυήσεων που παρέχει το εξαγόν μέρος.

ΑΡΘΡΟ 37

Επιθεωρήσεις και λογιστικοί έλεγχοι

Οι επιθεωρήσεις και οι λογιστικοί έλεγχοι που πραγματοποιεί το εισάγον μέρος στο έδαφος του εξαγόντος μέρους για την αξιολόγηση των συστημάτων επιθεώρησης και πιστοποίησης του εξαγόντος μέρους θα εκτελούνται βάσει των συναφών διεθνών προτύπων, κατευθυντήριων γραμμών και συστάσεων. Οι δαπάνες των επιθεωρήσεων και των λογιστικών ελέγχων βαρύνουν το μέρος που διενεργεί τους λογιστικούς ελέγχους και τις επιθεωρήσεις.

ΑΡΘΡΟ 38

Ανταλλαγή πληροφοριών και συνεργασία

1. Τα μέρη συζητούν και ανταλλάσσουν πληροφορίες σχετικά με υφιστάμενα μέτρα ΥΦΠ και τα μέτρα καλής μεταχείρισης των ζώων, καθώς και σχετικά με τον σχεδιασμό και την εφαρμογή τους. Στο πλαίσιο των εν λόγω συζητήσεων και ανταλλαγής πληροφοριών λαμβάνονται υπόψη, κατά περίπτωση, οι διατάξεις της συμφωνίας ΥΦΠ και τα πρότυπα, οι κατευθυντήριες γραμμές και οι συστάσεις της IPPC, του ΟΙΕ και της Codex.
2. Τα μέρη συμφωνούν να συνεργάζονται όσον αφορά την καλή μεταχείριση των ζώων και των φυτών μέσω της ανταλλαγής πληροφοριών, εμπειρογνωμοσύνης και πείρας, με στόχο την ανάπτυξη ικανοτήτων στον συγκεκριμένο τομέα. Η συνεργασία αυτή βασίζεται στις ειδικές ανάγκες κάθε μέρους και πραγματοποιείται με σκοπό την παροχή συνδρομής σε κάθε μέρος για τη συμμόρφωσή του προς το νομικό πλαίσιο του άλλου μέρους.
3. Τα μέρη καθιερώνουν την έγκαιρη διεξαγωγή διαλόγου σχετικά με ζητήματα ΥΦΠ, εφόσον ένα από τα μέρη ζητήσει να εξεταστούν ζητήματα σχετικά με την υγειονομική και φυτοϋγειονομική προστασία και άλλα επείγοντα ζητήματα που καλύπτονται από το παρόν κεφάλαιο. Η Επιτροπή Συνεργασίας δύναται να εκδίδει κανόνες για τη διεξαγωγή των εν λόγω διαλόγων.
4. Τα μέρη ορίζουν και επικαιροποιούν σε τακτική βάση τα σημεία επαφής για τη μεταξύ τους επικοινωνία σε θέματα που καλύπτονται από το παρόν κεφάλαιο.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5

ΣΥΝΑΛΛΑΓΕΣ ΣΤΟΝ ΤΟΜΕΑ ΤΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΗ

ΤΜΗΜΑ 1

ΓΕΝΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

ΑΡΘΡΟ 39

Στόχος, πεδίο εφαρμογής και κάλυψη

1. Τα μέρη, επαναβεβαιώνοντας τις αντίστοιχες δεσμεύσεις τους που απορρέουν από τη συμφωνία του ΠΟΕ, καθορίζουν διά του παρόντος τις αναγκαίες ρυθμίσεις για τη βελτίωση των αμοιβαίων όρων που διέπουν τις συναλλαγές στον τομέα των υπηρεσιών και την εγκατάσταση.
2. Καμία διάταξη του παρόντος κεφαλαίου δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι επιβάλλει υποχρέωση σχετικά με δημόσιες συμβάσεις, οι οποίες υπόκεινται στις διατάξεις του κεφαλαίου 8 (Δημόσιες Συμβάσεις) του παρόντος τίτλου.
3. Οι διατάξεις του παρόντος κεφαλαίου δεν εφαρμόζονται στις επιδοτήσεις που χορηγούνται από τα μέρη.

4. Σύμφωνα με τις διατάξεις της παρούσας συμφωνίας, κάθε μέρος διατηρεί το δικαίωμα ρύθμισης και θέσπισης νέων κανονιστικών ρυθμίσεων για την επίτευξη θεμιτών στόχων πολιτικής.
5. Το παρόν κεφάλαιο δεν εφαρμόζεται σε μέτρα που αφορούν φυσικά πρόσωπα τα οποία επιζητούν πρόσβαση στην αγορά εργασίας της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή της Δημοκρατίας του Καζαχστάν ούτε σε μέτρα που αφορούν την ιθαγένεια, τη διαμονή ή την απασχόληση σε μόνιμη βάση.
6. Καμία διάταξη του παρόντος κεφαλαίου δεν εμποδίζει τα μέρη να θέτουν σε εφαρμογή μέτρα για τη ρύθμιση της εισόδου ή της προσωρινής διαμονής φυσικών προσώπων στο έδαφός τους, συμπεριλαμβανομένων των μέτρων που είναι αναγκαία για την προστασία της ακεραιότητας φυσικών προσώπων και την εξασφάλιση της ομαλής κυκλοφορίας τους διαμέσου των εθνικών τους συνόρων, υπό την προϋπόθεση ότι τα εν λόγω μέτρα δεν εφαρμόζονται κατά τρόπο ώστε να ακυρώνουν ή να αποδυναμώνουν τα οφέλη που απορρέουν για οποιοδήποτε μέρος από τις διατάξεις του παρόντος κεφαλαίου¹.
7. Οι διατάξεις του παρόντος κεφαλαίου δεν εφαρμόζονται σε μέτρα που θεσπίζονται ή διατηρούνται σε ισχύ από τα μέρη και επηρεάζουν τις συναλλαγές στον τομέα των υπηρεσιών και την εγκατάσταση στον οπτικοακουστικό τομέα.

¹ Το γεγονός και μόνον ότι απαιτείται θεώρηση για τα φυσικά πρόσωπα ορισμένων χωρών και όχι για τα φυσικά πρόσωπα άλλων χωρών δεν θεωρείται ότι ακυρώνει ή αποδυναμώνει τα οφέλη που απορρέουν από τους όρους της παρούσας συμφωνίας.

ΑΡΘΡΟ 40

Ορισμοί

Για τους σκοπούς του παρόντος κεφαλαίου ισχύουν οι ακόλουθοι ορισμοί:

- α) «μέτρο»: κάθε μέτρο που λαμβάνεται από ένα μέρος υπό μορφή νόμου, κανονισμού, κανόνα, διαδικασίας, απόφασης, διοικητικής πράξης ή υπό οποιαδήποτε άλλη μορφή,
- β) «μέτρα που λαμβάνονται ή διατηρούνται σε ισχύ από μέρος»: τα μέτρα που λαμβάνεται από:
 - i) κεντρικές, περιφερειακές ή τοπικές διοικήσεις ή αρχές ενός μέρους και
 - ii) μη κυβερνητικούς φορείς ενός μέρους κατά την άσκηση αρμοδιοτήτων που τους ανατίθενται από κεντρικές, περιφερειακές ή τοπικές διοικήσεις ή αρχές ενός μέρους,
- γ) «φυσικό πρόσωπο της Ευρωπαϊκής Ένωσης» ή «φυσικό πρόσωπο της Δημοκρατίας του Καζαχστάν»: ο υπήκοος ενός εκ των κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή της Δημοκρατίας του Καζαχστάν σύμφωνα με την αντίστοιχη νομοθεσία τους,

- δ) «νομικό πρόσωπο»: κάθε νομική οντότητα που έχει δεόντως συσταθεί ή οργανωθεί βάσει της ισχύουσας νομοθεσίας, κερδοσκοπικού ή μη χαρακτήρα, η οποία ανήκει στον ιδιωτικό ή τον δημόσιο τομέα, συμπεριλαμβανομένων των εταιρειών, των οικονομικών συνασπισμών μεγάλων επιχειρήσεων, των προσωπικών εταιρειών, των κοινών επιχειρήσεων, των ατομικών επιχειρήσεων ή των ενώσεων,
- ε) «νομικό πρόσωπο μέρους»: το νομικό πρόσωπο της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή της Δημοκρατίας του Καζαχστάν, που συγκροτείται βάσει του δικαίου κράτους μέλους της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή της Δημοκρατίας του Καζαχστάν αντιστοίχως και έχει την καταστατική έδρα του, την κεντρική του διοίκηση ή την κύρια εγκατάστασή του στο έδαφος για το οποίο ισχύει η Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή στο έδαφος της Δημοκρατίας του Καζαχστάν αντιστοίχως.

Σε περίπτωση που το νομικό πρόσωπο το οποίο συγκροτείται βάσει του δικαίου κράτους μέλους της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή της Δημοκρατίας του Καζαχστάν αντιστοίχως έχει μόνο την καταστατική έδρα του ή την κεντρική του διοίκηση στο έδαφος για το οποίο ισχύει η Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή στο έδαφος της Δημοκρατίας του Καζαχστάν, δεν θεωρείται νομικό πρόσωπο της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή της Δημοκρατίας του Καζαχστάν αντιστοίχως, εκτός εάν ασκεί ουσιαστική επιχειρηματική δραστηριότητα στο έδαφος για το οποίο ισχύει η Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή στο έδαφος της Δημοκρατίας του Καζαχστάν, αντιστοίχως,

- στ) με την επιφύλαξη του στοιχείου ε), όσον αφορά τις διεθνείς θαλάσσιες μεταφορές, συμπεριλαμβανομένων των διατροφικών μεταφορών που εμπεριέχουν θαλάσσιο σκέλος, οι ναυτιλιακές εταιρείες που ιδρύονται εκτός της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή της Δημοκρατίας του Καζαχστάν και ελέγχονται από υπηκόους κράτους μέλους της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή της Δημοκρατίας του Καζαχστάν αντιστοίχως διέπονται εξίσου από τις διατάξεις του παρόντος κεφαλαίου, εάν τα σκάφη τους έχουν νηολογηθεί σύμφωνα με την αντίστοιχη νομοθεσία του εν λόγω κράτους μέλους της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή της Δημοκρατίας του Καζαχστάν και φέρουν τη σημαία κράτους μέλους της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή της Δημοκρατίας του Καζαχστάν,
- ζ) «συμφωνία οικονομικής ολοκλήρωσης»: κάθε συμφωνία η οποία ουσιαστικά ελευθερώνει τις συναλλαγές στον τομέα των υπηρεσιών, συμπεριλαμβανομένης της εγκατάστασης, σύμφωνα με τις διατάξεις της γενικής συμφωνίας για τις συναλλαγές στον τομέα των υπηρεσιών (εφεξής η «συμφωνία GATS»), και ιδίως των άρθρων V και Vα της συμφωνίας GATS, και/ή η οποία περιέχει διατάξεις που ουσιαστικά ελευθερώνουν την εγκατάσταση για την άσκηση άλλων οικονομικών δραστηριοτήτων που πληρούν, τηρουμένων των αναλογιών, τα κριτήρια των άρθρων V και V α της συμφωνίας GATS όσον αφορά τις εν λόγω δραστηριότητες,
- η) ο όρος «οικονομικές δραστηριότητες» περιλαμβάνει δραστηριότητες οικονομικού χαρακτήρα, με εξαίρεση τις οικονομικές δραστηριότητες που εκτελούνται κατά την άσκηση κρατικής εξουσίας,

- θ) «οικονομικές δραστηριότητες που εκτελούνται κατά την άσκηση κρατικής εξουσίας»: οι δραστηριότητες που δεν πραγματοποιούνται ούτε σε εμπορική βάση ούτε σε ανταγωνισμό με έναν ή περισσότερους οικονομικούς φορείς,
- ι) «λειτουργία»: η άσκηση και η διατήρηση οικονομικών δραστηριοτήτων,
- ια) «θυγατρική εταιρεία» νομικού προσώπου: το νομικό πρόσωπο επί του οποίου ασκείται ουσιαστικός έλεγχος από άλλο νομικό πρόσωπο του ίδιου μέρους¹,
- ιβ) «υποκατάστημα» νομικού προσώπου: ο χώρος άσκησης επιχειρηματικών δραστηριοτήτων χωρίς ίδια νομική προσωπικότητα, με χαρακτήρα μονιμότητας, όπως η επέκταση μητρικής εταιρείας, που διαθέτει τη διοικητική δομή και τον υλικό εξοπλισμό που απαιτούνται για τη διαπραγμάτευση επιχειρηματικών δραστηριοτήτων με τρίτους οι οποίοι, παρότι γνωρίζουν ότι, εφόσον χρειαστεί, υφίσταται νομικός δεσμός με τη μητρική εταιρεία, η έδρα της οποίας βρίσκεται στην αλλοδαπή, δεν είναι υποχρεωμένοι να έρχονται σε άμεση επαφή με τη μητρική αυτή εταιρεία, αλλά μπορούν να συναλλάσσονται στον χώρο δραστηριοτήτων που αποτελεί την επέκτασή της,

¹ Νομικό πρόσωπο ελέγχεται από άλλο νομικό πρόσωπο, εάν το δεύτερο έχει την εξουσία να διορίζει την πλειοψηφία των διευθυντών του ή αλλιώς να κατευθύνει νομικά τις ενέργειές του.

- ιγ) «εγκατάσταση»: κάθε είδους επιχειρηματική ή εμπορική παρουσία, συμπεριλαμβανομένης:
- i) της σύστασης, απόκτησης ή διατήρησης νομικού προσώπου¹ ή
 - ii) της δημιουργίας ή διατήρησης υποκαταστήματος ή γραφείου αντιπροσωπείας² εντός του εδάφους μέρους με σκοπό την άσκηση οικονομικής δραστηριότητας,
- ιδ) «επενδυτής» ενός μέρους: κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο που επιχειρεί να ασκήσει ή ασκεί οικονομική δραστηριότητα μέσω της σύστασης επιχείρησης,
- ιε) ο όρος «υπηρεσίες» περιλαμβάνει όλες τις υπηρεσίες³ σε οποιονδήποτε τομέα της οικονομίας, με εξαίρεση τις υπηρεσίες που παρέχονται κατά την άσκηση κρατικής εξουσίας,
- ιστ) «υπηρεσία που παρέχεται κατά την άσκηση κρατικής εξουσίας»: κάθε υπηρεσία που δεν παρέχεται σε εμπορική βάση ούτε ανταγωνιστικά σε σχέση με έναν ή περισσότερους παρόχους υπηρεσιών,
- ιζ) «πάροχος υπηρεσιών»: κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο που παρέχει υπηρεσία,

¹ Οι όροι «σύσταση» και «απόκτηση» νομικού προσώπου θεωρείται ότι περιλαμβάνουν την κεφαλαιουχική συμμετοχή σε νομικό πρόσωπο με σκοπό τη σύναψη ή τη διατήρηση διαρκών οικονομικών δεσμών.

² Στα γραφεία αντιπροσωπείας νομικού προσώπου του άλλου μέρους δεν επιτρέπεται η άσκηση οικονομικής δραστηριότητας σε εμπορική βάση στο έδαφος της Δημοκρατίας του Καζαχστάν. Η Ευρωπαϊκή Ένωση διατηρεί το δικαίωμα να προβλέψει ανάλογες διατάξεις εν προκειμένω.

³ Χάριν μεγαλύτερης σαφήνειας, για τους σκοπούς του παρόντος κεφαλαίου, ως υπηρεσίες λογίζονται οι υπηρεσίες που απαριθμούνται στην επικαιροποιημένη έκδοση του εγγράφου MTN.GNS/W/120 του ΠΟΕ.

- ιη) ο όρος «παροχή υπηρεσίας» περιλαμβάνει την παραγωγή, διανομή, εμπορική προώθηση, πώληση και παράδοση υπηρεσίας.

ΤΜΗΜΑ 2

ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑΣΥΝΟΡΙΑΚΗ ΠΑΡΟΧΗ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ

ΥΠΟΤΜΗΜΑ 1

ΟΛΕΣ ΟΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

ΑΡΘΡΟ 41

Πεδίο εφαρμογής και κάλυψη

1. Το παρόν υποτίμημα εφαρμόζεται στα μέτρα των μερών που επηρεάζουν την εγκατάσταση σε όλες τις οικονομικές δραστηριότητες και τη διασυνοριακή παροχή υπηρεσιών.

2. Τα μέρη επιβεβαιώνουν τα αντίστοιχα δικαιώματα και τις αντίστοιχες υποχρεώσεις τους που απορρέουν από τις δεσμεύσεις τους δυνάμει της συμφωνίας GATS.

Για λόγους σαφήνειας, όσον αφορά τις υπηρεσίες, οι αντίστοιχοι πίνακες ειδικών υποχρεώσεων GATS των μερών¹, συμπεριλαμβανομένων των επιφυλάξεων και των καταλόγων εξαιρέσεων από τη μεταχείριση μάλλον ευνοούμενου κράτους, ενσωματώνονται στην παρούσα συμφωνία, αποτελούν μέρος της και εφαρμόζονται.

ΑΡΘΡΟ 42

Σταδιακή βελτίωση των όρων εγκατάστασης

1. Η Επιτροπή Συνεργασίας κατά τις συνεδριάσεις της σύνθεσής της για εμπορικά θέματα, απευθύνει στα μέρη συστάσεις για την περαιτέρω ελευθέρωση της εγκατάστασης στο πλαίσιο της παρούσας συμφωνίας.
2. Τα μέρη καταβάλλουν προσπάθειες για την αποφυγή θέσπισης μέτρων τα οποία καθιστούν τους όρους εγκατάστασης αυστηρότερους από την κατάσταση που επικρατεί την ημέρα πριν από την ημερομηνία υπογραφής της παρούσας συμφωνίας.

¹ Για τη Δημοκρατία του Καζαχστάν, η παραπομπή περιλαμβάνει το κεφάλαιο σχετικά με τις υπηρεσίες του πρωτοκόλλου για την προσχώρηση της Δημοκρατίας του Καζαχστάν στον ΠΟΕ.

ΑΡΘΡΟ 43

Σταδιακή βελτίωση των όρων διασυνοριακής παροχής υπηρεσιών

1. Τα μέρη αναγνωρίζουν πλήρως τη σημασία της ελευθέρωσης της διασυνοριακής παροχής υπηρεσιών μεταξύ τους.
2. Η Επιτροπή Συνεργασίας, κατά τις συνεδριάσεις της σύνθεσής της για εμπορικά θέματα, απευθύνει στα μέρη συστάσεις για την περαιτέρω ελευθέρωση της διασυνοριακής παροχής υπηρεσιών στο πλαίσιο της παρούσας συμφωνίας.

ΥΠΟΤΜΗΜΑ 2

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΕΚΤΟΣ ΤΗΣ ΠΑΡΟΧΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ

ΑΡΘΡΟ 44

Πεδίο εφαρμογής και κάλυψη

Το παρόν υποτίμημα εφαρμόζεται στα μέτρα των μερών που επηρεάζουν την εγκατάσταση σε όλες τις οικονομικές δραστηριότητες εκτός της παροχής υπηρεσιών.

ΑΡΘΡΟ 45

Μεταχείριση μάλλον ευνοούμενου κράτους

1. Κάθε μέρος επιφυλάσσει στα νομικά πρόσωπα του άλλου μέρους μεταχείριση όχι λιγότερο ευνοϊκή από εκείνη που επιφυλάσσει σε νομικά πρόσωπα τρίτων χωρών όσον αφορά την εγκατάστασή τους.

2. Κάθε μέρος επιφυλάσσει στα νομικά πρόσωπα του άλλου μέρους μεταχείριση όχι λιγότερο ευνοϊκή από εκείνη που επιφυλάσσει σε νομικά πρόσωπα τρίτων χωρών όσον αφορά τη λειτουργία νομικών προσώπων του άλλου μέρους που είναι εγκατεστημένα στο έδαφος του πρώτου μέρους.
3. Κάθε πλεονέκτημα, όφελος, προνόμιο ή ασυλία σε σχέση με απαιτήσεις τοπικού περιεχομένου που χορηγεί η Δημοκρατία του Καζαχστάν σε νομικά πρόσωπα μέλους του ΠΟΕ που είναι εγκατεστημένα υπό τη μορφή νομικού προσώπου στη Δημοκρατία του Καζαχστάν χορηγούνται πάραυτα και άνευ όρων στα νομικά πρόσωπα της Ευρωπαϊκής Ένωσης που είναι εγκατεστημένα υπό τη μορφή νομικού προσώπου στη Δημοκρατία του Καζαχστάν.
4. Η μεταχείριση που επιφυλάσσεται δυνάμει των παραγράφων 1 και 2 δεν ισχύει για τη μεταχείριση που επιφυλάσσει ένα μέρος δυνάμει συμφωνιών οικονομικής ολοκλήρωσης, συμφωνιών ελεύθερων συναλλαγών, συμφωνίας για την αποφυγή της διπλής φορολογίας και συμφωνιών που διέπουν κατά κύριο λόγο φορολογικά ζητήματα ούτε μπορεί να θεωρηθεί ότι επεκτείνεται στην προστασία των επενδύσεων, πέραν της μεταχείρισης που απορρέει από το άρθρο 46 του παρόντος κεφαλαίου, συμπεριλαμβανομένων των διαδικασιών επίλυσης διαφορών επενδυτή-κράτους.

5. Με την επιφύλαξη της παραγράφου 4, όσον αφορά τους στρατηγικούς πόρους και στόχους, η Δημοκρατία του Καζαχστάν δεν επιφυλάσσει σε καμία περίπτωση σε θυγατρικές νομικών προσώπων της Ευρωπαϊκής Ένωσης που είναι εγκατεστημένες στη Δημοκρατία του Καζαχστάν υπό τη μορφή νομικού προσώπου λιγότερο ευνοϊκή μεταχείριση από εκείνη που επιφυλάσσεται μετά την ημερομηνία έναρξης ισχύος του παρόντος τίτλου σε θυγατρικές νομικών προσώπων τρίτων χωρών που είναι εγκατεστημένες στη Δημοκρατία του Καζαχστάν υπό τη μορφή νομικού προσώπου.

ΑΡΘΡΟ 46

Εθνική μεταχείριση

Λαμβανομένων υπόψη των επιφυλάξεων των μερών που περιλαμβάνονται στο παράρτημα Ι,

- α) κάθε μέρος επιφυλάσσει στις θυγατρικές νομικών προσώπων του άλλου μέρους που είναι εγκατεστημένες στο έδαφος του πρώτου μέρους μεταχείριση όχι λιγότερο ευνοϊκή από εκείνη που επιφυλάσσει στα οικεία νομικά πρόσωπα όσον αφορά τη λειτουργία τους,

- β) η Δημοκρατία του Καζαχστάν επιφυλάσσει στα νομικά πρόσωπα της Ευρωπαϊκής Ένωσης και στα υποκαταστήματά τους μεταχείριση όχι λιγότερο ευνοϊκή από εκείνη που επιφυλάσσει στα νομικά πρόσωπα της Δημοκρατίας του Καζαχστάν και στα υποκαταστήματά τους, αντιστοίχως, όσον αφορά την εγκατάσταση και τη λειτουργία τους στο πλαίσιο άλλων οικονομικών δραστηριοτήτων εκτός της παροχής υπηρεσιών. Το καθεστώς εθνικής μεταχείρισης που χορηγεί η Δημοκρατία του Καζαχστάν εφαρμόζεται με την επιφύλαξη των όρων του πρωτοκόλλου για την προσχώρηση της Δημοκρατίας του Καζαχστάν στον ΠΟΕ.

ΤΜΗΜΑ 3

ΠΡΟΣΩΡΙΝΗ ΠΑΡΟΥΣΙΑ ΦΥΣΙΚΩΝ ΠΡΟΣΩΠΩΝ ΓΙΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΥΣ ΣΚΟΠΟΥΣ

ΑΡΘΡΟ 47

Κάλυψη και ορισμοί

1. Το παρόν τμήμα εφαρμόζεται στα μέτρα των μερών που αφορούν την είσοδο και την προσωρινή διαμονή στα αντίστοιχα εδάφη τους επιχειρηματικών επισκεπτών για λόγους εγκατάστασης, ενδοεπιχειρησιακώς μετατιθέμενων ατόμων και παρόχων υπηρεσιών βάσει σύμβασης, σύμφωνα με το άρθρο 39 παράγραφοι 5 και 6.

2. Για τους σκοπούς του παρόντος τμήματος ισχύουν οι ακόλουθοι ορισμοί:
- α) «επιχειρηματικοί επισκέπτες για λόγους εγκατάστασης»: τα φυσικά πρόσωπα που απασχολούνται από νομικό πρόσωπο μέρους και τα οποία κατέχουν ανώτερες θέσεις και είναι αρμόδια για τη σύσταση επιχείρησης στο έδαφος του άλλου μέρους. Δεν προσφέρουν ούτε παρέχουν υπηρεσίες, ούτε συμμετέχουν σε καμία άλλη οικονομική δραστηριότητα πέραν αυτής που απαιτείται για τη σύσταση της επιχείρησης. Δεν λαμβάνουν αμοιβή από πηγή που βρίσκεται στην επικράτεια του μέρους υποδοχής,
- β) «ενδοεπιχειρησιακώς μετατιθέμενα άτομα»: τα φυσικά πρόσωπα τα οποία έχουν απασχοληθεί από νομικό πρόσωπο ενός μέρους ή υπήρξαν εταίροι σε αυτό¹ επί ένα έτος τουλάχιστον και τα οποία μετατίθενται προσωρινά σε επιχειρηματική εγκατάσταση που είναι δυνατόν να έχει τη μορφή θυγατρικής, υποκαταστήματος ή μητρικής εταιρείας του νομικού προσώπου ενός μέρους στο έδαφος του άλλου μέρους.

Το συγκεκριμένο φυσικό πρόσωπο πρέπει να ανήκει σε μία από τις κατηγορίες που ορίζονται στους αντίστοιχους πίνακες ειδικών υποχρεώσεων GATS των μερών, οι οποίοι ισχύουν, για τους σκοπούς του παρόντος τμήματος, για όλες τις οικονομικές δραστηριότητες,

¹ Για λόγους μεγαλύτερης σαφήνειας, θεωρείται ότι οι εταίροι αποτελούν μέρος του ίδιου νομικού προσώπου.

- γ) «πάροχος υπηρεσιών βάσει σύμβασης»: το φυσικό πρόσωπο το οποίο απασχολείται από νομικό πρόσωπο ενός μέρους και το οποίο δεν συνιστά πρακτορείο τοποθέτησης και παροχής προσωπικού ούτε ενεργεί μέσω τέτοιου πρακτορείου, δεν διαθέτει εγκατάσταση στο έδαφος του άλλου μέρους και έχει συνάψει σύμβαση καλής πίστης¹ για την παροχή υπηρεσιών με τελικό καταναλωτή στο άλλο μέρος βάσει της οποίας απαιτείται η παρουσία σε προσωρινή βάση των υπαλλήλων του στο εν λόγω μέρος προκειμένου να εκτελεστεί η σύμβαση παροχής υπηρεσιών,
- δ) «τίτλοι»: τα διπλώματα, πιστοποιητικά και άλλα αποδεικτικά στοιχεία (επίσημης εκπαίδευσης) τα οποία εκδίδονται από αρχή που ορίζεται σύμφωνα με νομοθετικές, κανονιστικές ή διοικητικές διατάξεις, και τα οποία πιστοποιούν την επιτυχή ολοκλήρωση επαγγελματικής κατάρτισης.

ΑΡΘΡΟ 48

Ενδοεπιχειρησιακώς μετατιθέμενα άτομα και επιχειρηματικοί επισκέπτες για λόγους εγκατάστασης

1. Για τις υπηρεσίες, τα μέρη επιβεβαιώνουν εκ νέου τις αντίστοιχες υποχρεώσεις τους που απορρέουν από τις δεσμεύσεις τις οποίες έχουν αναλάβει δυνάμει της συμφωνίας GATS όσον αφορά την είσοδο και την προσωρινή διαμονή ενδοεπιχειρησιακώς μετατιθέμενων ατόμων ή επιχειρηματικών επισκεπτών για λόγους εγκατάστασης. Ισχύουν οι επιφυλάξεις που περιλαμβάνονται στην εν λόγω συμφωνία².

¹ Η σύμβαση παροχής υπηρεσιών τηρεί τις νομοθετικές και κανονιστικές διατάξεις καθώς και τις νομικές απαιτήσεις του μέρους στο έδαφος του οποίου εκτελείται.

² Για λόγους μεγαλύτερης σαφήνειας, οι επιφυλάξεις περιλαμβάνουν επίσης τις επιφυλάξεις που διατυπώνονται στους ορισμούς των κατηγοριών των ενδοεπιχειρησιακώς μετατιθέμενων ατόμων και των επιχειρηματικών επισκεπτών για λόγους εγκατάστασης.

2. Για άλλες οικονομικές δραστηριότητες εκτός της παροχής υπηρεσιών και λαμβανομένων υπόψη των επιφυλάξεων που περιλαμβάνονται στο παράρτημα II:
- α) κάθε μέρος επιτρέπει στους επενδυτές που δραστηριοποιούνται στην παραγωγή αγαθών στο έδαφος του άλλου μέρους να μεταθέτουν ενδοεπιχειρησιακώς μετατιθέμενα άτομα, όπως ορίζονται στο άρθρο 47 παράγραφος 2 στοιχείο β) και επιχειρηματικούς επισκέπτες για λόγους εγκατάστασης, όπως ορίζονται στο άρθρο 47 παράγραφος 2 στοιχείο α) του παρόντος κεφαλαίου. Η είσοδος και η προσωρινή διαμονή επιτρέπεται για μέγιστη περίοδο τριών ετών για τα ενδοεπιχειρησιακώς μετατιθέμενα άτομα και 90 ημερών σε οποιαδήποτε 12μηνη περίοδο για τους επιχειρηματικούς επισκέπτες που είναι υπεύθυνοι για τη σύσταση επιχείρησης,
 - β) κανένα μέρος δεν διατηρεί σε ισχύ ούτε θεσπίζει μέτρα που προσδιορίζονται ως περιορισμοί ως προς τον συνολικό αριθμό των φυσικών προσώπων που ένας επενδυτής μπορεί να μεταθέτει ως ενδοεπιχειρησιακώς μετατιθέμενα άτομα ή ως επιχειρηματικούς επισκέπτες με τη μορφή αριθμητικών ποσοστώσεων ή απαίτησης εξέτασης οικονομικών αναγκών και ως περιορισμοί που εισάγουν διακρίσεις.

ΑΡΘΡΟ 49

Πάροχοι υπηρεσιών βάσει σύμβασης

1. Η Δημοκρατία του Καζαχστάν επιτρέπει την παροχή υπηρεσιών στο έδαφός της από νομικά πρόσωπα της Ευρωπαϊκής Ένωσης διά της παρουσίας φυσικών προσώπων τα οποία είναι πολίτες των κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, με την επιφύλαξη των ακόλουθων προϋποθέσεων:
 - α) τα φυσικά πρόσωπα που εισέρχονται στη Δημοκρατία του Καζαχστάν θα πρέπει να κατέχουν:
 - i) πανεπιστημιακό πτυχίο ή ανώτερο τεχνικό δίπλωμα που να πιστοποιεί γνώσεις ισοδύναμου επιπέδου και
 - ii) επαγγελματικούς τίτλους, εφόσον απαιτούνται για την άσκηση δραστηριότητας στον σχετικό τομέα σύμφωνα με τη νομοθεσία, τις κανονιστικές διατάξεις ή τις απαιτήσεις της Δημοκρατίας του Καζαχστάν,
 - β) τα φυσικά πρόσωπα δεν λαμβάνουν αμοιβή για την παροχή υπηρεσιών πέραν της αμοιβής που καταβάλλεται από το νομικό πρόσωπο της Ευρωπαϊκής Ένωσης κατά τη διάρκεια της διαμονής τους στη Δημοκρατία του Καζαχστάν,

- γ) τα φυσικά πρόσωπα που εισέρχονται στη Δημοκρατία του Καζαχστάν θα πρέπει να απασχολούνται από το νομικό πρόσωπο της Ευρωπαϊκής Ένωσης τουλάχιστον για ένα έτος πριν από την ημερομηνία υποβολής αίτησης εισόδου στη Δημοκρατία του Καζαχστάν. Επιπλέον, τα φυσικά πρόσωπα θα πρέπει να διαθέτουν, κατά την ημερομηνία υποβολής αίτησης εισόδου στη Δημοκρατία του Καζαχστάν, τουλάχιστον πέντε έτη επαγγελματικής πείρας στον τομέα δραστηριότητας που αποτελεί αντικείμενο της σύμβασης,
- δ) η Δημοκρατία του Καζαχστάν δύναται να προβαίνει σε εξέταση των οικονομικών αναγκών και να εφαρμόζει ετήσια ποσόστωση για την έκδοση αδειών εργασίας που προορίζονται για παρόχους υπηρεσιών της Ευρωπαϊκής Ένωσης βάσει σύμβασης οι οποίοι αποκτούν πρόσβαση στην αγορά υπηρεσιών της Δημοκρατίας του Καζαχστάν. Ο συνολικός αριθμός των παρόχων υπηρεσιών της Ευρωπαϊκής Ένωσης βάσει σύμβασης που εισέρχονται στην αγορά υπηρεσιών της Δημοκρατίας του Καζαχστάν δεν υπερβαίνει τα 800 άτομα ετησίως,

- ε) μετά την παρέλευση πενταετούς περιόδου από την ημερομηνία προσχώρησης της Δημοκρατίας του Καζαχστάν στον ΠΟΕ, δεν πραγματοποιείται εξέταση των οικονομικών αναγκών¹. Κατά τη διάρκεια της περιόδου κατά την οποία η Δημοκρατία του Καζαχστάν πραγματοποιεί την εξέταση των οικονομικών αναγκών², η είσοδος και η προσωρινή διαμονή φυσικών προσώπων στο έδαφος της Δημοκρατίας του Καζαχστάν, στο πλαίσιο της εκτέλεσης της σύμβασης, επιτρέπονται για συνολική περίοδο που δεν υπερβαίνει τους τέσσερις μήνες εντός οποιασδήποτε 12μηνης περιόδου ή για τη διάρκεια ισχύος της σύμβασης, ανάλογα με το ποια περίοδος είναι βραχύτερη. Μετά τη λήξη πενταετούς περιόδου από την ημερομηνία προσχώρησης της Δημοκρατίας του Καζαχστάν στον ΠΟΕ, η είσοδος και η προσωρινή διαμονή επιτρέπονται για συνολική περίοδο που δεν υπερβαίνει τους έξι μήνες εντός οποιασδήποτε 12μηνης περιόδου ή για τη διάρκεια ισχύος της σύμβασης, ανάλογα με το ποια περίοδος είναι βραχύτερη. Τα νομικά πρόσωπα της Ευρωπαϊκής Ένωσης είναι υπεύθυνα για την έγκαιρη αναχώρηση των υπαλλήλων τους από το έδαφος της Δημοκρατίας του Καζαχστάν.

¹ Όλες οι άλλες απαιτήσεις και οι νομοθετικές και κανονιστικές διατάξεις που αφορούν την είσοδο, τη διαμονή και την εργασία εξακολουθούν να εφαρμόζονται.

² Για λόγους μεγαλύτερης σαφήνειας, για τη Δημοκρατία του Καζαχστάν, ως «εξέταση των οικονομικών αναγκών» νοούνται οι διαδικασίες που εφαρμόζει νομικό πρόσωπο της Δημοκρατίας του Καζαχστάν κατά την προσέλκυση παρόχων υπηρεσιών βάσει σύμβασης, στο πλαίσιο των οποίων πρέπει να λαμβάνεται υπόψη η εισδοχή αλλοδαπού εργατικού δυναμικού με βάση τους όρους της εθνικής αγοράς εργασίας. Οι εν λόγω όροι πληρούνται όταν, μετά τη δημοσίευση ανακοίνωσης κενής θέσης στα μέσα μαζικής ενημέρωσης και κατόπιν έρευνας στη βάση δεδομένων της αρμόδιας αρχής για την εξεύρεση ικανού προσώπου, κανένας από τους υποψηφίους δεν πληροί τις απαιτήσεις που περιγράφονται στην ανακοίνωση κενής θέσης. Η διάρκεια της διαδικασίας αυτής δεν πρέπει να υπερβαίνει τον ένα μήνα. Το νομικό πρόσωπο μπορεί να οριστικοποιήσει τη διαδικασία πρόσληψης παρόχων υπηρεσιών βάσει σύμβασης μόνον εφόσον ολοκληρωθεί η εν λόγω διαδικασία.

2. Η Δημοκρατία του Καζαχστάν επιτρέπει την παροχή υπηρεσιών στο έδαφός της από νομικά πρόσωπα της Ευρωπαϊκής Ένωσης διά της παρουσίας φυσικών προσώπων, εφόσον η σύμβαση παροχής υπηρεσιών πληροί τις ακόλουθες προϋποθέσεις.

α) η σύμβαση παροχής υπηρεσιών:

- i) έχει συναφθεί απευθείας μεταξύ του νομικού προσώπου της Ευρωπαϊκής Ένωσης και του τελικού καταναλωτή, ο οποίος συνιστά νομικό πρόσωπο της Δημοκρατίας του Καζαχστάν,
- ii) απαιτεί για την παροχή της υπηρεσίας την προσωρινή παρουσία υπαλλήλων του εν λόγω νομικού προσώπου στο έδαφος της Δημοκρατίας του Καζαχστάν και
- iii) συνάδει με τις νομοθετικές και κανονιστικές διατάξεις καθώς και τις απαιτήσεις της Δημοκρατίας του Καζαχστάν,

β) η σύμβαση παροχής υπηρεσιών συνάπτεται για έναν από τους ακόλουθους τομείς δραστηριοτήτων που περιλαμβάνονται και ορίζονται στον πίνακα υποχρεώσεων GATS της Δημοκρατίας του Καζαχστάν:

- i) νομικές υπηρεσίες,
- ii) υπηρεσίες λογιστικής και τήρησης λογιστικών βιβλίων,
- iii) φορολογικές υπηρεσίες,

- iv) αρχιτεκτονικές υπηρεσίες,
 - v) υπηρεσίες μηχανικού,
 - vi) ολοκληρωμένες υπηρεσίες μηχανικού,
 - vii) υπηρεσίες πολεοδομίας και αρχιτεκτονικής τοπίου,
 - viii) υπηρεσίες πληροφορικής και συναφείς υπηρεσίες,
 - ix) υπηρεσίες διαφήμισης,
 - x) υπηρεσίες ερευνών αγοράς,
 - xi) υπηρεσίες συμβούλων επιχειρήσεων,
 - xii) υπηρεσίες συναφείς με τις εταιρείες παροχής συμβουλών στον τομέα της διαχείρισης,
 - xiii) υπηρεσίες τεχνικών δοκιμών και αναλύσεων,
 - xiv) υπηρεσίες συναφείς με την εκμετάλλευση μεταλλείων,
 - xv) συναφείς υπηρεσίες επιστημονικών και τεχνικών συμβουλών,
 - xvi) υπηρεσίες μετάφρασης και διερμηνείας,
 - xvii) συντήρηση και επιδιόρθωση εξοπλισμού, συμπεριλαμβανομένου του εξοπλισμού μεταφοράς, στο πλαίσιο σύμβασης παροχής υπηρεσιών μετά την πώληση,
 - xviii) περιβαλλοντικές υπηρεσίες,
- γ) η πρόσβαση που χορηγείται βάσει της παρούσας παραγράφου αφορά μόνον τη δραστηριότητα παροχής της υπηρεσίας που αποτελεί αντικείμενο της σύμβασης· δεν εκχωρεί δικαίωμα άσκησης του επαγγελματικού τίτλου στο έδαφος της Δημοκρατίας του Καζαχστάν.

3. Η Ευρωπαϊκή Ένωση επαναβεβαιώνει τις αντίστοιχες υποχρεώσεις της που απορρέουν από τις δεσμεύσεις τις οποίες έχει αναλάβει δυνάμει της συμφωνίας GATS όσον αφορά την είσοδο και την προσωρινή διαμονή παρόχων υπηρεσιών βάσει σύμβασης. Ισχύουν οι επιφυλάξεις που περιλαμβάνονται στην εν λόγω συμφωνία¹.

ΑΡΘΡΟ 50

Μεταχείριση «μάλλον ευνοούμενου κράτους»

1. Η μεταχείριση που επιφυλάσσει η Ευρωπαϊκή Ένωση στους παρόχους υπηρεσιών βάσει σύμβασης της Δημοκρατίας του Καζαχστάν δεν είναι λιγότερο ευνοϊκή από εκείνη που επιφυλάσσει στους παρόχους υπηρεσιών βάσει σύμβασης από τρίτες χώρες.
2. Η μεταχείριση που επιφυλάσσεται δυνάμει άλλων συμφωνιών, οι οποίες έχουν συναφθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση με τρίτες χώρες και έχουν κοινοποιηθεί σύμφωνα με το άρθρο V της συμφωνίας GATS ή καλύπτονται από τον κατάλογο εξαιρέσεων «μάλλον ευνοούμενου κράτους» του πίνακα GATS για την Ευρωπαϊκή Ένωση, εξαιρείται από το εύρος της παραγράφου 1. Από το εύρος της παραγράφου 1 εξαιρείται επίσης η μεταχείριση που απορρέει από την εναρμόνιση κανονιστικών ρυθμίσεων δυνάμει συμφωνιών που συνάπτονται από την Ευρωπαϊκή Ένωση και προβλέπουν την αμοιβαία αναγνώριση σύμφωνα με το άρθρο VII της συμφωνίας GATS.

¹ Για λόγους μεγαλύτερης σαφήνειας, οι επιφυλάξεις περιλαμβάνουν επίσης τις επιφυλάξεις που διατυπώνονται στους ορισμούς των κατηγοριών.

3. Εάν η Δημοκρατία του Καζαχστάν επιφυλάσσει ευνοϊκότερη μεταχείριση από τη μεταχείριση που παρέχεται στην παρούσα συμφωνία σε παρόχους υπηρεσιών βάσει σύμβασης οποιουδήποτε άλλου μέλους του ΠΟΕ, με εξαίρεση τις χώρες της Κοινοπολιτείας Ανεξάρτητων Κρατών (ΚΑΚ) και τις χώρες που είναι συμβαλλόμενα μέρη συμφωνιών οικονομικής ολοκλήρωσης με τη Δημοκρατία του Καζαχστάν, η εν λόγω μεταχείριση ισχύει για τους παρόχους υπηρεσιών βάσει σύμβασης της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Από την παρούσα διάταξη εξαιρείται επίσης η μεταχείριση που απορρέει από την εναρμόνιση κανονιστικών ρυθμίσεων δυνάμει συμφωνιών που συνάπτονται από τη Δημοκρατία του Καζαχστάν και προβλέπουν την αμοιβαία αναγνώριση σύμφωνα με το άρθρο VII της συμφωνίας GATS.

ΑΡΘΡΟ 51

Προοδευτική βελτίωση των όρων προσωρινής παρουσίας
φυσικών προσώπων για επιχειρηματικούς σκοπούς

Η Επιτροπή Συνεργασίας, κατά τις συνεδριάσεις της σύνθεσής της για εμπορικά θέματα, απευθύνει στα μέρη συστάσεις για την περαιτέρω ελευθέρωση της προσωρινής παρουσίας φυσικών προσώπων για επιχειρηματικούς σκοπούς.

ΤΜΗΜΑ 4

ΕΘΝΙΚΕΣ ΚΑΝΟΝΙΣΤΙΚΕΣ ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ

ΑΡΘΡΟ 52

Πεδίο εφαρμογής και κάλυψη

1. Οι ρυθμίσεις που καθορίζονται στο άρθρο 53 εφαρμόζονται στα μέτρα των μερών που αφορούν τις διαδικασίες αδειοδότησης και αναγνώρισης προσόντων οι οποίες επηρεάζουν:
 - α) τη διασυνοριακή παροχή υπηρεσιών,
 - β) την εγκατάσταση,
 - γ) την παροχή υπηρεσίας μέσω της παρουσίας φυσικού προσώπου στο έδαφος του άλλου μέρους σύμφωνα με τις διατάξεις του τμήματος 3 του παρόντος κεφαλαίου.

2. Οι ρυθμίσεις που καθορίζονται στο άρθρο 53 εφαρμόζονται σε όλες τις οικονομικές δραστηριότητες οι οποίες εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του παρόντος κεφαλαίου. Για τις υπηρεσίες, εφαρμόζονται στον βαθμό που ισχύουν οι σχετικές ειδικές υποχρεώσεις των μερών δυνάμει της GATS¹. Οι ρυθμίσεις αυτές δεν εφαρμόζονται σε μέτρα στον βαθμό που αυτά συνιστούν περιορισμούς που υπόκεινται σε καταχώριση σε πίνακες βάσει του άρθρου XVI ή XVII της συμφωνίας GATS.

ΑΡΘΡΟ 53

Αδειοδότηση και αναγνώριση προσόντων

1. Κάθε μέρος διασφαλίζει ότι οι διαδικασίες αδειοδότησης και αναγνώρισης προσόντων για τους σκοπούς της έγκρισης παροχής υπηρεσίας ή εγκατάστασης είναι εύλογες, σαφείς και σχετικές με τους υποκείμενους στόχους πολιτικής, λαμβανομένης υπόψη της φύσης των απαιτήσεων που πρέπει να πληρούνται και των κριτηρίων που πρέπει να αξιολογηθούν, και ότι δεν συνιστούν αυτές καθαυτές περιορισμό επί της παροχής υπηρεσιών ή της εγκατάστασης.
2. Όταν ισχύουν συγκεκριμένες προθεσμίες για την υποβολή αιτήσεων, παρέχεται στους αιτούντες εύλογη προθεσμία για την υποβολή αιτήσεων. Η αρμόδια αρχή κινεί τη διαδικασία εξέτασης της αίτησης χωρίς αδικαιολόγητη καθυστέρηση. Όπου είναι δυνατόν, οι αιτήσεις θα γίνονται δεκτές σε ηλεκτρονική μορφή και υπόκεινται στους ίδιους όρους γνησιότητας που ισχύουν και για τις αιτήσεις που υποβάλλονται σε έντυπη μορφή.

¹ Για τη Δημοκρατία του Καζαχστάν, η παραπομπή περιλαμβάνει το κεφάλαιο σχετικά με τις υπηρεσίες του πρωτοκόλλου για την προσχώρηση της Δημοκρατίας του Καζαχστάν στον ΠΟΕ.

3. Επικυρωμένα αντίγραφα θα γίνονται δεκτά, κατά περίπτωση, έναντι των πρωτότυπων εγγράφων.
4. Κάθε μέρος μεριμνά ώστε η εξέταση μιας αίτησης, περιλαμβανομένης της έκδοσης τελικής απόφασης, να ολοκληρώνεται εντός ευλόγου χρονικού διαστήματος που ορίζεται από την οικεία νομοθεσία ή, σε κάθε περίπτωση, χωρίς αδικαιολόγητη καθυστέρηση. Κάθε μέρος μεριμνά ώστε να τηρείται το σύνηθες χρονοδιάγραμμα για τη διεκπεραίωση των αιτήσεων. Κάθε μέρος διασφαλίζει ότι, εφόσον χορηγηθεί, η άδεια ή η έγκριση τίθεται σε ισχύ χωρίς αδικαιολόγητη καθυστέρηση σύμφωνα με τους όρους και τις προϋποθέσεις που καθορίζονται σε αυτήν.
5. Κάθε μέρος διασφαλίζει ότι τα τέλη αδειοδότησης¹ είναι εύλογα σε σχέση με τις δαπάνες που πραγματοποιεί η αρμόδια αρχή και δεν περιορίζουν αυτά καθαυτά την παροχή της υπηρεσίας ή την εγκατάσταση.
6. Στην περίπτωση που η αρμόδια αρχή θεωρήσει ότι μια αίτηση είναι ελλιπής ή αποφασίσει ότι απαιτούνται συμπληρωματικά στοιχεία, φροντίζει εντός ευλόγου χρονικού διαστήματος:
 - α) να ενημερώσει σχετικά τον αιτούντα,
 - β) στον βαθμό που αυτό είναι πρακτικά εφικτό, να προσδιορίσει τα στοιχεία που απαιτούνται και
 - γ) στον βαθμό που αυτό είναι πρακτικά εφικτό, να παράσχει τη δυνατότητα διόρθωσης των ελλείψεων.

¹ Στα τέλη αδειοδότησης δεν περιλαμβάνονται οι προμήθειες για τη χρήση φυσικών πόρων, πληρωμές για δημοπρασίες, διαγωνισμούς ή άλλα μέσα ανάθεσης συμβάσεων που δεν εισάγουν διακρίσεις, ούτε οι υποχρεωτικές εισφορές για την παροχή καθολικής υπηρεσίας.

7. Εάν η αρμόδια αρχή απορρίψει την αίτηση, ενημερώνει σχετικά τον αιτούντα χωρίς αδικαιολόγητη καθυστέρηση και, στον βαθμό που αυτό είναι εφικτό, εγγράφως. Η αρμόδια αρχή θα ενημερώνει τον αιτούντα, κατόπιν αιτήματος, για τους λόγους απόρριψης της αίτησης και, εφόσον είναι δυνατόν, για τυχόν ελλείψεις που διαπιστώθηκαν. Οφείλει επίσης θα ενημερώνει τον αιτούντα για τις διαδικασίες προσφυγής κατά της απόφασης σύμφωνα με τη συναφή νομοθεσία. Η αρμόδια αρχή πρέπει να επιτρέπει στον αιτούντα να υποβάλει νέα αίτηση σύμφωνα με τις συναφείς καθιερωμένες διαδικασίες της εν λόγω αρχής, εξαιρουμένων των περιπτώσεων στις οποίες η αρμόδια αρχή περιορίζει τον αριθμό των αποφάσεων αδειοδότησης ή αναγνώρισης προσόντων.

8. Τα μέρη διασφαλίζουν ότι οι διαδικασίες που εφαρμόζει η αρμόδια αρχή, καθώς και οι αποφάσεις της ως προς τη διαδικασία χορήγησης άδειας ή έγκρισης είναι αμερόληπτες έναντι όλων των αιτούντων. Η αρμόδια αρχή θα λαμβάνει την απόφασή της κατά τρόπο ανεξάρτητο και δεν είναι υπόλογη σε κανέναν πάροχο υπηρεσιών ή επενδυτή για τον οποίο απαιτείται άδεια ή έγκριση.

ΤΜΗΜΑ 5

ΤΟΜΕΑΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

ΑΡΘΡΟ 54

Διεθνείς θαλάσσιες μεταφορές

1. Στο παρόν άρθρο καθορίζονται οι αρχές για την ελευθέρωση των υπηρεσιών διεθνών θαλάσσιων μεταφορών. Το παρόν άρθρο εφαρμόζεται με την επιφύλαξη των δικαιωμάτων και των υποχρεώσεων που απορρέουν από τις δεσμεύσεις GATS κάθε μέρους.
2. Για τους σκοπούς του παρόντος άρθρου, οι «διεθνείς θαλάσσιες μεταφορές» περιλαμβάνουν τις μεταφορές από πόρτα σε πόρτα και τις πολυτροπικές μεταφορές, οι οποίες συνίστανται στη μεταφορά εμπορευμάτων με τη χρησιμοποίηση περισσότερων του ενός τρόπων μεταφοράς, συμπεριλαμβανομένων των θαλάσσιων μεταφορών, βάσει ενιαίου εγγράφου μεταφοράς και συμπεριλαμβάνουν για τον σκοπό αυτό το δικαίωμα των παρόχων υπηρεσιών διεθνών θαλάσσιων μεταφορών να συνάπτουν απευθείας σύμβαση με παρόχους υπηρεσιών άλλων τρόπων μεταφοράς.

3. Όσον αφορά τις δραστηριότητες που αναφέρονται στην παράγραφο 4 και ασκούνται από ναυτιλιακές εταιρείες για την παροχή υπηρεσιών διεθνών θαλάσσιων μεταφορών, κάθε μέρος επιτρέπει σε νομικά πρόσωπα του άλλου μέρους να ιδρύουν θυγατρικές ή υποκαταστήματα στο έδαφός του, υπό όρους εγκατάστασης και λειτουργίας όχι λιγότερους ευνοϊκούς από εκείνους που διέπουν τις θυγατρικές και τα υποκαταστήματα του εν λόγω μέρους ή τις θυγατρικές ή τα υποκαταστήματα τρίτων χωρών, ανάλογα με το ποιοι όροι είναι ευνοϊκότεροι.

Οι διατάξεις της παρούσας παραγράφου δεν εφαρμόζονται στην περίπτωση της εγκατάστασης για τους σκοπούς της επιχειρησιακής λειτουργίας στόλου υπό την εθνική σημαία της Δημοκρατίας του Καζαχστάν ή ενός εκ των κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

4. Στις εν λόγω δραστηριότητες συμπεριλαμβάνονται μεταξύ άλλων:

- α) η εμπορική προώθηση και η πώληση υπηρεσιών θαλάσσιων μεταφορών και συναφών υπηρεσιών με άμεση επαφή με τους πελάτες, από τον καθορισμό της τιμής έως την έκδοση τιμολογίου, είτε αυτές οι υπηρεσίες εκτελούνται ή προσφέρονται απευθείας από τον ίδιο τον πάροχο υπηρεσιών είτε από παρόχους υπηρεσιών με τους οποίους ο πωλητής υπηρεσιών έχει συνάψει μόνιμες εμπορικές συμφωνίες,
- β) η αγορά και η χρησιμοποίηση, για λογαριασμό τους ή για λογαριασμό των πελατών τους (και για τη μεταπώληση στους τελευταίους), κάθε υπηρεσίας μεταφορών και συναφών υπηρεσιών, συμπεριλαμβανομένων των υπηρεσιών στον τομέα των εσωτερικών μεταφορών με οποιοδήποτε μέσο, που απαιτούνται για την παροχή υπηρεσίας διατροφικών μεταφορών,

- γ) η προετοιμασία των εγγράφων μεταφοράς, των τελωνειακών εγγράφων ή άλλων εγγράφων σχετικά με την προέλευση και τη φύση των εμπορευμάτων που μεταφέρονται,
 - δ) η παροχή εμπορικών πληροφοριών με κάθε δυνατό μέσο, συμπεριλαμβανομένων των μηχανοργανωμένων συστημάτων πληροφοριών και των ανταλλαγών ηλεκτρονικών στοιχείων (με την επιφύλαξη τυχόν περιορισμών σχετικά με τις τηλεπικοινωνίες που δεν εισάγουν διακρίσεις),
 - ε) η σύναψη τυχόν επιχειρηματικών διακανονισμών με άλλες ναυτιλιακές εταιρείες, συμπεριλαμβανομένης της συμμετοχής στο μετοχικό κεφάλαιο της εταιρείας και της πρόσληψης τοπικού προσωπικού (ή, στην περίπτωση αλλοδαπού προσωπικού, με την επιφύλαξη των συναφών διατάξεων της παρούσας συμφωνίας), εφόσον πρόκειται για τοπική ναυτιλιακή εταιρεία,
 - στ) η αντιπροσώπευση νομικών προσώπων, μεταξύ άλλων, στην οργάνωση του ελλιμενισμού σκάφους ή, εφόσον απαιτείται, στην παραλαβή φορτίων.
5. Βάσει του υφιστάμενου επιπέδου ελευθέρωσης όσον αφορά τη διασυνοριακή παροχή υπηρεσιών μεταξύ των μερών στον τομέα των διεθνών θαλάσσιων μεταφορών:
- α) τα μέρη εφαρμόζουν αποτελεσματικά την αρχή της άνευ περιορισμών πρόσβασης στις διεθνείς αγορές και συναλλαγές σε εμπορική βάση και χωρίς διακρίσεις,

- β) κάθε μέρος επιφυλάσσει στα πλοία τα οποία εκμεταλλεύονται πάροχοι υπηρεσιών του άλλου μέρους μεταχείριση όχι λιγότερο ευνοϊκή από εκείνη που επιφυλάσσει στα δικά του πλοία ή στα πλοία τρίτων χωρών, ανάλογα με το ποιοι όροι είναι οι πλέον ευνοϊκοί, όσον αφορά, μεταξύ άλλων, την πρόσβαση στους λιμένες, τη χρήση των υποδομών και των υπηρεσιών των λιμένων και τη χρήση επικοινωνικών ναυτιλιακών υπηρεσιών, καθώς και τα σχετικά τέλη και επιβαρύνσεις, τις τελωνειακές διευκολύνσεις και την παραχώρηση σταθμών αγκυροβόλησης και διευκολύνσεων για τη φόρτωση και εκφόρτωση.
6. Κατά την εφαρμογή της παραγράφου 5, τα μέρη:
- α) δεν εφαρμόζουν, από την ημερομηνία έναρξης ισχύος της παρούσας συμφωνίας, τυχόν διατάξεις για την κατανομή του φορτίου που προβλέπονται σε διμερείς συμφωνίες μεταξύ των κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της Δημοκρατίας του Καζαχστάν,
- β) δεν εισάγουν ρήτρες κατανομής φορτίου σε μελλοντικές διμερείς συμφωνίες με τρίτες χώρες, εκτός εάν, κατ' εξαίρεση, οι ναυτιλιακές εταιρείες τακτικών γραμμών ενός από τα μέρη της παρούσας συμφωνίας δεν θα είχαν με άλλο τρόπο την ευκαιρία να πραγματοποιούν εμπορικές συναλλαγές με την εν λόγω τρίτη χώρα,
- γ) απαγορεύουν τις ρήτρες κατανομής φορτίου, σε μελλοντικές διμερείς συμφωνίες, όσον αφορά το εμπόριο υγρού και ξηρού χύδην φορτίου,

- δ) από την ημερομηνία έναρξης ισχύος της παρούσας συμφωνίας, καταργούν και απέχουν από τη θέσπιση τυχόν μονομερών μέτρων και διοικητικών, τεχνικών και άλλων εμποδίων που ενδέχεται να αποτελούν συγκεκαλυμμένο περιορισμό ή να εισάγουν διακρίσεις στην ελεύθερη παροχή υπηρεσιών στον τομέα των διεθνών θαλάσσιων μεταφορών.
7. Τα φυσικά και νομικά πρόσωπα της Ευρωπαϊκής Ένωσης που παρέχουν υπηρεσίες διεθνών θαλάσσιων μεταφορών είναι ελεύθερα να παρέχουν υπηρεσίες διεθνών ποταμοθαλάσσιων μεταφορών στο δίκτυο εσωτερικών πλωτών μεταφορών της Δημοκρατίας του Καζαχστάν και αντιστρόφως.
8. Κάθε μέρος καθιστά διαθέσιμες στους παρόχους διεθνών θαλάσσιων μεταφορών του άλλου μέρους, με εύλογους όρους και περιορισμούς που δεν εισάγουν διακρίσεις, τις ακόλουθες υπηρεσίες στον λιμένα: πλοήγηση, ρυμούλκηση και παροχή βοήθειας με ρυμουλκά, προμήθειες, προμήθεια καυσίμων και ανεφοδιασμό σε νερό, συλλογή αποβλήτων και διάθεση έρματος, υπηρεσίες λιμενάρχη, βοηθήματα ναυσιπλοΐας, υπηρεσίες που είναι απαραίτητες για τη λειτουργία των πλοίων και παρέχονται από παράκτιους σταθμούς, συμπεριλαμβανομένων των επικοινωνιών, υδροδότηση και ηλεκτροδότηση, μέσα επείγουσας επισκευής, αγκυροβόλιο, θέση πρόσδεσης και συναφείς υπηρεσίες.
9. Εάν η Δημοκρατία του Καζαχστάν επιφυλάσσει ευνοϊκότερη μεταχείριση σε άλλα μέλη του ΠΟΕ όσον αφορά τις θαλάσσιες μεταφορές, εξαιρουμένων των παράκτιων κρατών της Κασπίας Θάλασσας και των χωρών της ΚΑΚ, οι εν λόγω ευνοϊκότεροι όροι εφαρμόζονται στα φυσικά και νομικά πρόσωπα της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

ΑΡΘΡΟ 54α

Οδικές, σιδηροδρομικές, εσωτερικές πλωτές και αεροπορικές μεταφορές

Προκειμένου να εξασφαλιστεί η συντονισμένη ανάπτυξη των μεταφορών μεταξύ των μερών, ανάλογα με τις αμοιβαίες εμπορικές τους ανάγκες, οι όροι αμοιβαίας πρόσβασης στην αγορά των οδικών, σιδηροδρομικών και εσωτερικών πλωτών μεταφορών και, ενδεχομένως, των αεροπορικών μεταφορών, μπορούν να καθοριστούν στο πλαίσιο ενδεχόμενων ειδικών συμφωνιών, τις οποίες θα διαπραγματευτούν τα μέρη μετά την έναρξη ισχύος της παρούσας συμφωνίας.

ΤΜΗΜΑ 6

ΕΞΑΙΡΕΣΕΙΣ

ΑΡΘΡΟ 55

Γενικές εξαιρέσεις

1. Υπό την προϋπόθεση ότι τα εν λόγω μέτρα δεν εφαρμόζονται κατά τέτοιον τρόπο ώστε να συνιστούν μέσο αυθαίρετης ή αδικαιολόγητης διακριτικής μεταχείρισης μεταξύ χωρών στις οποίες επικρατούν παρόμοιες συνθήκες ή συγκεκριμενοποιημένο περιορισμό της εγκατάστασης ή της διασυνοριακής παροχής υπηρεσιών, καμία από τις διατάξεις του παρόντος κεφαλαίου δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι εμποδίζει τα μέρη να λαμβάνουν ή να επιβάλλουν μέτρα:
- α) τα οποία είναι αναγκαία για την προστασία της δημόσιας ασφάλειας ή της δημόσιας ηθικής ή την τήρηση της δημόσιας τάξης¹,
 - β) τα οποία είναι αναγκαία για την προστασία της ζωής ή της υγείας των ανθρώπων, των ζώων ή των φυτών,

¹ Η επίκληση της εξαίρεσης για λόγους δημόσιας τάξης είναι δυνατή μόνον όταν υπάρχει πραγματικός και επαρκώς σοβαρός κίνδυνος για θεμελιώδη συμφέροντα της κοινωνίας.

- γ) τα οποία αφορούν τη διατήρηση εξαντλήσιμων φυσικών πόρων, εφόσον τα μέτρα αυτά εφαρμόζονται σε συνδυασμό με περιορισμούς επί των εγχώριων επενδυτών ή επί της εγχώριας προσφοράς ή κατανάλωσης υπηρεσιών,
- δ) τα οποία είναι αναγκαία για την προστασία εθνικών θησαυρών με καλλιτεχνική, ιστορική ή αρχαιολογική αξία,
- ε) τα οποία είναι αναγκαία για την εξασφάλιση της συμμόρφωσης προς νομοθετικές ή κανονιστικές διατάξεις που δεν αντιβαίνουν στις διατάξεις του παρόντος τίτλου, συμπεριλαμβανομένων αυτών που αφορούν:
 - i) την πρόληψη δόλιων και απατηλών πρακτικών ή αυτών που είναι αναγκαίων για την αντιμετώπιση των επιπτώσεων της πλημμελούς εκτέλεσης συμβάσεων,
 - ii) την προστασία της ιδιωτικής ζωής των φυσικών προσώπων, όσον αφορά την επεξεργασία και τη διάδοση δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, και την προστασία του εμπιστευτικού χαρακτήρα ατομικών στοιχείων και λογαριασμών,
 - iii) την ασφάλεια,

- στ) τα οποία δεν συνάδουν με το άρθρο 46, υπό τον όρο ότι η διαφορά στη μεταχείριση αποσκοπεί στη διασφάλιση της δίκαιης ή αποτελεσματικής επιβολής ή είσπραξης άμεσων φόρων όσον αφορά οικονομικές δραστηριότητες, επενδυτές ή παρόχους υπηρεσιών του άλλου μέρους¹.

¹ Τα μέτρα που αποσκοπούν στη διασφάλιση της αποτελεσματικής ή δίκαιης επιβολής ή είσπραξης άμεσων φόρων περιλαμβάνουν μέτρα τα οποία λαμβάνονται από ένα εκ των μερών στο πλαίσιο του οικείου φορολογικού συστήματος και τα οποία:

- i) εφαρμόζονται σε επενδυτές και παρόχους υπηρεσιών που δεν έχουν μόνιμη κατοικία σε αυτό σε αναγνώριση του γεγονότος ότι η φορολογική υποχρέωση των μη μόνιμων κατοίκων καθορίζεται βάσει των στοιχείων φορολόγησης που προέρχονται από το έδαφος του εν λόγω μέρους ή βρίσκονται σε αυτό,
- ii) εφαρμόζονται σε μη μόνιμους κατοίκους προκειμένου να εξασφαλιστεί η επιβολή ή είσπραξη φόρων στο έδαφος του εν λόγω μέρους,
- iii) εφαρμόζονται σε μόνιμους ή μη μόνιμους κατοίκους προκειμένου να αποτρέπεται η φοροαποφυγή ή η φοροδιαφυγή, συμπεριλαμβανομένων των μέτρων συμμόρφωσης,
- iv) εφαρμόζονται σε χρήστες υπηρεσιών που παρέχονται στο ή από το έδαφος του άλλου μέρους προκειμένου να εξασφαλιστεί η επιβολή ή είσπραξη φόρων όσον αφορά τους συγκεκριμένους χρήστες για στοιχεία που προέρχονται από το έδαφος του εν λόγω μέρους,
- v) διακρίνουν επενδυτές και παρόχους υπηρεσιών που υπόκεινται σε φορολογία για φορολογητέα στοιχεία διεθνώς από άλλους επενδυτές και παρόχους υπηρεσιών, αναγνωρίζοντας τη διαφορά που υφίσταται μεταξύ τους ως προς τη φύση της φορολογικής βάσης, ή
- vi) καθορίζουν, χορηγούν ή διανέμουν τα εισοδήματα, τα κέρδη, τις ζημίες, τις εκπτώσεις ή τις πιστώσεις των μόνιμων κατοίκων ή υποκαταστημάτων ή μεταξύ προσώπων ή υποκαταστημάτων που συνδέονται με το ίδιο πρόσωπο, προκειμένου να διασφαλιστεί η φορολογική βάση του εν λόγω μέρους.

Οι όροι ή οι έννοιες που αναφέρονται στο στοιχείο στ) και στην παρούσα υποσημείωση καθορίζονται σε συνάρτηση με τους φορολογικούς ορισμούς και έννοιες ή με ισοδύναμους ή παρεμφερείς ορισμούς και έννοιες, δυνάμει της εσωτερικής νομοθεσίας του μέρους που λαμβάνει το συγκεκριμένο μέτρο.

2. Το παρόν κεφάλαιο δεν εφαρμόζεται στα αντίστοιχα συστήματα κοινωνικής ασφάλισης των μερών ή στις δραστηριότητες που αναπτύσσονται στο έδαφος καθενός από τα μέρη και οι οποίες συνδέονται, έστω και παρεμπιπτόντως, με την άσκηση κρατικής εξουσίας.

ΤΜΗΜΑ 7

ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ

ΑΡΘΡΟ 56

Επανεξέταση και διαβουλεύσεις

Προκειμένου να εντοπίσουν πιθανά εμπόδια στις επενδύσεις, τα μέρη επανεξετάζουν από κοινού το επενδυτικό νομικό πλαίσιο το αργότερο τρία έτη από την ημερομηνία έναρξης ισχύος του παρόντος τίτλου, . Βάσει της εν λόγω επανεξέτασης, τα μέρη εξετάζουν το ενδεχόμενο έναρξης διαπραγματεύσεων για την αντιμετώπιση αυτών των εμποδίων, με σκοπό τη συμπλήρωση της παρούσας συμφωνίας, μεταξύ άλλων όσον αφορά τις γενικές αρχές της προστασίας των επενδύσεων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6

ΚΙΝΗΣΕΙΣ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ ΚΑΙ ΠΛΗΡΩΜΕΣ

ΑΡΘΡΟ 57

Τρέχουσες συναλλαγές

Κάθε μέρος εγκρίνει, σε ελεύθερα μετατρέψιμο νόμισμα και σύμφωνα με τις διατάξεις του καταστατικού του Διεθνούς Νομισματικού Ταμείου (ΔΝΤ), κατά περίπτωση, όλες τις πληρωμές και μεταβιβάσεις στο ισοζύγιο τρεχουσών συναλλαγών μεταξύ των μερών.

ΑΡΘΡΟ 58

Κινήσεις κεφαλαίων

1. Με την επιφύλαξη των λοιπών διατάξεων της παρούσας συμφωνίας, όσον αφορά τις συναλλαγές επί του λογαριασμού κεφαλαίων και του χρηματοπιστωτικού λογαριασμού του ισοζυγίου πληρωμών, τα μέρη αναλαμβάνουν την υποχρέωση να μην επιβάλλουν περιορισμούς στην ελεύθερη κυκλοφορία των κεφαλαίων που αφορούν άμεσες επενδύσεις οι οποίες πραγματοποιούνται σύμφωνα με τη νομοθεσία της χώρας υποδοχής, οικονομικές δραστηριότητες που καλύπτονται από το κεφάλαιο 5 («Εμπόριο στον τομέα των υπηρεσιών και εγκατάσταση») του παρόντος τίτλου, καθώς και τη ρευστοποίηση και τον επαναπατρισμό αυτών των επενδεδυμένων κεφαλαίων και των κερδών που ενδεχομένως απορρέουν από αυτές.
2. Με την επιφύλαξη των λοιπών διατάξεων της παρούσας συμφωνίας, όσον αφορά τις συναλλαγές επί του λογαριασμού κεφαλαίων και του χρηματοπιστωτικού λογαριασμού του ισοζυγίου πληρωμών που δεν καλύπτονται από την παράγραφο 1, κάθε μέρος διασφαλίζει, σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία του, την ελεύθερη κυκλοφορία κεφαλαίων σχετικά, μεταξύ άλλων, με τα εξής:
 - α) πιστώσεις που έχουν σχέση με εμπορικές συναλλαγές, συμπεριλαμβανομένης της παροχής υπηρεσιών στις οποίες συμμετέχει μόνιμος κάτοικος ενός εκ των μερών,
 - β) χρηματοδοτικά δάνεια και πιστώσεις ή

γ) κεφαλαιουχική συμμετοχή σε νομικό πρόσωπο χωρίς την πρόθεση σύναψης ή διατήρησης διαρκών οικονομικών δεσμών.

3. Με την επιφύλαξη των λοιπών διατάξεων της παρούσας συμφωνίας, τα μέρη δεν εισάγουν νέους περιορισμούς στην κυκλοφορία των κεφαλαίων μεταξύ μόνιμων κατοίκων των μερών και δεν καθιστούν περισσότερο περιοριστικές τις ισχύουσες ρυθμίσεις.

4. Τα μέρη δύνανται να διεξάγουν διαβουλεύσεις με σκοπό την περαιτέρω διευκόλυνση της κυκλοφορίας κεφαλαίων μεταξύ των μερών.

ΑΡΘΡΟ 59

Εξαιρέσεις

Υπό την προϋπόθεση ότι τα εν λόγω μέτρα δεν εφαρμόζονται κατά τέτοιον τρόπο ώστε να συνιστούν μέσο αυθαίρετης ή αδικαιολόγητης διακριτικής μεταχείρισης μεταξύ χωρών στις οποίες επικρατούν παρόμοιες συνθήκες ή συγκεκριμένο περιορισμό της κίνησης κεφαλαίων, καμία από τις διατάξεις του παρόντος κεφαλαίου δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι εμποδίζει τα μέρη να λαμβάνουν ή να επιβάλλουν μέτρα:

α) τα οποία είναι αναγκαία για την προστασία της δημόσιας ασφάλειας και της δημόσιας ηθικής ή την τήρηση της δημόσιας τάξης ή

- β) τα οποία είναι αναγκαία για την εξασφάλιση της συμμόρφωσης προς νομοθετικές ή κανονιστικές διατάξεις που δεν αντιβαίνουν στις διατάξεις του παρόντος τίτλου, συμπεριλαμβανομένων αυτών που αφορούν:
- i) την πρόληψη ποινικών αδικημάτων, δόλιων και απατηλών πρακτικών ή αυτών που είναι αναγκαίες για την αντιμετώπιση των επιπτώσεων της πλημμελούς εκτέλεσης συμβάσεων (πτώχευση, αφερεγγυότητα και προστασία του δικαιώματος των πιστωτών),
 - ii) μέτρα που θεσπίζονται ή διατηρούνται σε ισχύ με σκοπό τη διαφύλαξη της ακεραιότητας και της σταθερότητας του χρηματοπιστωτικού συστήματος ενός εκ των μερών,
 - iii) την έκδοση, την εμπορία ή τη διαπραγμάτευση τίτλων, συμβολαίων με δικαίωμα προαίρεσης, προθεσμιακών συμβολαίων ή άλλων παράγωγων προϊόντων,
 - iv) τη χρηματοοικονομική αναφορά ή την τήρηση αρχείων των συναλλαγών, όταν κρίνεται αναγκαία η παροχή συνδρομής στις αρχές επιβολής του νόμου ή στις χρηματοπιστωτικές ρυθμιστικές αρχές, ή
 - v) την εξασφάλιση της συμμόρφωσης προς εντολές ή δικαστικές αποφάσεις δικαστικών ή διοικητικών διαδικασιών.

ΑΡΘΡΟ 60

Προσωρινά μέτρα διασφάλισης όσον αφορά
τις κινήσεις κεφαλαίων, τις πληρωμές ή τις μεταβιβάσεις

Σε εξαιρετικές περιστάσεις σοβαρών δυσχερειών για την άσκηση της νομισματικής και συναλλαγματικής πολιτικής, στην περίπτωση της Δημοκρατίας του Καζαχστάν, ή για τη λειτουργία της Οικονομικής και Νομισματικής Ένωσης, στην περίπτωση της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ή κινδύνου εμφάνισης των εν λόγω δυσχερειών, το ενδιαφερόμενο μέρος δύναται να λάβει τα απολύτως αναγκαία μέτρα διασφάλισης όσον αφορά τις κινήσεις κεφαλαίων, τις πληρωμές ή τις μεταβιβάσεις για χρονικό διάστημα που δεν υπερβαίνει το ένα έτος. Το μέρος που θεσπίζει ή διατηρεί σε ισχύ τα εν λόγω μέτρα ενημερώνει το άλλο μέρος πάραυτα και υποβάλλει, το συντομότερο δυνατόν, χρονοδιάγραμμα για την κατάργησή τους.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 7

ΔΙΑΝΟΗΤΙΚΗ ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑ

ΑΡΘΡΟ 61

Στόχοι

Οι στόχοι του παρόντος κεφαλαίου είναι οι εξής:

- α) διευκόλυνση της παραγωγής και εμπορευματοποίησης καινοτόμων και δημιουργικών προϊόντων μεταξύ των μερών και
- β) διασφάλιση επαρκούς και αποτελεσματικού επιπέδου προστασίας και επιβολής των δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας.

ΤΜΗΜΑ 1

ΑΡΧΕΣ

ΑΡΘΡΟ 62

Φύση και πεδίο εφαρμογής των υποχρεώσεων

1. Τα μέρη επαναβεβαιώνουν την υποχρέωσή τους να διασφαλίζουν την κατάλληλη και αποτελεσματική εφαρμογή των διεθνών συμφωνιών οι οποίες αφορούν τη διανοητική ιδιοκτησία και στις οποίες είναι συμβαλλόμενα μέρη, συμπεριλαμβανομένης της συμφωνίας του ΠΟΕ για τα δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας στον τομέα του εμπορίου («συμφωνία TRIPS»). Οι διατάξεις του παρόντος κεφαλαίου συμπληρώνουν και αποσαφηνίζουν περαιτέρω τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις μεταξύ των μερών βάσει της συμφωνίας TRIPS και άλλων διεθνών συμφωνιών στον τομέα της διανοητικής ιδιοκτησίας.
2. Για τους σκοπούς της παρούσας συμφωνίας, ο όρος «διανοητική ιδιοκτησία» καλύπτει, μεταξύ άλλων, το σύνολο των κατηγοριών διανοητικής ιδιοκτησίας που αναφέρονται στα άρθρα 65 έως 96.

3. Η προστασία της διανοητικής ιδιοκτησίας περιλαμβάνει την προστασία κατά του αθέμιτου ανταγωνισμού, όπως αναφέρεται στο άρθρο 10α της σύμβασης των Παρισίων του 1883 για την προστασία της βιομηχανικής ιδιοκτησίας, όπως αναθεωρήθηκε και τροποποιήθηκε («σύμβαση των Παρισίων»).

4. Το παρόν κεφάλαιο δεν εμποδίζει τα μέρη να εφαρμόζουν δυνάμει του εθνικού τους δικαίου διατάξεις οι οποίες προβλέπουν υψηλότερα πρότυπα προστασίας των δικαιωμάτων της διανοητικής ιδιοκτησίας και την επιβολή τους, υπό τον όρο ότι οι εν λόγω διατάξεις δεν αντίκεινται στις διατάξεις του παρόντος κεφαλαίου.

ΑΡΘΡΟ 63

Μεταφορά τεχνολογίας

1. Τα μέρη συμφωνούν να ανταλλάσσουν απόψεις και πληροφορίες σχετικά με το οικείο δίκαιο και τις διεθνείς πρακτικές όσον αφορά την προστασία και την επιβολή των δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας που επηρεάζουν τη μεταφορά της τεχνολογίας. Οι ανταλλαγές αυτές αφορούν, ειδικότερα, μέτρα για τη διευκόλυνση των ροών πληροφοριών, των επιχειρηματικών κοινοπραξιών, καθώς και των συμφωνιών εθελοντικής αδειοδότησης και υπεργολαβίας. Ιδιαίτερη προσοχή δίδεται στις απαιτούμενες προϋποθέσεις για τη δημιουργία κατάλληλου και ευνοϊκού περιβάλλοντος για τη μεταφορά τεχνολογίας στις χώρες υποδοχής, συμπεριλαμβανομένων ζητημάτων όπως το εσωτερικό νομικό πλαίσιο και η ανάπτυξη του ανθρώπινου δυναμικού.

2. Σε περίπτωση λήψης μέτρων για τη μεταφορά τεχνολογίας, προστατεύονται τα έννομα συμφέροντα των κατόχων δικαιωμάτων διανοητικής περιουσίας.

ΑΡΘΡΟ 64

Ανάλωση δικαιωμάτων

Κάθε μέρος θέτει σε εφαρμογή εθνικό ή περιφερειακό¹ καθεστώς ανάλωσης δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας, σύμφωνα με το αντίστοιχο εθνικό του δίκαιο όσον αφορά τα δικαιώματα αναπαραγωγής και συγγενή δικαιώματα, -σχέδια ή υποδείγματα και εμπορικά σήματα.

¹ Με τον όρο «περιφερειακό» νοούνται οι περιφερειακοί οργανισμοί οικονομικής ολοκλήρωσης οι οποίοι δημιουργούν μια εσωτερική αγορά για την εξασφάλιση της ελεύθερης κυκλοφορίας των εμπορευμάτων και των υπηρεσιών.

ΤΜΗΜΑ 2

ΠΡΟΤΥΠΑ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΔΙΑΝΟΗΤΙΚΗΣ ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑΣ

ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΔΗΜΙΟΥΡΓΟΥ ΚΑΙ ΣΥΓΓΕΝΗ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ

ΑΡΘΡΟ 65

Χορήγηση προστασίας

Τα μέρη συμμορφώνονται με τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις που καθορίζονται στις ακόλουθες διεθνείς συμφωνίες:

- α) σύμβαση της Βέρνης περί προστασίας των λογοτεχνικών και καλλιτεχνικών έργων (σύμβαση της Βέρνης),
- β) διεθνής σύμβαση για την προστασία καλλιτεχνών ερμηνευτών, των παραγωγών φωνογραφημάτων και των οργανισμών ραδιοφωνίας και τηλεόρασης (σύμβαση της Ρώμης),
- γ) συνθήκη του Παγκόσμιου Οργανισμού Διανοητικής Ιδιοκτησίας (WIPO) για την πνευματική ιδιοκτησία,

- δ) συνθήκη του Παγκόσμιου Οργανισμού Διανοητικής Ιδιοκτησίας (WIPO) για τις εκτελέσεις και τα φωνογραφήματα,
- ε) συμφωνία TRIPS.

ΑΡΘΡΟ 66

Δημιουργοί

Τα μέρη παρέχουν στους δημιουργούς το αποκλειστικό δικαίωμα να επιτρέπουν ή να απαγορεύουν:

- α) την άμεση ή έμμεση, έκτακτη ή διαρκή αναπαραγωγή των έργων τους με κάθε μέσο και μορφή, εν όλω ή εν μέρει,
- β) οποιαδήποτε μορφή διανομής στο κοινό, μέσω πώλησης ή άλλως, του πρωτοτύπου ή αντιγράφων των έργων τους,
- γ) κάθε παρουσίαση στο κοινό των έργων τους, με ενσύρματα ή ασύρματα μέσα, καθώς και να καθιστούν διαθέσιμα τα έργα τους στο κοινό κατά τέτοιον τρόπο ώστε οποιοσδήποτε να έχει πρόσβαση σε αυτά όπου και όταν επιλέγει ο ίδιος.

ΑΡΘΡΟ 67

Καλλιτέχνες ερμηνευτές ή εκτελεστές

Τα μέρη παρέχουν στους καλλιτέχνες ερμηνευτές ή εκτελεστές το αποκλειστικό δικαίωμα να επιτρέπουν ή να απαγορεύουν:

- α) την εγγραφή¹ των ερμηνειών ή εκτελέσεών τους,
- β) την άμεση ή έμμεση, προσωρινή ή διαρκή αναπαραγωγή των εγγεγραμμένων ερμηνειών ή εκτελέσεών τους με κάθε μέσο και μορφή, εν όλω ή εν μέρει,
- γ) τη διανομή στο κοινό, μέσω πώλησης ή άλλως, εγγραφών των ερμηνειών ή εκτελέσεών τους,
- δ) τη διάθεση στο κοινό, με ενσύρματα ή ασύρματα μέσα, των εγγραφών των ερμηνειών ή εκτελέσεών τους κατά τρόπον ώστε οποιοσδήποτε να έχει πρόσβαση σε αυτά όπου και όταν επιλέγει ο ίδιος,
- ε) την ασύρματη ραδιοτηλεοπτική μετάδοση και την παρουσίαση στο κοινό των ερμηνειών ή εκτελέσεών τους, εκτός από τις περιπτώσεις στις οποίες η ερμηνεία ή η εκτέλεση αποτελεί ήδη μέρος ραδιοτηλεοπτικής εκπομπής ή γίνεται από εγγραφή.

¹ Για τους σκοπούς του παρόντος κεφαλαίου, ως «εγγραφή» νοείται η υλική ενσωμάτωση ήχων, ή της παράστασής τους, μέσω της οποίας μπορούν να γίνουν αντιληπτοί, να αναπαραχθούν ή να παρουσιαστούν μέσω ειδικής συσκευής.

ΑΡΘΡΟ 68

Παραγωγοί φωνογραφημάτων

Τα μέρη παρέχουν στους παραγωγούς φωνογραφημάτων το αποκλειστικό δικαίωμα να επιτρέπουν ή να απαγορεύουν:

- α) την άμεση ή έμμεση, προσωρινή ή διαρκή αναπαραγωγή των φωνογραφημάτων τους με κάθε μέσο και μορφή, εν όλω ή εν μέρει,
- β) τη διανομή των φωνογραφημάτων τους στο κοινό, μέσω πώλησης ή άλλως, συμπεριλαμβανομένων των αντιγράφων,
- γ) τη διάθεση στο κοινό των φωνογραφημάτων τους, με ενσύρματα ή ασύρματα μέσα, κατά τέτοιον τρόπον ώστε οποιοσδήποτε να έχει πρόσβαση σε αυτά όπου και όταν επιλέγει ο ίδιος.

ΑΡΘΡΟ 69

Ραδιοτηλεοπτικοί οργανισμοί

Τα μέρη παρέχουν στους ραδιοτηλεοπτικούς οργανισμούς το αποκλειστικό δικαίωμα να επιτρέπουν ή να απαγορεύουν:

- α) την εγγραφή των εκπομπών τους,
- β) την αναπαραγωγή των εγγραφών των εκπομπών τους,
- γ) τη διάθεση στο κοινό, με ενσύρματα ή ασύρματα μέσα, των εγγραφών των εκπομπών τους κατά τέτοιον τρόπο, ώστε οποιοσδήποτε να έχει πρόσβαση σε αυτά όπου και όταν επιλέγει ο ίδιος, και
- δ) την ασύρματη ραδιοτηλεοπτική αναμετάδοση των εκπομπών τους, καθώς και την παρουσίαση των εκπομπών τους στο κοινό, εάν η παρουσίαση αυτή γίνεται σε μέρη όπου η είσοδος επιτρέπεται στο κοινό έναντι καταβολής αντιτίμου.

ΑΡΘΡΟ 70

Ραδιοτηλεοπτικές εκπομπές και παρουσίαση στο κοινό

Τα μέρη προβλέπουν την παροχή συγκεκριμένου δικαιώματος προκειμένου να διασφαλίζεται, αφενός, ότι ο χρήστης καταβάλλει εύλογη και ενιαία αμοιβή σε περίπτωση που ένα φωνογράφημα, ή αναπαραγωγή του, που εκδίδεται για εμπορικούς σκοπούς, χρησιμοποιείται για ασύρματη ραδιοτηλεοπτική μετάδοση ή για οποιοδήποτε παρουσίαση στο κοινό και, αφετέρου, ότι η αμοιβή αυτή κατανέμεται μεταξύ των καλλιτεχνών ερμηνευτών ή εκτελεστών και των παραγωγών των φωνογραφημάτων. Κάθε μέρος δύναται, ελλείψει συμφωνίας μεταξύ καλλιτεχνών ερμηνευτών ή εκτελεστών και παραγωγών φωνογραφημάτων, να καθορίζει τους όρους για την κατανομή της εν λόγω αμοιβής μεταξύ τους.

ΑΡΘΡΟ 71

Διάρκεια προστασίας

1. Τα δικαιώματα ενός δημιουργού λογοτεχνικού ή καλλιτεχνικού έργου κατά την έννοια του άρθρου 2 της σύμβασης της Βέρνης προστατεύονται καθ' όλη τη διάρκεια της ζωής του δημιουργού και τουλάχιστον επί 70 έτη μετά τον θάνατό του.
2. Σε περίπτωση έργου κοινής δημιουργίας, η διάρκεια ισχύος που αναφέρεται στην παράγραφο 1 υπολογίζεται από τον θάνατο του τελευταίου επιζώντος δημιουργού.

3. Τα δικαιώματα των καλλιτεχνών ερμηνευτών ή εκτελεστών αποσβένονται τουλάχιστον 50 έτη μετά την ημερομηνία της ερμηνείας ή εκτέλεσης. Ωστόσο, εάν εντός της περιόδου αυτής γίνει νόμιμη δημοσίευση ή νόμιμη παρουσίαση στο κοινό της εγγραφής της εν λόγω ερμηνείας ή εκτέλεσης, τα δικαιώματα αποσβένονται τουλάχιστον 50 έτη μετά την ημερομηνία της πρώτης αυτής δημοσίευσης ή παρουσίας στο κοινό, ανάλογα με το ποια έγινε πρώτη.

4. Τα δικαιώματα των παραγωγών φωνογραφημάτων αποσβένονται τουλάχιστον 50 έτη μετά την εγγραφή τους. Ωστόσο, εάν το φωνογράφημα έχει δημοσιευθεί νομίμως κατά τη διάρκεια της περιόδου αυτής, τα εν λόγω δικαιώματα αποσβένονται τουλάχιστον 50 έτη μετά την ημερομηνία της πρώτης νόμιμης δημοσίευσης. Εάν δεν έχει πραγματοποιηθεί νόμιμη δημοσίευση κατά την περίοδο που αναφέρεται στην πρώτη πρόταση, και εφόσον το φωνογράφημα έχει παρουσιαστεί νομίμως στο κοινό κατά την περίοδο αυτή, τα δικαιώματα αποσβένονται τουλάχιστον 50 έτη μετά την ημερομηνία της πρώτης νόμιμης παρουσίας στο κοινό.

5. Τα δικαιώματα των ραδιοτηλεοπτικών οργανισμών εκπνέουν τουλάχιστον 50 έτη μετά την πρώτη μετάδοση μιας εκπομπής, είτε αυτή μεταδίδεται ενσύρματα είτε ασύρματα, συμπεριλαμβανομένης της καλωδιακής ή δορυφορικής μετάδοσης.

6. Οι περίοδοι ισχύος που ορίζονται στο παρόν άρθρο υπολογίζονται από την 1η Ιανουαρίου του έτους που έπεται του γενεσιουργού γεγονότος.

7. Η διάρκεια ισχύος της προστασίας μπορεί να υπερβαίνει τις περιόδους ισχύος που ορίζονται στο παρόν άρθρο.

ΑΡΘΡΟ 72

Προστασία τεχνολογικών μέτρων

1. Τα μέρη παρέχουν την κατάλληλη έννομη προστασία κατά της εξουδετέρωσης κάθε αποτελεσματικού τεχνολογικού μέτρου, στην οποία προβαίνει ένα πρόσωπο είτε εν γνώσει του είτε ενώ υπάρχουν βάσιμοι λόγοι να γνωρίζει ότι επιδιώκει αυτόν τον σκοπό.
2. Κάθε μέρος παρέχει κατάλληλη έννομη προστασία κατά της κατασκευής, εισαγωγής, διανομής, πώλησης, εκμίσθωσης, διαφήμισης προς πώληση ή εκμίσθωση ή κατοχής για εμπορικούς σκοπούς συσκευών, προϊόντων ή συστατικών στοιχείων ή κατά της παροχής υπηρεσιών που κατά κύριο λόγο στοχεύουν ή καθιστούν δυνατή την εξουδετέρωση κάθε αποτελεσματικού τεχνολογικού μέτρου.
3. Για τους σκοπούς της παρούσας συμφωνίας, ως «τεχνολογικό μέτρο» νοείται κάθε τεχνολογία, συσκευή ή συστατικό στοιχείο που, με τον συνήθη τρόπο λειτουργίας του, αποσκοπεί να εμποδίσει ή να περιορίσει πράξεις, σε σχέση με έργα ή άλλα προστατευόμενα αντικείμενα, μη επιτρεπόμενες από τον κάτοχο οποιουδήποτε δικαιώματος δημιουργού ή συγγενούς δικαιώματος, όπως ορίζεται από το εθνικό δίκαιο. Τα τεχνολογικά μέτρα θεωρούνται «αποτελεσματικά» όταν η χρήση ενός έργου ή άλλου προστατευόμενου αντικειμένου ελέγχεται από τους δικαιούχους μέσω της εφαρμογής διαδικασίας ελέγχου της πρόσβασης ή προστασίας, όπως κρυπτογράφησης, διατάραξης της μετάδοσης ή άλλης μετατροπής του έργου ή άλλου προστατευόμενου αντικειμένου ή μηχανισμού ελέγχου της αντιγραφής ο οποίος επιτυγχάνει τον στόχο της προστασίας.

ΑΡΘΡΟ 73

Προστασία των πληροφοριών για το καθεστώς των δικαιωμάτων

1. Τα μέρη παρέχουν την κατάλληλη έννομη προστασία έναντι κάθε προσώπου που προβαίνει άνευ αδείας σε οποιαδήποτε από τις ακόλουθες ενέργειες:

- α) αφαίρεση ή αλλοίωση οποιασδήποτε πληροφορίας με ηλεκτρονική μορφή σχετικά με το καθεστώς των δικαιωμάτων,
- β) διανομή, εισαγωγή προς διανομή, ραδιοτηλεοπτική μετάδοση, παρουσίαση στο κοινό ή διάθεση στο κοινό έργων ή άλλου αντικειμένου προστατευομένων δυνάμει της παρούσας συμφωνίας, από το οποίο έχουν αφαιρεθεί ή αλλοιωθεί άνευ αδείας οι πληροφορίες ηλεκτρονικής μορφής σχετικά με το καθεστώς των δικαιωμάτων,

εάν το πρόσωπο αυτό γνωρίζει ή έχει βάσιμο λόγο να γνωρίζει ότι με την ενέργεια αυτή προτρέπει, επιτρέπει, διευκολύνει ή συγκαλύπτει την παραβίαση δικαιώματος του δημιουργού ή άλλων συγγενών δικαιωμάτων, όπως προβλέπονται από την εθνική νομοθεσία.

2. Για τους σκοπούς του παρόντος κεφαλαίου, ως «πληροφορία για το καθεστώς των δικαιωμάτων» νοείται κάθε παρεχόμενη από τον δικαιούχο πληροφορία η οποία επιτρέπει την αναγνώριση του έργου ή άλλου αντικειμένου που προστατεύεται από δικαιώματα δημιουργού ή συγγενή δικαιώματα, του δημιουργού ή οποιουδήποτε άλλου δικαιούχου, ή πληροφορίες σχετικές με τους όρους και τις προϋποθέσεις χρήσης του έργου ή άλλου προστατευόμενου αντικειμένου, καθώς και κάθε αριθμός ή κωδικός που αντιπροσωπεύει τις πληροφορίες αυτές.

3. Η παράγραφος 1 εφαρμόζεται εφόσον οποιαδήποτε από τις πληροφορίες που αναφέρονται στην παράγραφο 2 συνδέεται με αντίγραφο ή εμφανίζεται σε συνδυασμό με την παρουσίαση στο κοινό ενός έργου ή άλλου αντικειμένου που προστατεύεται από δικαιώματα δημιουργού ή συγγενή δικαιώματα.

ΑΡΘΡΟ 74

Εξαιρέσεις και περιορισμοί

1. Σύμφωνα με τις συμβάσεις και τις διεθνείς συμφωνίες των οποίων είναι συμβαλλόμενα μέρη, τα μέρη δύνανται να προβλέπουν περιορισμούς ή εξαιρέσεις στα δικαιώματα που καθορίζονται στα άρθρα 66 έως 70 μόνον σε ορισμένες ειδικές περιπτώσεις που δεν αντίκεινται στην κανονική εκμετάλλευση του έργου ή άλλου προστατευόμενου αντικειμένου και δεν θίγουν αδικαιολογήτως τα έννομα συμφέροντα των δικαιούχων.

2. Τα μέρη προβλέπουν ότι οι αναφερόμενες στα άρθρα 66 έως 70 προσωρινές πράξεις αναπαραγωγής, οι οποίες είναι μεταβατικές ή παρεπόμενες και οι οποίες αποτελούν αναπόσπαστο και ουσιώδες τμήμα μιας τεχνολογικής μεθόδου, έχουν δε ως αποκλειστικό σκοπό να επιτρέψουν:

α) την εντός δικτύου μετάδοση μεταξύ τρίτων μέσω διαμεσολαβητή ή

β) τη νόμιμη χρήση

ενός έργου ή άλλου προστατευμένου αντικειμένου και οι οποίες δεν έχουν καμία ανεξάρτητη οικονομική σημασία, εξαιρούνται από το δικαίωμα αναπαραγωγής που προβλέπεται στα άρθρα 66 έως 69.

ΑΡΘΡΟ 75

Δικαίωμα παρακολούθησης στις πωλήσεις

Τα μέρη προβλέπουν υπέρ του δημιουργού πρωτότυπου έργου τέχνης, ο οποίος είναι υπήκοος του άλλου μέρους, καθώς και υπέρ του δικαιοδόχου του, δικαίωμα παρακολούθησης το οποίο ορίζεται ως το αναπαλλοτρίωτο δικαίωμα, από το οποίο δεν χωρεί παραίτηση ούτε εκ των προτέρων, είσπραξης ενός ποσοστού επί του τιμήματος κάθε μεταπώλησης του εν λόγω έργου, μετά την πρώτη μεταβίβασή του εκ μέρους του δημιουργού. Τα κατώτατα όρια και τα ποσοστά της είσπραξης των δικαιωμάτων εκμετάλλευσης καθορίζονται βάσει του εθνικού δικαίου του μέρους στο έδαφος του οποίου λαμβάνει χώρα η μεταπώληση¹.

¹ Τα μέρη μπορούν, σύμφωνα με το εθνικό δίκαιο, να περιορίσουν το δικαίωμα παρακολούθησης σε πράξεις μεταπώλησης μέσω εμπόρων έργων τέχνης.

ΑΡΘΡΟ 76

Συνεργασία για τη συλλογική διαχείριση των δικαιωμάτων

Τα μέρη λαμβάνουν όλα τα εύλογα μέτρα που έχουν ενδεχομένως στη διάθεσή τους για τη διευκόλυνση της καθιέρωσης ρυθμίσεων μεταξύ των οικείων οργανισμών συλλογικής διαχείρισης δικαιωμάτων, με σκοπό τη διευκόλυνση της αμοιβαίας πρόσβασης σε έργα και άλλα προστατευόμενα αντικείμενα καθώς και της παράδοσής τους μεταξύ των εδαφών των μερών, όπως επίσης και της μεταβίβασης μεταξύ τους των δικαιωμάτων εκμετάλλευσης για τη χρήση των εν λόγω έργων ή άλλων προστατευόμενων αντικειμένων. Τα μέρη λαμβάνουν επίσης όλα τα εύλογα μέτρα που έχουν ενδεχομένως στη διάθεσή τους για την εξασφάλιση υψηλού επιπέδου εξορθολογισμού και διαφάνειας όσον αφορά την εκτέλεση των καθηκόντων των οικείων οργανισμών συλλογικής διαχείρισης.

ΕΜΠΟΡΙΚΑ ΣΗΜΑΤΑ

ΑΡΘΡΟ 77

Διεθνείς συμφωνίες

Τα μέρη:

- α) συμμορφώνονται προς τις διατάξεις του πρωτοκόλλου που αφορά τη συμφωνία της Μαδρίτης σχετικά με τη διεθνή καταχώριση σημάτων, καθώς και της συνθήκης της Παγκόσμιας Οργάνωσης Διανοητικής Ιδιοκτησίας για το δίκαιο των σημάτων, και
- β) καταβάλλουν κάθε εύλογη προσπάθεια για να προσχωρήσουν στη συνθήκη της Σιγκαπούρης για το δίκαιο των σημάτων.

ΑΡΘΡΟ 78

Διαδικασία καταχώρισης

1. Κάθε μέρος μεριμνά για την καθιέρωση συστήματος καταχώρισης εμπορικών σημάτων, στο πλαίσιο του οποίου κάθε οριστική απόφαση που λαμβάνει η αρμόδια αρχή καταχώρισης εμπορικών σημάτων αιτιολογείται δεόντως και κοινοποιείται εγγράφως στον αιτούντα, στον οποίο παρέχεται η δυνατότητα προσβολής της ενώπιον της αρμόδιας αρχής καταχώρισης εμπορικών σημάτων, καθώς και η δυνατότητα προσφυγής ενώπιον της δικαιοσύνης.
2. Κάθε μέρος προβλέπει τη δυνατότητα εναντίωσης των δικαιούχων σε αιτήσεις ή καταχωρίσεις εμπορικών σημάτων. Στις περιπτώσεις αυτές ακολουθείται η διαδικασία εκατέρωθεν ακρόασης.
3. Κάθε μέρος παρέχει στο κοινό πρόσβαση σε ηλεκτρονική βάση δεδομένων η οποία περιλαμβάνει τις καταχωρίσεις εμπορικών σημάτων.

ΑΡΘΡΟ 79

Γνωστά εμπορικά σήματα

Τα μέρη συνεργάζονται για την αποτελεσματική προστασία γνωστών εμπορικών σημάτων, όπως αναφέρεται στο άρθρο 6α της σύμβασης των Παρισίων, καθώς και στο άρθρο 16 παράγραφοι 2 και 3 της συμφωνίας TRIPS.

ΑΡΘΡΟ 80

Εξαιρέσεις στα δικαιώματα που απορρέουν από εμπορικό σήμα

Τα μέρη προβλέπουν περιορισμένης έκτασης εξαιρέσεις από τα δικαιώματα τα οποία απορρέουν από ένα εμπορικό σήμα, όπως η θεμιτή χρήση περιγραφικών όρων, η χρήση γεωγραφικών ενδείξεων ή άλλες περιορισμένης έκτασης εξαιρέσεις, λαμβανομένων υπόψη των έννομων συμφερόντων τόσο του προσώπου στο οποίο ανήκει το εμπορικό σήμα όσο και τρίτων μερών.

ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΕΣ ΕΝΔΕΙΞΕΙΣ

ΑΡΘΡΟ 81

Ορισμός

Για τους σκοπούς της παρούσας συμφωνίας, ως γεωγραφικές ενδείξεις νοούνται οι ενδείξεις με τις οποίες επισημαίνεται ότι ένα αγαθό κατάγεται από το έδαφος μέρους ή από περιοχή ή τοποθεσία στο εν λόγω έδαφος, στην περίπτωση που μια ιδιότητα, φήμη ή άλλο χαρακτηριστικό του προϊόντος μπορεί ουσιαστικά να αποδοθεί στη γεωγραφική του καταγωγή.

ΑΡΘΡΟ 82

Αρχές της προστασίας των γεωγραφικών ενδείξεων

1. Τα μέρη διασφαλίζουν κατάλληλη και επ' αόριστον προστασία των γεωγραφικών ενδείξεων, μέσω καθεστώτος προστασίας ειδικής φύσεως (*sui generis*) και σύμφωνα με το εθνικό δίκαιο, εφόσον η γεωγραφική ένδειξη τυγχάνει νομικής προστασίας στην χώρα καταγωγής.

2. Προς τον σκοπό αυτό, τα μέρη συνεργάζονται στον τομέα των γεωγραφικών ενδείξεων βάσει του παρόντος άρθρου, οι οποίες συμπληρώνουν τα ελάχιστα πρότυπα που καθορίζονται στις συναφείς διατάξεις της συμφωνίας TRIPS.
3. Τα μέρη διασφαλίζουν ότι τα οικεία καθεστώτα προστασίας των γεωγραφικών ενδείξεων επιτρέπουν την καταχώριση γεωγραφικών ενδείξεων του άλλου μέρους. Κάθε μέρος παρέχει στο κοινό πρόσβαση σε ηλεκτρονική βάση δεδομένων η οποία περιλαμβάνει τις καταχωρισμένες γεωγραφικές ενδείξεις.
4. Όσον αφορά τις γεωγραφικές ενδείξεις που προστατεύονται στα οικεία εδάφη, τα μέρη απαγορεύουν και αποτρέπουν:
 - α) κάθε άμεση ή έμμεση εμπορική χρήση καταχωρισμένης ονομασίας για προϊόντα που δεν καλύπτονται από την καταχώριση, εφόσον
 - i) τα προϊόντα αυτά είναι συγκρίσιμα με τα προϊόντα προστατευόμενης ονομασίας ή
 - ii) η χρήση αυτή αποτελεί εκμετάλλευση της φήμης της προστατευόμενης ονομασίας,
 - β) κάθε κατάχρηση, απομίμηση ή επίκληση καταχωρημένης ονομασίας, έστω και αν αναφέρεται η πραγματική προέλευση των προϊόντων ή εάν η προστατευόμενη ονομασία χρησιμοποιείται σε μετάφραση, μεταγραφή ή μεταγραμμάτισμό ή συνοδεύεται από εκφράσεις όπως «στυλ», «τύπος», «μέθοδος», «όπως παράγεται στ.», «είδος», «απομίμηση» ή άλλες ανάλογες εκφράσεις,

- γ) οποιαδήποτε άλλη ψευδή ή παραπλανητική ένδειξη, όσον αφορά την καταγωγή, την προέλευση, τη φύση ή τις βασικές ιδιότητες του προϊόντος, αναγραφόμενη στη συσκευασία ή στο περιτύλιγμα, στο διαφημιστικό υλικό ή σε έγγραφα που αφορούν το συγκεκριμένο προϊόν, καθώς και η χρησιμοποίηση συσκευασίας που θα μπορούσε να δημιουργήσει εσφαλμένη εντύπωση ως προς την προέλευση του προϊόντος, ή
- δ) οποιαδήποτε άλλη πρακτική ικανή να παραπλανήσει τους καταναλωτές όσον αφορά την πραγματική προέλευση του προϊόντος.
5. Τα μέρη μεριμνούν για την επιβολή της προστασίας που προβλέπεται στα άρθρα 81 έως 83, μεταξύ άλλων κατόπιν αιτήματος από ενδιαφερόμενο μέρος, μέσω ενδεδειγμένων διοικητικών μέτρων επιβολής σύμφωνα με το εθνικό δίκαιο.
6. Τα μέρη διασφαλίζουν ότι οι προστατευόμενες γεωγραφικές ενδείξεις μπορούν να χρησιμοποιούνται από οποιονδήποτε φορέα εμπορικής προώθησης ενός προϊόντος το οποίο πληροί τις αντίστοιχες προδιαγραφές.
7. Κάθε μέρος διασφαλίζει ότι οι ονομασίες που προστατεύονται δυνάμει του εθνικού του δικαίου δεν μπορούν να καταστούν γενικές.
8. Τα μέρη δεν έχουν υποχρέωση να καταχωρίζουν μια γεωγραφική ένδειξη, εφόσον, για ένα εμπορικό σήμα με φήμη ή αναγνωρισιμότητα, η καταχώριση μπορεί να οδηγήσει στην παραπλάνηση των καταναλωτών όσον αφορά την αληθινή ταυτότητα του προϊόντος.

9. Με την επιφύλαξη του παρόντος άρθρου, τα μέρη προστατεύουν γεωγραφικές ενδείξεις και στην περίπτωση που υπάρχει προηγούμενο εμπορικό σήμα. Ως «προηγούμενο εμπορικό σήμα» νοείται σήμα του οποίου η χρήση αντιστοιχεί σε μία από τις καταστάσεις που αναφέρονται στην παράγραφο 4, για το οποίο έχει υποβληθεί αίτηση καταχώρισης ή το οποίο έχει καταχωριστεί ή έχει καθιερωθεί με τη χρήση, εφόσον αυτή η δυνατότητα προβλέπεται από το εθνικό δίκαιο, πριν από την ημερομηνία κατά την οποία υποβλήθηκε αίτηση για την καταχώριση της γεωγραφικής ένδειξης από την αρμόδια αρχή του άλλου μέρους. Το εν λόγω προηγούμενο εμπορικό σήμα μπορεί να συνεχίσει να χρησιμοποιείται και να ανανεωθεί κατά παρέκκλιση της προστασίας της γεωγραφικής ένδειξης, υπό τον όρο ότι δεν συντρέχουν λόγοι για την ακύρωση ή την ανάκληση του εμπορικού σήματος στο δίκαιο περί εμπορικών σημάτων του μέρους στου οποίου το έδαφος έχει καταχωριστεί ή χρησιμοποιείται.

ΑΡΘΡΟ 83

Διαπραγματεύσεις

Το αργότερο επτά έτη από την ημερομηνία έναρξης ισχύος του παρόντος τίτλου, τα μέρη ξεκινούν διαπραγματεύσεις οι οποίες αποσκοπούν στην επίτευξη συμφωνίας σχετικά με την προστασία των γεωγραφικών ενδείξεων στα εδάφη τους.

ΣΧΕΔΙΑ

ΑΡΘΡΟ 84

Διεθνείς συμφωνίες

Η Ευρωπαϊκή Ένωση επιβεβαιώνει εκ νέου την προσήλωσή της στην πράξη της Γενεύης του διακανονισμού της Χάγης για τη διεθνή καταχώριση των βιομηχανικών σχεδίων και υποδειγμάτων (1999). Η Δημοκρατία του Καζαχστάν καταβάλλει κάθε εύλογη προσπάθεια για την προσχώρησή της σε αυτήν.

ΑΡΘΡΟ 85

Απαιτήσεις για την προστασία καταχωρισμένων σχεδίων ή υποδειγμάτων

1. Τα μέρη μεριμνούν για την προστασία νέων και πρωτότυπων σχεδίων ή υποδειγμάτων που έχουν δημιουργηθεί κατά τρόπο ανεξάρτητο. Η εν λόγω προστασία παρέχεται με καταχώριση, η οποία χορηγεί στον κάτοχο καταχωρισμένου σχεδίου ή υποδείγματος αποκλειστικό δικαίωμα σύμφωνα με τις διατάξεις του εθνικού δικαίου. Για τους σκοπούς του παρόντος άρθρου, τα μέρη μπορούν να θεωρούν ότι ένα σχέδιο ή υπόδειγμα που παρουσιάζει ατομικότητα είναι πρωτότυπο.

2. Το σχέδιο ή υπόδειγμα που εφαρμόζεται ή ενσωματώνεται σε ένα προϊόν το οποίο αποτελεί συστατικό σύνθετου προϊόντος λογίζεται ότι είναι νέο και έχει ατομικό χαρακτήρα μόνον:
- α) εάν το συστατικό, αφού ενσωματωθεί στο σύνθετο προϊόν, παραμένει ορατό κατά τη συνήθη χρήση του προϊόντος, μη λαμβανομένων υπόψη των εργασιών συντήρησης, τακτικού ελέγχου ή επισκευής, και
 - β) στον βαθμό που τα ορατά χαρακτηριστικά του συστατικού πληρούν, αυτά καθαυτά, τις προϋποθέσεις όσον αφορά τον νεωτερισμό και τον ατομικό χαρακτήρα.

ΑΡΘΡΟ 86

Δικαιώματα που παρέχει η καταχώριση

Ο κάτοχος καταχωρισμένου σχεδίου ή υποδείγματος έχει το αποκλειστικό δικαίωμα να το χρησιμοποιεί και να εμποδίζει τρίτους να προβαίνουν, χωρίς τη συγκατάθεση του κατόχου, μεταξύ άλλων, στην παραγωγή, την προσφορά προς πώληση, την πώληση, την εισαγωγή, την εξαγωγή, την αποθήκευση ή τη χρήση προϊόντων που φέρουν ή ενσωματώνουν το προστατευόμενο σχέδιο ή υπόδειγμα, εφόσον οι προαναφερόμενες ενέργειες επιχειρούνται για εμπορικούς σκοπούς.

ΑΡΘΡΟ 87

Προστασία που παρέχεται σε μη καταχωρισμένα σχέδια ή υποδείγματα

Το αργότερο επτά έτη από την ημερομηνία έναρξης ισχύος του παρόντος τίτλου, η Δημοκρατία του Καζαχστάν θεσπίζει μέτρα νομικής προστασίας κατά της αντιγραφής μη καταχωρισμένων σχεδίων ή υποδειγμάτων, υπό τον όρο ότι το αργότερο δύο έτη πριν από τη λήξη της εν λόγω επταετούς περιόδου η Ευρωπαϊκή Ένωση παρέχει κατάλληλη κατάρτιση σε εκπροσώπους των εξουσιοδοτημένων οργάνων, οργανισμών και δικαστών.

ΑΡΘΡΟ 88

Διάρκεια προστασίας

Η διάρκεια της προστασίας που παρέχεται από την ημερομηνία κατάθεσης της αίτησης ανέρχεται σε τουλάχιστον δέκα έτη. Κάθε μέρος δύναται να προβλέψει ότι ο δικαιούχος μπορεί να λάβει παράταση της διάρκειας προστασίας για μία ή περισσότερες πενταετείς περιόδους η καθεμία, έως την ανώτατη διάρκεια προστασίας που ορίζεται βάσει του εθνικού δικαίου.

ΑΡΘΡΟ 89

Εξαιρέσεις

1. Τα μέρη μπορούν να προβλέπουν περιορισμένης έκτασης εξαιρέσεις όσον αφορά την προστασία των σχεδίων ή υποδειγμάτων, υπό τον όρο ότι οι εξαιρέσεις αυτές δεν συνεπάγονται υπέρμετρους περιορισμούς για την κανονική εκμετάλλευση των προστατευόμενων σχεδίων ή υποδειγμάτων και δεν θίγουν αδικαιολόγητα τα έννομα συμφέροντα του κατόχου του προστατευόμενου σχεδίου ή υποδείγματος, λαμβανομένων υπόψη των εννόμων συμφερόντων τρίτων μερών.
2. Η προστασία των σχεδίων ή υποδειγμάτων δεν επεκτείνεται ούτε στα χαρακτηριστικά εμφάνισης που υπαγορεύονται αποκλειστικά και μόνο από τις τεχνικές λειτουργίες του προϊόντος ούτε στα χαρακτηριστικά εμφάνισης του προϊόντος που είναι απαραίτητα για την εξασφάλιση της διαλειτουργικότητας του με άλλο προϊόν¹.
3. Η καταχώριση σχεδίου ή υποδείγματος δεν παρέχει δικαιώματα επί σχεδίου ή υποδείγματος το οποίο αντιβαίνει στη δημόσια τάξη ή τα χρηστά ήθη.

¹ Στην Ευρωπαϊκή Ένωση, η εν λόγω διάταξη δεν εφαρμόζεται στα δομοστοιχειωτά προϊόντα.

ΑΡΘΡΟ 90

Σχέση με τα δικαιώματα δημιουργού

Σχέδιο ή υπόδειγμα που προστατεύεται από δικαίωμα επί σχεδίου ή υποδείγματος το οποίο έχει καταχωριστεί σε ένα από τα μέρη, δύναται επίσης να τύχει προστασίας βάσει της νομοθεσίας περί δικαιωμάτων δημιουργού του εν λόγω μέρους, αρχής γενομένης από την ημερομηνία κατά την οποία το σχέδιο ή το υπόδειγμα δημιουργήθηκε ή αποτυπώθηκε με οποιαδήποτε μορφή. Η έκταση και οι προϋποθέσεις παροχής της προστασίας, καθώς και ο απαιτούμενος βαθμός πρωτοτυπίας, καθορίζονται από κάθε μέρος.

ΔΙΠΛΩΜΑΤΑ ΕΥΡΕΣΙΤΕΧΝΙΑΣ

ΑΡΘΡΟ 91

Διεθνείς συμφωνίες

Τα μέρη καταβάλλουν κάθε εύλογη προσπάθεια ώστε να συμμορφώνονται προς τις διατάξεις των άρθρων 1 έως 16 της συνθήκης για το δίκαιο περί διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας.

ΑΡΘΡΟ 92

Διπλώματα ευρεσιτεχνίας και δημόσια υγεία

1. Τα μέρη αναγνωρίζουν τη σπουδαιότητα της δήλωσης της υπουργικής διάσκεψης του ΠΟΕ σχετικά με τη συμφωνία TRIPS και τη δημόσια υγεία, η οποία εκδόθηκε στις 14 Νοεμβρίου 2001. Κατά την ερμηνεία και εφαρμογή των δικαιωμάτων και των υποχρεώσεων δυνάμει του παρόντος κεφαλαίου, τα μέρη μεριμνούν για τη συνέπεια με την εν λόγω δήλωση.
2. Τα μέρη τηρούν την απόφαση του Γενικού Συμβουλίου του ΠΟΕ, της 30ής Αυγούστου 2003, σχετικά με την παράγραφο 6 της δήλωσης που αναφέρεται στην παράγραφο 1.

ΑΡΘΡΟ 93

Συμπληρωματικά πιστοποιητικά προστασίας

1. Τα μέρη αναγνωρίζουν ότι τα φάρμακα και τα φυτοπροστατευτικά προϊόντα τα οποία προστατεύονται από δίπλωμα ευρεσιτεχνίας στα εδάφη τους μπορεί να υπόκεινται σε διαδικασία διοικητικής έγκρισης πριν από τη διάθεσή τους στην αγορά. Τα μέρη αναγνωρίζουν ότι το χρονικό διάστημα που μεσολαβεί μεταξύ της κατάθεσης της αίτησης διπλώματος ευρεσιτεχνίας και της πρώτης έγκρισης για τη διάθεση του προϊόντος στην αγορά, όπως ορίζει προς τον σκοπό αυτό το σχετικό εθνικό δίκαιο, μπορεί να συντομεύσει την περίοδο πραγματικής προστασίας που παρέχει το δίπλωμα ευρεσιτεχνίας.
2. Τα μέρη προβλέπουν περαιτέρω περίοδο προστασίας για ένα φάρμακο ή φυτοπροστατευτικό προϊόν που προστατεύεται από δίπλωμα ευρεσιτεχνίας και υπόκειται σε διαδικασία διοικητικής έγκρισης, η οποία είναι ίση με την περίοδο που αναφέρεται στη δεύτερη πρόταση της παραγράφου 1, μειωμένη κατά πέντε έτη.
3. Κατά παρέκκλιση από την παράγραφο 2, η διάρκεια της περαιτέρω περιόδου προστασίας δεν μπορεί να υπερβαίνει τα πέντε έτη.

ΑΡΘΡΟ 94

Προστασία των δεδομένων που υποβάλλονται για τη χορήγηση άδειας κυκλοφορίας φαρμάκου¹ στην αγορά

1. Κάθε μέρος θέτει σε εφαρμογή ολοκληρωμένο σύστημα για τη διασφάλιση της εμπιστευτικότητας, του απορρήτου και της μη εξάρτησης από τα δεδομένα που υποβάλλονται με σκοπό τη χορήγηση άδειας κυκλοφορίας φαρμάκου στην αγορά.
2. Τα μέρη μεριμνούν ώστε όλα τα δεδομένα που υποβάλλονται για τη χορήγηση άδειας κυκλοφορίας φαρμάκου στην αγορά, κατά την έννοια του άρθρου 39 παράγραφος 3 της συμφωνίας TRIPS, δεν αποκαλύπτονται σε τρίτους και τυγχάνουν τουλάχιστον εξαιτούς προστασίας έναντι αθέμιτων εμπορικών χρήσεων, αρχής γενομένης από την ημερομηνία χορήγησης άδειας κυκλοφορίας στο έδαφος ενός εκ των μερών.

¹ Στο παρόν κεφάλαιο, με τον όρο «φάρμακο» νοούνται, στην περίπτωση της Ευρωπαϊκής Ένωσης, τα φάρμακα κατά την έννοια της οδηγίας 2001/83/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 6ης Νοεμβρίου 2001, περί κοινοτικού κώδικος για τα φάρμακα που προορίζονται για ανθρώπινη χρήση.

Προς τον σκοπό αυτό:

- α) για διάστημα τουλάχιστον έξι ετών, αρχής γενομένης από την ημερομηνία χορήγησης της άδειας κυκλοφορίας, κανένα πρόσωπο ή οντότητα, είτε δημοσίου είτε ιδιωτικού δικαίου, εκτός από το πρόσωπο ή την οντότητα που υπέβαλε τα εν λόγω απόρρητα δεδομένα, δεν επιτρέπεται να στηριχθεί άμεσα ή έμμεσα στα στοιχεία αυτά, χωρίς τη ρητή συγκατάθεση του προσώπου ή της οντότητας που τα υπέβαλε, προς επίρρωση αίτησης χορήγησης άδειας κυκλοφορίας φαρμάκου στην αγορά,
- β) για διάστημα τουλάχιστον έξι ετών, αρχής γενομένης από την ημερομηνία χορήγησης της άδειας κυκλοφορίας, δεν χορηγείται άδεια διάθεσης στην αγορά σε οποιαδήποτε μεταγενέστερη αίτηση, εκτός εάν ο επόμενος αιτών υποβάλει δικά του δεδομένα ή δεδομένα που χρησιμοποιούνται με την άδεια του κατόχου της πρώτης άδειας κυκλοφορίας, εφόσον πληρούν τις ίδιες απαιτήσεις στις οποίες υπόκειται και ο πρώτος αιτών. Κατά τη διάρκεια της εν λόγω εξαετούς περιόδου, τα προϊόντα που έχουν καταχωριστεί χωρίς να έχουν υποβληθεί τα στοιχεία αυτά αποσύρονται από την αγορά έως ότου ικανοποιηθούν οι σχετικές απαιτήσεις.

ΑΡΘΡΟ 95

Προστασία των δεδομένων σχετικά με φυτοπροστατευτικά προϊόντα
και κανόνες για την αποφυγή επανάληψης των δοκιμών

1. Τα μέρη καθορίζουν απαιτήσεις ασφαλείας και αποτελεσματικότητας πριν χορηγήσουν άδεια κυκλοφορίας φυτοπροστατευτικών προϊόντων στην αγορά.
2. Τα μέρη αναγνωρίζουν προσωρινό δικαίωμα προστασίας δεδομένων στον κάτοχο έκθεσης δοκιμής ή μελέτης που υποβάλλεται για πρώτη φορά με σκοπό την απόκτηση άδειας κυκλοφορίας φυτοπροστατευτικού προϊόντος.

Κατά την περίοδο ισχύος του δικαιώματος προστασίας δεδομένων, η έκθεση δοκιμής ή μελέτης δεν χρησιμοποιείται προς όφελος οποιουδήποτε άλλου προσώπου αποβλέπει στην απόκτηση άδειας κυκλοφορίας φυτοπροστατευτικού προϊόντος, εκτός εάν παρέχεται η ρητή συγκατάθεση του κατόχου. Το δικαίωμα αυτό αναφέρεται εφεξής ως «προστασία δεδομένων».

3. Η έκθεση δοκιμής ή μελέτης:
 - α) είναι απαραίτητη για την άδεια ή την τροποποίηση άδειας, προκειμένου να καταστεί εφικτή η χρήση του προϊόντος σε άλλη καλλιέργεια και
 - β) έχει πιστοποιηθεί ως σύμφωνη προς τις αρχές ορθής εργαστηριακής πρακτικής ή της ορθής πειραματικής πρακτικής.
4. Η διάρκεια της προστασίας δεδομένων για φυτοπροστατευτικά προϊόντα στο έδαφος ενός εκ των μερών ορίζεται στα 10 έτη, με έναρξη ισχύος την ημερομηνία της πρώτης άδειας που εκδόθηκε στο έδαφος του εν λόγω μέρους. Τα μέρη δύνανται να προβλέψουν μεγαλύτερη διάρκεια προστασίας, με στόχο την ενθάρρυνση της χορήγησης άδειας, παραδείγματος χάριν, για φυτοπροστατευτικά προϊόντα χαμηλότερου κινδύνου ή για χρήσεις ήσσονος σημασίας.
5. Μια δοκιμή ή μια μελέτη προστατεύεται επίσης εάν είναι απαραίτητη για την ανανέωση ή την επανεξέταση της άδειας.
6. Τα μέρη καθορίζουν τους κανόνες για την αποφυγή επανάληψης δοκιμών σε σπονδυλωτά ζώα. Κάθε αιτών που σκοπεύει να διενεργήσει δοκιμές και μελέτες σε σπονδυλωτά λαμβάνει τα αναγκαία μέτρα για να επαληθεύσει ότι δεν έχουν ήδη διενεργηθεί ή αρχίσει οι εν λόγω δοκιμές και μελέτες.

7. Ο μελλοντικός αιτών και ο ή οι κάτοχοι των σχετικών αδειών καταβάλλουν κάθε δυνατή προσπάθεια για να εξασφαλίζουν ότι χρησιμοποιούν από κοινού δοκιμές και μελέτες σε σπονδυλωτά ζώα. Το κόστος που συνεπάγεται η κοινή χρήση των εκθέσεων δοκιμών και μελετών καθορίζεται με δίκαιο και διαφανή τρόπο, ο οποίος δεν εισάγει διακρίσεις. Ο μελλοντικός αιτών καλείται μόνο να συμμετάσχει στην κάλυψη του κόστους των πληροφοριών που υποχρεούται να υποβάλει προκειμένου να πληροί τις απαιτήσεις για τη χορήγηση της άδειας.

8. Όταν ο μελλοντικός αιτών και ο κάτοχος ή οι κάτοχοι των σχετικών αδειών φυτοπροστατευτικών προϊόντων δεν μπορούν να καταλήξουν σε συμφωνία ως προς την κοινή χρήση των εκθέσεων δοκιμών και μελετών σε σπονδυλωτά ζώα, ο μελλοντικός αιτών ενημερώνει σχετικά την αρμόδια αρχή του οικείου μέρους.

9. Η αδυναμία επίτευξης συμφωνίας ως προς την κοινή χρήση των εκθέσεων δοκιμών και μελετών σε σπονδυλωτά ζώα δεν εμποδίζει την αρμόδια αρχή του οικείου μέρους να χρησιμοποιήσει τις εν λόγω εκθέσεις για την αίτηση του μελλοντικού αιτούντος.

Ο κάτοχος ή οι κάτοχοι των σχετικών αδειών διεκδικούν από τον μελλοντικό αιτούντα δίκαιο μερίδιο των δαπανών που πραγματοποίησε. Το οικείο μέρος μπορεί να υποδείξει στα εμπλεκόμενα μέρη να διευθετήσουν το ζήτημα μέσω επίσημης και δεσμευτικής διαιτησίας δυνάμει του εθνικού δικαίου.

ΑΡΘΡΟ 96

Ποικιλίες φυτών

Η Ευρωπαϊκή Ένωση επαναβεβαιώνει την προσήλωσή της στη διεθνή σύμβαση για την προστασία των νέων ποικιλιών φυτών (σύμβαση UPOV), στην οποία η Δημοκρατία του Καζαχστάν καταβάλλει κάθε εύλογη προσπάθεια να προσχωρήσει.

ΤΜΗΜΑ 3

ΕΠΙΒΟΛΗ ΤΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ ΔΙΑΝΟΗΤΙΚΗΣ ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑΣ

ΑΡΘΡΟ 97

Γενικές υποχρεώσεις

1. Τα μέρη επαναβεβαιώνουν τις δεσμεύσεις τους δυνάμει της συμφωνίας TRIPS και ειδικότερα του μέρους III αυτής, και θεσπίζουν τα αναγκαία συμπληρωματικά μέτρα, διαδικασίες και μέτρα αποκατάστασης που αναφέρονται στο παρόν τμήμα για να διασφαλίσουν την επιβολή των δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας¹.
2. Τα εν λόγω μέτρα, οι διαδικασίες και τα μέτρα αποκατάστασης πρέπει να είναι θεμιτά και δίκαια, να μην είναι σύνθετα και δαπανηρά άνευ λόγου και να μην προβλέπουν παράλογες προθεσμίες ούτε να συνεπάγονται αδικαιολόγητες καθυστερήσεις. Πρέπει επίσης να είναι αποτελεσματικά, αναλογικά και αποτρεπτικά και να εφαρμόζονται κατά τέτοιο τρόπο ώστε να αποφεύγεται η δημιουργία εμποδίων στο θεμιτό εμπόριο και να προβλέπονται διασφαλίσεις κατά της καταχρηστικής εφαρμογής τους.

¹ Για τους σκοπούς των άρθρων 98 έως 110, η έννοια των «δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας» καλύπτει τουλάχιστον τα ακόλουθα δικαιώματα: δικαιώματα δημιουργού· συγγενή δικαιώματα των δικαιωμάτων δημιουργού· δικαίωμα ειδικής φύσεως (*sui generis*) του κατασκευαστή βάσης δεδομένων· δικαιώματα δημιουργού τοπογραφιών προϊόντων ημιαγωγών· δικαιώματα κατόχων εμπορικών σημάτων· δικαιώματα επί σχεδίων ή υποδειγμάτων· δικαιώματα ευρεσιτεχνίας, συμπεριλαμβανομένων των δικαιωμάτων που απορρέουν από συμπληρωματικά πιστοποιητικά προστασίας· γεωγραφικές ενδείξεις· δικαιώματα επί υποδειγμάτων χρησιμότητας· δικαιώματα επί φυτικής ποικιλίας· εμπορικές ονομασίες, εφόσον προστατεύονται από αποκλειστικά δικαιώματα ιδιοκτησίας στην οικεία εθνική νομοθεσία.

ΑΡΘΡΟ 98

Επιλέξιμοι αιτούντες

Τα μέρη αναγνωρίζουν ως πρόσωπα που έχουν δικαίωμα να ζητούν την εφαρμογή των μέτρων, των διαδικασιών και των μέτρων αποκατάστασης που αναφέρονται στο παρόν τμήμα και στο μέρος III της συμφωνίας TRIPS:

- α) τους κατόχους δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας, σύμφωνα με τις διατάξεις του εθνικού δικαίου,
- β) κάθε άλλο πρόσωπο που έχει εξουσιοδοτηθεί να χρησιμοποιεί τα εν λόγω δικαιώματα, ιδίως τους κατόχους άδειας εκμετάλλευσης, εφόσον το επιτρέπουν οι διατάξεις του εθνικού δικαίου και σύμφωνα με αυτές,
- γ) τους οργανισμούς συλλογικής διαχείρισης δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας στους οποίους αναγνωρίζεται τακτικά το δικαίωμα να εκπροσωπούν κατόχους δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας, εφόσον το επιτρέπουν οι διατάξεις του εθνικού δικαίου και σύμφωνα με αυτές,
- δ) τους οργανισμούς προάσπισης επαγγελματικών συμφερόντων ή άλλα πρόσωπα στα οποία αναγνωρίζεται το δικαίωμα να εκπροσωπούν τους κατόχους δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας, εφόσον το επιτρέπουν οι διατάξεις του εθνικού δικαίου και σύμφωνα με αυτές.

ΑΡΘΡΟ 99

Αποδεικτικά στοιχεία

1. Όταν ένας διάδικος έχει προσκομίσει αποδεικτικά στοιχεία, τα οποία κατέστη ευλόγως δυνατόν να συγκεντρώσει και τα οποία αρκούν για τη θεμελίωση των ισχυρισμών του, ενώ παράλληλα επισημαίνει κάποια άλλα στοιχεία, τα οποία θα ήταν επίσης χρήσιμα για τη θεμελίωση των ισχυρισμών του αλλά τα οποία βρίσκονται υπό τον έλεγχο του αντιδίκου του, οι δικαστικές αρχές των μερών έχουν την εξουσία να απαιτήσουν από τον αντίδικο να προσκομίσει τα εν λόγω αποδεικτικά στοιχεία, με την επιφύλαξη της προστασίας ορισμένων εμπιστευτικών πληροφοριών.
2. Υπό τις συνθήκες που αναφέρονται στην παράγραφο 1, τα μέρη λαμβάνουν όλα τα απαιτούμενα μέτρα ώστε, σε περίπτωση παραβίασης δικαιώματος διανοητικής ιδιοκτησίας σε εμπορική κλίμακα, οι αρμόδιες δικαστικές αρχές να μπορούν, κατά περίπτωση και κατόπιν σχετικής αίτησης, να διατάσσουν την κοινοποίηση τραπεζικών, χρηματοοικονομικών ή εμπορικών εγγράφων που βρίσκονται υπό τον έλεγχο του αντιδίκου, με την επιφύλαξη ότι διασφαλίζεται η προστασία των εμπιστευτικών πληροφοριών.

ΑΡΘΡΟ 100

Μέτρα προστασίας των αποδεικτικών στοιχείων

1. Τα μέρη διασφαλίζουν ότι, ακόμη και πριν από την εξέταση της αγωγής επί της ουσίας, οι αρμόδιες δικαστικές αρχές δύνανται, κατόπιν αιτήσεως δικαιούχου ο οποίος προσκόμισε ευλόγως διαθέσιμα αποδεικτικά στοιχεία προς επίρρωση των ισχυρισμών του περί παραβίασης ή επικείμενης παραβίασης του οικείου δικαιώματος διανοητικής ιδιοκτησίας, να διατάσσουν την άμεση και αποτελεσματική λήψη προσωρινών μέτρων για την προστασία των σχετικών αποδεικτικών στοιχείων που αφορούν την εικαζόμενη παραβίαση, με την επιφύλαξη της προστασίας πληροφοριών εμπιστευτικού χαρακτήρα.
2. Τα εν λόγω μέτρα μπορεί να περιλαμβάνουν τη λεπτομερή περιγραφή, με ή χωρίς λήψη δειγμάτων, ή την πραγματική κατάσχεση των κατ' ισχυρισμόν παράνομων εμπορευμάτων και, εφόσον ενδείκνυται, των υλικών και εργαλείων που χρησιμοποιήθηκαν για την παραγωγή και/ή τη διανομή των εμπορευμάτων αυτών, καθώς και των σχετικών εγγράφων. Τα συγκεκριμένα μέτρα λαμβάνονται, εφόσον κρίνεται αναγκαίο, χωρίς να έχει προηγηθεί ακρόαση του αντιδίκου, ιδίως όταν οποιαδήποτε καθυστέρηση ενδέχεται να προκαλέσει ανεπανόρθωτη ζημία στον κάτοχο του δικαιώματος ή όταν υπάρχει αποδεδειγμένος κίνδυνος καταστροφής των αποδεικτικών στοιχείων.

ΑΡΘΡΟ 101

Δικαίωμα ενημέρωσης

1. Κάθε μέρος μεριμνά ώστε, στο πλαίσιο διαδικασίας που αφορά παραβίαση δικαιώματος διανοητικής ιδιοκτησίας και κατόπιν αιτιολογημένου και αναλογικού αιτήματος του προσφεύγοντος, οι αρμόδιες δικαστικές αρχές να δύνανται να διατάσσουν την παροχή πληροφοριών σχετικά με την προέλευση και τα δίκτυα διανομής των εμπορευμάτων ή των υπηρεσιών που παραβιάζουν δικαίωμα διανοητικής ιδιοκτησίας από τον παραβάτη και/ή οποιοδήποτε άλλο πρόσωπο:
 - α) για το οποίο διαπιστώθηκε ότι διατηρεί τα παράνομα εμπορεύματα στην κατοχή του σε εμπορική κλίμακα,
 - β) για το οποίο διαπιστώθηκε ότι χρησιμοποιεί τις παράνομες υπηρεσίες σε εμπορική κλίμακα,
 - γ) για το οποίο διαπιστώθηκε ότι παρείχε, σε εμπορική κλίμακα, υπηρεσίες χρησιμοποιούμενες για την παραβίαση δικαιώματος ή
 - δ) το οποίο υποδείχθηκε, από το πρόσωπο που αναφέρεται στο στοιχείο α), β) ή γ), ως εμπλεκόμενο στην παραγωγή, κατασκευή ή διανομή των εμπορευμάτων ή στην παροχή των υπηρεσιών.

2. Οι πληροφορίες της παραγράφου 1 περιλαμβάνουν:
 - α) τα ονοματεπώνυμα και τις διευθύνσεις των παραγωγών, κατασκευαστών, διανομέων, προμηθευτών και άλλων προηγούμενων κατόχων των εμπορευμάτων ή των υπηρεσιών, καθώς και των χονδρεμπόρων και των εμπόρων λιανικής για τους οποίους προορίζονταν,
 - β) τις πληροφορίες όσον αφορά τις ποσότητες που παρήχθησαν, κατασκευάστηκαν, παραδόθηκαν, παρελήφθησαν ή παραγγέλθηκαν, καθώς και το τίμημα που εισπράχθηκε για τα εν λόγω εμπορεύματα ή υπηρεσίες.
3. Οι παράγραφοι 1 και 2 εφαρμόζονται με την επιφύλαξη άλλων νομοθετικών διατάξεων οι οποίες:
 - α) παρέχουν στον δικαιούχο δικαιώματα πληρέστερης ενημέρωσης,
 - β) διέπουν τη χρήση, στο πλαίσιο αστικής ή ποινικής διαδικασίας, των πληροφοριών που γνωστοποιούνται βάσει του παρόντος άρθρου,
 - γ) διέπουν την ευθύνη για καταχρηστική άσκηση του δικαιώματος ενημέρωσης,

- δ) παρέχουν τη δυνατότητα άρνησης της παροχής πληροφοριών που θα υποχρέωναν το πρόσωπο που αναφέρεται στην παράγραφο 1 να παραδεχθεί τη συμμετοχή του ιδίου ή στενών συγγενών του στην παραβίαση δικαιώματος διανοητικής ιδιοκτησίας ή
- ε) διέπουν την προστασία του εμπιστευτικού χαρακτήρα των πηγών πληροφοριών ή την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα.

ΑΡΘΡΟ 102

Προσωρινά και προληπτικά μέτρα

1. Τα μέρη μεριμνούν ώστε οι δικαστικές αρχές να μπορούν, κατόπιν αιτήματος του προσφεύγοντος, να εκδίδουν προσωρινή διαταγή κατά του εικαζόμενου παραβάτη, με σκοπό να προλάβουν κάθε επικείμενη παραβίαση δικαιώματος διανοητικής ιδιοκτησίας ή να απαγορεύσουν, προσωρινά και εφόσον απαιτείται υπό την προϋπόθεση επαναληπτικής καταβολής προστίμου, στις περιπτώσεις που προβλέπεται από την εθνική νομοθεσία, τη συνέχιση των εικαζόμενων παραβιάσεων του εν λόγω δικαιώματος ή να εξαρτήσουν τη συνέχιση της εν λόγω παραβίασης από την καταβολή εγγύησης με σκοπό να διασφαλιστεί η αποζημίωση του δικαιούχου. Μπορεί επίσης να εκδίδεται προσωρινή διαταγή υπό τους ίδιους όρους κατά ενδιαμέσου φορέα, οι υπηρεσίες του οποίου χρησιμοποιούνται από τρίτο για την παραβίαση δικαιώματος διανοητικής ιδιοκτησίας.

2. Προσωρινή διαταγή μπορεί επίσης να εκδίδεται με σκοπό την κατάσχεση ή την παράδοση εμπορευμάτων για τα οποία υπάρχουν υπόνοιες ότι παραβιάζουν δικαίωμα διανοητικής ιδιοκτησίας, προκειμένου να εμποδιστεί η είσοδος ή η κυκλοφορία τους στους εμπορικούς διαύλους.

3. Σε περίπτωση παραβίασης που διαπράττεται σε εμπορική κλίμακα, τα μέρη μεριμνούν ώστε οι αρμόδιες δικαστικές αρχές να μπορούν να διατάσσουν, εφόσον ο προσφεύγων αποδεικνύει την ύπαρξη περιστάσεων που είναι δυνατόν να θέσουν σε κίνδυνο την καταβολή της αποζημίωσης, την προληπτική κατάσχεση των κινητών και ακίνητων περιουσιακών στοιχείων του κατ' ισχυρισμόν παραβάτη, συμπεριλαμβανομένης της δέσμευσης των τραπεζικών του λογαριασμών και των λοιπών περιουσιακών του στοιχείων. Προς τον σκοπό αυτό, οι δικαστικές αρχές μπορούν να ζητούν την κοινοποίηση τραπεζικών, χρηματοοικονομικών ή εμπορικών εγγράφων ή την απαιτούμενη πρόσβαση στις σχετικές πληροφορίες.

ΑΡΘΡΟ 103

Διορθωτικά μέτρα

1. Τα μέρη μεριμνούν ώστε οι αρμόδιες δικαστικές αρχές να έχουν τη δυνατότητα, κατόπιν αιτήματος του προσφεύγοντος και με την επιφύλαξη τυχόν αποζημίωσης που οφείλεται στον δικαιούχο λόγω της παραβίασης και αυτό χωρίς οποιοδήποτε αντίτιμο, να διατάσσουν την απόσυρση, την οριστική απομάκρυνση από τους εμπορικούς διαύλους ή την καταστροφή των εμπορευμάτων για τα οποία διαπιστώθηκε παραβίαση δικαιώματος διανοητικής ιδιοκτησίας. Κατά περίπτωση, οι αρμόδιες δικαστικές αρχές δύνανται επίσης να διατάσσουν την καταστροφή των υλικών και των εργαλείων που χρησιμοποιήθηκαν κυρίως για τη δημιουργία ή την κατασκευή των εμπορευμάτων αυτών.
2. Οι δικαστικές αρχές κάθε μέρους έχουν την εξουσία να διατάσσουν την εκτέλεση των εν λόγω μέτρων με δαπάνες του παραβάτη, εκτός εάν συνηγορούν ειδικοί λόγοι για το αντίθετο.

ΑΡΘΡΟ 104

Δικαστικές διαταγές

Τα μέρη μεριμνούν ώστε, όταν έχει εκδοθεί δικαστική απόφαση με την οποία διαπιστώνεται παραβίαση δικαιώματος διανοητικής ιδιοκτησίας, οι δικαστικές αρχές να μπορούν να εκδίδουν διαταγή απαγόρευσης της συνέχισης της εν λόγω παραβίασης από τον παραβάτη στο μέλλον. Εφόσον τούτο προβλέπεται από το εθνικό δίκαιο, η μη συμμόρφωση προς την εν λόγω δικαστική διαταγή υπόκειται, κατά περίπτωση, σε επαναλαμβανόμενες χρηματικές ποινές, ούτως ώστε να διασφαλίζεται η συμμόρφωση. Τα μέρη εξασφαλίζουν επίσης ότι οι δικαιούχοι μπορούν να στραφούν κατά ενδιαμέσου φορέα, οι υπηρεσίες του οποίου χρησιμοποιούνται από τρίτο για την παραβίαση δικαιώματος διανοητικής ιδιοκτησίας.

ΑΡΘΡΟ 105

Εναλλακτικά μέτρα

Κάθε μέρος δύναται, σύμφωνα με το οικείο εθνικό δίκαιο, να προβλέπει ότι, εφόσον ενδείκνυται και κατόπιν αιτήματος του προσώπου έναντι του οποίου ενδέχεται να ληφθούν τα μέτρα που προβλέπονται στο άρθρο 103 και/ή στο άρθρο 104, οι αρμόδιες δικαστικές αρχές μπορούν, αντί της εφαρμογής των προβλεπομένων στο άρθρο 103 και/ή στο άρθρο 104, να διατάσσουν την καταβολή χρηματικής αποζημίωσης στον ζημιωθέντα, εάν το εν λόγω πρόσωπο ενήργησε χωρίς δόλο ή αμέλεια, εφόσον η εκτέλεση των συγκεκριμένων μέτρων θα του προκαλούσε δυσανάλογη ζημία και εφόσον η καταβολή χρηματικής αποζημίωσης στον ζημιωθέντα διάδικο κρίνεται αρκούντως ικανοποιητική.

ΑΡΘΡΟ 106

Αποζημίωση

1. Τα μέρη διασφαλίζουν ότι, όταν οι δικαστικές αρχές καθορίζουν την αποζημίωση:
 - α) λαμβάνουν υπόψη όλα τα συναφή ζητήματα, όπως τις αρνητικές οικονομικές επιπτώσεις, συμπεριλαμβανομένης της απώλειας κερδών, τις οποίες υφίσταται ο ζημιωθείς διάδικος, τα τυχόν αδικαιολόγητα κέρδη που αποκόμισε ο παραβάτης και, εφόσον ενδείκνυται, άλλα στοιχεία, πέραν των οικονομικών, όπως η ηθική βλάβη που προκάλεσε στον δικαιούχο η παραβίαση, ή
 - β) δύνανται, κατά περίπτωση, να καθορίζουν την αποζημίωση ως κατ' αποκοπήν ποσό βάσει στοιχείων, όπως τουλάχιστον το ύψος των δικαιωμάτων ή λοιπών αμοιβών που θα οφείλονταν εάν ο παραβάτης είχε ζητήσει την άδεια να χρησιμοποιεί το επίδικο δικαίωμα διανοητικής ιδιοκτησίας.
2. Σε περιπτώσεις στις οποίες ο παραβάτης προέβη σε παραβίαση δικαιώματος διανοητικής ιδιοκτησίας εν αγνοία του ή επειδή δεν είχε βάσιμους λόγους να το γνωρίζει, τα μέρη μπορούν να προβλέπουν τη δυνατότητα των δικαστικών αρχών να διατάσσουν την ανάκτηση των κερδών ή την καταβολή αποζημίωσης στον ζημιωθέντα, η οποία μπορεί να είναι προκαθορισμένη.

ΑΡΘΡΟ 107

Δικαστικά έξοδα

Τα μέρη μεριμνούν ώστε τα εύλογα και αναλογικά δικαστικά έξοδα και οι λοιπές δαπάνες στις οποίες προέβη ο νικήσας διάδικος να βαρύνουν κατά κανόνα τον ηττηθέντα διάδικο, εκτός εάν για λόγους δικαίου οι δαπάνες κατανέμονται διαφορετικά.

ΑΡΘΡΟ 108

Δημοσίευση δικαστικών αποφάσεων

Τα μέρη μεριμνούν ώστε, στις δικαστικές προσφυγές που ασκούνται για παραβίαση δικαιώματος διανοητικής ιδιοκτησίας, οι δικαστικές αρχές να μπορούν να διατάσσουν, κατόπιν αιτήματος του προσφεύγοντος και με δαπάνες του παραβάτη, ενδεδειγμένα μέτρα για τη διάδοση των πληροφοριών σχετικά με την απόφαση, συμπεριλαμβανομένης της ανάρτησης της απόφασης, καθώς και της πλήρους ή της μερικής δημοσίευσής της.

ΑΡΘΡΟ 109

Τεκμήριο διανοητικής ιδιοκτησίας ή κατοχής συγγενικών δικαιωμάτων

Για τους σκοπούς της εφαρμογής των μέτρων, των διαδικασιών και των μέτρων αποκατάστασης που προβλέπονται στο παρόν τμήμα για να θεωρείται ο δημιουργός λογοτεχνικού ή καλλιτεχνικού έργου δημιουργός, μέχρις αποδείξεως του εναντίου, και για να έχει κατά συνέπεια το δικαίωμα προσφυγής κατά των παραβατών, αρκεί να εμφανίζεται το όνομά του επί του έργου κατά τον συνήθη τρόπο. Αυτό εφαρμόζεται, τηρουμένων των αναλογιών, στους κατόχους συγγενών δικαιωμάτων του δικαιώματος δημιουργού ως προς το προστατευόμενο αντικείμενο.

ΑΡΘΡΟ 110

Διοικητικές διαδικασίες

Στον βαθμό που είναι δυνατόν να διαταχθεί οποιοδήποτε μέτρο αποκατάστασης αστικού δικαίου στο πλαίσιο διοικητικών διαδικασιών όσον αφορά την εξέταση της υπόθεσης επί της ουσίας, οι εν λόγω διαδικασίες πρέπει να διέπονται από αρχές ισοδύναμες κατ' ουσίαν προς εκείνες που ορίζονται στις σχετικές διατάξεις του παρόντος τμήματος.

ΑΡΘΡΟ 111

Συνοριακά μέτρα

1. Κατά την εφαρμογή των συνοριακών μέτρων για την επιβολή των δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας, τα μέρη διασφαλίζουν τη συμμόρφωση προς τις υποχρεώσεις που υπέχουν δυνάμει της συμφωνίας GATT 1994 και της συμφωνίας TRIPS.

2. Για τη διασφάλιση της προστασίας των δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας στο τελωνειακό έδαφος των μερών, οι τελωνειακές αρχές υιοθετούν, εντός των ορίων των αρμοδιοτήτων τους, ευρύ φάσμα προσεγγίσεων για τον εντοπισμό αποστολών φορτίων που περιέχουν εμπορεύματα για τα οποία υπάρχουν υπόνοιες παραβίασης δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας κατά την έννοια των παραγράφων 3 και 4. Οι προσεγγίσεις αυτές περιλαμβάνουν τεχνικές ανάλυσης κινδύνου οι οποίες βασίζονται, μεταξύ άλλων, σε πληροφορίες που παρέχονται από τους κατόχους δικαιωμάτων, σε πληροφορίες που έχουν συγκεντρωθεί εκ των προτέρων και σε επιθεωρήσεις φορτίων.

3. Οι τελωνειακές αρχές έχουν την εξουσία να λαμβάνουν, κατόπιν αιτήσεως του κατόχου δικαιωμάτων, μέτρα για την παρακράτηση ή την αναστολή της παράδοσης εμπορευμάτων υπό τελωνειακό έλεγχο, για τα οποία υπάρχουν υπόνοιες παραβίασης εμπορικών σημάτων, δικαιωμάτων δημιουργού και συγγενών δικαιωμάτων ή γεωγραφικών ενδείξεων.

4. Το αργότερο τρία έτη από την ημερομηνία έναρξης ισχύος του παρόντος τίτλου, οι τελωνειακές αρχές της Δημοκρατίας του Καζαχστάν έχουν την εξουσία να λαμβάνουν, κατόπιν αιτήσεως που υποβάλλει ο κάτοχος δικαιωμάτων, μέτρα για την παρακράτηση ή την αναστολή της παράδοσης εμπορευμάτων υπό τελωνειακό έλεγχο, για τα οποία υπάρχουν υπόνοιες παραβίασης δικαιωμάτων επί διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας, υποδειγμάτων χρησιμότητας, βιομηχανικών σχεδίων ή υποδειγμάτων, τοπογραφιών ολοκληρωμένων κυκλωμάτων ή ποικιλιών φυτών, υπό τον όρο ότι η Ευρωπαϊκή Ένωση παρέχει, πριν από τη λήξη του δεύτερου έτους της εν λόγω τριετούς περιόδου, κατάλληλη κατάρτιση σε εκπροσώπους των εξουσιοδοτημένων οργάνων, όπως οι τελωνειακοί υπάλληλοι, οι εισαγγελείς, οι δικαστές και άλλα μέλη προσωπικού, κατά περίπτωση.

5. Οι τελωνειακές αρχές έχουν την εξουσία να λαμβάνουν, με δική τους πρωτοβουλία, μέτρα για την παρακράτηση ή την καθυστέρηση, στο πλαίσιο του τελωνειακού ελέγχου, της παράδοσης εμπορευμάτων για τα οποία υπάρχουν υπόνοιες παραβίασης εμπορικών σημάτων, δικαιωμάτων δημιουργού και συγγενών δικαιωμάτων ή γεωγραφικών ενδείξεων.

6. Το αργότερο πέντε έτη από την ημερομηνία έναρξης ισχύος του παρόντος τίτλου, οι τελωνειακές αρχές της Δημοκρατίας του Καζαχστάν έχουν την εξουσία να λαμβάνουν, με δική τους πρωτοβουλία, μέτρα για την παρακράτηση ή την καθυστέρηση στο πλαίσιο του τελωνειακού ελέγχου της παράδοσης εμπορευμάτων για τα οποία υπάρχουν υπόνοιες παραβίασης δικαιωμάτων επί διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας, υποδειγμάτων χρησιμότητας, βιομηχανικών σχεδίων ή υποδειγμάτων, τοπογραφιών ολοκληρωμένων κυκλωμάτων ή ποικιλιών φυτών, υπό τον όρο ότι η Ευρωπαϊκή Ένωση παρέχει, το αργότερο δύο έτη πριν από τη λήξη της εν λόγω πενταετούς περιόδου, κατάλληλη κατάρτιση σε εκπροσώπους των εξουσιοδοτημένων οργάνων, όπως οι τελωνειακοί υπάλληλοι, οι εισαγγελείς, οι δικαστές και άλλα μέλη προσωπικού, κατά περίπτωση.

7. Κατά παρέκκλιση των παραγράφων 3 έως 6, δεν υφίσταται υποχρέωση εφαρμογής των εν λόγω μέτρων παρακράτησης ή αναστολής για τις εισαγωγές εμπορευμάτων που κυκλοφορούν στην αγορά άλλης χώρας εκ μέρους ή με τη συγκατάθεση του κατόχου των δικαιωμάτων.

8. Τα μέρη συμφωνούν να διασφαλίσουν την αποτελεσματική εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 69 της συμφωνίας TRIPS όσον αφορά τις διεθνείς συναλλαγές εμπορευμάτων για τα οποία υπάρχουν υπόνοιες ότι παραβιάζουν δικαιώματα διανοητικής ιδιοκτησίας. Προς τον σκοπό αυτό, κάθε μέρος είναι πρόθυμο να δημιουργήσει και να κοινοποιήσει στο άλλο μέρος σημείο επαφής εντός των τελωνειακών του αρχών για τη διευκόλυνση της συνεργασίας. Η εν λόγω συνεργασία μπορεί να περιλαμβάνει την ανταλλαγή πληροφοριών όσον αφορά μηχανισμούς λήψης πληροφοριών από κατόχους δικαιωμάτων, βέλτιστων πρακτικών και εμπειριών σχετικά με στρατηγικές διαχείρισης των κινδύνων, καθώς και πληροφοριών για τον εντοπισμό αποστολών για τις οποίες υπάρχουν υπόνοιες ότι περιέχουν παράνομα εμπορεύματα.

9. Οι τελωνειακές αρχές κάθε μέρους είναι πρόθυμες να συνεργαστούν, εφόσον τους ζητηθεί από το άλλο μέρος ή με δική τους πρωτοβουλία, για την παροχή των σχετικών διαθέσιμων πληροφοριών στις τελωνειακές αρχές του άλλου μέρους, ιδίως όσον αφορά εμπορεύματα υπό διαμετακόμιση στο έδαφος ενός εκ των μερών που προορίζονται για, ή προέρχονται από, το άλλο μέρος.

10. Με την επιφύλαξη άλλων μορφών συνεργασίας, το πρωτόκολλο για την αμοιβαία διοικητική συνδρομή σε τελωνειακά ζητήματα εφαρμόζεται σε σχέση με τις παραγράφους 8 και 9 του παρόντος άρθρου σε περιπτώσεις παραβίασης των διατάξεων του τελωνειακού δικαίου όσον αφορά τα δικαιώματα διανοητικής ιδιοκτησίας.

11. Με την επιφύλαξη των αρμοδιοτήτων του Συμβουλίου Συνεργασίας, η υποεπιτροπή τελωνειακής συνεργασίας που αναφέρεται στο άρθρο 25 παράγραφος 3 είναι υπεύθυνη για τη διασφάλιση της ορθής λειτουργίας και εφαρμογής του παρόντος άρθρου. Η υποεπιτροπή τελωνειακής συνεργασίας ορίζει τις προτεραιότητες και προβλέπει κατάλληλες διαδικασίες για τη συνεργασία μεταξύ των αρμόδιων αρχών των μερών.

ΤΜΗΜΑ 4

ΕΥΘΥΝΗ ΤΩΝ ΕΝΔΙΑΜΕΣΩΝ ΠΑΡΟΧΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ

ΑΡΘΡΟ 112

Χρήση των υπηρεσιών ενδιάμεσων παρόχων

Τα μέρη αναγνωρίζουν ότι οι υπηρεσίες ενδιάμεσων παρόχων είναι δυνατόν να χρησιμοποιηθούν από τρίτους για παράνομες δραστηριότητες. Προκειμένου να διασφαλιστεί, αφενός, η ελεύθερη κυκλοφορία των υπηρεσιών πληροφόρησης και, αφετέρου, η επιβολή των δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας στο ψηφιακό περιβάλλον, τα μέρη μεριμνούν για τη λήψη των μέτρων που προβλέπονται στο παρόν τμήμα σχετικά με τους ενδιάμεσους παρόχους υπηρεσιών, εφόσον οι εν λόγω πάροχοι δεν εμπλέκονται καθ' ουδένα τρόπο στις πληροφορίες που διαβιβάζονται.

ΑΡΘΡΟ 113

Ευθύνη των ενδιάμεσων παρόχων υπηρεσιών: «απλή μεταφορά»

1. Σε περίπτωση παροχής υπηρεσίας της κοινωνίας της πληροφορίας η οποία συνίσταται στη μετάδοση πληροφοριών που παρέχει ο αποδέκτης της υπηρεσίας σε δίκτυο επικοινωνιών ή στην παροχή πρόσβασης σε δίκτυο επικοινωνιών, τα μέρη διασφαλίζουν ότι ο πάροχος της υπηρεσίας δεν φέρει ευθύνη για τις μεταδιδόμενες πληροφορίες, υπό τον όρο ότι ο εν λόγω πάροχος:

- α) δεν αποτελεί την αφετηρία της μετάδοσης των πληροφοριών,
- β) δεν επιλέγει τον αποδέκτη της μετάδοσης και
- γ) δεν επιλέγει και δεν τροποποιεί τις μεταδιδόμενες πληροφορίες.

2. Οι δραστηριότητες μετάδοσης και παροχής πρόσβασης που αναφέρονται στην παράγραφο 1 περιλαμβάνουν την αυτόματη, ενδιάμεση και προσωρινή αποθήκευση των μεταδιδόμενων πληροφοριών, στον βαθμό που η εν λόγω αποθήκευση εξυπηρετεί αποκλειστικά την πραγματοποίηση της μετάδοσης στο δίκτυο επικοινωνιών και η διάρκειά της δεν υπερβαίνει τον χρόνο που είναι ευλόγως απαραίτητος για τη μετάδοση.

3. Το παρόν άρθρο δεν θίγει τη δυνατότητα δικαστικής ή διοικητικής αρχής, βάσει του εθνικού δικαίου, να απαιτεί από τον πάροχο υπηρεσιών να θέτει τέλος ή να αποτρέπει τυχόν παραβιάσεις.

ΑΡΘΡΟ 114

Ευθύνη των ενδιάμεσων παρόχων υπηρεσιών: «αποθήκευση σε κρυφή μνήμη» (caching)

1. Σε περίπτωση παροχής υπηρεσίας της κοινωνίας της πληροφορίας, η οποία συνίσταται στη μετάδοση πληροφοριών που παρέχει αποδέκτης υπηρεσίας σε δίκτυο επικοινωνιών, τα μέρη διασφαλίζουν ότι ο πάροχος της υπηρεσίας δεν φέρει ευθύνη όσον αφορά την αυτόματη, ενδιάμεση και προσωρινή αποθήκευση των εν λόγω πληροφοριών η οποία πραγματοποιείται με αποκλειστικό σκοπό να καταστεί αποτελεσματικότερη η μεταγενέστερη μετάδοση των πληροφοριών σε άλλους αποδέκτες της υπηρεσίας, κατόπιν αιτήματός τους, υπό τον όρο ότι ο πάροχος:

- α) δεν τροποποιεί τις πληροφορίες,
- β) τηρεί τους όρους πρόσβασης στις πληροφορίες,

- γ) τηρεί τους κανόνες σχετικά με την επικαιροποίηση των εν λόγω πληροφοριών, οι οποίοι προσδιορίζονται κατά ευρέως αναγνωρισμένο τρόπο και χρησιμοποιούνται από τον κλάδο,
 - δ) δεν παρεμποδίζει τη νόμιμη χρήση της τεχνολογίας, η οποία αναγνωρίζεται ευρέως και χρησιμοποιείται από τον κλάδο, με σκοπό την απόκτηση δεδομένων σχετικά με τη χρησιμοποίηση των πληροφοριών, και
 - ε) ενεργεί άμεσα προκειμένου να αποσύρει τις πληροφορίες που αποθήκευσε ή να καταστήσει την πρόσβαση σε αυτές αδύνατη, μόλις αντιληφθεί ότι οι πληροφορίες έχουν αποσυρθεί από το σημείο του δικτύου στο οποίο βρίσκονταν αρχικά ή ότι η πρόσβαση στις πληροφορίες κατέστη αδύνατη ή ότι αρμόδια δικαστική ή διοικητική αρχή διέταξε την απόσυρση των εν λόγω πληροφοριών ή απαγόρευσε την πρόσβαση σε αυτές.
2. Το παρόν άρθρο δεν θίγει τη δυνατότητα δικαστικής ή διοικητικής αρχής, βάσει του εθνικού δικαίου, να απαιτεί από τον πάροχο υπηρεσιών να θέτει τέλος ή να αποτρέπει τυχόν παραβιάσεις.

ΑΡΘΡΟ 115

Ευθύνη των ενδιάμεσων παρόχων υπηρεσιών: «φιλοξενία» (hosting)

1. Σε περίπτωση παροχής υπηρεσίας της κοινωνίας της πληροφορίας, η οποία συνίσταται στην αποθήκευση πληροφοριών που παρέχονται από αποδέκτη της υπηρεσίας, τα μέρη διασφαλίζουν ότι δεν υφίσταται ευθύνη του παρόχου της υπηρεσίας για τις πληροφορίες που αποθηκεύονται κατόπιν αιτήματος του αποδέκτη της υπηρεσίας, υπό τον όρο ότι ο πάροχος:
 - α) δεν γνωρίζει πραγματικά ότι πρόκειται για παράνομη δραστηριότητα ή πληροφορία και ότι, σε ό,τι αφορά την αγωγή αποζημίωσης, δεν γνωρίζει τα πραγματικά περιστατικά ή τις περιστάσεις υπό τις οποίες εκδηλώνεται η παράνομη δραστηριότητα ή πληροφορία ή
 - β) μόλις αντιληφθεί τα προαναφερόμενα, ενεργεί άμεσα προκειμένου να αποσύρει τις πληροφορίες ή να καταστήσει την πρόσβαση σε αυτές αδύνατη.
2. Η παράγραφος 1 δεν εφαρμόζεται όταν ο αποδέκτης της υπηρεσίας ενεργεί υπό την εξουσία ή υπό τον έλεγχο του παρόχου της υπηρεσίας.

3. Το παρόν άρθρο δεν θίγει τη δυνατότητα δικαστικής ή διοικητικής αρχής, βάσει του εθνικού δικαίου, να απαιτεί από τον πάροχο υπηρεσιών να θέτει τέλος ή να αποτρέπει τυχόν παραβιάσεις, ούτε θίγει τη δυνατότητα των μερών να θεσπίζουν διαδικασίες που διέπουν την απόσυρση των πληροφοριών ή την άρση της πρόσβασης σε αυτές.

ΑΡΘΡΟ 116

Απουσία γενικής υποχρέωσης ελέγχου

1. Κατά την παροχή των υπηρεσιών που αναφέρονται στα άρθρα 113 έως 115, τα μέρη δεν επιβάλλουν στους παρόχους υπηρεσιών γενική υποχρέωση ελέγχου των πληροφοριών που μεταδίδουν ή αποθηκεύουν ούτε γενική υποχρέωση ενεργής αναζήτησης πραγματικών περιστατικών ή περιστάσεων που να δείχνουν ότι πρόκειται για παράνομες δραστηριότητες.
2. Τα μέρη δύνανται να επιβάλλουν στους παρόχους υπηρεσιών της κοινωνίας της πληροφορίας υποχρεώσεις για την άμεση ενημέρωση των αρμόδιων δημόσιων αρχών σχετικά με εικαζόμενες παράνομες δραστηριότητες ή πληροφορίες που ασκούνται ή παρέχονται αντιστοίχως από αποδέκτες των υπηρεσιών τους. Τα μέρη δύνανται επίσης να επιβάλλουν στους παρόχους υπηρεσιών της κοινωνίας της πληροφορίας υποχρέωση κοινοποίησης στις αρμόδιες αρχές, κατόπιν σχετικού αιτήματος, πληροφοριών οι οποίες καθιστούν εφικτή την ταυτοποίηση των αποδεκτών των υπηρεσιών τους με τους οποίους έχουν συνάψει συμφωνίες αποθήκευσης.

ΑΡΘΡΟ 117

Ημερομηνία εφαρμογής των άρθρων 112 έως 116

Η Δημοκρατία του Καζαχστάν θέτει σε πλήρη εφαρμογή τις υποχρεώσεις των άρθρων 112 έως 116 εντός προθεσμίας πέντε ετών από την ημερομηνία έναρξης ισχύος του παρόντος τίτλου.

ΑΡΘΡΟ 118

Συνεργασία

1. Τα μέρη ενθαρρύνουν την ανάπτυξη της συνεργασίας μεταξύ εμπορικών ή επαγγελματικών ενώσεων ή οργανώσεων με σκοπό την προστασία και την επιβολή των δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας.

2. Τα μέρη συμφωνούν να συνεργάζονται μεταξύ τους για την υποστήριξη της υλοποίησης των υποχρεώσεων που αναλαμβάνουν δυνάμει του παρόντος κεφαλαίου. Οι τομείς συνεργασίας περιλαμβάνουν ενδεικτικά τις ακόλουθες δραστηριότητες:

- α) ανταλλαγή πληροφοριών σχετικά με τα οικεία νομικά πλαίσια που αφορούν τα δικαιώματα διανοητικής ιδιοκτησίας και τους σχετικούς κανόνες προστασίας και επιβολής τους, ανταλλαγή εμπειριών σχετικά με τη νομοθετική πρόοδο που σημειώνεται στους συγκεκριμένους τομείς,
- β) ανταλλαγή εμπειριών σχετικά με την προστασία και την επιβολή των δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας,
- γ) ανταλλαγή εμπειριών σχετικά με την προστασία και την επιβολή μεταξύ των τελωνειακών, των αστυνομικών, των διοικητικών και των δικαστικών αρχών, καθώς και μεταξύ των ενδιαφερόμενων οργανισμών, συντονισμός για την πρόληψη εξαγωγών εμπορευμάτων που αποτελούν προϊόντα παραποίησης/απομίμησης,
- δ) ανάπτυξη ικανοτήτων και
- ε) προώθηση και διάδοση πληροφοριών και γνώσεων σχετικά με τα δικαιώματα διανοητικής ιδιοκτησίας, μεταξύ άλλων, στους επιχειρηματικούς κύκλους και στην κοινωνία των πολιτών, προώθηση της ευαισθητοποίησης και της γνώσης των καταναλωτών και των κατόχων δικαιωμάτων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 8

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΣΥΜΒΑΣΕΙΣ

ΑΡΘΡΟ 119

Ορισμοί

Για τους σκοπούς του παρόντος κεφαλαίου, ισχύουν οι ακόλουθοι ορισμοί:

- α) «εμπορικά αγαθά ή υπηρεσίες»: ο τύπος αγαθών ή υπηρεσιών που γενικά πωλούνται ή προσφέρονται προς πώληση στην εμπορική αγορά σε μη δημόσιους φορείς-αγοραστές, από τους οποίους και αγοράζονται συνήθως, για μη δημόσιους σκοπούς,
- β) «κατασκευαστική υπηρεσία»: η υπηρεσία που αποβλέπει στην εκτέλεση, ανεξαρτήτως μέσου, έργων πολιτικού μηχανικού ή οικοδομικών εργασιών κατά την έννοια του κλάδου 51 της Προσωρινής Κεντρικής Ταξινόμησης Προϊόντων των Ηνωμένων Εθνών («CPCpron»),
- γ) «ημέρες»: οι ημερολογιακές ημέρες,

- δ) «ηλεκτρονική δημοπρασία»: η επαναληπτική διαδικασία η οποία βασίζεται σε ηλεκτρονικό μηχανισμό παρουσίασης νέων μειωμένων τιμών και/ή νέων αξιών όσον αφορά ορισμένα στοιχεία των προσφορών η οποία διεξάγεται έπειτα από προκαταρκτική πλήρη αξιολόγηση των προσφορών, επιτρέποντας την ταξινόμησή τους με τη χρήση μεθόδων αυτόματης αξιολόγησης. Κατά συνέπεια, ορισμένες συμβάσεις υπηρεσιών και έργων οι οποίες έχουν ως αντικείμενο υπηρεσίες πνευματικού δημιουργού, όπως ο σχεδιασμός έργων, δεν μπορούν να αποτελούν αντικείμενο ηλεκτρονικών δημοπρασιών,
- ε) «γραπτώς» ή «εγγράφως»: κάθε έκφραση η οποία αποτελείται από λέξεις ή αριθμούς που είναι δυνατό να αναγνωστούν, να αναπαραχθούν και εν συνεχεία να κοινοποιηθούν. Μπορεί δε να περιλαμβάνει πληροφορίες που διαβιβάζονται και αποθηκεύονται ηλεκτρονικώς,
- στ) «διαγωνισμός με απευθείας ανάθεση»: η μέθοδος σύναψης σύμβασης στο πλαίσιο της οποίας ο αναθέτων φορέας απευθύνεται σε προμηθευτή ή προμηθευτές της επιλογής του,
- ζ) «μέτρο»: κάθε νόμος, κανονισμός, διαδικασία, διοικητική οδηγία ή πρακτική ή οποιαδήποτε ενέργεια αναθέτοντος φορέα η οποία αφορά καλυπτόμενες συμβάσεις,
- η) «κατάλογος πολλαπλής χρήσης»: ο κατάλογος των προμηθευτών για τους οποίους ο αναθέτων φορέας έχει καταλήξει ότι πληρούν τους όρους συμμετοχής στον εν λόγω κατάλογο, τον οποίο ο αναθέτων φορέας προτίθεται να χρησιμοποιήσει περισσότερες από μία φορές,

- θ) «προκήρυξη προβλεπόμενης σύμβασης»: η προκήρυξη που δημοσιεύεται από αναθέτοντα φορέα, με την οποία καλούνται οι ενδιαφερόμενοι προμηθευτές να υποβάλουν αίτηση συμμετοχής, προσφορά ή και τα δύο,
- ι) «διαγωνισμός με ανοικτή διαδικασία»: η μέθοδος σύναψης σύμβασης στο πλαίσιο της οποίας όλοι οι ενδιαφερόμενοι προμηθευτές δύνανται να υποβάλουν προσφορά,
- ια) «πρόσωπο»: ένα φυσικό ή νομικό πρόσωπο,
- ιβ) «αναθέτων φορέας»: ο φορέας ο οποίος εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής των μερών 1 έως 3 του παραρτήματος ΙΙΙ,
- ιγ) «προκριθείς προμηθευτής»: ο προμηθευτής για τον οποίο αναγνωρίζεται από αναθέτοντα φορέα ότι πληροί τους όρους συμμετοχής,
- ιδ) «διαγωνισμός με κλειστή διαδικασία»: η μέθοδος σύναψης σύμβασης στο πλαίσιο της οποίας ο αναθέτων φορέας καλεί μόνον τους προκριθέντες προμηθευτές να υποβάλουν προσφορά,
- ιε) ο όρος «υπηρεσίες» περιλαμβάνει τις κατασκευαστικές υπηρεσίες, εκτός εάν ορίζεται διαφορετικά,

- ιστ) «πρότυπο»: κάθε έγγραφο, εγκεκριμένο από αναγνωρισμένο οργανισμό, το οποίο προβλέπει κοινή και επαναλαμβανόμενη χρήση, κανόνες, κατευθυντήριες γραμμές ή χαρακτηριστικά για τα εμπορεύματα ή τις υπηρεσίες ή σχετικές διαδικασίες και μεθόδους παραγωγής, η τήρηση των οποίων δεν είναι υποχρεωτική. Μπορεί επίσης να περιλαμβάνει ή να πραγματεύεται αποκλειστικά απαιτήσεις όσον αφορά την ορολογία, τα σύμβολα, τη συσκευασία, τη σήμανση ή την επικόλληση ετικετών σε σχέση με εμπόρευμα, υπηρεσία, διαδικασία ή μέθοδο παραγωγής,
- ιζ) «προμηθευτής»: πρόσωπο ή ομάδα προσώπων που παρέχουν ή θα μπορούσαν να παρέχουν εμπορεύματα ή υπηρεσίες,
- ιη) «τεχνική προδιαγραφή»: κάθε απαίτηση διαγωνισμού η οποία:
- i) ορίζει τα χαρακτηριστικά των εμπορευμάτων ή των υπηρεσιών που αποτελούν αντικείμενο της σύμβασης, συμπεριλαμβανομένης της ποιότητας, της απόδοσης, της ασφάλειας και των διαστάσεων, ή τις διαδικασίες και μεθόδους για την παραγωγή ή την παροχή τους, ή
 - ii) αφορά απαιτήσεις σχετικά με την ορολογία, τα σύμβολα, τη συσκευασία, τη σήμανση ή την επικόλληση ετικετών οι οποίες ισχύουν για εμπόρευμα ή υπηρεσία.

ΑΡΘΡΟ 120

Πεδίο εφαρμογής και κάλυψη

Εφαρμογή του του παρόντος κεφαλαίου

1. Το παρόν κεφάλαιο εφαρμόζεται σε όλα τα μέτρα που αφορούν καλυπτόμενη σύμβαση, ανεξάρτητα από το εάν εκτελείται εξ ολοκλήρου ή εν μέρει με ηλεκτρονικά μέσα.
2. Για τους σκοπούς του παρόντος κεφαλαίου, ως «καλυπτόμενη σύμβαση» νοείται η σύμβαση προμήθειας για δημόσιους σκοπούς:
 - α) αγαθών, υπηρεσιών ή συνδυασμού αυτών:
 - i) όπως προσδιορίζονται στο παράρτημα ΙΙΙ και
 - ii) των οποίων η προμήθεια δεν πραγματοποιείται με σκοπό την πώληση ή τη μεταπώληση για εμπορικούς σκοπούς ή προς χρήση για την παραγωγή ή παροχή αγαθών ή υπηρεσιών με σκοπό την πώληση ή τη μεταπώληση για εμπορικούς σκοπούς,
 - β) με οποιοδήποτε συμβατικό μέσο, μεταξύ άλλων: αγορά, χρηματοδοτική μίσθωση, μίσθωση και πώληση με δόσεις, με ή χωρίς προαίρεση αγοράς,

- γ) της οποίας η αξία ισούται με ή υπερβαίνει το κατώτατο όριο που προσδιορίζεται στο παράρτημα ΙΙΙ, κατά τη χρονική στιγμή της δημοσίευσης της προκήρυξης σύμφωνα με το άρθρο 124,
- δ) από αναθέτοντα φορέα και
- ε) η οποία δεν αποκλείεται κατά τα λοιπά από την κάλυψη στην παράγραφο 3 του παρόντος άρθρου ή στο παράρτημα ΙΙΙ.

Σε περίπτωση αβεβαιότητας όσον αφορά την αξία της σύμβασης, η αξία της εκτιμάται σύμφωνα με τις παραγράφους 6 έως 8.

3. Εκτός εάν προβλέπεται διαφορετικά στο παράρτημα ΙΙΙ, οι διατάξεις του παρόντος κεφαλαίου δεν εφαρμόζονται:

- α) στην απόκτηση ή μίσθωση οικοπέδων, υφισταμένων κτιρίων ή άλλης ακίνητης περιουσίας ή των σχετικών δικαιωμάτων,
- β) σε εξωσυμβατικές συμφωνίες ή οποιαδήποτε μορφή συνδρομής που παρέχεται από μέρος, συμπεριλαμβανομένων συμφωνιών συνεργασίας, επιχορηγήσεων, δανείων, εισφορών κεφαλαίου, εγγυήσεων και φορολογικών κινήτρων,

- γ) στην προμήθεια ή την αγορά υπηρεσιών χρηματοπιστωτικής διαχείρισης ή αποθετηρίου, υπηρεσιών εκκαθάρισης και διαχείρισης για χρηματοπιστωτικά ιδρύματα που υπόκεινται σε κρατικές ρυθμίσεις ή υπηρεσίες που αφορούν την πώληση, την απόσβεση και τη διανομή τίτλων δημόσιου χρέους, συμπεριλαμβανομένων δανείων και κρατικών ομολόγων, εντόκων γραμματίων και άλλων τίτλων,
- δ) σε δημόσιες συμβάσεις απασχόλησης,
- ε) σε διαδικασίες ανάθεσης συμβάσεων που πραγματοποιούνται:
 - i) αποβλέποντας συγκεκριμένα στην παροχή διεθνούς συνδρομής, συμπεριλαμβανομένης της αναπτυξιακής βοήθειας,
 - ii) στο πλαίσιο συγκεκριμένης διαδικασίας ή προϋπόθεσης διεθνούς συμφωνίας που αφορά τη στάθμευση στρατιωτικών δυνάμεων ή την από κοινού υλοποίηση έργου από τις υπογράφουσες χώρες ή
 - iii) στο πλαίσιο συγκεκριμένης διαδικασίας ή προϋπόθεσης διεθνούς οργανισμού ή χρηματοδοτούμενης από διεθνείς επιχορηγήσεις, δάνεια ή άλλη μορφή συνδρομής, εφόσον η διαδικασία ή η προϋπόθεση που εφαρμόζεται δεν συνάδει με τις διατάξεις του παρόντος κεφαλαίου.

4. Στο παράρτημα ΙΙΙ προσδιορίζονται για κάθε μέρος οι ακόλουθες πληροφορίες:
- α) στο μέρος 1, οι φορείς κεντρικής διοίκησης των οποίων οι συμβάσεις καλύπτονται από το παρόν κεφάλαιο,
 - β) στο μέρος 2, οι φορείς τοπικής αυτοδιοίκησης των οποίων οι συμβάσεις καλύπτονται από το παρόν κεφάλαιο,
 - γ) στο μέρος 3, όλοι οι άλλοι φορείς των οποίων οι συμβάσεις καλύπτονται από το παρόν κεφάλαιο,
 - δ) στο μέρος 4, τα εμπορεύματα τα οποία καλύπτονται από το παρόν κεφάλαιο,
 - ε) στο μέρος 5, οι υπηρεσίες, εκτός από τις κατασκευαστικές υπηρεσίες, οι οποίες καλύπτονται από το παρόν κεφάλαιο,
 - στ) στο μέρος 6, οι κατασκευαστικές υπηρεσίες οι οποίες καλύπτονται από το παρόν κεφάλαιο, και
 - ζ) στο μέρος 7, τυχόν γενικές σημειώσεις.
5. Σε περίπτωση που αναθέτων φορέας, στο πλαίσιο καλυπτόμενης σύμβασης, ζητεί από πρόσωπα που δεν καλύπτονται από το παράρτημα ΙΙΙ να συνάψουν σύμβαση σύμφωνα με ειδικές απαιτήσεις, για τις εν λόγω απαιτήσεις εφαρμόζεται, τηρουμένων των αναλογιών, το άρθρο 122.

Αποτίμηση

6. Κατά την εκτίμηση της αξίας δημόσιας σύμβασης με σκοπό να διαπιστωθεί εάν πρόκειται για καλυπτόμενη σύμβαση, ο αναθέτων φορέας:

- α) δεν διαιρεί τη σύμβαση σε χωριστές συμβάσεις ούτε επιλέγει ή χρησιμοποιεί μια συγκεκριμένη μέθοδο αποτίμησης για την εκτίμηση της αξίας της σύμβασης με σκοπό την πλήρη ή μερική εξαίρεσή της από την εφαρμογή του παρόντος κεφαλαίου και
- β) περιλαμβάνει την εκτιμώμενη μέγιστη συνολική αξία της σύμβασης καθ' όλη τη διάρκειά της, ανεξαρτήτως του εάν έχει ανατεθεί σε έναν ή περισσότερους προμηθευτές, λαμβάνοντας υπόψη όλες τις μορφές αμοιβής, όπως:
 - i) ασφάλιστρα, τέλη, προμήθειες και τόκους και
 - ii) οσάκις η σύμβαση προβλέπει δικαιώματα προαίρεσης, τη συνολική αξία των εν λόγω προαιρέσεων.

7. Σε περίπτωση που συγκεκριμένη απαίτηση προμήθειας έχει ως αποτέλεσμα την ανάθεση περισσότερων της μίας σύμβασης ή την ανάθεση συμβάσεων σε χωριστά μέρη (εφεξής «επαναλαμβανόμενες συμβάσεις»), ο υπολογισμός της εκτιμώμενης μέγιστης συνολικής αξίας της σύμβασης βασίζεται στα εξής:

- α) στην αξία των επαναλαμβανόμενων συμβάσεων για την παροχή εμπορευμάτων ή υπηρεσιών του ιδίου τύπου οι οποίες έχουν συναφθεί κατά το προηγούμενο 12μηνο ή κατά το προηγούμενο οικονομικό έτος του αναθέτοντος φορέα, προσαρμοσμένη, κατά το δυνατόν, ώστε να ληφθούν υπόψη οι προβλεπόμενες μεταβολές στην ποσότητα ή την αξία των εμπορευμάτων ή υπηρεσιών που θα παρέχονται κατά το επόμενο 12μηνο, ή
- β) την εκτιμώμενη αξία των επαναλαμβανόμενων συμβάσεων για την παροχή εμπορευμάτων και υπηρεσιών του ιδίου τύπου οι οποίες πρόκειται να ανατεθούν κατά το 12μηνο που ακολουθεί την ανάθεση της αρχικής σύμβασης ή το οικονομικό έτος του αναθέτοντος φορέα.

8. Σε περίπτωση σύμβασης προμήθειας μέσω χρηματοδοτικής μίσθωσης, μίσθωσης ή πώλησης με δόσεις αγαθών ή υπηρεσιών, ή σύμβασης για την οποία δεν έχει καθοριστεί συνολική τιμή, η αποτίμηση βασίζεται:

- α) σε περίπτωση σύμβασης ορισμένου χρόνου:
 - i) όταν η διάρκεια της σύμβασης δεν υπερβαίνει τους 12 μήνες, στην εκτιμώμενη μέγιστη συνολική αξία για τη διάρκειά της ή

- ii) όταν η διάρκεια της σύμβασης υπερβαίνει τους 12 μήνες, στην εκτιμώμενη μέγιστη συνολική αξία, συμπεριλαμβανομένης τυχόν εκτιμώμενης υπολειμματικής αξίας,
- β) όταν η σύμβαση είναι αορίστου χρόνου, στην εκτιμώμενη μηνιαία δόση πολλαπλασιαζόμενη επί 48 και
- γ) όταν δεν είναι βέβαιο εάν η σύμβαση είναι ορισμένου χρόνου, χρησιμοποιείται η βάση για την αποτίμηση του στοιχείου β).

ΑΡΘΡΟ 121

Γενικές εξαιρέσεις

Υπό την προϋπόθεση ότι τα εν λόγω μέτρα δεν εφαρμόζονται κατά τρόπο ώστε να συνιστούν μέσο αυθαίρετης ή αδικαιολόγητης διακριτικής μεταχείρισης μεταξύ των μερών ή συγκεκριμένου περιορισμού του διεθνούς εμπορίου, καμία από τις διατάξεις του παρόντος κεφαλαίου δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι εμποδίζει τα μέρη να λαμβάνουν ή να επιβάλλουν μέτρα τα οποία:

- α) είναι αναγκαία για την προστασία της δημόσιας ηθικής, τάξης ή ασφάλειας,

- β) είναι αναγκαία για την προστασία της ζωής ή της υγείας των ανθρώπων, των ζώων ή των φυτών,
- γ) είναι αναγκαία για την προστασία της διανοητικής ιδιοκτησίας ή
- δ) αφορούν εμπορεύματα ή υπηρεσίες ατόμων με αναπηρίες, φιλανθρωπικά ιδρύματα ή εργασία στις φυλακές.

ΑΡΘΡΟ 122

Γενικές αρχές

Απαγόρευση των διακρίσεων

1. Όσον αφορά οποιοδήποτε μέτρο σχετικό με καλυπτόμενη σύμβαση, κάθε μέρος, συμπεριλαμβανομένων των αναθετόνων φορέων του, επιφυλάσσει άνευ όρων, για τα εμπορεύματα και τις υπηρεσίες του άλλου μέρους και για τους προμηθευτές του άλλου μέρους που διαθέτουν τα συγκεκριμένα εμπορεύματα ή τις συγκεκριμένες υπηρεσίες, μεταχείριση όχι λιγότερο ευνοϊκή από εκείνη που επιφυλάσσει το εν λόγω μέρος, συμπεριλαμβανομένων των αναθετόνων φορέων του, στα οικεία εμπορεύματα, στις οικείες υπηρεσίες και στους προμηθευτές με τοπική έδρα.

2. Όσον αφορά οποιοδήποτε μέτρο σχετικό με καλυπτόμενη σύμβαση, τα μέρη, συμπεριλαμβανομένων των αναθετόνων φορέων τους:

- α) δεν επιφυλάσσουν σε προμηθευτή με τοπική έδρα μεταχείριση λιγότερο ευνοϊκή από εκείνη που επιφυλάσσουν σε άλλο προμηθευτή με τοπική έδρα ανάλογα με τον βαθμό αλλοδαπής συμμετοχής ή ιδιοκτησίας ή
- β) δεν εισάγουν διακρίσεις εις βάρος προμηθευτή με τοπική έδρα, με βάση το σκεπτικό ότι τα εμπορεύματα ή οι υπηρεσίες που παρέχει ο εν λόγω προμηθευτής στο πλαίσιο συγκεκριμένης σύμβασης αποτελούν εμπορεύματα ή υπηρεσίες του άλλου μέρους.

Χρήση ηλεκτρονικών μέσων

3. Κατά τη σύναψη καλυπτόμενης σύμβασης με ηλεκτρονικά μέσα, ο αναθέτων φορέας:

- α) διασφαλίζει ότι η σύμβαση συνάπτεται με τη χρήση γενικά διαθέσιμων συστημάτων τεχνολογίας πληροφοριών και λογισμικού, συμπεριλαμβανομένων εκείνων που αφορούν τον έλεγχο της ταυτότητας και την κρυπτογράφηση των πληροφοριών, τα οποία είναι γενικά διαθέσιμα και διαλειτουργικά με άλλα γενικά διαθέσιμα συστήματα τεχνολογίας πληροφοριών και λογισμικού, και
- β) διατηρεί μηχανισμούς που εξασφαλίζουν, αφενός, την ακεραιότητα των αιτήσεων συμμετοχής και των προσφορών, συμπεριλαμβανομένου του προσδιορισμού του χρόνου παραλαβής τους, και, αφετέρου, την πρόληψη κατά της μη ενδεδειγμένης πρόσβασης.

Σύναψη συμβάσεων

4. Ο αναθέτων φορέας προβαίνει σε διαδικασία σύναψης καλυπτόμενων συμβάσεων κατά τρόπο διαφανή και αμερόληπτο, ο οποίος:
- α) συνάδει με το παρόν κεφάλαιο, χρησιμοποιώντας μεθόδους, όπως ο διαγωνισμός με ανοικτή διαδικασία, ο διαγωνισμός με κλειστή διαδικασία, ο διαγωνισμός με απευθείας ανάθεση και η ηλεκτρονική δημοπρασία,
 - β) αποφεύγει συγκρούσεις συμφερόντων και
 - γ) προλαμβάνει πρακτικές διαφθοράς.

Κανόνες καταγωγής

5. Για τους σκοπούς των καλυπτόμενων συμβάσεων, κανένα μέρος δεν εφαρμόζει σε εμπορεύματα ή υπηρεσίες που εισάγονται ή παρέχονται από το άλλο μέρος κανόνες καταγωγής διαφορετικούς από τους κανόνες καταγωγής τους οποίους εφαρμόζει παράλληλα στο πλαίσιο της συνήθους διεξαγωγής εμπορικών συναλλαγών σε εισαγωγές ή προμήθειες ίδιων εμπορευμάτων ή υπηρεσιών από το ίδιο μέρος.

Μέτρα που δεν αφορούν ειδικά τις συμβάσεις

6. Οι παράγραφοι 1 και 2 δεν εφαρμόζονται: στους δασμούς και κάθε είδους επιβαρύνσεις που επιβάλλονται κατά την εισαγωγή ή συνδέονται με αυτή, στον τρόπο είσπραξης των εν λόγω δασμών και επιβαρύνσεων, στους λοιπούς κανονισμούς ή διατυπώσεις κατά την εισαγωγή και στα μέτρα που αφορούν συναλλαγές στον τομέα των υπηρεσιών πλην των μέτρων που διέπουν τις καλυπτόμενες συμβάσεις.

ΑΡΘΡΟ 123

Πληροφορίες σχετικά με το σύστημα σύναψης συμβάσεων

1. Κάθε μέρος:
 - α) δημοσιεύει πάραυτα κάθε νόμο, κανονισμό, δικαστική απόφαση, διοικητική απόφαση γενικής ισχύος, πρότυπη συμβατική ρήτρα που ορίζεται βάσει νόμου ή κανονισμού και προσαρτάται μέσω παραπομπής σε προκηρύξεις ή τεύχη δημοπράτησης και διαδικασίες διαγωνισμών που αφορούν καλυπτόμενες συμβάσεις, και κάθε τροποποίηση αυτών, σε επισήμως ορισθέντα ηλεκτρονικά ή έντυπα μέσα ευρείας κυκλοφορίας στα οποία έχει ευχερή πρόσβαση το κοινό, και
 - β) παρέχει στο άλλο μέρος σχετικές διευκρινίσεις, εφόσον ζητηθούν.

2. Το μέρος 1 του παραρτήματος IV περιλαμβάνει:
- α) τα ηλεκτρονικά ή έντυπα μέσα στα οποία κάθε μέρος δημοσιεύει τις πληροφορίες που περιγράφονται στην παράγραφο 1 του παρόντος άρθρου,
 - β) τα ηλεκτρονικά ή έντυπα μέσα στα οποία κάθε μέρος δημοσιεύει τις προκηρύξεις που απαιτούνται βάσει του άρθρου 124, του άρθρου 126 παράγραφος 7 και του άρθρου 133 παράγραφος 2 και
 - γ) τη διεύθυνση του ενός ή περισσότερων δικτυακών τόπων όπου κάθε μέρος δημοσιεύει τις προκηρύξεις του σχετικά με τις συμβάσεις που ανατίθενται δυνάμει του άρθρου 133 παράγραφος 2.
3. Κάθε μέρος κοινοποιεί πάραυτα στην Επιτροπή Συνεργασίας οποιαδήποτε τροποποίηση των πληροφοριών του μέρους που παρατίθενται στο μέρος 1 του παραρτήματος IV. Η Επιτροπή Συνεργασίας εκδίδει σε τακτική βάση αποφάσεις που αντικατοπτρίζουν τις τροποποιήσεις στο μέρος 1 του παραρτήματος IV.

ΑΡΘΡΟ 124

Προκηρύξεις

Προκήρυξη προβλεπόμενης σύμβασης

1. Για κάθε καλυπτόμενη σύμβαση, ο αναθέτων φορέας δημοσιεύει προκήρυξη προβλεπόμενης σύμβασης στα κατάλληλα έντυπα ή ηλεκτρονικά μέσα που απαριθμούνται στο μέρος 2 του παραρτήματος IV, εκτός από τις περιπτώσεις που περιγράφονται στο άρθρο 130. Τα μέσα αυτά είναι ευρείας κυκλοφορίας και το κοινό έχει ευχερή πρόσβαση στις εν λόγω προκηρύξεις, τουλάχιστον έως την εκπνοή της χρονικής περιόδου που αναφέρεται στην προκήρυξη. Για τους αναθέτοντες φορείς που καλύπτονται από τα μέρη 1, 2 ή 3 του παραρτήματος III, οι προκηρύξεις είναι προσβάσιμες ηλεκτρονικώς χωρίς επιβάρυνση, μέσω ενιαίου σημείου πρόσβασης, τουλάχιστον για την ελάχιστη χρονική περίοδο που ορίζεται στο μέρος 2 του παραρτήματος IV.
2. Εκτός εάν ορίζεται διαφορετικά στο παρόν κεφάλαιο, κάθε προκήρυξη προβλεπόμενης σύμβασης περιλαμβάνει:
 - α) την ονομασία και τη διεύθυνση του αναθέτοντος φορέα, άλλα στοιχεία που είναι απαραίτητα για την επικοινωνία με τον αναθέτοντα φορέα και για την παραλαβή όλων των σχετικών εγγράφων που αφορούν τη σύμβαση, καθώς και το κόστος και τους όρους πληρωμής, εάν υπάρχουν,

- β) περιγραφή της σύμβασης, συμπεριλαμβανομένης της φύσης και της ποσότητας των εμπορευμάτων ή υπηρεσιών που αποτελούν το αντικείμενο της σύμβασης ή, εάν η ποσότητα δεν είναι γνωστή, της εκτιμώμενης ποσότητας,
- γ) στην περίπτωση των επαναλαμβανόμενων συμβάσεων, εκτίμηση, εφόσον είναι δυνατόν, του χρονοδιαγράμματος των επόμενων προκηρύξεων προβλεπόμενης σύμβασης,
- δ) περιγραφή τυχόν δικαιωμάτων προαίρεσης,
- ε) το χρονοδιάγραμμα παράδοσης των εμπορευμάτων ή των υπηρεσιών ή τη διάρκεια της σύμβασης,
- στ) τη μέθοδο σύναψης σύμβασης που θα χρησιμοποιηθεί και εάν θα περιλαμβάνει διαπραγμάτευση ή ηλεκτρονική δημοπρασία,
- ζ) κατά περίπτωση, τη διεύθυνση και ενδεχομένως την τελική προθεσμία υποβολής των αιτήσεων συμμετοχής στη διαδικασία σύναψης σύμβασης,
- η) τη διεύθυνση και την καταληκτική ημερομηνία για την υποβολή των προσφορών,
- θ) τη γλώσσα ή τις γλώσσες στις οποίες μπορούν να υποβληθούν οι προσφορές ή οι αιτήσεις συμμετοχής, εφόσον μπορούν να υποβληθούν σε διαφορετική γλώσσα από την επίσημη γλώσσα του μέρους του αναθέτοντος φορέα,

- ι) κατάλογο και σύντομη περιγραφή τυχόν όρων συμμετοχής των προμηθευτών, συμπεριλαμβανομένων ενδεχόμενων απαιτήσεων υποβολής συγκεκριμένων εγγράφων ή πιστοποιητικών από τους προμηθευτές στο πλαίσιο της σύμβασης, εκτός εάν οι απαιτήσεις αυτές αναφέρονται ήδη στα τεύχη δημοπράτησης τα οποία τίθενται στη διάθεση όλων ενδιαφερόμενων προμηθευτών συγχρόνως με την προκήρυξη προβλεπόμενης σύμβασης και
- ια) εφόσον, δυνάμει του άρθρου 126, ο αναθέτων φορέας προτίθεται να επιλέξει περιορισμένο αριθμό προκριθέντων προμηθευτών για την υποβολή προσφοράς, τα κριτήρια που θα χρησιμοποιηθούν για την επιλογή τους και, κατά περίπτωση, τυχόν περιορισμούς στον αριθμό των προμηθευτών στους οποίους θα επιτραπεί να υποβάλουν προσφορά.

Περίληψη της προκήρυξης

3. Για κάθε περίπτωση προβλεπόμενης σύμβασης, ο αναθέτων φορέας δημοσιεύει περίληψη της προκήρυξης, στην οποία έχει ευχερή πρόσβαση το κοινό, ταυτόχρονα με τη δημοσίευση της προκήρυξης προβλεπόμενης σύμβασης, στην αγγλική ή γαλλική γλώσσα. Η περίληψη της προκήρυξης περιέχει τουλάχιστον τις ακόλουθες πληροφορίες:

- α) το αντικείμενο της σύμβασης,

- β) την καταληκτική ημερομηνία για την υποβολή προσφορών ή, κατά περίπτωση, τυχόν τελική προθεσμία υποβολής αιτήσεων συμμετοχής στη διαδικασία σύναψης σύμβασης ή ένταξης σε κατάλογο πολλαπλής χρήσης και
- γ) τη διεύθυνση από την οποία μπορούν να ζητηθούν τα έγγραφα που αφορούν τη σύμβαση.

Προκήρυξη προγραμματιζόμενης σύμβασης

4. Οι αναθέτοντες φορείς ενθαρρύνονται να δημοσιεύουν, όσο το δυνατόν νωρίτερα κάθε οικονομικό έτος, και στα κατάλληλα έντυπα ή ηλεκτρονικά μέσα που παρατίθενται στο μέρος 2 του παραρτήματος IV, προκήρυξη σχετικά με τον προγραμματισμό των μελλοντικών τους συμβάσεων (εφεξής «προκήρυξη προγραμματιζόμενης σύμβασης»). Η προκήρυξη προγραμματιζόμενης σύμβασης πρέπει να περιλαμβάνει το αντικείμενο της σύμβασης και την προγραμματιζόμενη ημερομηνία δημοσίευσης της προκήρυξης προβλεπόμενης σύμβασης.

5. Αναθέτων φορέας ο οποίος καλύπτεται από το μέρος 3 του παραρτήματος III μπορεί να χρησιμοποιήσει προκήρυξη προγραμματιζόμενης σύμβασης ως προκήρυξη προβλεπόμενης σύμβασης, υπό την προϋπόθεση ότι η προκήρυξη προγραμματιζόμενης σύμβασης περιέχει όσο το δυνατόν περισσότερες από τις πληροφορίες της παραγράφου 2 του παρόντος άρθρου που είναι διαθέσιμες στον φορέα, καθώς και δήλωση ότι οι ενδιαφερόμενοι προμηθευτές πρέπει να εκδηλώσουν το ενδιαφέρον τους για τη σύμβαση στον αναθέτοντα φορέα.

ΑΡΘΡΟ 125

Όροι συμμετοχής

1. Ο αναθέτων φορέας περιορίζει τους όρους συμμετοχής σε διαδικασία σύναψης σύμβασης στους όρους που είναι απαραίτητοι ώστε να διασφαλίζεται ότι ο προμηθευτής διαθέτει τις νομικές και χρηματοοικονομικές δυνατότητες και τις εμπορικές και τεχνικές ικανότητες για την ανάληψη της σχετικής προμήθειας.
2. Κατά τον καθορισμό των όρων συμμετοχής, ο αναθέτων φορέας:
 - α) δεν επιβάλλει ως όρο για τη συμμετοχή προμηθευτή σε διαδικασία σύναψης σύμβασης να έχουν ανατεθεί κατά το παρελθόν στον εν λόγω προμηθευτή μία ή περισσότερες συμβάσεις από αναθέτοντα φορέα ενός εκ των μερών,
 - β) μπορεί να ζητήσει συναφή προηγούμενη εμπειρία, όπου αυτή έχει ουσιαστική σημασία για την εκπλήρωση των απαιτήσεων της σύμβασης και
 - γ) δεν επιβάλλει τον όρο σύμφωνα με τον οποίο, προκειμένου προμηθευτής ενός εκ των μερών να συμμετάσχει σε διαδικασία σύναψης σύμβασης ή να του ανατεθεί σύμβαση, πρέπει στον εν λόγω προμηθευτή να έχει ανατεθεί κατά το παρελθόν μία ή περισσότερες συμβάσεις από αναθέτοντα φορέα του άλλου μέρους ή να διαθέτει προηγούμενη εμπειρία στο έδαφος του εν λόγω μέρους, εκτός εάν η προηγούμενη εμπειρία έχει ουσιαστική σημασία για την εκπλήρωση των απαιτήσεων της σύμβασης.

3. Προκειμένου να κρίνει αν ένας προμηθευτής πληροί τους όρους συμμετοχής, ο αναθέτων φορέας:
- α) αξιολογεί τις χρηματοοικονομικές δυνατότητες και τις εμπορικές και τεχνικές ικανότητες του προμηθευτή βάσει των επιχειρηματικών δραστηριοτήτων του εν λόγω προμηθευτή, τόσο εντός όσο και εκτός του εδάφους του μέρους του αναθέτοντος φορέα, και
 - β) στηρίζει την αξιολόγησή του στους όρους τους οποίους ο αναθέτων φορέας έχει προσδιορίσει εκ των προτέρων στις προκηρύξεις ή στα τεύχη δημοπράτησης.
4. Όταν υπάρχουν αποδεικτικά στοιχεία, ένα μέρος, συμπεριλαμβανομένων των αναθετόντων φορέων του, μπορεί να εξαιρέσει έναν προμηθευτή για λόγους όπως οι ακόλουθοι:
- α) πτώχευση,
 - β) ψευδείς δηλώσεις,
 - γ) σημαντικές ή επανειλημμένες ελλείψεις κατά την εκπλήρωση ουσιαστικής απαίτησης ή υποχρέωσης που υπείχε στο πλαίσιο μίας ή περισσότερων προηγούμενων συμβάσεων,
 - δ) τελεσίδικες δικαστικές αποφάσεις σε σχέση με σοβαρά εγκλήματα ή άλλες σοβαρές αξιόποινες πράξεις,

- ε) επαγγελματικά παραπτώματα ή πράξεις ή παραλείψεις που επηρεάζουν δυσμενώς την επαγγελματική ακεραιότητα του προμηθευτή ή
- στ) μη καταβολή φόρων.

ΑΡΘΡΟ 126

Προεπιλογή προμηθευτών

Συστήματα καταχώρισης και διαδικασίες προεπιλογής

1. Τα μέρη, συμπεριλαμβανομένων των αναθετόντων φορέων τους, δύνανται να τηρούν σύστημα καταχώρισης προμηθευτών, στο οποίο ζητείται από τους ενδιαφερόμενους προμηθευτές να εγγράφονται και να παρέχουν ορισμένες πληροφορίες.
2. Κάθε μέρος διασφαλίζει ότι:
 - α) οι αναθέτοντες φορείς του καταβάλλουν προσπάθειες ελαχιστοποίησης των διαφορών μεταξύ των διαδικασιών προεπιλογής που εφαρμόζουν και

- β) εφόσον οι αναθέτοντες φορείς του τηρούν συστήματα καταχώρισης, οι εν λόγω φορείς καταβάλλουν προσπάθειες ελαχιστοποίησης των διαφορών μεταξύ των συστημάτων καταχώρισης που χρησιμοποιούν.

3. Κανένα εκ των μερών, συμπεριλαμβανομένων των αναθετόντων φορέων του, δεν εγκρίνει ούτε εφαρμόζει συστήματα καταχώρισης ή διαδικασίες προεπιλογής με σκοπό ή αποτέλεσμα τη δημιουργία άσκοπων εμποδίων στη συμμετοχή προμηθευτών του άλλου μέρους στην οικεία διαδικασία σύναψης σύμβασης.

Διαγωνισμός με κλειστή διαδικασία

4. Σε περίπτωση που αναθέτων φορέας προτίθεται να προκηρύξει διαγωνισμό με κλειστή διαδικασία:

- α) περιλαμβάνει στην προκήρυξη προβλεπόμενης σύμβασης τουλάχιστον τις πληροφορίες που ορίζονται στο άρθρο 124 παράγραφος 2 στοιχεία α), β), στ), ζ), ι) και ια) και καλεί τους προμηθευτές να υποβάλουν αίτηση συμμετοχής και
- β) έως την έναρξη της χρονικής περιόδου υποβολής προσφορών, παρέχει στους προκριθέντες προμηθευτές που ενημερώνει, όπως ορίζεται στο άρθρο 128 παράγραφος 3 στοιχείο β), τουλάχιστον τις πληροφορίες που αναφέρονται στο άρθρο 124 παράγραφος 2 στοιχεία γ), δ), ε), η) και θ).

5. Ο αναθέτων φορέας επιτρέπει σε όλους τους προκριθέντες προμηθευτές να συμμετάσχουν σε συγκεκριμένη διαδικασία σύναψης σύμβασης, εκτός εάν ο αναθέτων φορέας αναφέρει στην προκήρυξη προβλεπόμενης σύμβασης τυχόν περιορισμό στον αριθμό των προμηθευτών στους οποίους θα επιτραπεί να υποβάλουν προσφορές, καθώς και τα κριτήρια επιλογής του περιορισμένου αριθμού προμηθευτών.

6. Σε περίπτωση που τα τεύχη δημοπράτησης δεν διατίθενται δημόσια από την ημερομηνία δημοσίευσης της προκήρυξης που αναφέρεται στην παράγραφο 4, ο αναθέτων φορέας μεριμνά ώστε τα εν λόγω τεύχη να διατίθενται ταυτόχρονα σε όλους τους προκριθέντες προμηθευτές που επιλέχθηκαν σύμφωνα με την παράγραφο 5.

Κατάλογοι πολλαπλής χρήσης

7. Ο αναθέτων φορέας μπορεί να τηρεί κατάλογο πολλαπλής χρήσης προμηθευτών, υπό την προϋπόθεση ότι η σχετική προκήρυξη με την οποία καλούνται οι ενδιαφερόμενοι προμηθευτές να υποβάλουν αίτηση για να συμπεριληφθούν στον κατάλογο:

α) δημοσιεύεται ετησίως και

β) εφόσον δημοσιεύεται με ηλεκτρονικά μέσα, διατίθεται σε μόνιμη βάση,

στα κατάλληλα μέσα που παρατίθενται στο μέρος 2 του παραρτήματος IV.

8. Η προκήρυξη που προβλέπεται στην παράγραφο 7 περιλαμβάνει:
- α) περιγραφή των εμπορευμάτων ή των υπηρεσιών ή των κατηγοριών τους, για τις οποίες μπορεί να χρησιμοποιηθεί ο κατάλογος,
 - β) τους όρους συμμετοχής που πρέπει να πληρούν οι προμηθευτές για να συμπεριληφθούν στον κατάλογο και τις μεθόδους που θα εφαρμόσει ο αναθέτων φορέας για να εξακριβώσει ότι οι προμηθευτές πληρούν τους όρους αυτούς,
 - γ) την ονομασία και τη διεύθυνση του αναθέτοντος φορέα, καθώς και άλλα στοιχεία που είναι απαραίτητα για την επικοινωνία με τον φορέα και για τη λήψη όλων των σχετικών εγγράφων που αφορούν τον κατάλογο,
 - δ) την περίοδο ισχύος του καταλόγου και τα μέσα για την ανανέωση ή τη λήξη ισχύος του ή, εφόσον δεν προβλέπεται περίοδος ισχύος, επισήμανση του τρόπου με τον οποίο θα ανακοινωθεί η λήξη ισχύος του καταλόγου,
 - ε) διευκρίνιση ότι ο κατάλογος μπορεί να χρησιμοποιηθεί για σύμβαση που καλύπτεται από το παρόν κεφάλαιο.

9. Κατά παρέκκλιση της παραγράφου 7, εάν ο κατάλογος πολλαπλής χρήσης έχει μέγιστη ισχύ διάρκειας τριών ετών, ο αναθέτων φορέας δύναται να δημοσιεύσει μόνο μία φορά την προκήρυξη που αναφέρεται στην παράγραφο 7, κατά την έναρξη της περιόδου ισχύος του καταλόγου, εφόσον:

- α) στην προκήρυξη αναφέρεται η περίοδος ισχύος και διευκρινίζεται ότι δεν πρόκειται να δημοσιευθούν περαιτέρω προκηρύξεις και
- β) η προκήρυξη δημοσιεύεται ηλεκτρονικώς και είναι διαθέσιμη σε μόνιμη βάση κατά την περίοδο ισχύος της.

10. Ο αναθέτων φορέας επιτρέπει στους προμηθευτές να υποβάλουν ανά πάσα στιγμή αίτηση για να συμπεριληφθούν σε κατάλογο πολλαπλής χρήσης και περιλαμβάνει στον κατάλογο όλους τους προκριθέντες προμηθευτές εντός ευλόγως σύντομου χρονικού διαστήματος.

11. Όταν ένας προμηθευτής που δεν περιλαμβάνεται σε κατάλογο πολλαπλής χρήσης υποβάλει αίτηση συμμετοχής σε διαδικασία σύναψης σύμβασης βάσει καταλόγου πολλαπλής χρήσης, καθώς και όλα τα απαιτούμενα έγγραφα, εντός της χρονικής περιόδου που προβλέπεται στο άρθρο 128 παράγραφος 2, ο αναθέτων φορέας εξετάζει την αίτηση. Ο αναθέτων φορέας δεν αποκλείει τον προμηθευτή με την αιτιολογία ότι ο φορέας δεν διαθέτει επαρκή χρόνο για την εξέταση της αίτησής του, εκτός από εξαιρετικές περιπτώσεις στις οποίες, λόγω του σύνθετου χαρακτήρα της σύμβασης, ο φορέας δεν είναι σε θέση να ολοκληρώσει την εξέταση της αίτησης εντός της χρονικής περιόδου που προβλέπεται για την υποβολή των προσφορών.

Φορείς που καλύπτονται από το μέρος 3 του παραρτήματος ΙΙΙ

12. Οι αναθέτοντες φορείς που καλύπτονται από το μέρος 3 του παραρτήματος ΙΙΙ δύνανται να χρησιμοποιούν ως προκήρυξη προβλεπόμενης σύμβασης προκήρυξη με την οποία καλούνται οι προμηθευτές να υποβάλουν αίτηση για να συμπεριληφθούν σε κατάλογο πολλαπλής χρήσης, υπό την προϋπόθεση ότι:

- α) η προκήρυξη δημοσιεύεται σύμφωνα με την παράγραφο 7 του παρόντος άρθρου και περιλαμβάνει τις απαιτούμενες πληροφορίες βάσει της παραγράφου 8 του παρόντος άρθρου, όσες από τις πληροφορίες που απαιτούνται δυνάμει του άρθρου 124 παράγραφος 2 είναι διαθέσιμες, καθώς και δήλωση στην οποία αναφέρεται ότι συνιστά προκήρυξη προβλεπόμενης σύμβασης ή ότι μόνον οι προμηθευτές του καταλόγου πολλαπλής χρήσης θα λάβουν περαιτέρω προκηρύξεις συμβάσεων που καλύπτονται από τον κατάλογο πολλαπλής χρήσης, και
- β) ο φορέας παρέχει πάραυτα στους προμηθευτές οι οποίοι εκδήλωσαν στον φορέα ενδιαφέρον για συγκεκριμένη σύμβαση, επαρκείς πληροφορίες βάσει των οποίων οι προμηθευτές θα είναι σε θέση να κρίνουν κατά πόσον τους συμφέρει η συμμετοχή τους στον διαγωνισμό, συμπεριλαμβανομένων όλων των υπόλοιπων πληροφοριών που απαιτούνται δυνάμει του άρθρου 124 παράγραφος 2, εφόσον οι πληροφορίες αυτές είναι διαθέσιμες.

13. Οι αναθέτοντες φορείς που καλύπτονται από το μέρος 3 του παραρτήματος ΙΙΙ δύνανται να επιτρέψουν σε προμηθευτή, ο οποίος έχει υποβάλει αίτηση να συμπεριληφθεί σε κατάλογο πολλαπλής χρήσης σύμφωνα με την παράγραφο 10 του παρόντος άρθρου, να υποβάλει προσφορά για συγκεκριμένη σύμβαση, εφόσον οι αναθέτοντες φορείς διαθέτουν επαρκή χρόνο ώστε να εξετάσουν κατά πόσον ο προμηθευτής πληροί τους όρους συμμετοχής.

Ενημέρωση σχετικά με τις αποφάσεις των αναθετόντων φορέων

14. Ο αναθέτων φορέας κοινοποιεί πάραυτα σε κάθε προμηθευτή, ο οποίος υποβάλλει αίτηση συμμετοχής σε διαδικασία σύναψης σύμβασης ή αίτηση για να συμπεριληφθεί σε κατάλογο πολλαπλής χρήσης, την απόφασή του σχετικά με την εν λόγω αίτηση.
15. Σε περίπτωση που ο αναθέτων φορέας είτε απορρίψει αίτηση συμμετοχής προμηθευτή σε διαδικασία σύναψης σύμβασης ή αίτηση να συμπεριληφθεί σε κατάλογο πολλαπλής χρήσης, είτε δεν αναγνωρίζει πλέον τον προμηθευτή ως προκριθέντα ή διαγράψει προμηθευτή από κατάλογο πολλαπλής χρήσης, ο εν λόγω φορέας ενημερώνει πάραυτα τον προμηθευτή σχετικά και, κατόπιν αιτήματος του τελευταίου, παρέχει σε αυτόν αμελλητί γραπτή αιτιολόγηση της απόφασής του.

ΑΡΘΡΟ 127

Τεχνικές προδιαγραφές και τεύχη δημοπράτησης

Τεχνικές προδιαγραφές

1. Ο αναθέτων φορέας δεν καταρτίζει, εγκρίνει ή εφαρμόζει τεχνικές προδιαγραφές ούτε ορίζει διαδικασία αξιολόγησης της συμμόρφωσης με σκοπό ή με αποτέλεσμα τη δημιουργία άσκοπων εμποδίων στο διεθνές εμπόριο.

Οι τεχνικές προδιαγραφές πρέπει να επιτρέπουν την ισότιμη πρόσβαση των προμηθευτών και να μην έχουν ως αποτέλεσμα τη δημιουργία αδικαιολόγητων εμποδίων στο άνοιγμα των αγορών δημοσίων συμβάσεων στον ανταγωνισμό.

2. Κατά τον καθορισμό των τεχνικών προδιαγραφών για τα εμπορεύματα ή τις υπηρεσίες που αποτελούν αντικείμενο της σύμβασης, ο αναθέτων φορέας, κατά περίπτωση:

- α) καθορίζει τις τεχνικές προδιαγραφές με γνώμονα τις επιδόσεις και τις λειτουργικές απαιτήσεις και δεν επικεντρώνεται σε σχεδιαστικά ή περιγραφικά χαρακτηριστικά και
- β) βασίζει τις τεχνικές προδιαγραφές σε διεθνή πρότυπα, εφόσον υπάρχουν· σε διαφορετική περίπτωση, τις βασίζει σε εθνικούς τεχνικούς κανονισμούς, αναγνωρισμένα εθνικά πρότυπα ή κώδικες κατασκευής.

3. Σε περίπτωση που στις τεχνικές προδιαγραφές χρησιμοποιούνται σχεδιαστικά ή περιγραφικά χαρακτηριστικά, ο αναθέτων φορέας πρέπει να επισημαίνει, κατά περίπτωση, ότι θα εξετάσει προσφορές ισοδύναμων εμπορευμάτων ή υπηρεσιών που αποδεδειγμένα πληρούν τις απαιτήσεις της σύμβασης, περιλαμβάνοντας στα τεύχη δημοπράτησης φράσεις όπως «ή ισοδύναμο».

4. Ο αναθέτων φορέας δεν καθορίζει τεχνικές προδιαγραφές οι οποίες απαιτούν ή αναφέρονται σε συγκεκριμένο εμπορικό σήμα ή εμπορική επωνυμία, δίπλωμα ευρεσιτεχνίας, δικαίωμα δημιουργού, σχέδιο ή υπόδειγμα, τύπο, συγκεκριμένη καταγωγή, παραγωγό ή προμηθευτή, εκτός εάν δεν υπάρχει άλλος αρκετά ακριβής ή κατανοητός τρόπος περιγραφής των απαιτήσεων της σύμβασης και υπό την προϋπόθεση ότι, σε αυτές τις περιπτώσεις, ο φορέας περιλαμβάνει στα τεύχη δημοπράτησης φράσεις όπως «ή ισοδύναμο».
5. Ο αναθέτων φορέας δεν επιζητεί ούτε αποδέχεται, κατά τρόπο που να παρακωλύει τον ανταγωνισμό, συμβουλές που ενδέχεται να χρησιμοποιηθούν κατά την κατάρτιση ή τη θέσπιση τεχνικών προδιαγραφών για συγκεκριμένη σύμβαση από πρόσωπο το οποίο ενδέχεται να έχει εμπορικό συμφέρον από τη σύμβαση.
6. Για μεγαλύτερη βεβαιότητα, κάθε μέρος, συμπεριλαμβανομένων των αναθετόνων φορέων του, δύναται, σύμφωνα με το παρόν άρθρο, να καταρτίζει, να θεσπίζει ή να εφαρμόζει τεχνικές προδιαγραφές για την προώθηση της διατήρησης των φυσικών πόρων ή για την προστασία του περιβάλλοντος.

Τεύχη δημοπράτησης

7. Ο αναθέτων φορέας θέτει στη διάθεση των προμηθευτών τα τεύχη δημοπράτησης, τα οποία περιλαμβάνουν όλες τις αναγκαίες πληροφορίες που θα επιτρέψουν στους προμηθευτές να καταρτίσουν και να υποβάλουν τις κατάλληλες προσφορές. Εφόσον οι πληροφορίες αυτές δεν παρέχονται ήδη στην προκήρυξη προβλεπόμενης σύμβασης, τα εν λόγω τεύχη δημοπράτησης περιλαμβάνουν τα ακόλουθα στοιχεία:

- α) πλήρη περιγραφή της σύμβασης, συμπεριλαμβανομένης της φύσης και της ποσότητας των εμπορευμάτων ή των υπηρεσιών που αποτελούν αντικείμενο της σύμβασης ή, εάν η ποσότητα δεν είναι γνωστή, της εκτιμώμενης ποσότητας και τυχόν απαιτήσεων που πρέπει να πληρούνται, συμπεριλαμβανομένων οποιωνδήποτε τεχνικών προδιαγραφών, πιστοποίησης σχετικά με την αξιολόγηση της συμμόρφωσης, σχεδίων, σχεδιαγραμμάτων ή οδηγιών,
- β) τυχόν όρους συμμετοχής των προμηθευτών, συμπεριλαμβανομένου καταλόγου πληροφοριών και εγγράφων που πρέπει να υποβάλουν οι προμηθευτές σε σχέση με τους όρους συμμετοχής,
- γ) όλα τα κριτήρια αξιολόγησης που θα ληφθούν υπόψη από τον αναθέτοντα φορέα για την ανάθεση της σύμβασης και, εκτός από τις περιπτώσεις στις οποίες η τιμή αποτελεί το μοναδικό κριτήριο, τη σχετική σημασία των εν λόγω κριτηρίων,
- δ) σε περίπτωση που ο αναθέτων φορέας διενεργεί τη διαδικασία σύναψης σύμβασης με ηλεκτρονικά μέσα, τυχόν απαιτήσεις που αφορούν τον έλεγχο της ταυτότητας και την κρυπτογράφηση στοιχείων ή άλλες απαιτήσεις σχετικά με την υποβολή στοιχείων με ηλεκτρονικά μέσα,

- ε) σε περίπτωση που ο αναθέτων φορέας διεξάγει ηλεκτρονική δημοπρασία, τους κανόνες, συμπεριλαμβανομένου του προσδιορισμού των στοιχείων της προσφοράς που αφορούν τα κριτήρια αξιολόγησης, βάσει των οποίων θα διεξαχθεί η δημοπρασία,
 - στ) σε περίπτωση που η αποσφράγιση των προσφορών πρόκειται να διεξαχθεί δημοσίως, την ημερομηνία, τον χρόνο και τον τόπο της αποσφράγισης και, κατά περίπτωση, τα πρόσωπα που επιτρέπεται να παρίστανται,
 - ζ) τυχόν άλλους όρους και προϋποθέσεις, συμπεριλαμβανομένων των όρων πληρωμής και τυχόν περιορισμών όσον αφορά τα μέσα με τα οποία μπορούν να υποβληθούν οι προσφορές, π.χ. έντυπα ή ηλεκτρονικά μέσα, και
 - η) τυχόν προθεσμίες για την παράδοση των εμπορευμάτων ή την παροχή των υπηρεσιών.
8. Προκειμένου να οριστεί η ημερομηνία παράδοσης των εμπορευμάτων ή των υπηρεσιών που αποτελούν αντικείμενο της σύμβασης, ο αναθέτων φορέας λαμβάνει υπόψη παράγοντες, όπως ο σύνθετος χαρακτήρας της σύμβασης, η προβλεπόμενη έκταση των υπεργολαβιών και ο ρεαλιστικά απαιτούμενος χρόνος για την παραγωγή, τη διάθεση των αποθεμάτων και τη μεταφορά των εμπορευμάτων από το σημείο προμήθειας ή για την παροχή των υπηρεσιών.
9. Τα κριτήρια αξιολόγησης που καθορίζονται στην προκήρυξη προβλεπόμενης σύμβασης ή στα τεύχη δημοπράτησης μπορεί να περιλαμβάνουν, μεταξύ άλλων, τιμές και άλλους παράγοντες κόστους, ποιοτικά χαρακτηριστικά, τεχνικά πλεονεκτήματα, περιβαλλοντικά χαρακτηριστικά και όρους παράδοσης.

10. Ο αναθέτων φορέας μεριμνά ώστε:

- α) να καθιστά άμεσα διαθέσιμα τα τεύχη δημοπράτησης προκειμένου να διασφαλίζεται στους ενδιαφερόμενους προμηθευτές επαρκής χρόνος για την υποβολή κατάλληλων προσφορών,
- β) να διαβιβάζει αμελλητί, κατόπιν αιτήματος, τα τεύχη δημοπράτησης σε κάθε ενδιαφερόμενο προμηθευτή και
- γ) να απαντά πάραυτα σε κάθε εύλογο αίτημα παροχής σχετικών πληροφοριών από ενδιαφερόμενο ή συμμετέχοντα προμηθευτή, υπό την προϋπόθεση ότι οι πληροφορίες αυτές δεν παρέχουν στον εν λόγω προμηθευτή πλεονέκτημα έναντι των άλλων προμηθευτών.

Τροποποιήσεις

11. Σε περίπτωση που, πριν από την ανάθεση σύμβασης, ο αναθέτων φορέας τροποποιεί τα κριτήρια ή τις απαιτήσεις που προσδιορίζονται στην προκήρυξη προβλεπόμενης σύμβασης ή στα τεύχη δημοπράτησης που παρασχέθηκαν στους συμμετέχοντες προμηθευτές, ή τροποποιεί ή επανεκδίδει προκήρυξη ή τεύχος δημοπράτησης, κοινοποιεί γραπτώς όλες αυτές τις τροποποιήσεις ή την τροποποιημένη ή επανεκδοθείσα προκήρυξη ή το αντίστοιχο τεύχος δημοπράτησης:

- α) σε όλους τους προμηθευτές που συμμετέχουν κατά τον χρόνο της τροποποίησης ή επανέκδοσης της προκήρυξης, όταν οι εν λόγω προμηθευτές είναι γνωστοί στον φορέα και, σε κάθε άλλη περίπτωση, κατά τον ίδιο τρόπο με τον οποίο διατέθηκαν οι αρχικές πληροφορίες, και

- β) εγκαίρως ώστε οι εν λόγω προμηθευτές να είναι σε θέση να τροποποιήσουν τις προσφορές τους και, κατά περίπτωση, να υποβάλουν εκ νέου τροποποιημένες προσφορές.

ΑΡΘΡΟ 128

Χρονικές περίοδοι

Γενικά

1 Ο αναθέτων φορέας, ανάλογα με τις εύλογες ανάγκες του, παρέχει στους προμηθευτές επαρκή χρόνο για την κατάρτιση και την υποβολή αιτήσεων συμμετοχής και κατάλληλων προσφορών, λαμβάνοντας υπόψη παράγοντες, όπως οι ακόλουθοι:

- α) η φύση και ο σύνθετος χαρακτήρας της σύμβασης,
- β) η προβλεπόμενη έκταση των υπεργολαβιών και
- γ) ο απαιτούμενος χρόνος για τη διαβίβαση των προσφορών με μη ηλεκτρονικά μέσα από σημεία της αλλοδαπής και της ημεδαπής, σε περίπτωση που δεν χρησιμοποιούνται ηλεκτρονικά μέσα.

Οι εν λόγω χρονικές περίοδοι, συμπεριλαμβανομένης ενδεχομένως παράτασής τους, είναι ίδιες για όλους τους ενδιαφερόμενους ή συμμετέχοντες προμηθευτές.

Προθεσμίες

2. Ο αναθέτων φορέας που προκηρύσσει διαγωνισμό με κλειστή διαδικασία ορίζει ότι η τελική προθεσμία για την υποβολή των αιτήσεων συμμετοχής δεν είναι, καταρχήν, μικρότερη από 25 ημέρες από την ημερομηνία δημοσίευσης της προκήρυξης προβλεπόμενης σύμβασης. Σε περίπτωση που, για δεόντως αιτιολογημένους λόγους έκτακτης ανάγκης, ο αναθέτων φορέας κρίνει ως πρακτικά μη εφαρμόσιμη την εν λόγω χρονική περίοδο, η προθεσμία μπορεί να μειωθεί σε όχι λιγότερο από δέκα ημέρες.

3. Με εξαίρεση τα προβλεπόμενα στις παραγράφους 4, 5, 7 και 8, ο αναθέτων φορέας ορίζει ότι η καταληκτική ημερομηνία για την υποβολή των προσφορών δεν είναι μικρότερη από 40 ημέρες από την ημερομηνία κατά την οποία:

- α) σε περίπτωση διαγωνισμού με ανοικτή διαδικασία, δημοσιεύεται η προκήρυξη προβλεπόμενης σύμβασης ή
- β) σε περίπτωση διαγωνισμού με κλειστή διαδικασία, ο φορέας κοινοποιεί στους προμηθευτές ότι θα κληθούν να υποβάλουν προσφορές, ανεξάρτητα από το εάν χρησιμοποιεί κατάλογο πολλαπλής χρήσης.

4. Ο αναθέτων φορέας δύναται να μειώσει τη χρονική περίοδο υποβολής των προσφορών που προβλέπεται στην παράγραφο 3 σε όχι λιγότερο από δέκα ημέρες, εφόσον:

- α) ο αναθέτων φορέας έχει δημοσιεύσει προκήρυξη προγραμματιζόμενης σύμβασης, σύμφωνα με το άρθρο 124 παράγραφος 4, τουλάχιστον 40 ημέρες και όχι περισσότερο από 12 μήνες πριν από τη δημοσίευση της προκήρυξης προβλεπόμενης σύμβασης, και η προκήρυξη προγραμματιζόμενης σύμβασης περιλαμβάνει:
 - i) περιγραφή της σύμβασης,
 - ii) τις κατά προσέγγιση καταληκτικές ημερομηνίες για την υποβολή των προσφορών ή των αιτήσεων συμμετοχής,
 - iii) δήλωση ότι οι ενδιαφερόμενοι προμηθευτές πρέπει να εκδηλώσουν στον αναθέτοντα φορέα το ενδιαφέρον τους για τη σύμβαση,
 - iv) τη διεύθυνση από την οποία μπορούν να ζητηθούν τα έγγραφα που αφορούν τη σύμβαση και
 - v) όλες τις διαθέσιμες πληροφορίες που απαιτούνται για την προκήρυξη προβλεπόμενης σύμβασης σύμφωνα με το άρθρο 124 παράγραφος 2,

- β) στην περίπτωση των επαναλαμβανόμενων συμβάσεων, ο αναθέτων φορέας επισημαίνει στην αρχική προκήρυξη προβλεπόμενης σύμβασης ότι σε προκηρύξεις που θα δημοσιευθούν στη συνέχεια θα αναφέρονται οι προθεσμίες για την υποβολή προσφορών βάσει της παρούσας παραγράφου ή
 - γ) για δεόντως αιτιολογημένους λόγους έκτακτης ανάγκης, η χρονική περίοδος υποβολής προσφορών που ορίζεται σύμφωνα με την παράγραφο 3 καθίσταται πρακτικά μη εφαρμόσιμη.
5. Ο αναθέτων φορέας δύναται να μειώσει τη χρονική περίοδο υποβολής προσφορών που ορίζεται σύμφωνα με την παράγραφο 3 κατά επτά ημέρες σε κάθε μία από τις ακόλουθες περιπτώσεις:
- α) η προκήρυξη προβλεπόμενης σύμβασης δημοσιεύεται με ηλεκτρονικά μέσα,
 - β) όλα τα τεύχη δημοπράτησης καθίστανται διαθέσιμα με ηλεκτρονικά μέσα από την ημερομηνία δημοσίευσης της προκήρυξης της προβλεπόμενης σύμβασης και
 - γ) ο φορέας δέχεται την υποβολή προσφορών με ηλεκτρονικά μέσα.
6. Η χρήση των διατάξεων της παραγράφου 5, σε συνδυασμό με την παράγραφο 4, δεν έχει σε καμία περίπτωση ως αποτέλεσμα τη μείωση της χρονικής περιόδου για την υποβολή προσφορών που καθορίζεται σύμφωνα με την παράγραφο 3 σε λιγότερες από επτά ημέρες από την ημερομηνία δημοσίευσης της προκήρυξης προβλεπόμενης σύμβασης.

7. Κατά παρέκκλιση οποιαδήποτε άλλης διάταξης του παρόντος άρθρου, όταν αναθέτων φορέας προμηθεύεται εμπορικά αγαθά ή υπηρεσίες ή συνδυασμό αυτών, μπορεί να μειώσει τη χρονική περίοδο υποβολής προσφορών που καθορίζεται σύμφωνα με την παράγραφο 3 σε όχι λιγότερο από 13 ημέρες, υπό την προϋπόθεση ότι δημοσιεύει, ταυτόχρονα, με ηλεκτρονικά μέσα τόσο την προκήρυξη προβλεπόμενης σύμβασης όσο και τα τεύχη δημοπράτησης. Επιπλέον, όταν ο φορέας δέχεται προσφορές για εμπορικά αγαθά ή υπηρεσίες με ηλεκτρονικά μέσα, δύναται να μειώσει τη χρονική περίοδο που καθορίζεται σύμφωνα με την παράγραφο 3 σε όχι λιγότερο από επτά ημέρες.

8. Όταν αναθέτων φορέας που καλύπτεται από το μέρος 3 του παραρτήματος ΙΙΙ έχει επιλέξει όλους τους προκρινθέντες προμηθευτές ή περιορισμένο αριθμό αυτών, η χρονική περίοδος υποβολής προσφορών μπορεί να οριστεί κατόπιν αμοιβαίας συμφωνίας μεταξύ του αναθέτοντος φορέα και των επιλεγμένων προμηθευτών. Απουσία συμφωνίας, η εν λόγω περίοδος δεν είναι μικρότερη από επτά ημέρες.

ΑΡΘΡΟ 129

Διαπραγμάτευση

1. Τα μέρη δύνανται να προβλέπουν τη διεξαγωγή διαπραγματεύσεων από τους οικείους αναθέτοντες φορείς:
 - α) όταν ο φορέας έχει δηλώσει την πρόθεσή του να προβεί σε διαπραγματεύσεις στην προκήρυξη προβλεπόμενης σύμβασης η οποία απαιτείται δυνάμει του άρθρου 124 παράγραφος 2 ή
 - β) όταν από την αξιολόγηση προκύπτει ότι καμία προσφορά δεν είναι εμφανώς η πλέον συμφέρουσα με βάση τα συγκεκριμένα κριτήρια αξιολόγησης που καθορίζονται στην προκήρυξη προβλεπόμενης σύμβασης ή στα τεύχη δημοπράτησης.
2. Ο αναθέτων φορέας:
 - α) διασφαλίζει ότι κάθε αποκλεισμός προμηθευτών που συμμετείχαν σε διαπραγματεύσεις διενεργείται σύμφωνα με τα κριτήρια αξιολόγησης που καθορίζονται στην προκήρυξη προβλεπόμενης σύμβασης ή στα τεύχη δημοπράτησης και
 - β) εφόσον ολοκληρωθούν οι διαπραγματεύσεις, ορίζει για τους υπόλοιπους συμμετέχοντες προμηθευτές κοινή προθεσμία για την υποβολή τυχόν νέων ή αναθεωρημένων προσφορών.

ΑΡΘΡΟ 130

Διαγωνισμός με απευθείας ανάθεση

1. Υπό την προϋπόθεση ότι δεν θα κάνει χρήση της παρούσας διάταξης με σκοπό την αποφυγή του ανταγωνισμού μεταξύ προμηθευτών ή κατά τρόπο που συνεπάγεται είτε διακρίσεις εις βάρος προμηθευτών από το άλλο μέρος είτε προστασία των εγχώριων προμηθευτών, ο αναθέτων φορέας δύναται να προκηρύσσει διαγωνισμό με απευθείας ανάθεση και να επιλέγει να μην εφαρμόσει τα άρθρα 124, 125, 126, 127 (παράγραφοι 7 έως 11), 128, 129, 131 και 132 μόνο σε μία από τις ακόλουθες περιπτώσεις:

- α) υπό τον όρο ότι δεν έχουν τροποποιηθεί ουσιαστικά οι απαιτήσεις των τευχών δημοπράτησης, εάν:
- i) δεν υποβλήθηκε καμία προσφορά ούτε αίτηση συμμετοχής από προμηθευτές,
 - ii) δεν υποβλήθηκαν προσφορές που να πληρούν τις βασικές απαιτήσεις των τευχών δημοπράτησης,
 - iii) κανένας προμηθευτής δεν πληρούσε τους όρους συμμετοχής ή
 - iv) οι υποβληθείσες προσφορές υπήρξαν προϊόντα συμπαιγνίας,

- β) εάν τα εμπορεύματα ή οι υπηρεσίες μπορούν να παρασχεθούν μόνον από έναν συγκεκριμένο προμηθευτή και δεν υφίσταται εύλογη εναλλακτική λύση ούτε υποκατάστατα εμπορεύματα ή υπηρεσίες για οποιονδήποτε από τους ακόλουθους λόγους:
- i) διότι η απαίτηση αφορά έργο τέχνης,
 - ii) λόγω της προστασίας διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας, δικαιωμάτων δημιουργού ή άλλων αποκλειστικών δικαιωμάτων ή
 - iii) ελλείψει ανταγωνισμού για τεχνικούς λόγους,
- γ) για συμπληρωματικές παραδόσεις εμπορευμάτων ή υπηρεσιών από τον αρχικό προμηθευτή που δεν περιλαμβάνονταν στην αρχική σύμβαση, εφόσον η αλλαγή προμηθευτή για τα εν λόγω συμπληρωματικά εμπορεύματα ή υπηρεσίες:
- i) δεν μπορεί να πραγματοποιηθεί για οικονομικούς ή τεχνικούς λόγους, όπως απαιτήσεις αμοιβαίας αντικατάστασης ή διαλειτουργικότητας με υφιστάμενο εξοπλισμό, λογισμικό, υπηρεσίες ή εγκαταστάσεις η προμήθεια των οποίων έγινε στο πλαίσιο της αρχικής σύμβασης, και
 - ii) θα επέφερε σημαντικές δυσχέρειες ή ουσιαστικό διπλασιασμό του κόστους για τον αναθέτοντα φορέα,

- δ) στο μέτρο που είναι απολύτως αναγκαίο, εφόσον, για λόγους εξαιρετικά επείγουσας ανάγκης που προκύπτει λόγω απρόβλεπτων για τον αναθέτοντα φορέα γεγονότων, η διεξαγωγή διαγωνισμού με ανοικτή ή κλειστή διαδικασία δεν θα επέτρεπε την εμπρόθεσμη παραλαβή των εμπορευμάτων ή των υπηρεσιών,
- ε) για εμπορεύματα που αποκτώνται σε αγορά βασικών εμπορευμάτων,
- στ) όταν ο αναθέτων φορέας προμηθεύεται πρωτότυπο ή πρώτο προϊόν ή υπηρεσία που έχει αναπτυχθεί μετά από αίτημά του κατά τη διάρκεια και για τον σκοπό συγκεκριμένης σύμβασης για έρευνα, πείραμα, μελέτη ή πρωτότυπη ανάπτυξη. Η πρωτότυπη ανάπτυξη πρώτου προϊόντος ή πρώτης υπηρεσίας μπορεί να περιλαμβάνει περιορισμένη παραγωγή ή παροχή προκειμένου να συμπεριληφθούν τα αποτελέσματα των επιτόπιων δοκιμών και να καταδειχθεί ότι το προϊόν ή η υπηρεσία είναι κατάλληλα για μαζική παραγωγή ή παροχή σε αποδεκτά πρότυπα ποιότητας, αλλά δεν περιλαμβάνει μαζική παραγωγή ή παροχή για την εξασφάλιση εμπορικής βιωσιμότητας ή για την ανάκτηση του κόστους έρευνας και ανάπτυξης,
- ζ) για προμήθειες που πραγματοποιούνται υπό εξαιρετικά ευνοϊκές προϋποθέσεις, οι οποίες προκύπτουν μόνο σε πολύ βραχυπρόθεσμη κλίμακα στην περίπτωση ασυνήθιστης εκποίησης, π.χ. από εκκαθάριση, διαχείριση περιουσίας ή πτώχευση, και όχι για συνήθεις αγορές από τακτικούς προμηθευτές, ή

- η) όταν η σύμβαση ανατίθεται στον επιτυχόντα διαγωνισμού μελετών, υπό την προϋπόθεση ότι:
- i) ο διαγωνισμός έχει διοργανωθεί κατά τρόπο που συνάδει με τις αρχές του παρόντος κεφαλαίου, ιδίως όσον αφορά τη δημοσίευση προκήρυξης προβλεπόμενης σύμβασης, και
 - ii) οι συμμετέχοντες αξιολογούνται από ανεξάρτητη κριτική επιτροπή με σκοπό την ανάθεση σύμβασης μελετών στον επιτυχόντα.

2. Ο αναθέτων φορέας καταρτίζει γραπτή έκθεση για κάθε σύμβαση που ανατίθεται δυνάμει της παραγράφου 1. Η έκθεση περιλαμβάνει την ονομασία του αναθέτοντος φορέα, την αξία και το είδος των εμπορευμάτων ή των υπηρεσιών που αποτελούν αντικείμενο της σύμβασης, καθώς και δήλωση στην οποία αναφέρονται οι συνθήκες και οι όροι που περιγράφονται στην παράγραφο 1 και δικαιολογούν τη χρήση διαγωνισμού με απευθείας ανάθεση.

ΑΡΘΡΟ 131

Ηλεκτρονικές δημοπρασίες

1. Οι αναθέτοντες φορείς δύνανται να χρησιμοποιούν ηλεκτρονικές δημοπρασίες.

2. Στο πλαίσιο ανοικτών διαδικασιών, διαδικασιών με απευθείας ανάθεση ή διαδικασιών με διαπραγμάτευση, ο αναθέτων φορέας δύναται να αποφασίσει ότι η ανάθεση της σύμβασης θα γίνει κατόπιν ηλεκτρονικής δημοπρασίας, εφόσον μπορεί να καθοριστεί με ακρίβεια η συγγραφή υποχρεώσεων.

Η ηλεκτρονική δημοπρασία βασίζεται:

- α) μόνο στις τιμές, εφόσον η σύμβαση ανατίθεται στην κατώτερη τιμή, ή
- β) στις τιμές και/ή στις νέες αξίες των στοιχείων των προσφορών που επισημαίνονται στη συγγραφή υποχρεώσεων, εφόσον η σύμβαση ανατίθεται στην πλέον συμφέρουσα προσφορά.

3. Ο αναθέτων φορέας που αποφασίζει να διενεργήσει ηλεκτρονική δημοπρασία αναφέρει το στοιχείο αυτό στην προκήρυξη προβλεπόμενης σύμβασης.

Η συγγραφή υποχρεώσεων περιλαμβάνει, μεταξύ άλλων, τα ακόλουθα στοιχεία:

- α) τα στοιχεία, οι αξίες των οποίων αποτελούν αντικείμενο της ηλεκτρονικής δημοπρασίας, εφόσον τα εν λόγω στοιχεία είναι προσδιορίσιμα ποσοτικώς κατά τρόπο ώστε να εκφράζονται σε αριθμούς ή ποσοστά,
- β) τα ενδεχόμενα όρια των τιμών που μπορούν να προσφερθούν, όπως αυτά προκύπτουν από τις προδιαγραφές του αντικειμένου της σύμβασης,

- γ) τις πληροφορίες που τίθενται στη διάθεση των προσφερόντων κατά τη διάρκεια της ηλεκτρονικής δημοπρασίας και τη χρονική στιγμή που, ενδεχομένως, τίθενται στη διάθεσή τους,
- δ) τις κατάλληλες πληροφορίες σχετικά με τη διεξαγωγή της ηλεκτρονικής δημοπρασίας,
- ε) τις προϋποθέσεις υπό τις οποίες οι προσφέροντες μπορούν να μειοδοτήσουν, και ιδίως τις κατ' ελάχιστον αποκλίσεις που, εφόσον συντρέχει περίπτωση, απαιτούνται προς τον σκοπό αυτό,
- στ) τις κατάλληλες πληροφορίες για το χρησιμοποιούμενο ηλεκτρονικό σύστημα και για τον τρόπο και τις τεχνικές προδιαγραφές της σύνδεσης.

4. Προτού προβεί σε ηλεκτρονική δημοπρασία, ο αναθέτων φορέας διενεργεί μια πρώτη πλήρη αξιολόγηση των προσφορών σύμφωνα με το επιλεγμένο κριτήριο/τα επιλεγμένα κριτήρια ανάθεσης και με τη στάθμισή τους, όπως έχει καθοριστεί. Όλοι οι προσφέροντες που έχουν υποβάλει παραδεκτές προσφορές καλούνται ταυτόχρονα, με τη χρήση ηλεκτρονικών μέσων, να υποβάλουν νέες τιμές και/ή νέες αξίες. Η πρόσκληση περιέχει όλες τις κατάλληλες πληροφορίες για τη σύνδεσή τους σε ατομική βάση με το χρησιμοποιούμενο ηλεκτρονικό σύστημα και προσδιορίζει την ημερομηνία και την ώρα έναρξης της ηλεκτρονικής δημοπρασίας. Η ηλεκτρονική δημοπρασία μπορεί να διεξάγεται σε διαδοχικές φάσεις. Η ηλεκτρονική δημοπρασία δεν είναι δυνατόν να αρχίζει προτού παρέλθουν δύο εργάσιμες ημέρες από την ημερομηνία αποστολής των προσκλήσεων.

5. Όταν γίνεται η ανάθεση στην πλέον συμφέρουσα προσφορά, η πρόσκληση συνοδεύεται από το αποτέλεσμα της πλήρους αξιολόγησης της προσφοράς του οικείου προσφέροντος. Στην πρόσκληση αναφέρεται και ο μαθηματικός τύπος που θα χρησιμοποιηθεί κατά την ηλεκτρονική δημοπρασία για την αυτόματη ανακατάταξη των προσφορών σε συνάρτηση με τις νέες τιμές και/ή τις νέες αξίες που θα υποβληθούν. Ο μαθηματικός αυτός τύπος περιλαμβάνει τους συντελεστές στάθμισης όλων των κριτηρίων που έχουν καθοριστεί για τον προσδιορισμό της πλέον συμφέρουσας προσφοράς, σύμφωνα με την προκήρυξη του διαγωνισμού ή τη συγγραφή υποχρεώσεων. Προς τον σκοπό αυτό, οι ενδεχόμενες κλίμακες πρέπει να ανάγονται εκ των προτέρων σε μια συγκεκριμένη τιμή.

6. Κατά τη διάρκεια κάθε φάσης της ηλεκτρονικής δημοπρασίας, οι αναθέτοντες φορείς γνωστοποιούν αμέσως σε όλους τους προσφέροντες τουλάχιστον τα πληροφοριακά στοιχεία που τους επιτρέπουν να γνωρίζουν ανά πάσα στιγμή την κατάταξή τους. Ακόμη, μπορούν να τους γνωστοποιούν και άλλα πληροφοριακά στοιχεία σχετικά με άλλες προσφερόμενες τιμές ή αξίες, υπό τον όρο ότι αυτό προβλέπεται στη συγγραφή υποχρεώσεων. Μπορούν επίσης, ανά πάσα στιγμή, να ανακοινώνουν τον αριθμό των συμμετεχόντων σε δεδομένη φάση της δημοπρασίας. Ωστόσο, σε καμία περίπτωση δεν μπορούν να γνωστοποιούν την ταυτότητα των προσφερόντων κατά τη διεξαγωγή των διαφόρων φάσεων της ηλεκτρονικής δημοπρασίας.

7. Οι αναθέτοντες φορείς περατώνουν την ηλεκτρονική δημοπρασία σύμφωνα με έναν ή περισσότερους από τους ακόλουθους τρόπους:

- α) υποδεικνύοντας στην πρόσκληση συμμετοχής στη δημοπρασία την καθορισμένη ημερομηνία και ώρα, όπως ορίζεται εκ των προτέρων ,

β) όταν δεν λαμβάνουν πλέον νέες τιμές ή νέες αξίες που να ανταποκρίνονται στις απαιτήσεις σχετικά με τις κατ' ελάχιστον αποκλίσεις με την επισήμανση από τους αναθέτοντες φορείς στην πρόσκληση συμμετοχής στη δημοπρασία της προθεσμίας που θα τηρήσουν μετά τη λήψη της τελευταίας προσφοράς πριν κλείσουν την ηλεκτρονική δημοπρασία,

γ) όταν έχουν ολοκληρωθεί όλες οι φάσεις της δημοπρασίας, όπως καθορίζονται στην πρόσκληση συμμετοχής στη δημοπρασία.

8. Εάν οι αναθέτοντες φορείς αποφασίσουν να περατώσουν την ηλεκτρονική δημοπρασία σύμφωνα με το στοιχείο γ) της παραγράφου 7, ενδεχομένως σε συνδυασμό με τον τρόπο που προβλέπεται στο στοιχείο β) της εν λόγω παραγράφου, η πρόσκληση συμμετοχής στη δημοπρασία πρέπει να αναφέρει το χρονοδιάγραμμα κάθε φάσης της δημοπρασίας.

9. Αφού περατώσουν την ηλεκτρονική δημοπρασία, οι αναθέτοντες φορείς αναθέτουν τη σύμβαση σύμφωνα με το άρθρο 132, με βάση τα αποτελέσματα της ηλεκτρονικής δημοπρασίας.

10. Οι αναθέτοντες φορείς δεν μπορούν να χρησιμοποιούν την ηλεκτρονική δημοπρασία καταχρηστικά ή κατά τρόπο που να εμποδίζει, να περιορίζει ή να στρεβλώνει τον ανταγωνισμό ή να τροποποιεί το αντικείμενο της σύμβασης, όπως αυτό έχει καθοριστεί στη δημοσίευση της προκήρυξης προβλεπόμενης σύμβασης και προσδιορίζεται στη συγγραφή υποχρεώσεων.

ΑΡΘΡΟ 132

Εξέταση προσφορών και ανάθεση των συμβάσεων

Εξέταση προσφορών

1. Ο αναθέτων φορέας λαμβάνει, αποσφραγίζει και εξετάζει όλες τις προσφορές βάσει διαδικασιών που εγγυώνται τη δίκαιη και αμερόληπτη διαδικασία σύναψης σύμβασης, καθώς και το απόρρητο των προσφορών.
2. Ο αναθέτων φορέας δεν επιβάλλει κυρώσεις σε οποιονδήποτε προμηθευτή του οποίου η προσφορά ελήφθη μετά την παρέλευση της προκαθορισμένης χρονικής περιόδου για την παραλαβή προσφορών, εφόσον η καθυστέρηση οφείλεται αποκλειστικά σε λανθασμένη διαχείριση από την πλευρά του αναθέτοντος φορέα.
3. Όταν ο αναθέτων φορέας παρέχει σε προμηθευτή τη δυνατότητα να διορθώσει ακούσια τυπικά σφάλματα μεταξύ του διαστήματος από την αποσφράγιση των προσφορών έως την ανάθεση της σύμβασης, ο αναθέτων φορέας παρέχει την ίδια δυνατότητα σε όλους τους συμμετέχοντες προμηθευτές.

Ανάθεση συμβάσεων

4. Προκειμένου να εξεταστεί ενόψει ενδεχόμενης ανάθεσης, η προσφορά υποβάλλεται εγγράφως και, κατά τον χρόνο της αποσφράγισης, συνάδει με τις ουσιώδεις απαιτήσεις που καθορίζονται στις προκηρύξεις και στα τεύχη δημοπράτησης και υποβάλλεται από προμηθευτή ο οποίος πληροί τους όρους συμμετοχής.
5. Εκτός εάν αποφασίσει ότι η ανάθεση της σύμβασης αντιβαίνει στο δημόσιο συμφέρον, ο αναθέτων φορέας αναθέτει τη σύμβαση στον προμηθευτή για τον οποίο έχει διαπιστωθεί ότι είναι ικανός να εκπληρώσει τους όρους της σύμβασης και ο οποίος, αποκλειστικά βάσει των κριτηρίων αξιολόγησης που καθορίζονται στις προκηρύξεις και στα τεύχη δημοπράτησης:
 - α) έχει υποβάλει την πλέον συμφέρουσα προσφορά ή
 - β) σε περίπτωση που η τιμή αποτελεί το μοναδικό κριτήριο, έχει προσφέρει τη χαμηλότερη τιμή.
6. Σε περίπτωση που ο αναθέτων φορέας λάβει προσφορά σε τιμή ασυνήθιστα χαμηλότερη από τις τιμές των άλλων προσφορών που έχουν υποβληθεί, δύναται να εξακριβώσει αν ο προμηθευτής πληροί τους όρους συμμετοχής και είναι σε θέση να εκπληρώσει τους όρους της σύμβασης.
7. Ο αναθέτων φορέας δεν κάνει χρήση δικαιωμάτων προαίρεσης, δεν ακυρώνει διαδικασία σύναψης σύμβασης ούτε τροποποιεί συμβάσεις που έχουν ανατεθεί κατά τρόπο που καταστρατηγεί τις υποχρεώσεις οι οποίες απορρέουν από το παρόν κεφάλαιο.

ΑΡΘΡΟ 133

Διαφάνεια των πληροφοριών που αφορούν συμβάσεις

Πληροφορίες που παρέχονται σε προμηθευτές

1. Ο αναθέτων φορέας ενημερώνει πάραυτα τους συμμετέχοντες προμηθευτές για τις αποφάσεις του όσον αφορά την ανάθεση των συμβάσεων και, κατόπιν αιτήματος προμηθευτή, το πράττει εγγράφως. Με την επιφύλαξη των παραγράφων 2 και 3 του άρθρου 134, ο αναθέτων φορέας γνωστοποιεί, κατόπιν αιτήματος, στους μη επιλεγέντες προμηθευτές τους λόγους για τους οποίους ο φορέας δεν επέλεξε την προσφορά τους, καθώς και τα σχετικά πλεονεκτήματα της επιλεγείσας προσφοράς.

Δημοσίευση των πληροφοριών σχετικά με την ανάθεση

2. Το αργότερο εντός 72 ημερών από την ανάθεση κάθε σύμβασης που καλύπτεται από το παρόν κεφάλαιο, ο αναθέτων φορέας δημοσιεύει ανακοίνωση στο κατάλληλο έντυπο ή ηλεκτρονικό μέσο που αναφέρεται στο μέρος 2 του παραρτήματος IV. Όταν ο φορέας δημοσιεύει την ανακοίνωση αποκλειστικά σε ηλεκτρονικό μέσο, οι πληροφορίες παραμένουν άμεσα διαθέσιμες για εύλογο χρονικό διάστημα. Η ανακοίνωση περιλαμβάνει τουλάχιστον τις ακόλουθες πληροφορίες:

α) περιγραφή των εμπορευμάτων ή των υπηρεσιών που αποτελούν αντικείμενο της σύμβασης,

- β) την ονομασία και τη διεύθυνση του αναθέτοντος φορέα,
- γ) την επωνυμία και τη διεύθυνση του επιλεγέντος προμηθευτή,
- δ) την αξία της επιλεγείσας προσφοράς ή την υψηλότερη και τη χαμηλότερη προσφορά που ελήφθησαν υπόψη για την ανάθεση της σύμβασης,
- ε) την ημερομηνία της ανάθεσης και
- στ) το είδος της μεθόδου σύναψης σύμβασης που χρησιμοποιήθηκε και, στις περιπτώσεις στις οποίες διενεργήθηκε διαγωνισμός με απευθείας ανάθεση, σύμφωνα με το άρθρο 130, περιγραφή των περιστάσεων που δικαιολογούν τη χρήση αυτού του είδους διαγωνισμού.

Τήρηση τευχών δημοπράτησης, εκθέσεων και ηλεκτρονικής ιχνηλασιμότητας

3. Οι αναθέτοντες φορείς τηρούν, για περίοδο τουλάχιστον τριών ετών από την ημερομηνία ανάθεσης σύμβασης:

- α) τα τεύχη δημοπράτησης και τις εκθέσεις των διαδικασιών του διαγωνισμού και των αναθέσεων συμβάσεων που αφορούν καλυπτόμενη σύμβαση, συμπεριλαμβανομένων των εκθέσεων που απαιτούνται βάσει του άρθρου 130, και
- β) στοιχεία που διασφαλίζουν την κατάλληλη ιχνηλασιμότητα της σύναψης καλυπτόμενης σύμβασης με ηλεκτρονικά μέσα.

ΑΡΘΡΟ 134

Κοινοποίηση πληροφοριών

Παροχή πληροφοριών στα μέρη

1. Κάθε μέρος παρέχει πάραυτα, κατόπιν αιτήματος του άλλου μέρους, τις πληροφορίες που είναι αναγκαίες προκειμένου να διαπιστωθεί αν η σύμβαση συνήφθη αδιάβλητα, αμερόληπτα και σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος κεφαλαίου, συμπεριλαμβανομένων των πληροφοριών για τα χαρακτηριστικά και τα σχετικά πλεονεκτήματα της επιλεγείσας προσφοράς. Στις περιπτώσεις που η κοινοποίηση των εν λόγω πληροφοριών ενδέχεται να θίξει τον ανταγωνισμό σε μεταγενέστερους διαγωνισμούς, το μέρος που λαμβάνει τις πληροφορίες δεν τις κοινοποιεί σε άλλους προμηθευτές παρά μόνον κατόπιν διαβούλευσης με το μέρος που τις παρέσχε και σε συμφωνία με αυτό.

Απαγόρευση κοινοποίησης πληροφοριών

2. Κατά παρέκκλιση τυχόν άλλης διάταξης του παρόντος κεφαλαίου, τα μέρη, συμπεριλαμβανομένων των αναθετόντων φορέων τους, δεν κοινοποιούν σε κανέναν προμηθευτή πληροφορίες που θα μπορούσαν να βλάψουν τον θεμιτό ανταγωνισμό μεταξύ των προμηθευτών.

3. Καμία διάταξη του παρόντος κεφαλαίου δεν θεωρείται ότι επιβάλλει στα μέρη, συμπεριλαμβανομένων των αναθετόντων φορέων, των αρχών και των οργάνων προσφυγής τους, την υποχρέωση να κοινοποιούν εμπιστευτικές πληροφορίες, η κοινοποίηση των οποίων ενδέχεται:

- α) να παρεμποδίσει την επιβολή του νόμου,
- β) να θίξει τον θεμιτό ανταγωνισμό μεταξύ των προμηθευτών,
- γ) να θίξει τα έννομα εμπορικά συμφέροντα συγκεκριμένων προσώπων, συμπεριλαμβανομένης της προστασίας της διανοητικής ιδιοκτησίας ή
- δ) να είναι, με άλλο τρόπο, αντίθετη στο δημόσιο συμφέρον.

ΑΡΘΡΟ 135

Εγγώριες διαδικασίες προσφυγής

1. Κάθε μέρος προβλέπει έγκαιρη, αποτελεσματική, διαφανή και χωρίς διακρίσεις διοικητική ή δικαστική διαδικασία προσφυγής, η οποία επιτρέπει στους προμηθευτές, στο πλαίσιο καλυπτόμενων συμβάσεων για τις οποίες έχουν ή είχαν συμφέρον οι προμηθευτές, να ασκήσουν προσφυγή:
 - α) για παραβίαση του παρόντος κεφαλαίου ή
 - β) σε περίπτωση που ο προμηθευτής δεν έχει δικαίωμα άσκησης άμεσης προσφυγής για παραβίαση του παρόντος κεφαλαίου δυνάμει του εθνικού δικαίου του θιγόμενου μέρους, για μη τήρηση των μέτρων που έχει θεσπίσει το μέρος για την εφαρμογή του παρόντος κεφαλαίου.
2. Οι δικονομικοί κανόνες που διέπουν όλες τις προσφυγές δυνάμει της παραγράφου 1 δημοσιεύονται εγγράφως και δημοσιοποιούνται.

3. Σε περίπτωση καταγγελίας από προμηθευτή, στο πλαίσιο καλυπτόμενης σύμβασης για την οποία έχει ή είχε συμφέρον ο προμηθευτής, σχετικά με παραβίαση ή παράλειψη σύμφωνα με την παράγραφο 1, το μέρος του αναθέτοντος φορέα που συνάπτει τη σύμβαση παροτρύνει τον φορέα και τον προμηθευτή να επιδιώξουν την επίλυση του ζητήματος μέσω διαβουλεύσεων. Ο φορέας προβαίνει σε αμερόληπτη και έγκαιρη εξέταση όλων των καταγγελιών αυτού του είδους κατά τρόπο ώστε να μην θίγεται η συμμετοχή του προμηθευτή σε τρέχουσα ή μελλοντική διαδικασία σύναψης σύμβασης ούτε το δικαίωμά του να ζητεί τη λήψη διορθωτικών μέτρων στο πλαίσιο της διοικητικής ή της δικαστικής διαδικασίας προσφυγής.
4. Σε κάθε προμηθευτή παρέχεται επαρκής προθεσμία για την κατάρτιση και την υποβολή προσφυγής, η οποία σε καμία περίπτωση δεν είναι μικρότερη από δέκα ημέρες από την ημερομηνία κατά την οποία του γνωστοποιήθηκε, ή έπρεπε ευλόγως να του έχει γνωστοποιηθεί, το έρεισμα της προσφυγής.
5. Κάθε μέρος συστήνει ή ορίζει τουλάχιστον μία αμερόληπτη διοικητική ή δικαστική αρχή, ανεξάρτητη από τους αναθέτοντες φορείς του, επιφορτισμένη με την παραλαβή και εξέταση προσφυγών που υποβάλλουν προμηθευτές στο πλαίσιο καλυπτόμενης σύμβασης.
6. Σε περίπτωση που η προσφυγή εξετάζεται αρχικά από όργανο άλλο από την αρχή που αναφέρεται στην παράγραφο 5, το οικείο μέρος μεριμνά ώστε ο προμηθευτής να μπορεί να ασκήσει προσφυγή κατά της αρχικής απόφασης ενώπιον αμερόληπτης διοικητικής ή δικαστικής αρχής, ανεξάρτητης από τον αναθέτοντα φορέα η σύμβαση του οποίου αποτελεί το αντικείμενο της προσφυγής.

7. Κάθε μέρος διασφαλίζει ότι οι αποφάσεις οργάνου προσφυγής που δεν είναι δικαστήριο υπόκεινται σε δικαστικό έλεγχο ή ότι το εν λόγω όργανο διαθέτει διαδικασίες οι οποίες προβλέπουν ότι:

- α) ο αναθέτων φορέας απαντά εγγράφως στην προσφυγή και κοινοποιεί όλα τα σχετικά έγγραφα στο όργανο προσφυγής,
- β) οι συμμετέχοντες στη διαδικασία (εφεξής «συμμετέχοντες») έχουν το δικαίωμα ακρόασης πριν αποφανθεί το όργανο προσφυγής,
- γ) οι συμμετέχοντες έχουν το δικαίωμα να εκπροσωπούνται και να συνοδεύονται,
- δ) οι συμμετέχοντες έχουν πρόσβαση σε όλες τις διαδικασίες,
- ε) οι συμμετέχοντες έχουν το δικαίωμα να ζητήσουν τη διεξαγωγή δημόσιας διαδικασίας και την παρουσία μαρτύρων και
- στ) οι αποφάσεις ή συστάσεις του οργάνου προσφυγής παρέχονται εγκαίρως και εγγράφως, και αιτιολογούνται.

8. Κάθε μέρος θεσπίζει ή τηρεί διαδικασίες οι οποίες προβλέπουν:
- α) άμεσα προσωρινά μέτρα με τα οποία εξασφαλίζεται η δυνατότητα του προμηθευτή να συμμετάσχει στη διαδικασία σύναψης σύμβασης και
 - β) σε περίπτωση που το όργανο προσφυγής αποφανθεί ότι υπήρξε παραβίαση ή παράλειψη κατά την έννοια της παραγράφου 1, διορθωτικά μέτρα ή αποζημίωση για τις απώλειες ή τις ζημιές που έχουν προκληθεί, η οποία μπορεί να περιορίζεται είτε στο κόστος κατάρτισης της προσφοράς είτε στο κόστος της προσφυγής ή και στα δύο.
9. Τα άμεσα προσωρινά μέτρα που αναφέρονται στο στοιχείο α) της παραγράφου 8 ενδέχεται να οδηγήσουν σε αναστολή της διαδικασίας σύναψης της σύμβασης. Στις διαδικασίες που αναφέρονται στην παράγραφο 8 δύναται να προβλέπεται ότι, όταν πρέπει να αποφασιστεί η σκοπιμότητα εφαρμογής των εν λόγω μέτρων, είναι δυνατόν να λαμβάνονται υπόψη επιτακτικές αρνητικές συνέπειες για τα οικεία συμφέροντα, συμπεριλαμβανομένου του δημόσιου συμφέροντος. Η μη λήψη μέτρων πρέπει να αιτιολογείται εγγράφως.

ΑΡΘΡΟ 136

Τροποποιήσεις και διορθώσεις της κάλυψης

1. Κάθε μέρος δύναται να προτείνει τροποποίηση ή διόρθωση των στοιχείων που περιλαμβάνονται στο παράρτημα ΙΙΙ και αφορούν το εν λόγω μέρος.

Τροποποιήσεις

2. Σε περίπτωση που ένα εκ των μερών προτείνει τροποποίηση, το εν λόγω μέρος:
 - α) προβαίνει εγγράφως σε σχετική κοινοποίηση προς το άλλο μέρος και
 - β) περιλαμβάνει στην κοινοποίηση πρόταση προς το άλλο μέρος σχετικά με κατάλληλες αντισταθμιστικές προσαρμογές για τη διατήρηση πεδίου κάλυψης συγκρίσιμου με εκείνο που υπήρχε πριν από την τροποποίηση.

3. Κατά παρέκκλιση του στοιχείου β) της παραγράφου 2, το ενδιαφερόμενο μέρος δεν υποχρεούται να προβλέψει αντισταθμιστικές προσαρμογές εάν:

- α) η εν λόγω τροποποίηση είναι ήσσονος σημασίας ως προς τις επιπτώσεις της ή
- β) η τροποποίηση καλύπτει φορέα επί του οποίου το μέρος ουσιαστικά δεν ασκεί πλέον έλεγχο ή επιρροή.

4. Το άλλο μέρος θεωρείται ότι αποδέχεται την τροποποίηση, μεταξύ άλλων για τους σκοπούς του κεφαλαίου 14 («Επίλυση διαφορών») του παρόντος τίτλου, εκτός εάν προβάλλει εγγράφως ένσταση, εντός 45 ημερών από την ημερομηνία παραλαβής της κοινοποίησης που αναφέρεται στο στοιχείο α) της παραγράφου 2, σύμφωνα με την οποία:

- α) η προσαρμογή που προτείνεται δυνάμει του στοιχείου β) της παραγράφου 2 δεν είναι ικανή να διατηρήσει σε συγκρίσιμο επίπεδο το αμοιβαίως αποδεκτό πεδίο κάλυψης,
- β) η τροποποίηση δεν είναι ήσσονος σημασίας ως προς τις επιπτώσεις της δυνάμει του στοιχείου α) της παραγράφου 3 ή
- γ) η τροποποίηση δεν καλύπτει φορέα επί του οποίου το μέρος ουσιαστικά δεν ασκεί πλέον έλεγχο ή επιρροή δυνάμει του στοιχείου β) της παραγράφου 3.

Διορθώσεις

5. Οι κατωτέρω αλλαγές στα μέρη 1 έως 3 του παραρτήματος ΙΙΙ λογίζονται ως διόρθωση, υπό την προϋπόθεση ότι δεν θίγουν το αμοιβαίως αποδεκτό πεδίο κάλυψης που προβλέπεται στο παρόν κεφάλαιο:

- α) αλλαγή της ονομασίας φορέα,
 - β) συγχώνευση δύο ή περισσότερων φορέων που περιλαμβάνονται στο ίδιο μέρος του παραρτήματος ΙΙΙ και
 - γ) ο διαχωρισμός φορέα σε δύο ή περισσότερους φορείς, υπό την προϋπόθεση ότι όλοι οι νέοι φορείς προστίθενται στο ίδιο μέρος του παραρτήματος ΙΙΙ στο οποίο περιλαμβάνεται ο αρχικός φορέας.
6. Το μέρος το οποίο προτείνει διόρθωση προβαίνει σε σχετική κοινοποίηση προς το άλλο μέρος ανά διετία, από την ημερομηνία έναρξης ισχύος του παρόντος τίτλου¹.

¹ Θεωρείται ότι η Ευρωπαϊκή Ένωση εκπληρώνει την εν λόγω υποχρέωση εφόσον κοινοποιεί τυχόν διορθώσεις στη Δημοκρατία του Καζαχστάν παράλληλα με τον κύκλο κοινοποιήσεων στο πλαίσιο της συμφωνίας του ΠΟΕ περί δημοσίων συμβάσεων προμηθειών.

7. Κάθε μέρος μπορεί να κοινοποιήσει στο άλλο μέρος ένσταση κατά προτεινόμενης διόρθωσης εντός 45 ημερών από την ημερομηνία παραλαβής της κοινοποίησης που αναφέρεται στην παράγραφο 6. Σε περίπτωση που ένα εκ των μερών υποβάλει ένσταση, παραθέτει τους λόγους για τους οποίους εκτιμά ότι η προτεινόμενη διόρθωση δεν συνιστά τροποποίηση κατά την έννοια της παραγράφου 5 και περιγράφει τις επιπτώσεις της προτεινόμενης διόρθωσης στο αμοιβαίως αποδεκτό πεδίο κάλυψης που προβλέπεται στην παρούσα συμφωνία. Εάν δεν υποβληθεί ένσταση εντός 45 ημερών από την ημερομηνία παραλαβής της κοινοποίησης, θεωρείται ότι το μέρος συμφωνεί με την προτεινόμενη διόρθωση.

Επιτροπή Συνεργασίας

8. Εάν δεν υποβληθεί ένσταση κατά προτεινόμενης τροποποίησης ή διόρθωσης εντός της προθεσμίας που ορίζεται στις παραγράφους 4 και 7, η Επιτροπή Συνεργασίας τροποποιεί το παράρτημα ΙΙΙ κατά τρόπο ώστε να αντικατοπτρίζει την εν λόγω τροποποίηση ή διόρθωση. Η τροποποίηση ή διόρθωση τίθεται σε ισχύ από την επομένη της ημερομηνίας λήξης της περιόδου που αναφέρεται στις παραγράφους 4 και 7.

9. Εάν υποβληθεί ένσταση κατά προτεινόμενης τροποποίησης ή διόρθωσης, η Επιτροπή Συνεργασίας θέτει το θέμα προς συζήτηση. Η Επιτροπή Συνεργασίας δύναται να αποφασίσει να εγκρίνει τροποποίηση ή διόρθωση και να τροποποιήσει αναλόγως το παράρτημα ΙΙΙ.

ΑΡΘΡΟ 137

Μεταβατική περίοδος

Το παρόν κεφάλαιο αρχίζει να εφαρμόζεται πέντε έτη μετά την ημερομηνία έναρξης ισχύος του παρόντος τίτλου. Για τα εμπορεύματα που περιλαμβάνονται στο μέρος 4 του παραρτήματος ΙΙΙ και για τις υπηρεσίες που καλύπτονται από το μέρος 6 του παραρτήματος ΙΙΙ, το παρόν κεφάλαιο εφαρμόζεται οκτώ έτη μετά την ημερομηνία έναρξης ισχύος του παρόντος τίτλου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 9

ΠΡΩΤΕΣ ΥΛΕΣ ΚΑΙ ΕΝΕΡΓΕΙΑ

ΑΡΘΡΟ 138

Ορισμοί

Για τους σκοπούς του παρόντος κεφαλαίου ισχύουν οι ακόλουθοι ορισμοί:

- α) «πρώτες ύλες»: οι ουσίες που χρησιμοποιούνται στην παραγωγή βιομηχανικών προϊόντων, εξαιρουμένων των ενεργειακών προϊόντων, των μεταποιημένων αλιευτικών ή γεωργικών προϊόντων, αλλά συμπεριλαμβανομένων του φυσικού ελαστικού (καουτσούκ), των ακατέργαστων δερμάτων, ξυλείας και ξυλοπολτού, μεταξιού, μαλλιού, βαμβακιού και άλλων υλικών από φυτικές ίνες,
- β) «ενεργειακά προϊόντα»: βάσει του εναρμονισμένου συστήματος περιγραφής και κωδικοποίησης του Παγκόσμιου Οργανισμού Τελωνείων και της Συνδυασμένης Ονοματολογίας της Ευρωπαϊκής Ένωσης, το φυσικό αέριο, το υγροποιημένο φυσικό αέριο, το υγροποιημένο αέριο πετρελαίου (υγραέριο) (ΕΣ 27.11), το ηλεκτρικό ρεύμα (κωδικός ΕΣ 27.16), το αργό πετρέλαιο και τα πετρελαιοειδή (κωδικοί HS 27.09-27.10 και 27.13-27.15 αντιστοίχως), καθώς και ο άνθρακας και άλλα στερεά καύσιμα (κωδικός ΕΣ 27.01-27.04),

- γ) «εταιρική σχέση»: η νομική οντότητα η οποία συνιστά εμπορική οργάνωση υπό τη δικαιοδοσία ή τον έλεγχο ενός εκ των μερών, όπως, ενδεικτικά, εταιρεία, οικονομικός συνασπισμός μεγάλων επιχειρήσεων, προσωπική εταιρεία, κοινή επιχείρηση ή ένωση,
- δ) «πάροχος υπηρεσιών»: ο πάροχος υπηρεσιών σύμφωνα με τον ορισμό του άρθρου 40 στοιχείο ιζ),
- ε) «μέτρο»: οποιοδήποτε μέτρο σύμφωνα με τον ορισμό του άρθρου 40 στοιχείο α),
- στ) «μεταφορά»: η μεταφορά και διανομή ενεργειακών προϊόντων μέσω των αγωγών μεταφοράς πετρελαίου και πετρελαιοειδών, καθώς και φυσικού αερίου υψηλής πίεσης, μέσω δικτύων και γραμμών μεταφοράς ηλεκτρικής ενέργειας υψηλής τάσης, σιδηροδρομικών και οδικών δικτύων και άλλων εγκαταστάσεων διακίνησης ενεργειακών προϊόντων,
- ζ) «μη εξουσιοδοτημένη παραλαβή»: η δραστηριότητα που συνίσταται στην παράνομη παραλαβή ενεργειακών προϊόντων από τους αγωγούς μεταφοράς πετρελαίου και πετρελαιοειδών, καθώς και φυσικού αερίου υψηλής πίεσης, από δίκτυα και γραμμές μεταφοράς ηλεκτρικής ενέργειας υψηλής τάσης, σιδηροδρομικά και οδικά δίκτυα και άλλες εγκαταστάσεις διακίνησης ενεργειακών προϊόντων,

- η) «κατάσταση έκτακτης ανάγκης»: κατάσταση η οποία προκαλεί σημαντική διαταραχή ή φυσική διακοπή του εφοδιασμού φυσικού αερίου, πετρελαίου ή ηλεκτρικής ενέργειας μεταξύ της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της Δημοκρατίας του Καζαχστάν, συμπεριλαμβανομένου του εφοδιασμού μέσω τρίτων χωρών διαμετακόμισης, ή κατάσταση εξαιρετικά υψηλής ζήτησης ενεργειακών προϊόντων στο εσωτερικό της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή της Δημοκρατίας του Καζαχστάν για την αντιμετώπιση της οποίας δεν επαρκούν τα μέτρα της αγοράς και πρέπει να ληφθούν συμπληρωματικά μέτρα που δεν βασίζονται στην αγορά,
- θ) «απαίτηση τοπικού περιεχομένου» νοείται:
- i) όσον αφορά τα εμπορεύματα, απαίτηση βάσει της οποίας μια επιχείρηση υποχρεούται να αγοράζει ή να χρησιμοποιεί εμπορεύματα εγχώριας προέλευσης ή από εγχώρια πηγή, και η οποία ορίζεται σε σχέση είτε με συγκεκριμένα προϊόντα ή με τον όγκο ή την αξία των προϊόντων είτε με ποσοστό του όγκου ή της αξίας της τοπικής της παραγωγής,
 - ii) όσον αφορά τις υπηρεσίες, απαίτηση η οποία περιορίζει την επιλογή του παρόχου υπηρεσιών ή της παρεχόμενης υπηρεσίας εις βάρος των υπηρεσιών ή των παρόχων υπηρεσιών του άλλου μέρους,
- ι) «κρατική επιχείρηση»: κάθε επιχείρηση η οποία ασκεί εμπορική δραστηριότητα και στην οποία ένα εκ των μερών κατέχει άμεσα ή έμμεσα, σε κεντρικό ή τοπικό επίπεδο, ποσοστό άνω του 50% του εγγεγραμμένου κεφαλαίου της επιχείρησης ή των ψήφων που συνδέονται με τα μερίδια που εκδίδει η επιχείρηση,
- ια) «νομικό πρόσωπο»: κάθε νομικό πρόσωπο σύμφωνα με τον ορισμό του άρθρου 40 στοιχείο δ),

- ιβ) «νομικό πρόσωπο μέρους»: κάθε νομικό πρόσωπο σύμφωνα με τον ορισμό του άρθρου 40 στοιχείο ε).

ΑΡΘΡΟ 139

Ρύθμιση των τιμών

1. Τα μέρη θέτουν ως στόχο οι τιμές για την προμήθεια πρώτων υλών ή ενεργειακών προϊόντων σε βιομηχανικούς χρήστες, εφόσον υπόκεινται σε κρατική ρύθμιση από ένα μέρος, να διασφαλίζουν την ανάκτηση του κόστους και την αποκόμιση εύλογου κέρδους.
2. Εάν η τιμή για τις πρώτες ύλες ή τα ενεργειακά προϊόντα που πωλούνται στην εγχώρια αγορά είναι διαφορετική από την τιμή εξαγωγής για το ίδιο προϊόν, το εξάγον μέρος παρέχει, κατόπιν αιτήματος του άλλου μέρους, πληροφορίες σχετικά με τις εν λόγω διαφορές, εξαιρουμένου του κόστους μεταφοράς και των φόρων εξαγωγής.

ΑΡΘΡΟ 140

Εμπορικά και εξαγωγικά μονοπώλια

Τα μέρη δεν διατηρούν ούτε δημιουργούν εμπορικό ή εξαγωγικό μονοπώλιο πρώτων υλών ή ενεργειακών προϊόντων, εξαιρουμένης της περίπτωσης στην οποία ένα εκ των μερών ασκεί το οικείο δικαίωμα προτεραιότητας (προτίμησης) για την αγορά ακατέργαστου και ξηρού αερίου και χρυσού.

ΑΡΘΡΟ 141

Πρόσβαση και δικαιώματα όσον αφορά την αναζήτηση,
εξερεύνηση και εξόρυξη υδρογονανθράκων
(αργό πετρέλαιο και φυσικό αέριο)

1. Καμία διάταξη της παρούσας συμφωνίας δεν θίγει την πλήρη κυριαρχία των μερών δυνάμει του διεθνούς δικαίου επί των κοιτασμάτων υδρογονανθράκων που βρίσκονται στο έδαφός τους και στα εσωτερικά, αρχιπελαγικά και χωρικά ύδατά τους, ούτε τα κυριαρχικά δικαιώματά τους για τους σκοπούς της εξερεύνησης και εκμετάλλευσης κοιτασμάτων υδρογονανθράκων που βρίσκονται εντός των αποκλειστικών οικονομικών ζωνών και της υφαλοκρηπίδας τους.

2. Τα μέρη διατηρούν το δικαίωμα να καθορίζουν τις περιοχές εντός του εδάφους του, καθώς και εντός των εσωτερικών, αρχιπελαγικών και χωρικών υδάτων τους, των αποκλειστικών οικονομικών ζωνών και της υφαλοκρηπίδας τους που θα διατεθούν για την άσκηση των δραστηριοτήτων αναζήτησης, εξερεύνησης και παραγωγής υδρογονανθράκων.
3. Για κάθε κυρίαρχη απόφαση μέρους, όπως περιγράφεται στην παράγραφο 2, κάθε μέρος διασφαλίζει ότι οι επιχειρήσεις του άλλου μέρους δεν υφίστανται διακριτική μεταχείριση όσον αφορά την πρόσβαση και την άσκηση των δικαιωμάτων αναζήτησης, εξερεύνησης και παραγωγής υδρογονανθράκων, υπό την προϋπόθεση ότι η ενδιαφερόμενη επιχείρηση είναι εγκατεστημένη με τη μορφή νομικού προσώπου στο έδαφος του μέρους υποδοχής που χορηγεί την πρόσβαση.
4. Κάθε μέρος μπορεί να ζητήσει από επιχείρηση, στην οποία έχει χορηγηθεί έγκριση για την άσκηση των δραστηριοτήτων αναζήτησης, εξερεύνησης και παραγωγής υδρογονανθράκων, να καταβάλλει χρηματοδοτική συνεισφορά ή συνεισφορά σε υδρογονάνθρακες.
5. Τα μέρη λαμβάνουν τα αναγκαία μέτρα προκειμένου να διασφαλιστεί ότι οι άδειες ή άλλες εγκρίσεις, μέσω των οποίων εκχωρείται σε μια επιχείρηση το δικαίωμα αναζήτησης, εξερεύνησης ή παραγωγής υδρογονανθράκων, χορηγούνται κατόπιν δημοσίευσης μέσω προκήρυξης διαδικασίας ή πρόσκλησης προς δυνητικά ενδιαφερόμενους αιτούντες των μερών να υποβάλουν αιτήσεις. Στην εν λόγω προκήρυξη προσδιορίζονται ο τύπος αδειας ή άλλης έγκρισης, η σχετική γεωγραφική περιοχή και η προτεινόμενη ημερομηνία ή προθεσμία για τη χορήγηση άδειας ή άλλων μορφών έγκρισης.

6. Οι διατάξεις των παραγράφων 3 έως 5 εφαρμόζονται με την επιφύλαξη του δικαιώματος κρατικής επιχείρησης να αποκτά πρόσβαση και δικαιώματα όσον αφορά την αναζήτηση, εξερεύνηση και παραγωγή υδρογονανθράκων μέσω άμεσων διαπραγματεύσεων με το οικείο μέρος. Σε περίπτωση που κρατική επιχείρηση αποφασίσει να μεταβιβάσει εξ ολοκλήρου ή εν μέρει το δικαίωμά της όσον αφορά τη αναζήτηση, εξερεύνηση και παραγωγή υδρογονανθράκων, εφαρμόζονται οι υποχρεώσεις που καθορίζονται στις παραγράφους 3 και 5.
7. Όσον αφορά τους όρους αδειοδότησης και τη διαδικασία έγκρισης της αδειοδότησης, εφαρμόζεται το άρθρο 53.

ΑΡΘΡΟ 142

Προϋποθέσεις για τις επενδύσεις σε πρώτες ύλες και ενεργειακά προϊόντα

Προκειμένου να προωθήσουν τις επενδύσεις σε δραστηριότητες αναζήτησης, εξερεύνησης, εξόρυξης και εκμετάλλευσης πρώτων υλών και ενεργειακών προϊόντων, τα μέρη:

- α) δεν διατηρούν σε ισχύ ούτε θεσπίζουν μέτρα τα οποία προβλέπουν απαιτήσεις τοπικού περιεχομένου που αφορούν προϊόντα, παρόχους υπηρεσιών, επενδυτές ή επενδύσεις του άλλου μέρους, εκτός εάν προβλέπεται διαφορετικά στο πρωτόκολλο για την προσχώρηση της Δημοκρατίας του Καζαχστάν στον ΠΟΕ και στους πίνακες ειδικών υποχρεώσεων GATS της Ευρωπαϊκής Ένωσης και των κρατών μελών της,

- β) δεν διατηρούν σε ισχύ ούτε θεσπίζουν μέτρα βάσει των οποίων επιχείρηση του άλλου μέρους υποχρεούται να μεταβιβάσει ή να ασκεί από κοινού δικαιώματα διανοητικής ιδιοκτησίας προκειμένου να προβεί σε πώληση προϊόντων ή υπηρεσιών ή στην υλοποίηση επενδύσεων στο έδαφος του εν λόγω μέρους. Δεν απαγορεύεται στα μέρη να διαπραγματεύονται συμβάσεις με επενδυτές που επιζητούν δικαιώματα αναζήτησης, εξερεύνησης, εξόρυξης και εκμετάλλευσης πρώτων υλών και ενεργειακών προϊόντων προς μεταβίβαση σε εθελοντική βάση, υπό την προϋπόθεση ότι οι συμβάσεις συνάπτονται με όρους αγοράς και σε τιμή της αγοράς.

ΑΡΘΡΟ 143

Διαμετακόμιση

1. Τα μέρη λαμβάνουν όλα τα απαραίτητα μέτρα ώστε να διευκολύνουν τη διαμετακόμιση ενεργειακών προϊόντων, τηρουμένης της αρχής της ελευθερίας διαμετακόμισης, και σύμφωνα με το άρθρο 7 παράγραφοι 1 και 3 της Συνθήκης για τον Χάρτη Ενέργειας.
2. Κάθε μέρος απαγορεύει τη μη εξουσιοδοτημένη παραλαβή πρώτων υλών και ενεργειακών προϊόντων που διαμετακομίζονται ή μεταφέρονται μέσω του εδάφους του από οντότητα η οποία υπόκειται στον έλεγχο ή τη δικαιοδοσία του και λαμβάνει όλα τα ενδεδειγμένα μέτρα για την αντιμετώπιση της εν λόγω μη εξουσιοδοτημένης παραλαβής.

ΑΡΘΡΟ 144

Διακοπή

1. Τα μέρη λαμβάνουν όλα τα δυνατά μέτρα για να διασφαλίζουν ότι οι φορείς εκμετάλλευσης κύριων γραμμών διαμετακόμισης ενέργειας ή αγωγών και δικτύων μεταφοράς:
 - α) ελαχιστοποιούν τον κίνδυνο τυχαίας διακοπής, μείωσης ή παύσης της διαμετακόμισης και/ή της μεταφοράς,
 - β) αποκαθιστούν αμέσως την κανονική λειτουργία της διαμετακόμισης ή μεταφοράς, σε περίπτωση τυχαίας διακοπής, μείωσης ή παύσης.

2. Σε περίπτωση διαφωνίας σχετικά με οποιοδήποτε ζήτημα αφορά τα μέρη ή μία ή περισσότερες οντότητες που υπόκεινται στον έλεγχο ή τη δικαιοδοσία ενός εκ των μερών, το μέρος μέσω του εδάφους του οποίου πραγματοποιείται η διαμετακόμιση, η μεταφορά, η παραλαβή και η αποθήκευση ενεργειακών προϊόντων ως τμήμα της διαδρομής μεταφοράς/διαμετακόμισης δεν διακόπτει ούτε μειώνει την εν λόγω διαμετακόμιση ούτε επιτρέπει σε οποιαδήποτε οντότητα που υπόκειται στον έλεγχο ή τη δικαιοδοσία του, να διακόψει ή να μειώσει την εν λόγω διαμετακόμιση, μεταφορά, παραλαβή και αποθήκευση ως τμήμα της διαδρομής μεταφοράς/διαμετακόμισης ενεργειακών προϊόντων πριν από την ολοκλήρωση της διαδικασίας επίλυσης διαφορών στο πλαίσιο της σχετικής σύμβασης ή της διαδικασίας επίλυσης διαφορών που καθορίζεται στο κεφάλαιο 14 (Διαδικασία επίλυσης διαφορών) του παρόντος τίτλου σχετικά με τις καταστάσεις έκτακτης ανάγκης, όπως ορίζονται στο άρθρο 138 παράγραφος 8, εκτός εάν ορίζεται ρητώς διαφορετικά σε σύμβαση ή άλλη συμφωνία που διέπει την εν λόγω διαμετακόμιση, μεταφορά, παραλαβή και αποθήκευση ως τμήμα της διαδρομής μεταφοράς/διαμετακόμισης.

3. Ένα μέρος δεν θεωρείται υπεύθυνο για τη διακοπή ή τη μείωση της διαμετακόμισης σύμφωνα με το παρόν άρθρο σε περιπτώσεις ανωτέρας βίας ή εφόσον το εν λόγω μέρος δεν είναι σε θέση να προβεί σε προμήθεια ή διαμετακόμιση ενεργειακών αγαθών συνεπεία ενεργειών που αποδίδονται σε τρίτη χώρα ή σε οντότητα που τελεί υπό τον έλεγχο ή τη δικαιοδοσία τρίτης χώρας.

ΑΡΘΡΟ 145

Πρόσβαση σε δίκτυα και γραμμές μεταφοράς ηλεκτρικής ενέργειας υψηλής τάσης

1. Κάθε μέρος παρέχει στις επιχειρήσεις του άλλου μέρους οι οποίες είναι εγκατεστημένες ως νομικά πρόσωπα στο έδαφος του μέρους που χορηγεί την πρόσβαση, πρόσβαση χωρίς διακρίσεις στα δίκτυα και τις γραμμές μεταφοράς ηλεκτρικής ενέργειας υψηλής τάσης που ανήκουν εξ ολοκλήρου ή εν μέρει στην κυριότητα του μέρους που χορηγεί την πρόσβαση ή που ρυθμίζονται από αυτό εντός των ορίων της διαθέσιμης ικανότητας των εν λόγω δικτύων και γραμμών. Η πρόσβαση αυτή χορηγείται κατά τρόπο δίκαιο και ισότιμο.
2. Κατά την εφαρμογή μέτρων που αφορούν τα εν λόγω δίκτυα και τις γραμμές μεταφοράς, το μέρος μεριμνά ώστε να τηρούνται οι ακόλουθες αρχές:
 - α) όλα τα νομοθετικά και κανονιστικά μέτρα σχετικά με τα τιμολόγια πρόσβασης και μεταφοράς διέπονται από απόλυτη διαφάνεια,
 - β) τα μέτρα δεν εισάγουν διακρίσεις όσον αφορά τόσο την προέλευση της ηλεκτροπαραγωγής στο έδαφός του όσο και τον προορισμό της ηλεκτρικής ενέργειας και
 - γ) εφαρμόζονται τιμολόγια μεταφοράς χωρίς διακρίσεις όσον αφορά τις επιχειρήσεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της Δημοκρατίας του Καζαχστάν.

ΑΡΘΡΟ 146

Ρυθμιστικές αρχές για την ηλεκτρική ενέργεια και το φυσικό αέριο

1. Τα μέρη διασφαλίζουν ότι ορίζονται και εξουσιοδοτούνται από το κράτος ρυθμιστικές αρχές για τη ρύθμιση των αγορών ηλεκτρικής ενέργειας και φυσικού αερίου στα αντίστοιχα εδάφη τους. Οι εν λόγω ρυθμιστικές αρχές είναι νομικά διακριτές και λειτουργικά ανεξάρτητες από κάθε άλλη δημόσια αρχή ή άλλον συμμετέχοντα στην αγορά.
2. Οι αποφάσεις της ρυθμιστικής αρχής και οι διαδικασίες που εφαρμόζονται από αυτή είναι αμερόληπτες και ισχύουν έναντι όλων των συμμετεχόντων στην αγορά.
3. Συμμετέχων στην αγορά ο οποίος θίγεται από τυχόν απόφαση ρυθμιστικής αρχής έχει δικαίωμα προσφυγής κατά της εν λόγω απόφασης ενώπιον οργάνου προσφυγής. Εάν το όργανο προσφυγής δεν είναι ανεξάρτητο από τα εμπλεκόμενα μέρη ή δεν είναι δικαιοδοτικού χαρακτήρα, οι αποφάσεις του οργάνου προσφυγής υπόκεινται σε επανεξέταση από αμερόληπτη και ανεξάρτητη δικαστική αρχή. Στις αποφάσεις του οργάνου προσφυγής και της δικαστικής αρχής παρατίθεται γραπτώς η σχετική αιτιολόγηση. Τα μέρη μεριμνούν ώστε η τελική απόφαση του οργάνου προσφυγής ή της δικαστικής αρχής, ανάλογα με το ποια απόφαση θα εκδοθεί τελευταία, να εκτελείται με αποτελεσματικό τρόπο.

ΑΡΘΡΟ 147

Τομέας ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές

1. Το παρόν άρθρο εφαρμόζεται σε μέτρα τα οποία ενδέχεται να επηρεάσουν το εμπόριο και τις επενδύσεις μεταξύ των μερών ως προς την παραγωγή ενέργειας από ανανεώσιμες μη ορυκτές πηγές, συμπεριλαμβανομένων της αιολικής, της ηλιακής και της υδροηλεκτρικής ενέργειας, αλλά όχι και ως προς τα προϊόντα από τα οποία παράγεται η ενέργεια αυτή.
2. Τα μέρη:
 - α) δεν διατηρούν σε ισχύ ούτε θεσπίζουν μέτρα τα οποία απαιτούν τη σύναψη εταιρικών σχέσεων με τοπικές εταιρείες, εκτός εάν οι εν λόγω εταιρικές σχέσεις κρίνονται αναγκαίες για τεχνικούς λόγους και το μέρος που διατηρεί σε ισχύ ή θεσπίζει τα συγκεκριμένα μέτρα μπορεί να τεκμηριώσει αυτούς τους τεχνικούς λόγους εφόσον του το ζητήσει το άλλο μέρος,
 - β) διασφαλίζουν ότι τυχόν κανόνες σχετικά με τις διαδικασίες έγκρισης, πιστοποίησης και αδειοδότησης, εφόσον ισχύουν, ιδίως όσον αφορά τον εξοπλισμό, τις μονάδες και τις σχετικές υποδομές δικτύων μεταφοράς, είναι αντικειμενικοί και διαφανείς, δεν είναι αυθαίρετοι και δεν εισάγουν διακρίσεις εις βάρος των αιτούντων από το άλλο μέρος,

- γ) μεριμνούν ώστε τα διοικητικά τέλη στον τομέα της ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές, όπως τα τέλη που καταβάλλουν οι καταναλωτές, οι υπεύθυνοι σχεδιασμού, οι αρχιτέκτονες, οι κατασκευαστές, οι υπεύθυνοι εγκατάστασης εξοπλισμού και οι προμηθευτές, να διέπονται από διαφάνεια και το ύψος τους να περιορίζεται στο κατά προσέγγιση κόστος των παρεχόμενων υπηρεσιών,
- δ) διασφαλίζουν ότι η εισαγωγή και η χρήση των προϊόντων που προέρχονται από το άλλο μέρος ή η παροχή προϊόντων από προμηθευτές του άλλου μέρους υπόκεινται στις διατάξεις του κεφαλαίου 1 (Εμπορευματικές συναλλαγές) του παρόντος τίτλου,
- ε) διασφαλίζουν ότι η παροχή υπηρεσιών από τους προμηθευτές του άλλου μέρους υπόκειται στις διατάξεις του άρθρου 53,
- στ) εξασφαλίζουν ότι οι όροι, οι προϋποθέσεις και οι διαδικασίες για τη σύνδεση και την πρόσβαση στα δίκτυα μεταφοράς ηλεκτρικής ενέργειας διέπονται από διαφάνεια και δεν εισάγουν διακρίσεις εις βάρος των προμηθευτών του άλλου μέρους ή εις βάρος της ηλεκτρικής ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές, τα μέρη μεριμνούν για τη λήψη κατάλληλων μέτρων σχετικά με τα δίκτυα και την αγορά, με σκοπό την ελαχιστοποίηση των περικοπών (περιορισμών) της ηλεκτρικής ενέργειας που παράγεται από ανανεώσιμες πηγές,

ζ) δεν επιβάλλουν ούτε διατηρούν σε ισχύ απαίτηση:

- i) η οποία υποχρεώνει επιχείρηση του άλλου μέρους να αγοράζει ή να χρησιμοποιεί εμπορεύματα εγχώριας προέλευσης ή από εγχώρια πηγή του μέρους που επιβάλλει την απαίτηση και η οποία ορίζεται σε σχέση είτε με συγκεκριμένα προϊόντα ή με τον όγκο ή την αξία των προϊόντων είτε με ποσοστό του όγκου ή της αξίας της τοπικής του παραγωγής ή
- ii) η οποία περιορίζει τις αγορές της επιχείρησης ή τη χρήση εισαγόμενων προϊόντων εκ μέρους της σε ποσότητα που αντιστοιχεί στον όγκο ή στην αξία των τοπικών προϊόντων που εξάγει.

3. Εφόσον υπάρχουν διεθνή ή περιφερειακά πρότυπα όσον αφορά τον εξοπλισμό και τα συστήματα που προορίζονται για την παραγωγή ενέργειας από ανανεώσιμες και μη ορυκτές πηγές, τα μέρη χρησιμοποιούν τα εν λόγω πρότυπα ή τα σχετικά μέρη αυτών ως βάση των τεχνικών κανονισμών τους, εκτός από την περίπτωση στην οποία τα εν λόγω διεθνή πρότυπα ή τα σχετικά μέρη αυτών κρίνονται ως αναποτελεσματικά ή ακατάλληλα μέσα για την εκπλήρωση των επιδιωκόμενων θεμιτών στόχων. Για τους σκοπούς της εφαρμογής της παρούσας παραγράφου, αρμόδιοι διεθνείς φορείς τυποποίησης θεωρούνται ο Διεθνής Οργανισμός Τυποποίησης (ISO) και η Διεθνής Ηλεκτροτεχνική Επιτροπή (ΔΗΕ).

4. Κατά περίπτωση, τα μέρη καθορίζουν τεχνικούς κανονισμούς βάσει απαιτήσεων για προϊόντα οι οποίες αφορούν επιδόσεις, συμπεριλαμβανομένων των περιβαλλοντικών επιδόσεων, και όχι σχεδιαστικά ή περιγραφικά χαρακτηριστικά.

5. Καμία από τις διατάξεις του παρόντος άρθρου δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι εμποδίζει τα μέρη να λαμβάνουν ή να επιβάλλουν μέτρα τα οποία είναι αναγκαία για την ασφαλή λειτουργία των αντίστοιχων ενεργειακών δικτύων ή για την ασφάλεια του ενεργειακού εφοδιασμού, υπό την προϋπόθεση ότι τα εν λόγω μέτρα δεν εφαρμόζονται κατά τρόπο ώστε να συνιστούν μέσο αυθαίρετης ή αδικαιολόγητης διακριτικής μεταχείρισης μεταξύ εμπορευμάτων, παρόχων υπηρεσιών ή επενδυτών των μερών όταν επικρατούν παρόμοιες συνθήκες ή συγκεκριμένο περιορισμό του εμπορίου και των επενδύσεων μεταξύ των μερών.

ΑΡΘΡΟ 148

Συνεργασία στους τομείς των πρώτων υλών και της ενέργειας

1. Με την επιφύλαξη των άρθρων 204 έως 208, τα μέρη συμφωνούν να ενισχύσουν τη συνεργασία και την προώθηση αμοιβαίας κατανόησης μεταξύ τους στον τομέα του εμπορίου πρώτων υλών και ενεργειακών προϊόντων.
2. Τα μέρη αναγνωρίζουν ότι η τήρηση των αρχών της διαφάνειας και της απαγόρευσης των διακρίσεων και η εξασφάλιση κανόνων που δεν στρεβλώνουν το εμπόριο αποτελούν το βέλτιστο μέσο για τη δημιουργία ευνοϊκού περιβάλλοντος για την υλοποίηση άμεσων ξένων επενδύσεων στην παραγωγή και το εμπόριο πρώτων υλών και ενεργειακών προϊόντων. Γενικότερα, το εν λόγω περιβάλλον προάγει την αποδοτική κατανομή και την αποδοτική χρήση των πρώτων υλών και των ενεργειακών προϊόντων.

3. Η συνεργασία και η προώθηση της αμοιβαίας κατανόησης καλύπτουν ζητήματα διμερών εμπορικών συναλλαγών, καθώς και ζητήματα κοινού συμφέροντος που απορρέουν από το διεθνές εμπόριο. Τα εν λόγω ζητήματα περιλαμβάνουν στρεβλώσεις του εμπορίου που έχουν αντίκτυπο στις παγκόσμιες αγορές, περιβαλλοντικά και αναπτυξιακά ζητήματα που συνδέονται ειδικά με το εμπόριο πρώτων υλών και ενεργειακών προϊόντων, καθώς και ζητήματα εταιρικής κοινωνικής ευθύνης σύμφωνα με διεθνώς αναγνωρισμένα πρότυπα, όπως οι κατευθυντήριες γραμμές του ΟΟΣΑ για τις πολυεθνικές επιχειρήσεις και οι κατευθυντήριες γραμμές του ΟΟΣΑ για τη δέουσα επιμέλεια όσον αφορά την υπεύθυνη διαχείριση των αλυσίδων εφοδιασμού με ορυκτά από περιοχές που πλήττονται από συγκρούσεις και περιοχές υψηλού κινδύνου. Η συνεργασία και η προώθηση της αμοιβαίας κατανόησης περιλαμβάνουν την ανταλλαγή δεδομένων και πληροφοριών σχετικά με το κανονιστικό πλαίσιο των τομέων των πρώτων υλών και της ενέργειας. Η παρούσα διάταξη δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι επιβάλλει την υποχρέωση στα μέρη να παρέχουν οποιαδήποτε πληροφορία η γνωστοποίηση της οποίας κρίνουν ότι προσκρούει στα οικεία συμφέροντα ασφαλείας.

4. Κάθε μέρος δύναται να ζητήσει τη διοργάνωση *ad hoc* συνεδρίασης σχετικά με τους τομείς των πρώτων υλών και των ενεργειακών προϊόντων ή *ad hoc* συνόδου σχετικά με τους τομείς των πρώτων υλών και των ενεργειακών προϊόντων κατά τη διάρκεια των συνεδριάσεων της Επιτροπής Συνεργασίας. Η διμερής συνεργασία θα μπορούσε συμπληρωματικά, και κατά περίπτωση, να διευρυνθεί ούτως ώστε να συμπεριλαμβάνει τα σχετικά πλειομερή ή πολυμερή φόρουμ στα οποία συμμετέχουν και τα δύο μέρη.

ΑΡΘΡΟ 149

Μηχανισμός έγκαιρης προειδοποίησης

1. Τα μέρη θεσπίζουν μηχανισμό έγκαιρης προειδοποίησης για τη θέσπιση πρακτικών μέτρων τα οποία αποσκοπούν στην πρόληψη και την ταχεία ανταπόκριση σε κατάσταση έκτακτης ανάγκης ή σε επαπειλούμενη κατάσταση έκτακτης ανάγκης.
2. Τα μέρη αναλαμβάνουν από κοινού δράσεις για:
 - α) τη διενέργεια έγκαιρης αξιολόγησης των δυνητικών κινδύνων και προβλημάτων σχετικά με την προσφορά και τη ζήτηση φυσικού αερίου, πετρελαίου ή ηλεκτρικής ενέργειας και
 - β) την πρόληψη ή την ταχεία αντίδραση σε περίπτωση κατάστασης έκτακτης ανάγκης ή επαπειλούμενης κατάστασης έκτακτης ανάγκης.
3. Εάν ένα εκ των μερών λάβει γνώση κατάστασης έκτακτης ανάγκης ή κατάστασης που θα μπορούσε κατά την άποψή του να οδηγήσει σε κατάσταση έκτακτης ανάγκης, το μέρος αυτό ειδοποιεί σχετικά το άλλο μέρος το συντομότερο δυνατόν.
4. Για τους σκοπούς του παρόντος άρθρου, τα μέρη συμφωνούν ότι ως αρμόδιοι φορείς νοούνται το μέλος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής που είναι αρμόδιο για θέματα ενέργειας και ο αρμόδιος υπουργός της Δημοκρατίας του Καζαχστάν για τα αντίστοιχα θέματα ενέργειας .
5. Κατόπιν ειδοποιήσεως, τα μέρη προβαίνουν σε ανταλλαγή των οικείων αξιολογήσεων της κατάστασης.

6. Εντός τριών ημερολογιακών ημερών από την ημερομηνία της ειδοποίησης, κάθε μέρος δύναται να ζητήσει τη διεξαγωγή διαβουλεύσεων με σκοπό:
- α) την εκπόνηση κοινής αξιολόγησης της κατάστασης,
 - β) την κατάρτιση συστάσεων για την εξάλειψη της κατάστασης έκτακτης ανάγκης και για την ελαχιστοποίηση των επιπτώσεων της κατάστασης έκτακτης ανάγκης,
 - γ) τη δημιουργία ειδικής ομάδας παρακολούθησης, μεταξύ άλλων, για την παρακολούθηση των ροών ενέργειας στα σχετικά σημεία της συγκεκριμένης υποδομής.
7. Τα μέρη συνεργάζονται, κατά περίπτωση, με τρίτες χώρες για την εξάλειψη της απειλής κατάστασης έκτακτης ανάγκης ή για την αντιμετώπιση της κατάστασης έκτακτης ανάγκης.
8. Σε περίπτωση που η κατάσταση έκτακτης ανάγκης εμμένει, κάθε μέρος μπορεί να κινήσει τη διαδικασία επίλυσης διαφορών σε σχέση με καταστάσεις έκτακτης ανάγκης σύμφωνα με τον ειδικό μηχανισμό που προβλέπεται στο κεφάλαιο 14 («Επίλυση διαφορών») του παρόντος τίτλου.
9. Από τη χρονική στιγμή της ειδοποίησης και μετά, τα μέρη δεν αναλαμβάνουν οποιαδήποτε δράση η οποία μπορεί να οξύνει ή να εντείνει την κατάσταση έκτακτης ανάγκης, ανάλογα με τη δεδομένη κατάσταση.

10. Στο πλαίσιο των διαδικασιών επίλυσης διαφορών, τα μέρη δεν βασίζονται ούτε προσκομίζουν ως αποδεικτικά στοιχεία τα ακόλουθα:

- α) θέσεις που λήφθηκαν ή προτάσεις που υποβλήθηκαν από το άλλο μέρος κατά τη διάρκεια διαδικασίας που προβλέπεται στο παρόν άρθρο ή
- β) οποιαδήποτε δήλωση ότι το άλλο μέρος είναι διατεθειμένο να αποδεχτεί λύση για την κατάσταση έκτακτης ανάγκης που αναφέρεται στο παρόν άρθρο.

11. Η Επιτροπή Συνεργασίας δύναται να καταρτίσει, εφόσον κρίνεται απαραίτητο, λεπτομερείς εκτελεστικές διατάξεις για την εφαρμογή του παρόντος άρθρου.

ΑΡΘΡΟ 150

Εξαιρέσεις

1. Οι διατάξεις του παρόντος κεφαλαίου εφαρμόζονται με την επιφύλαξη τυχόν εξαιρέσεων, επιφυλάξεων ή περιορισμών που προβλέπονται στην παρούσα συμφωνία.

2. Το παρόν κεφάλαιο δεν εφαρμόζεται ούτε σε έργα έρευνας και ανάπτυξης ούτε σε έργα επίδειξης που υλοποιούνται σε μη εμπορική κλίμακα.
3. Καμία από τις διατάξεις του παρόντος κεφαλαίου δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι εμποδίζει τα μέρη να λαμβάνουν ή να επιβάλλουν μέτρα τα οποία είναι αναγκαία για την ασφαλή λειτουργία των ενεργειακών υποδομών, συμπεριλαμβανομένων των αντίστοιχων εγκαταστάσεων μεταφοράς και παραγωγής ενέργειας για λόγους εθνικής ή δημόσιας ασφάλειας, μεταξύ άλλων για την πρόληψη καταστάσεων έκτακτης ανάγκης και την αντίδραση σε αυτές, υπό την προϋπόθεση ότι τα εν λόγω μέτρα δεν εφαρμόζονται κατά τρόπο ώστε να συνιστούν μέσο αυθαίρετης ή αδικαιολόγητης διακριτικής μεταχείρισης μεταξύ εμπορευμάτων, παρόχων υπηρεσιών ή επενδυτών των μερών όταν επικρατούν παρόμοιες συνθήκες ή συγκεκριμένο περιορισμό του εμπορίου και των επενδύσεων μεταξύ των μερών.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 10

ΕΜΠΟΡΙΟ ΚΑΙ ΒΙΩΣΙΜΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ

ΑΡΘΡΟ 151

Πλαίσιο και στόχοι

1. Τα μέρη επικαλούνται το Πρόγραμμα Δράσης 21 της Διάσκεψης των Ηνωμένων Εθνών του 1992 για το περιβάλλον και την ανάπτυξη, τη διακήρυξη της Διεθνούς Οργάνωσης Εργασίας (ΔΟΕ) του 1998 για τις θεμελιώδεις αρχές και τα δικαιώματα στην εργασία, το σχέδιο εφαρμογής του Γιοχάνεσμπουργκ του 2002 για τη βιώσιμη ανάπτυξη, την υπουργική διακήρυξη του Οικονομικού και Κοινωνικού Συμβουλίου των Ηνωμένων Εθνών του 2006 για την επίτευξη πλήρους και παραγωγικής απασχόλησης και αξιοπρεπούς εργασίας για όλους, τη διακήρυξη της ΔΟΕ του 2008 σχετικά με την κοινωνική δικαιοσύνη για μια έντιμη παγκοσμιοποίηση και το έγγραφο αποτελεσμάτων της Διάσκεψης των Ηνωμένων Εθνών του 2012 για τη βιώσιμη ανάπτυξη με τίτλο «The Future We Want» (Το μέλλον που θέλουμε), το οποίο προσαρτάται στην απόφαση 66/288 που εξέδωσε η Γενική Συνέλευση των Ηνωμένων Εθνών στις 27 Ιουλίου 2012.

2. Τα μέρη επαναβεβαιώνουν τη δέσμευσή τους να προωθήσουν την ανάπτυξη του διεθνούς εμπορίου κατά τρόπο ώστε να συμβάλει στην επίτευξη του στόχου της βιώσιμης ανάπτυξης, για την ευημερία των σημερινών και των μελλοντικών γενεών. Τα μέρη καταβάλλουν κάθε δυνατή προσπάθεια ώστε να διασφαλιστεί ότι ο στόχος αυτός ενσωματώνεται και αντικατοπτρίζεται σε κάθε επίπεδο των εμπορικών τους σχέσεων.

ΑΡΘΡΟ 152

Πολυμερείς περιβαλλοντικές και εργασιακές προδιαγραφές και συμφωνίες

1. Τα μέρη αναγνωρίζουν την αξία της διεθνούς περιβαλλοντικής διακυβέρνησης και των διεθνών περιβαλλοντικών συμφωνιών ως απάντηση της διεθνούς κοινότητας στα παγκόσμια ή περιφερειακά περιβαλλοντικά προβλήματα.
2. Τα μέρη αναγνωρίζουν ότι η πλήρης και παραγωγική απασχόληση και η αξιοπρεπής εργασία για όλους είναι βασικά στοιχεία της βιώσιμης ανάπτυξης για όλες τις χώρες και στόχοι προτεραιότητας της διεθνούς συνεργασίας.
3. Σε αυτό το πλαίσιο, τα μέλη επαναβεβαιώνουν τη δέσμευσή τους να ενσωματώσουν αποτελεσματικά στο δίκαιο και στις πρακτικές τους τις πολυμερείς περιβαλλοντικές συμφωνίες στις οποίες έχουν προσχωρήσει, καθώς και τις συμβάσεις της ΔΟΕ που έχουν κυρωθεί από τα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης και από τη Δημοκρατία του Καζαχστάν και αντιστοίχως.

ΑΡΘΡΟ 153

Δικαίωμα ρύθμισης και επίπεδα προστασίας

1. Τα μέρη αναγνωρίζουν το δικαίωμα κάθε μέρους να καθορίζει τα δικά του επίπεδα προστασίας του περιβάλλοντος και της εργασίας, καθώς και να θεσπίζει ή να τροποποιεί ανάλογα το συναφές δίκαιο και την πολιτική του, με συνέπεια προς τις διεθνώς αναγνωρισμένες προδιαγραφές και συμφωνίες που αναφέρονται στο άρθρο 152. Τα μέρη στοχεύουν σε υψηλά επίπεδα προστασίας του περιβάλλοντος και της εργασίας.
2. Τα μέρη αναγνωρίζουν ότι είναι αθέμιτο να ενθαρρύνονται οι εμπορικές συναλλαγές ή οι επενδύσεις με την αποδυνάμωση ή τη μείωση των επιπέδων προστασίας που παρέχει το εθνικό δίκαιο στους τομείς του περιβάλλοντος και της εργασίας.
3. Τα μέρη δεν παρεκκλίνουν από ούτε παραλείπουν, μέσω της διατήρησης ή της επανάληψης συγκεκριμένων ενεργειών ή μέσω της αδράνειας, την αποτελεσματική επιβολή της νομοθεσίας τους στους τομείς του περιβάλλοντος και της εργασίας, με σκοπό την ενθάρρυνση των εμπορικών συναλλαγών ή των επενδύσεων.

ΑΡΘΡΟ 154

Εμπόριο και επενδύσεις που προωθούν τη βιώσιμη ανάπτυξη

1. Τα μέρη επιβεβαιώνουν εκ νέου τη δέσμευσή τους να ενισχύσουν τη συμβολή του εμπορίου στην επίτευξη του στόχου της βιώσιμης ανάπτυξης στην οικονομική, κοινωνική και περιβαλλοντική της διάσταση. Για τον σκοπό αυτό, συμφωνούν να προαγάγουν:
 - α) το εμπόριο και τις επενδύσεις σε περιβαλλοντικά αγαθά και υπηρεσίες και σε φιλικά προς το κλίμα προϊόντα και αντίστοιχες τεχνολογίες,
 - β) τη χρήση σχεδίων εξασφάλισης της βιωσιμότητας, όπως το δίκαιο και ηθικό εμπόριο ή η οικολογική σήμανση, και
 - γ) πρακτικές εταιρικής κοινωνικής ευθύνης.
2. Τα μέρη ανταλλάσσουν πληροφορίες και πείρα σχετικά με τις δράσεις που αναλαμβάνουν για την προώθηση της συνοχής και της αμοιβαίας υποστήριξης μεταξύ των εμπορικών, κοινωνικών και περιβαλλοντικών στόχων. Περαιτέρω, τα μέρη βελτιώνουν τη συνεργασία τους και τον διάλογο σε ζητήματα βιώσιμης ανάπτυξης που ενδέχεται να ανακύψουν στο πλαίσιο των εμπορικών τους σχέσεων, συμπεριλαμβανομένων των συναφών πτυχών που αναφέρονται στον τίτλο IV («Συνεργασία στον τομέα της οικονομικής και βιώσιμης ανάπτυξης»).

3. Στο πλαίσιο της συνεργασίας και του σχετικού διαλόγου που αναφέρονται στην παράγραφο 2 του παρόντος άρθρου εξασφαλίζεται η συμμετοχή των αντίστοιχων ενδιαφερόμενων φορέων, ιδίως των κοινωνικών εταίρων, καθώς και άλλων οργανώσεων της κοινωνίας των πολιτών, μέσω της συνεργασίας της κοινωνίας των πολιτών που προβλέπεται βάσει του άρθρου 251.

4. Η Επιτροπή Συνεργασίας δύναται να εκδίδει κανόνες για την εν λόγω συνεργασία και τον αντίστοιχο διάλογο.

ΑΡΘΡΟ 155

Επίλυση διαφορών

Το υποτίμημα 2 του τμήματος 3 του κεφαλαίου 14 (Επίλυση διαφορών) του παρόντος τίτλου δεν εφαρμόζεται στις διαφορές που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του παρόντος κεφαλαίου. Για οποιαδήποτε από τις διαφορές αυτές, μετά τη διαβίβαση της τελικής έκθεσης της ειδικής ομάδας διαιτησίας δυνάμει των άρθρων 180 και 182, τα μέρη εξετάζουν κατάλληλα μέτρα που πρέπει να εφαρμοστούν, λαμβάνοντας υπόψη την εν λόγω έκθεση. Η Επιτροπή Συνεργασίας παρακολουθεί την εφαρμογή των μέτρων αυτών και επανεξετάζει το θέμα σε τακτική βάση, μεταξύ άλλων μέσω του μηχανισμού που αναφέρεται στο άρθρο 154 παράγραφος 3.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 11

ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΜΟΣ

ΑΡΘΡΟ 156

Αρχές

Τα μέρη αναγνωρίζουν τη σημασία του ελεύθερου και ανόθευτου ανταγωνισμού στο πλαίσιο των εμπορικών τους σχέσεων. Τα μέρη συνομολογούν ότι οι επιχειρηματικές πρακτικές που είναι αντίθετες προς τον ανταγωνισμό και οι κρατικές παρεμβάσεις, συμπεριλαμβανομένων των επιδοτήσεων, μπορούν να στρεβλώσουν την εύρυθμη λειτουργία των αγορών και να υπονομεύσουν τα οφέλη που προκύπτουν από την ελευθέρωση των συναλλαγών.

ΑΡΘΡΟ 157

Αντιμονοπωλιακή νομοθεσία, νομοθεσία περί συγκεντρώσεων και εφαρμογή τους

1. Τα μέρη διατηρούν σε ισχύ στα αντίστοιχα εδάφη τους ολοκληρωμένη νομοθεσία περί ανταγωνισμού, η οποία αντιμετωπίζει αποτελεσματικά συμφωνίες που θίγουν τον ανταγωνισμό, εναρμονισμένες πρακτικές και επιζήμια για τον ανταγωνισμό μονομερή συμπεριφορά επιχειρήσεων με δεσπίζουσα θέση στην αγορά και διασφαλίζει τον αποτελεσματικό έλεγχο των συγκεντρώσεων.
2. Τα μέρη διατηρούν λειτουργικά ανεξάρτητες αρχές, οι οποίες είναι αρμόδιες και κατάλληλα εξοπλισμένες για την αποτελεσματική επιβολή της προαναφερόμενης στην παράγραφο 1 νομοθεσίας περί ανταγωνισμού.
3. Τα μέρη αναγνωρίζουν τη σημασία της εφαρμογής των οικείων νομοθεσιών περί ανταγωνισμού κατά τρόπο διαφανή και χωρίς διακρίσεις, τηρουμένων των αρχών του δίκαιου χαρακτήρα των διαδικασιών και των δικαιωμάτων υπεράσπισης των οικείων επιχειρήσεων.

ΑΡΘΡΟ 158

Κρατικά μονοπώλια, κρατικές επιχειρήσεις και επιχειρήσεις στις οποίες έχουν παραχωρηθεί ειδικά ή αποκλειστικά δικαιώματα ή προνόμια

1. Καμία από τις διατάξεις του παρόντος κεφαλαίου δεν εμποδίζει τα μέρη να ορίζουν ή να διατηρούν κρατικά μονοπώλια ή κρατικές επιχειρήσεις ή να παραχωρούν σε επιχειρήσεις ειδικά ή αποκλειστικά δικαιώματα ή προνόμια σύμφωνα με το οικείο δίκαιο.
2. Όσον αφορά τα κρατικά μονοπώλια, τις κρατικές επιχειρήσεις και τις επιχειρήσεις στις οποίες παραχωρούνται ειδικά ή αποκλειστικά δικαιώματα ή προνόμια και ασκούν οικονομικές δραστηριότητες, τα μέρη μεριμνούν ώστε οι εν λόγω επιχειρήσεις να υπόκεινται στις διατάξεις του δικαίου περί ανταγωνισμού που αναφέρεται στο άρθρο 157. Για τους σκοπούς του παρόντος κεφαλαίου, οι οικονομικές δραστηριότητες συνίστανται στην προσφορά εμπορευμάτων και υπηρεσιών σε μια αγορά. Δεν περιλαμβάνουν δραστηριότητες που πραγματοποιούνται κατά την άσκηση κρατικής εξουσίας, ήτοι δραστηριότητες που δεν πραγματοποιούνται σε εμπορική βάση ούτε σε ανταγωνισμό με έναν ή περισσότερους οικονομικούς φορείς.
3. Η εφαρμογή του δικαίου περί ανταγωνισμού που αναφέρεται στο άρθρο 157 δεν πρέπει να παρακωλύει την εκτέλεση, εκ του νόμου ή εκ των πραγμάτων, των ιδιαίτερων καθηκόντων δημόσιου συμφέροντος που έχουν ανατεθεί στις συγκεκριμένες επιχειρήσεις. Οι εξαιρέσεις πρέπει να είναι περιορισμένες και να διέπονται από διαφάνεια. Το εμπόριο και οι επενδύσεις δεν πρέπει να επηρεάζονται σε βαθμό που να υπονομεύεται ο στόχος της παρούσας συμφωνίας.

ΑΡΘΡΟ 159

Επιδοτήσεις

1. Για τους σκοπούς του παρόντος άρθρου, ως «επιδότηση» νοείται μέτρο το οποίο πληροί τις προϋποθέσεις του άρθρου 1 της συμφωνίας περί επιδοτήσεων και αντισταθμιστικών μέτρων, ανεξαρτήτως εάν χορηγείται σε επιχείρηση για την παραγωγή προϊόντων ή για την παροχή υπηρεσιών, και το οποίο είναι ειδικού χαρακτήρα κατά την έννοια του άρθρου 2 της εν λόγω συμφωνίας.
2. Τα μέρη διασφαλίζουν ότι ο τομέας των επιδοτήσεων διέπεται από διαφάνεια. Προς τον σκοπό αυτό, ανά διετία από την ημερομηνία έναρξης ισχύος του παρόντος τίτλου, κάθε μέρος υποβάλλει στο άλλο μέρος εκθέσεις σχετικά με τη νομική βάση, συμπεριλαμβανομένου του στόχου πολιτικής ή του σκοπού της επιδότησης, τη διάρκεια ή τυχόν άλλες προθεσμίες, τη μορφή και, ει δυνατόν, το ποσό ή τον προϋπολογισμό και τον αποδέκτη επιδότησης που χορηγείται από την κυβέρνηση ή από δημόσιο φορέα. Η εν λόγω έκθεση θεωρείται ότι έχει υποβληθεί εάν οι σχετικές πληροφορίες διατίθενται σε δικτυακό τόπο προσβάσιμο από το ευρύ κοινό ή μέσω του μηχανισμού κοινοποίησης του ΠΟΕ.

3. Σε περίπτωση που ένα εκ των μερών κρίνει ότι επιδότηση που χορηγήθηκε από το άλλο μέρος επηρεάζει δυσμενώς τα συμφέροντά του, το εν λόγω μέρος δύναται να ζητήσει τη διεξαγωγή διαβουλεύσεων επί του θέματος αυτού. Το μέρος στο οποίο υποβάλλεται το αίτημα εξετάζει δεόντως το εν λόγω αίτημα. Οι διαβουλεύσεις πρέπει να αποσκοπούν ειδικότερα στο να προσδιοριστεί ο στόχος πολιτικής της επιδότησης, κατά πόσον η επιδότηση δημιουργεί κίνητρα και είναι αναλογική και αν έχουν ληφθεί ενδεχομένως μέτρα για τον περιορισμό των δυνητικών στρεβλωτικών επιπτώσεων στο εμπόριο και τις επενδύσεις του αιτούντος μέρους¹.

4. Για τη διευκόλυνση των διαβουλεύσεων, το μέρος στο οποίο υποβάλλεται το αίτημα παρέχει πληροφορίες σχετικά με την επίμαχη επιδότηση εντός προθεσμίας η οποία δεν υπερβαίνει τις 90 ημέρες από την ημερομηνία παραλαβής του αιτήματος. Σε περίπτωση που, μετά την παροχή των πληροφοριών σχετικά με την επίμαχη επιδότηση, το αιτούν μέρος εκτιμά ότι η επιδότηση που αποτέλεσε αντικείμενο των διαβουλεύσεων επηρεάζει ή ενδέχεται να επηρεάσει δυσμενώς και κατά δυσανάλογο τρόπο τα εμπορικά ή επενδυτικά συμφέροντα του αιτούντος μέρους, το μέρος στο οποίο υποβάλλεται το αίτημα καταβάλλει κάθε δυνατή προσπάθεια για την αντιμετώπιση των δυσμενών επιπτώσεων που έχει η επίμαχη επιδότηση ή επένδυση στα εμπορικά συμφέροντα του αιτούντος μέρους.

5. Οι παράγραφοι 3 και 4 δεν εφαρμόζονται σε επιδοτήσεις που αφορούν την αλιεία και το εμπόριο των προϊόντων που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του παραρτήματος 1 της συμφωνίας του ΠΟΕ για τη γεωργία.

¹ Ως αναλογική λογίζεται η επιδότηση της οποίας το ύψος δεν υπερβαίνει τα αναγκαία όρια για την επίτευξη του στόχου.

ΑΡΘΡΟ 160

Επίλυση διαφορών

Οι διατάξεις που περιλαμβάνονται στο κεφάλαιο 14 (επίλυση διαφορών) του παρόντος τίτλου δεν εφαρμόζονται στα άρθρα 156 έως 158 και στο άρθρο 159 παράγραφοι 3 και 4.

ΑΡΘΡΟ 161

Σχέση με τον ΠΟΕ

Οι διατάξεις του παρόντος κεφαλαίου εφαρμόζονται με την επιφύλαξη των δικαιωμάτων και των υποχρεώσεων των μερών στο πλαίσιο της συμφωνίας του ΠΟΕ, και ιδίως της συμφωνίας περί επιδοτήσεων και αντισταθμιστικών μέτρων και του μνημονίου συμφωνίας για τους κανόνες και τις διαδικασίες που διέπουν την επίλυση διαφορών.

ΑΡΘΡΟ 162

Εμπιστευτικότητα

Κατά την ανταλλαγή πληροφοριών δυνάμει του παρόντος κεφαλαίου, τα μέρη λαμβάνουν υπόψη τους περιορισμούς που επιβάλλονται από τις απαιτήσεις του επαγγελματικού και του επιχειρηματικού απορρήτου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 12

ΚΡΑΤΙΚΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ,
ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ ΠΟΥ ΥΠΟΚΕΙΝΤΑΙ ΣΕ ΚΡΑΤΙΚΟ ΕΛΕΓΧΟ
ΚΑΙ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ ΣΤΙΣ ΟΠΟΙΕΣ ΧΟΡΗΓΟΥΝΤΑΙ ΕΙΔΙΚΑ
Ή ΑΠΟΚΛΕΙΣΤΙΚΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ Ή ΠΡΟΝΟΜΙΑ

ΑΡΘΡΟ 163

Ορισμοί

Για τους σκοπούς του παρόντος κεφαλαίου:

- α) «κρατική επιχείρηση»: κάθε επιχείρηση η οποία ασκεί εμπορική δραστηριότητα και στην οποία ένα εκ των μερών κατέχει, σε κεντρικό ή τοπικό επίπεδο, ποσοστό άνω του 50% του εγγεγραμμένου κεφαλαίου της επιχείρησης ή των ψήφων που συνδέονται με τα μερίδια που εκδίδει η επιχείρηση,

- β) «επιχείρηση που υπόκειται σε κρατικό έλεγχο»: κάθε επιχείρηση η οποία ασκεί εμπορική δραστηριότητα και στην οποία ένα εκ των μερών ασκεί ή έχει τη δυνατότητα άσκησης αποφασιστικής επιρροής, σε κεντρικό ή τοπικό επίπεδο, άμεσα ή έμμεσα, μέσω της χρηματοδοτικής συμμετοχής του σε αυτή ή δυνάμει των κανόνων ή των πρακτικών λειτουργίας της ή με οποιοδήποτε άλλο μέσο το οποίο καθιστά εφικτή την εν λόγω αποφασιστική επιρροή. Αποφασιστική επιρροή από την πλευρά ενός εκ των μερών τεκμαίρεται όταν ένα εκ των μερών μπορεί, άμεσα ή έμμεσα, να διορίσει περισσότερα από τα μισά μέλη του διοικητικού, διευθυντικού ή εποπτικού οργάνου της επιχείρησης,
- γ) «επιχείρηση στην οποία χορηγούνται ειδικά ή αποκλειστικά δικαιώματα ή προνόμια»: κάθε επιχείρηση, δημοσίου ή ιδιωτικού δικαίου, η οποία ασκεί εμπορική δραστηριότητα και στην οποία ένα εκ των μερών έχει χορηγήσει, σε κεντρικό ή τοπικό επίπεδο, εκ του νόμου ή εκ των πραγμάτων, αποκλειστικά ή ειδικά δικαιώματα ή προνόμια. Τα εν λόγω δικαιώματα ή προνόμια μπορεί να περιλαμβάνουν το δικαίωμα να ενεργεί ως διανομέας, ως πάροχος δικτύου ή ως άλλος μεσάζων για την αγορά ή την πώληση εμπορεύματος ή για την παροχή ή την παραλαβή υπηρεσίας. Στις επιχειρήσεις στις οποίες χορηγούνται ειδικά ή αποκλειστικά δικαιώματα ή προνόμια περιλαμβάνονται επίσης τα μονοπώλια που ασκούν εμπορική δραστηριότητα,
- δ) «μονοπώλιο»: η οντότητα η οποία ασκεί εμπορική δραστηριότητα, συμπεριλαμβανομένων των κοινοπραξιών, και η οποία ορίζεται σε μια δεδομένη αγορά στο έδαφος ενός εκ των μερών, σε κεντρικό ή τοπικό επίπεδο, ως ο μοναδικός προμηθευτής ή αγοραστής ενός εμπορεύματος ή μιας υπηρεσίας, αλλά δεν περιλαμβάνει οντότητα στην οποία έχει εκχωρηθεί αποκλειστικό δικαίωμα διανοητικής ιδιοκτησίας απλώς και μόνο λόγω της συγκεκριμένης εκχώρησης,

- ε) «ειδικά δικαιώματα»: τα δικαιώματα τα οποία χορηγεί ένα εκ των μερών, σε κεντρικό ή τοπικό επίπεδο, σε περιορισμένο αριθμό επιχειρήσεων εντός των ορίων μιας δεδομένης γεωγραφικής περιοχής ή αγοράς προϊόντων ή υπηρεσιών, και των οποίων το αποτέλεσμα είναι να περιορίζεται σημαντικά η ικανότητα οποιασδήποτε άλλης επιχείρησης να ασκεί τη δραστηριότητά της στην ίδια γεωγραφική περιοχή υπό ουσιαστικά ισοδύναμους όρους. Η χορήγηση άδειας ή έγκρισης σε περιορισμένο αριθμό επιχειρήσεων στο πλαίσιο της κατανομής εν ανεπαρκεία πόρων βάσει αντικειμενικών και αναλογικών κριτηρίων που δεν εισάγουν διακρίσεις δεν συνιστά αυτή καθαυτή ειδικό δικαίωμα,
- στ) «μη διακριτική μεταχείριση»: η εθνική μεταχείριση ή η μεταχείριση «μάλλον ευνοούμενου κράτους» κατά την έννοια της παρούσας συμφωνίας, ανάλογα με το ποια είναι η ευνοϊκότερη,
- ζ) με τον όρο «σύμφωνα με εμπορικά κριτήρια» νοείται η τήρηση των συνήθων επιχειρηματικών πρακτικών ιδιωτικής επιχείρησης η οποία ασκεί τη δραστηριότητά της σύμφωνα με τις αρχές της οικονομίας της αγοράς στο πλαίσιο του διεθνούς εμπορίου,
- η) «ορισμός»: η δημιουργία ή έγκριση μονοπωλίου ή η επέκταση του πεδίου εφαρμογής μονοπωλίου, είτε εκ του νόμου είτε εκ των πραγμάτων.

ΑΡΘΡΟ 164

Πεδίο εφαρμογής

1. Τα μέρη διατηρούν τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις τους δυνάμει του άρθρου XVII παράγραφοι 1 έως 3 της συμφωνίας GATT 1994, του μνημονίου συμφωνίας για την ερμηνεία του άρθρου XVII της συμφωνίας GATT 1994, καθώς και δυνάμει του άρθρου VIII της συμφωνίας GATS, των παραγράφων 1, 2 και 5 και του κεφαλαίου σχετικά με τις κρατικές επιχειρήσεις, τις επιχειρήσεις που υπόκεινται σε κρατικό έλεγχο και τις επιχειρήσεις στις οποίες χορηγούνται ειδικά και αποκλειστικά προνόμια του πρωτοκόλλου για την προσχώρηση της Δημοκρατίας του Καζαχστάν στον ΠΟΕ, που ενσωματώνονται στην παρούσα συμφωνία, αποτελούν μέρος της και τίθενται σε εφαρμογή.
2. Το παρόν κεφάλαιο δεν εφαρμόζεται στην περίπτωση «καλυπτόμενης σύμβασης» που συνάπτει ένα εκ των μερών ή οι αναθέτοντες φορείς του κατά την έννοια του άρθρου 120.
3. Το παρόν κεφάλαιο εφαρμόζεται σε όλες τις οικονομικές δραστηριότητες που καλύπτονται από τις διατάξεις της παρούσας συμφωνίας. Οι υπηρεσίες που δεν περιλαμβάνονται στον πίνακα ειδικών υποχρεώσεων GATS ενός εκ των μερών δεν υπόκεινται στις διατάξεις των άρθρων 166 και 167.

ΑΡΘΡΟ 165

1. Με την επιφύλαξη των δικαιωμάτων και των υποχρεώσεων των μερών που απορρέουν από το παρόν κεφάλαιο, καμία από τις διατάξεις του παρόντος κεφαλαίου δεν εμποδίζει τα μέρη να συστήνουν ή να διατηρούν κρατικές επιχειρήσεις ή επιχειρήσεις που υπόκεινται σε κρατικό έλεγχο ή να ορίζουν ή να διατηρούν μονοπώλια ή να χορηγούν σε επιχειρήσεις ειδικά ή αποκλειστικά δικαιώματα ή προνόμια.
2. Στην περίπτωση που επιχείρηση εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του παρόντος κεφαλαίου, τα μέρη δεν υποχρεώνουν ούτε ενθαρρύνουν την εν λόγω επιχείρηση να ενεργεί κατά τρόπο που δεν συνάδει με τις διατάξεις της παρούσας συμφωνίας.

ΑΡΘΡΟ 166

Απαγόρευση των διακρίσεων

Εκτός εάν προβλέπεται διαφορετικά από το άρθρο 142 ή από τον πίνακα ειδικών υποχρεώσεων GATS ενός εκ των μερών ή από τις επιφυλάξεις εθνικής μεταχείρισης από την πλευρά ενός εκ των μερών που παρατίθενται στο παράρτημα Ι, κάθε μέρος διασφαλίζει στο έδαφός του ότι οποιαδήποτε επιχείρηση που πληροί τις προϋποθέσεις του άρθρου 163 στοιχεία γ) και δ) κατά την αγορά ή την πώληση εμπορεύματος ή υπηρεσίας επιφυλάσσει μη διακριτική μεταχείριση σε εμπόρευμα του άλλου μέρους και/ή σε υπηρεσία ή σε πάροχο υπηρεσίας του άλλου μέρους.

ΑΡΘΡΟ 167

Εμπορικά κριτήρια

Με εξαίρεση την εκπλήρωση του σκοπού όπως στην περίπτωση υποχρέωσης παροχής δημόσιας υπηρεσίας για τον οποίο χορηγούνται ειδικά ή αποκλειστικά δικαιώματα ή προνόμια ή στην περίπτωση κρατικής επιχείρησης ή επιχείρησης που υπόκειται σε κρατικό έλεγχο για την εκτέλεση της δημόσιας εντολής της, και υπό την προϋπόθεση ότι η συμπεριφορά της εν λόγω επιχείρησης κατά την εκπλήρωση του συγκεκριμένου σκοπού ή κατά την εκτέλεση της συγκεκριμένης εντολής συνάδει με τις διατάξεις του άρθρου 166 και του κεφαλαίου 11 του παρόντος τίτλου, κάθε μέρος μεριμνά ώστε οι επιχειρήσεις που αναφέρονται στο άρθρο 163 στοιχεία α) έως δ) να ενεργούν σύμφωνα με τα εμπορικά κριτήρια που εφαρμόζονται στο αντίστοιχο έδαφος κατά την αγορά και την πώληση εκ μέρους της εμπορευμάτων, μεταξύ άλλων όσον αφορά την τιμή, την ποιότητα, τη διαθεσιμότητα, την εμπορευσιμότητα, τη μεταφορά και άλλους όρους και προϋποθέσεις αγοράς ή πώλησης, καθώς και όσον αφορά την αγορά ή την παροχή υπηρεσιών, μεταξύ άλλων όταν τα εν λόγω εμπορεύματα ή οι εν λόγω υπηρεσίες παρέχονται στο πλαίσιο επένδυσης ενός επενδυτή του άλλου μέρους.

ΑΡΘΡΟ 168

Καθορισμός τιμών

Η χρέωση διαφορετικών τιμών σε διαφορετικές αγορές, ή εντός της ίδιας αγοράς, εφόσον οι εν λόγω διαφοροποιήσεις βασίζονται σε συνήθη εμπορικά κριτήρια, όπως οι όροι προσφοράς και ζήτησης, δεν αντιβαίνει αυτή καθαυτή στις διατάξεις των άρθρων 166 και 166.

ΑΡΘΡΟ 169

Εταιρική διακυβέρνηση

1. Τα μέρη μεριμνούν ώστε οι επιχειρήσεις που αναφέρονται στο άρθρο 163 στοιχεία α) έως δ) να τηρούν υψηλές προδιαγραφές διαφάνειας και εταιρικής διακυβέρνησης σύμφωνα με τις κατευθυντήριες γραμμές για την εταιρική διακυβέρνηση κρατικών επιχειρήσεων που εξέδωσε ο ΟΟΣΑ το 2005. Η περαιτέρω ανάπτυξη της πολιτικής εταιρικής διακυβέρνησης στο πλαίσιο των επιχειρήσεων που αναφέρονται στο άρθρο 163 στοιχεία α) έως δ) πρέπει να πραγματοποιείται σύμφωνα με τις εν λόγω κατευθυντήριες γραμμές.

2. Τα μέρη διασφαλίζουν ότι όλες οι ρυθμιστικές αρχές που είναι αρμόδιες για τη ρύθμιση των επιχειρήσεων που αναφέρονται στο άρθρο 163 στοιχεία α) έως δ) είναι νομικά διακριτές και λειτουργικά ανεξάρτητες από οποιαδήποτε από τις επιχειρήσεις που αναφέρονται στο άρθρο 163 στοιχεία α) έως δ) και δεν λογοδοτούν σε καμία από αυτές.

3. Κάθε μέρος μεριμνά για την επιβολή των νομοθετικών και κανονιστικών διατάξεων με συνέπεια και χωρίς την εισαγωγή διακρίσεων σε όλα τα επίπεδα διακυβέρνησης, είτε σε κεντρικό είτε σε τοπικό επίπεδο, μεταξύ άλλων και στις επιχειρήσεις που αναφέρονται στο άρθρο 163 στοιχεία α) έως δ). Οι απαλλαγές πρέπει να είναι περιορισμένες και να διέπονται από διαφάνεια.

ΑΡΘΡΟ 170

Ανταλλαγή πληροφοριών

1. Εάν ένα εκ των μερών έχει λόγους να πιστεύει ότι τα συμφέροντά του δυνάμει της παρούσας συμφωνίας επηρεάζονται δυσμενώς από τις δραστηριότητες μίας ή περισσότερων από τις επιχειρήσεις του άλλου μέρους που αναφέρονται στο άρθρο 163 στοιχεία α) έως δ), δύναται να ζητήσει από το άλλο μέρος να παράσχει πληροφορίες σχετικά με τις δραστηριότητες της εν λόγω επιχείρησης ή των εν λόγω επιχειρήσεων που αφορούν την εκτέλεση των διατάξεων της παρούσας συμφωνίας. Οι εν λόγω πληροφορίες μπορεί να περιλαμβάνουν οργανωτικά, εταιρικά και χρηματοοικονομικά στοιχεία.

2. Κάθε μέρος καθιστά διαθέσιμες, εφόσον του ζητηθεί από το άλλο μέρος, πληροφορίες σχετικά με συγκεκριμένες επιχειρήσεις οι οποίες αναφέρονται στο άρθρο 163 στοιχεία α) έως δ) και οι οποίες δεν πληρούν τα κριτήρια χαρακτηρισμού τους ως μικρομεσαίων επιχειρήσεων, όπως ορίζονται από τη νομοθεσία του αιτούμενου μέρους. Στα αιτήματα παροχής των εν λόγω πληροφοριών αναφέρονται η επιχείρηση, τα σχετικά εμπορεύματα ή υπηρεσίες και οι σχετικές αγορές και περιλαμβάνονται ενδείξεις σύμφωνα με τις οποίες η συγκεκριμένη επιχείρηση ασκεί πρακτικές οι οποίες παρακωλύουν το εμπόριο ή τις επενδύσεις μεταξύ των μερών.
3. Κάθε μέρος καθιστά διαθέσιμες, κατόπιν αιτήματος του άλλου μέρους, πληροφορίες σχετικά με απαλλαγές, μη συμβατά μέτρα, ασυλίες και τυχόν άλλα μέτρα, συμπεριλαμβανομένης της ευνοϊκότερης μεταχείρισης, που εφαρμόζονται στο έδαφος του μέρους στο οποίο υποβάλλεται το αίτημα για οποιαδήποτε από τις επιχειρήσεις που αναφέρονται στο άρθρο 163 στοιχεία α) έως δ).
4. Οι παράγραφοι 1 έως 3 δεν υποχρεώνουν τα μέρη να γνωστοποιούν εμπιστευτικές πληροφορίες των οποίων η γνωστοποίηση θα δημιουργούσε εμπόδια στην επιβολή της νομοθεσίας, θα ήταν αντίθετη προς το δημόσιο συμφέρον ή θα έθιγε τα έννομα εμπορικά συμφέροντα συγκεκριμένων επιχειρήσεων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 13

ΔΙΑΦΑΝΕΙΑ

ΑΡΘΡΟ 171

1. Κάθε μέρος ανταποκρίνεται πάραυτα σε όλα τα αιτήματα που υποβάλλει το άλλο μέρος για την παροχή συγκεκριμένων πληροφοριών όσον αφορά οποιοδήποτε μέτρο γενικής εφαρμογής που λαμβάνει ή διεθνείς συμφωνίες που αφορούν ή επηρεάζουν τον παρόντα τίτλο. Κάθε μέρος δημιουργεί επίσης ένα ή περισσότερα κέντρα πληροφόρησης, ούτως ώστε να παρέχονται στους ενδιαφερομένους του άλλου μέρους, κατόπιν σχετικού αιτήματος, συγκεκριμένες πληροφορίες σχετικά με όλα αυτά τα ζητήματα¹. Εντός τριών μηνών από την ημερομηνία εφαρμογής του παρόντος τίτλου, τα μέρη προβαίνουν σε αμοιβαία κοινοποίηση των εν λόγω κέντρων πληροφόρησης. Τα κέντρα πληροφόρησης δεν είναι αναγκαίο να αποτελούν θεματοφύλακες νόμων και κανονισμών.

¹ Για τη Δημοκρατία του Καζαχστάν, ως κέντρο πληροφόρησης ορίζεται το κέντρο πληροφόρησης που δημιουργήθηκε στο πλαίσιο της συμφωνίας GATS.

2. Το σύνολο των νόμων, των κανονισμών, των διαταγμάτων, των αποφάσεων και των διοικητικών αποφάσεων γενικής εφαρμογής των μερών που αφορούν ή επηρεάζουν οποιοδήποτε από τα θέματα που διέπονται από τον παρόντα τίτλο δημοσιεύεται πάραυτα κατά τρόπο ώστε να ικανοποιούνται οι εφαρμοστέες απαιτήσεις της συμφωνίας του ΠΟΕ, συμπεριλαμβανομένων των απαιτήσεων του άρθρου X της συμφωνίας GATT 1994, του άρθρου III της συμφωνίας GATS και του άρθρου 63 της συμφωνίας TRIPS. Τα μέρη επικαιροποιούν τις δημοσιευμένες πηγές, συμπεριλαμβανομένων των δικτυακών τόπων στους οποίους περιλαμβάνονται τα εν λόγω μέτρα, σε τακτική βάση και τις καθιστούν άμεσα διαθέσιμες στους ενδιαφερομένους. Τα εν λόγω μέτρα καθίστανται διαθέσιμα εφόσον έχουν τεθεί σε ισχύ και για εύλογο χρονικό διάστημα μετά την παύση ισχύος τους.

3. Τα μέρη δημοσιεύουν, πριν από την έγκρισή τους, το σύνολο των νόμων, των κανονισμών, των διαταγμάτων, των αποφάσεων και των διοικητικών αποφάσεων γενικής εφαρμογής που αφορούν ή επηρεάζουν οποιοδήποτε από τα θέματα που διέπονται από τον παρόντα τίτλο. Τα μέρη παρέχουν στους ενδιαφερομένους εύλογο χρονικό διάστημα, κατά κανόνα τουλάχιστον 30 ημερολογιακές ημέρες, για να υποβάλουν τις παρατηρήσεις τους στις αρμόδιες αρχές πριν από την οριστικοποίηση ή την υποβολή του μέτρου στις αρχές που είναι αρμόδιες για την έγκρισή του. Λαμβάνονται υπόψη όλες οι παρατηρήσεις που παραλαμβάνονται κατά την προβλεπόμενη περίοδο για την υποβολή παρατηρήσεων.

4. Κανένας νόμος, κανονισμός, διάταγμα, απόφαση ή διοικητική απόφαση γενικής εφαρμογής των μερών που αφορά ή επηρεάζει οποιοδήποτε από τα θέματα που διέπονται από τον παρόντα τίτλο δεν τίθεται σε ισχύ πριν από τη δημοσίευσή του.

5. Καμία από τις διατάξεις της παρούσας συμφωνίας δεν υποχρεώνει τα μέρη να παρέχουν εμπιστευτικές πληροφορίες των οποίων η γνωστοποίηση θα παρεμπόδιζε την επιβολή της νομοθεσίας ή θα ήταν αντίθετη προς το δημόσιο συμφέρον ή θα έθιγε τα έννομα εμπορικά συμφέροντα συγκεκριμένων δημόσιων ή ιδιωτικών επιχειρήσεων.

6. Το άρθρο 55 εφαρμόζεται στις διατάξεις του παρόντος κεφαλαίου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 14

ΕΠΙΛΥΣΗ ΔΙΑΦΟΡΩΝ

ΤΜΗΜΑ 1

ΣΤΟΧΟΣ ΚΑΙ ΠΕΔΙΟ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ

ΑΡΘΡΟ 172

Στόχος

Στόχος του παρόντος κεφαλαίου είναι η δημιουργία αποτελεσματικού και αποδοτικού μηχανισμού για την αποφυγή και επίλυση οποιασδήποτε διαφοράς μεταξύ των μερών που αφορά την ερμηνεία και την εφαρμογή της παρούσας συμφωνίας, με σκοπό την επίτευξη, στο μέτρο του δυνατού, αμοιβαίως αποδεκτής λύσης.

ΑΡΘΡΟ 173

Πεδίο εφαρμογής

Οι διατάξεις του παρόντος κεφαλαίου ισχύουν για κάθε διαφορά που αφορά την ερμηνεία και την εφαρμογή του παρόντος τίτλου της παρούσας συμφωνίας, εκτός εάν προβλέπεται διαφορετικά.

ΤΜΗΜΑ 2

ΔΙΑΒΟΥΛΕΥΣΕΙΣ ΚΑΙ ΔΙΑΜΕΣΟΛΑΒΗΣΗ

ΑΡΘΡΟ 174

Διαβουλεύσεις

1. Τα μέρη επιδιώκουν την επίλυση οποιασδήποτε από τις διαφορές που αναφέρονται στο άρθρο 173 με τη διεξαγωγή διαβουλεύσεων καλή τη πίστει και με στόχο την επίτευξη αμοιβαίως αποδεκτής λύσης.

2. Το ενδιαφερόμενο μέρος ζητεί τη διεξαγωγή διαβουλεύσεων διαβιβάζοντας σχετικό γραπτό αίτημα στο άλλο μέρος, με αντίγραφο στην Επιτροπή Συνεργασίας, στο οποίο προσδιορίζεται το επίμαχο μέτρο, καθώς και οι διατάξεις του άρθρου 173 τις οποίες κρίνει εφαρμοστέες.
3. Το μέρος στο οποίο υποβάλλεται το αίτημα ανταποκρίνεται στο αίτημα για τη διεξαγωγή διαβουλεύσεων εντός δέκα ημερών από την ημερομηνία παραλαβής του, εκτός εάν προβλέπεται διαφορετικά στην παρούσα συμφωνία ή έχουν συμφωνήσει διαφορετικά τα μέρη.
4. Οι διαβουλεύσεις πραγματοποιούνται εντός 30 ημερών από την ημερομηνία παραλαβής του αιτήματος και διεξάγονται στο έδαφος του μέρους στο οποίο απευθύνεται το σχετικό αίτημα, εκτός εάν τα μέρη συμφωνήσουν διαφορετικά. Οι διαβουλεύσεις θεωρείται ότι έχουν ολοκληρωθεί εντός 30 ημερών από την ημερομηνία παραλαβής του αιτήματος, εκτός εάν και τα δύο μέρη συμφωνήσουν τη συνέχιση των διαβουλεύσεων. Οι διαβουλεύσεις, και ειδικότερα όλες οι πληροφορίες που γνωστοποιούνται και οι θέσεις που υποστηρίζονται από τα μέρη κατά τη διάρκεια των διαβουλεύσεων, είναι εμπιστευτικές και δεν θίγουν τα δικαιώματα κανενός εκ των μερών σε περαιτέρω διαδικασίες.
5. Οι διαβουλεύσεις σε θέματα κατεπείγοντος θεωρείται ότι έχουν ολοκληρωθεί εντός 15 ημερών από την ημερομηνία παραλαβής του αιτήματος, εκτός εάν και τα δύο μέρη συμφωνήσουν τη συνέχιση των διαβουλεύσεων.

6. Σε περίπτωση που το μέρος στο οποίο απευθύνεται το αίτημα δεν απαντήσει στο αίτημα για διεξαγωγή διαβουλεύσεων εντός δέκα ημερών από την ημερομηνία παραλαβής του ή εάν οι διαβουλεύσεις δεν πραγματοποιηθούν εντός των προθεσμιών που ορίζονται στην παράγραφο 3 ή στην παράγραφο 4 του παρόντος άρθρου αντιστοίχως, ή εάν τα μέρη συμφωνήσουν να μην προβούν σε διαβουλεύσεις, ή εάν οι διαβουλεύσεις ολοκληρωθούν χωρίς να επιτευχθεί αμοιβαίως αποδεκτή λύση, το μέρος που ζήτησε τη διεξαγωγή των διαβουλεύσεων δύναται να προσφύγει στο άρθρο 176.

7. Κατά τη διάρκεια των διαβουλεύσεων, τα μέρη παρέχουν επαρκή στοιχεία ως προς τα πραγματικά περιστατικά, ούτως ώστε να είναι δυνατή η ολοκληρωμένη εξέταση του τρόπου με τον οποίο το επίμαχο μέτρο θα μπορούσε να επηρεάσει τη λειτουργία και την εφαρμογή της παρούσας συμφωνίας.

8. Στις περιπτώσεις που αφορούν καταστάσεις έκτακτης ανάγκης κατά την έννοια του άρθρου 138 παράγραφος 8, οι διαβουλεύσεις θεωρείται ότι έχουν ολοκληρωθεί εντός πέντε εργάσιμων ημερών από την ημερομηνία παραλαβής του αιτήματος για διεξαγωγή διαβουλεύσεων, εκτός εάν τα μέρη συμφωνήσουν διαφορετικά.

ΑΡΘΡΟ 175

Διαμεσολάβηση

Κάθε μέρος μπορεί να υποβάλει προς το άλλο μέρος αίτηση για την έναρξη διαδικασίας διαμεσολάβησης σχετικά με οποιοδήποτε μέτρο το οποίο επηρεάζει δυσμενώς το εμπόριο ή τις επενδύσεις μεταξύ των μερών, σύμφωνα με το παράρτημα VII.

ΤΜΗΜΑ 3

ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ ΕΠΙΛΥΣΗΣ ΔΙΑΦΟΡΩΝ

ΥΠΟΤΜΗΜΑ 1

ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΔΙΑΙΤΗΣΙΑΣ

ΑΡΘΡΟ 176

Κίνηση της διαδικασίας διαιτησίας

1. Εάν τα μέρη δεν κατορθώσουν να επιλύσουν τη διαφορά στο πλαίσιο διαβουλεύσεων, όπως προβλέπεται στο άρθρο 174, το μέρος που υπέβαλε αίτημα για διεξαγωγή διαβουλεύσεων δύναται να ζητήσει τη σύσταση ειδικής ομάδας διαιτησίας σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος άρθρου.

2. Το αίτημα για τη σύσταση ειδικής ομάδας διαιτησίας διαβιβάζεται γραπτώς στο άλλο μέρος και στην Επιτροπή Συνεργασίας. Το καταγγέλλον μέρος προσδιορίζει στο αίτημά του το επίμαχο μέτρο και παραθέτει τους λόγους για τους οποίους το συγκεκριμένο μέτρο συνιστά παραβίαση των διατάξεων του άρθρου 173 κατά τρόπο αρκούντως αναλυτικό ώστε να παρουσιάζεται με σαφήνεια η νομική βάση της καταγγελίας.

ΑΡΘΡΟ 177

Σύσταση της ειδικής ομάδας διαιτησίας

1. Συστήνεται ειδική ομάδα διαιτησίας, η οποία απαρτίζεται από τρεις διαιτητές.
2. Εντός προθεσμίας δέκα ημερών από την ημερομηνία διαβίβασης του γραπτού αιτήματος για τη σύσταση ειδικής ομάδας διαιτησίας στο μέρος κατά του οποίου στρέφεται η καταγγελία, τα μέρη διαβουλεύονται για την επίτευξη συμφωνίας σχετικά με τη σύνθεση της ειδικής ομάδας διαιτησίας.

3. Σε περίπτωση αδυναμίας των μερών να συμφωνήσουν σχετικά με τη σύνθεση της ειδικής ομάδας διαιτησίας εντός της προθεσμίας που ορίζεται στην παράγραφο 2 του παρόντος άρθρου, κάθε μέρος, εντός πέντε ημερών από τη λήξη της προθεσμίας που ορίζεται στην παράγραφο 2 του παρόντος άρθρου, δύναται να διορίσει έναν διαιτητή από τον υποκατάλογο του εν λόγω μέρους του κατακλόγου που καταρτίζεται δυνάμει του άρθρου 196. Σε περίπτωση αδυναμίας ενός εκ των μερών να ορίσει τον διαιτητή, και κατόπιν αιτήματος του άλλου μέρους, ο διαιτητής επιλέγεται με κλήρωση από τον πρόεδρο της Επιτροπής Συνεργασίας, ή από τον αναπληρωτή του προέδρου, από τον υποκατάλογο του εν λόγω μέρους ο οποίος περιλαμβάνεται στον κατάλογο που καταρτίζεται δυνάμει του άρθρου 196.

4. Εκτός εάν τα μέρη έχουν καταλήξει σε συμφωνία σχετικά με τον πρόεδρο της ειδικής ομάδας διαιτησίας εντός της προθεσμίας που ορίζεται στην παράγραφο 2 του παρόντος άρθρου, ο πρόεδρος της Επιτροπής Συνεργασίας, ή ο αναπληρωτής του, επιλέγει με κλήρωση, κατόπιν αιτήματος ενός εκ των μερών, τον πρόεδρο της ειδικής ομάδας διαιτησίας από τον υποκατάλογο προέδρων ο οποίος περιλαμβάνεται στον κατάλογο που καταρτίζεται δυνάμει του άρθρου 196.

5. Ο πρόεδρος της Επιτροπής Συνεργασίας, ή ο αναπληρωτής του, επιλέγει τους διαιτητές εντός πέντε ημερών από την ημερομηνία του αιτήματος ενός εκ των μερών, όπως αναφέρεται στην παράγραφο 3 ή στην παράγραφο 4.

6. Ως ημερομηνία σύστασης της ειδικής ομάδας διαιτησίας λογίζεται η ημερομηνία κατά την οποία και οι τρεις επιλεγθέντες διαιτητές αποδέχθηκαν τον διορισμό, σύμφωνα με τον εσωτερικό κανονισμό που προβλέπεται στο παράρτημα V.

7. Σε περίπτωση που οποιοσδήποτε από τους καταλόγους που προβλέπονται στο άρθρο 196 δεν έχει καταρτιστεί ή δεν περιέχει αρκετά ονόματα κατά τον χρόνο που υποβάλλεται το αίτημα σύμφωνα με την παράγραφο 3 ή την παράγραφο 4 του παρόντος άρθρου, οι διαιτητές επιλέγονται με κλήρωση από τα άτομα που είχαν προταθεί επισήμως από ένα εκ των μερών ή και από τα δύο μέρη.

8. Εκτός εάν τα μέρη συμφωνήσουν διαφορετικά, σε περίπτωση διαφοράς μεταξύ των μερών που αφορά κατάσταση έκτακτης ανάγκης κατά την έννοια του άρθρου 138 παράγραφος 8, εφαρμόζεται η δεύτερη πρόταση της παραγράφου 3 και της παραγράφου 4 χωρίς προσφυγή στην παράγραφο 2 του παρόντος άρθρου, και η χρονική περίοδος που αναφέρεται στην παράγραφο 5 του παρόντος άρθρου ορίζεται σε δύο ημέρες.

ΑΡΘΡΟ 178

Προκαταρκτική απόφαση σχετικά με τον χαρακτήρα του επείγοντος

Εάν ένα εκ των μερών υποβάλει σχετικό αίτημα, η ειδική ομάδα διαιτησίας εκδίδει, εντός προθεσμίας 10 ημερών από τη σύστασή της, προκαταρκτική απόφαση με την οποία κρίνει αν η συγκεκριμένη υπόθεση είναι επείγοντος χαρακτήρα.

ΑΡΘΡΟ 179

Συνδιαλλαγή για επείγουσες διαφορές σε θέματα ενέργειας

1. Σε περίπτωση διαφοράς που αφορά κατάσταση έκτακτης ανάγκης κατά την έννοια του άρθρου 138 παράγραφος 8, κάθε μέρος δύναται να ζητήσει από τον πρόεδρο της ειδικής ομάδας διαιτησίας να ενεργήσει ως διαμεσολαβητής σε οποιοδήποτε ζήτημα το οποίο σχετίζεται με την εν λόγω διαφορά μέσω υποβολής αιτήματος προς την ειδική ομάδα διαιτησίας.
2. Ο διαμεσολαβητής ζητεί αμοιβαίως αποδεκτή επίλυση της διαφοράς ή ζητεί να συμφωνηθεί διαδικασία επίτευξης ανάλογης λύσης. Εάν, εντός 15 ημερών από την ημερομηνία διορισμού του, ο διαμεσολαβητής δεν κατορθώσει να εξασφαλίσει τη σχετική συμφωνία, διατυπώνει σύσταση σχετικά με τρόπο επίλυσης της διαφοράς ή διαδικασία για την επίτευξη λύσης και λαμβάνει απόφαση σχετικά με τους όρους και τις προϋποθέσεις που πρέπει να τηρηθούν αρχής γενομένης από την ημερομηνία που θα ορίσει έως και την επίλυση της διαφοράς.
3. Τα μέρη και οι οντότητες που τελούν υπό τον έλεγχο ή τη δικαιοδοσία τους τηρούν τις συστάσεις που διατυπώνονται δυνάμει της παραγράφου 2 σχετικά με τους όρους και τις προϋποθέσεις επί τρεις μήνες από την απόφαση του διαμεσολαβητή ή έως την επίλυση της διαφοράς, ανάλογα με το ποια ημερομηνία είναι προγενέστερη.
4. Ο διαμεσολαβητής τηρεί τον κώδικα δεοντολογίας για τα μέλη των ειδικών ομάδων διαιτησίας και τους διαιτητές («κώδικας δεοντολογίας») που προβλέπεται στο παράρτημα VI.

ΑΡΘΡΟ 180

Εκθέσεις της ειδικής ομάδας διαιτησίας

1. Η ειδική ομάδα διαιτησίας διαβιβάζει στα μέρη ενδιάμεση έκθεση, στην οποία αναφέρονται τα πραγματικά περιστατικά, η δυνατότητα εφαρμογής των συναφών διατάξεων και το βασικό σκεπτικό των διαπιστώσεων και συστάσεων που διατυπώνει.
2. Εντός προθεσμίας 14 ημερών από την ημερομηνία παραλαβής της ενδιάμεσης έκθεσης, κάθε μέρος δύναται να διαβιβάσει στην ειδική ομάδα διαιτησίας γραπτό αίτημα για την επανεξέταση συγκεκριμένων πτυχών της ενδιάμεσης έκθεσης.
3. Αφού εξετάσει τυχόν γραπτές παρατηρήσεις των μερών σχετικά με την ενδιάμεση έκθεση, η ειδική ομάδα διαιτησίας μπορεί να τροποποιήσει την ενδιάμεση έκθεσή της και να προβεί σε οποιαδήποτε περαιτέρω εξέταση κρίνει σκόπιμη.
4. Στην τελική της έκθεση, η ειδική ομάδα διαιτησίας αναφέρει τα πραγματικά περιστατικά, τη δυνατότητα εφαρμογής των συναφών διατάξεων του άρθρου 173 και το βασικό σκεπτικό των πορισμάτων και των συμπερασμάτων που διατυπώνει. Η τελική έκθεση περιλαμβάνει ικανοποιητική εξέταση των επιχειρημάτων που προβλήθηκαν στο στάδιο της ενδιάμεσης επανεξέτασης και σαφείς απαντήσεις στις ερωτήσεις και τις παρατηρήσεις των μερών.

ΑΡΘΡΟ 181

Ενδιάμεση έκθεση της ειδικής ομάδας διαιτησίας

1. Το αργότερο εντός 90 ημερών από την ημερομηνία σύστασής της, η ειδική ομάδα διαιτησίας διαβιβάζει στα μέρη ενδιάμεση έκθεση. Σε περίπτωση που η ειδική ομάδα διαιτησίας κρίνει ότι η εν λόγω προθεσμία δεν μπορεί να τηρηθεί, ο πρόεδρος της ενημερώνει εγγράφως τα μέρη και την Επιτροπή Συνεργασίας, αναφέροντας τους λόγους της καθυστέρησης και την ημερομηνία κατά την οποία η ειδική ομάδα διαιτησίας προτίθεται να διαβιβάσει την ενδιάμεση έκθεσή της. Σε κάθε περίπτωση η ενδιάμεση έκθεση πρέπει να διαβιβαστεί εντός 120 ημερών από την ημερομηνία σύστασης της ειδικής ομάδας διαιτησίας.
2. Σε περιπτώσεις κατεπείγοντος, η ειδική ομάδα διαιτησίας καταβάλλει κάθε δυνατή προσπάθεια ώστε να διαβιβάσει την ενδιάμεση έκθεσή της εντός προθεσμίας 45 ημερών και, σε κάθε περίπτωση, το αργότερο εντός 60 ημερών από την ημερομηνία σύστασής της. Εντός προθεσμίας εφτά ημερών από την διαβίβαση της ενδιάμεσης έκθεσης, κάθε μέρος μπορεί να ζητήσει εγγράφως από την ειδική ομάδα διαιτησίας να επανεξετάσει συγκεκριμένες πτυχές της ενδιάμεσης έκθεσης δυνάμει του άρθρου 180 παράγραφος 2.

3. Σε περίπτωση διαφοράς μεταξύ των μερών που αφορά κατάσταση έκτακτης ανάγκης κατά την έννοια του άρθρου 138 παράγραφος 8, η ενδιάμεση έκθεση διαβιβάζεται εντός προθεσμίας 20 ημερών από την ημερομηνία σύστασης της ειδικής ομάδας διαιτησίας και οποιοδήποτε αίτημα δυνάμει του άρθρου 180 παράγραφος 2 υποβάλλεται εντός προθεσμίας πέντε ημερών από την ημερομηνία διαβίβασης της ενδιάμεσης έκθεσης. Η ειδική ομάδα διαιτησίας μπορεί επίσης να αποφασίσει να μην κοινοποιήσει την ενδιάμεση έκθεση.

ΑΡΘΡΟ 182

Τελική έκθεση της ειδικής ομάδας διαιτησίας

1. Εντός προθεσμίας 120 ημερών από την ημερομηνία σύστασής της, η ειδική ομάδα διαιτησίας διαβιβάζει στα μέρη και στην Επιτροπή Συνεργασίας την τελική της έκθεση. Σε περίπτωση που η ειδική ομάδα διαιτησίας κρίνει ότι η εν λόγω προθεσμία δεν μπορεί να τηρηθεί, ο πρόεδρος της ενημερώνει εγγράφως τα μέρη και την Επιτροπή Συνεργασίας, αναφέροντας τους λόγους της καθυστέρησης και την ημερομηνία κατά την οποία η ειδική ομάδα προτίθεται να διαβιβάσει την τελική της έκθεση. Σε κάθε περίπτωση η τελική έκθεση πρέπει να διαβιβαστεί εντός 150 ημερών από την ημερομηνία σύστασης της ειδικής ομάδας διαιτησίας.

2. Σε περιπτώσεις κατεπείγοντος, η ειδική ομάδα διαιτησίας καταβάλλει κάθε δυνατή προσπάθεια ώστε να διαβιβάσει την έκθεσή της εντός προθεσμίας 60 ημερών από την ημερομηνία σύστασης της ειδικής ομάδας διαιτησίας. Σε κάθε περίπτωση η τελική έκθεση πρέπει να διαβιβαστεί εντός 75 ημερών από την ημερομηνία σύστασης της ειδικής ομάδας διαιτησίας.
3. Σε περίπτωση διαφοράς μεταξύ των μερών που αφορά κατάσταση έκτακτης ανάγκης κατά την έννοια του άρθρου 138 παράγραφος 8, η ειδική ομάδα διαιτησίας διαβιβάζει την τελική της έκθεση εντός προθεσμίας 40 ημερών από την ημερομηνία σύστασης της ειδικής ομάδας διαιτησίας.

ΥΠΟΤΜΗΜΑ 2

ΣΥΜΜΟΡΦΩΣΗ

ΑΡΘΡΟ 183

Συμμόρφωση προς την τελική έκθεση της ειδικής ομάδας διαιτησίας

Το μέρος κατά του οποίου στρέφεται η καταγγελία λαμβάνει τα αναγκαία μέτρα για την άμεση και καλή τη πίστει συμμόρφωσή του προς την τελική έκθεση της ειδικής ομάδας διαιτησίας.

ΑΡΘΡΟ 184

Εύλογη χρονική περίοδος συμμόρφωσης

1. Εάν δεν είναι εφικτή η άμεση συμμόρφωση, τα μέρη καταβάλλουν κάθε δυνατή προσπάθεια ώστε να συμφωνήσουν τη χρονική περίοδο για τη συμμόρφωση προς την τελική έκθεση. Στην περίπτωση αυτή, και το αργότερο εντός 30 ημερών από την ημερομηνία παραλαβής της τελικής έκθεσης της ειδικής ομάδας διαιτησίας, το μέρος κατά του οποίου στρέφεται η καταγγελία διαβιβάζει στο καταγγέλλον μέρος και στην Επιτροπή Συνεργασίας κοινοποίηση σχετικά με τη χρονική περίοδο που θα απαιτηθεί για τη συμμόρφωσή του («η εύλογη χρονική περίοδος»).
2. Σε περίπτωση διαφωνίας μεταξύ των μερών σχετικά με τη διάρκεια της εν λόγω εύλογης χρονικής περιόδου, το καταγγέλλον μέρος δύναται, εντός προθεσμίας είκοσι ημερών από την ημερομηνία παραλαβής της κοινοποίησης που αναφέρεται στην παράγραφο 1 του παρόντος άρθρου, να ζητήσει εγγράφως από την ειδική ομάδα διαιτησίας, η οποία συστάθηκε αρχικά δυνάμει του άρθρου 177 («η αρχική ειδική ομάδα διαιτησίας»), να προσδιορίσει τη διάρκεια αυτής της εύλογης χρονικής περιόδου. Το εν λόγω αίτημα διαβιβάζεται συγχρόνως στο άλλο μέρος και στην Επιτροπή Συνεργασίας. Η ειδική ομάδα διαιτησίας διαβιβάζει την έκθεσή της στα μέρη και στην Επιτροπή Συνεργασίας εντός προθεσμίας 20 ημερών από την ημερομηνία παραλαβής του αιτήματος.
3. Το μέρος κατά του οποίου στρέφεται η καταγγελία κοινοποιεί εγγράφως στο καταγγέλλον μέρος την πρόοδο που σημειώνει όσον αφορά τη συμμόρφωσή του προς την τελική έκθεση της ειδικής ομάδας διαιτησίας. Η εν λόγω κοινοποίηση πραγματοποιείται εγγράφως και διαβιβάζεται τουλάχιστον έναν μήνα πριν από την εκπνοή της εύλογης χρονικής περιόδου.

4. Η εύλογη χρονική περίοδος μπορεί να παραταθεί κατόπιν αμοιβαίας συμφωνίας των μερών.

ΑΡΘΡΟ 185

Επανεξέταση των μέτρων που ελήφθησαν για τη συμμόρφωση προς την τελική έκθεση της ειδικής ομάδας διαιτησίας

1. Το μέρος κατά του οποίου στρέφεται η καταγγελία κοινοποιεί στο καταγγέλλον μέρος και στην Επιτροπή Συνεργασίας κάθε μέτρο που έχει λάβει για τη συμμόρφωση προς την τελική έκθεση της ειδικής ομάδας διαιτησίας. Η εν λόγω κοινοποίηση διαβιβάζεται πριν από τη λήξη της εύλογης χρονικής περιόδου.
2. Σε περίπτωση διαφωνίας μεταξύ των μερών όσον αφορά την ύπαρξη ή τη συμβατότητα τυχόν μέτρου που έχει κοινοποιηθεί δυνάμει της παραγράφου 1 του παρόντος άρθρου προς τις διατάξεις του άρθρου 173, το καταγγέλλον μέρος δύναται να ζητήσει εγγράφως από την αρχική ειδική ομάδα διαιτησίας να αποφανθεί επί του θέματος αυτού. Στο σχετικό αίτημα προσδιορίζεται το συγκεκριμένο επίμαχο μέτρο και παρατίθενται οι λόγοι για τους οποίους το εν λόγω μέτρο δεν συνάδει με τις διατάξεις του άρθρου 173, κατά τρόπο αρκούντως αναλυτικό ώστε να παρουσιάζεται με σαφήνεια η νομική βάση της καταγγελίας. Η ειδική ομάδα διαιτησίας διαβιβάζει την έκθεσή της στα μέρη και στην Επιτροπή Συνεργασίας εντός προθεσμίας 45 ημερών από την ημερομηνία παραλαβής του αιτήματος.

ΑΡΘΡΟ 186

Προσωρινά μέτρα αποκατάστασης σε περίπτωση μη συμμόρφωσης

1. Εάν το μέρος κατά του οποίου στρέφεται η καταγγελία παραλείψει να κοινοποιήσει τυχόν μέτρο που έχει λάβει για τη συμμόρφωσή του προς την τελική έκθεση της ειδικής ομάδας διαιτησίας πριν από τη λήξη της εύλογης χρονικής περιόδου, ή εάν η ειδική ομάδα διαιτησίας αποφανθεί ότι δεν έχουν ληφθεί μέτρα συμμόρφωσης ή ότι το μέτρο που έχει κοινοποιηθεί βάσει του άρθρου 185 παράγραφος 1 δεν συνάδει με τις υποχρεώσεις του εν λόγω μέρους δυνάμει των διατάξεων του άρθρου 173, το μέρος κατά του οποίου στρέφεται η καταγγελία υποβάλλει προσφορά για αποζημίωση, εφόσον το ζητήσει το καταγγέλλον μέρος και κατόπιν διαβουλεύσεων με το εν λόγω μέρος.

2. Σε περίπτωση που το καταγγέλλον μέρος αποφασίσει να μην ζητήσει προσφορά για αποζημίωση δυνάμει της παραγράφου 1 του παρόντος άρθρου ή σε περίπτωση που υποβάλει σχετικό αίτημα, εάν δεν επιτευχθεί συμφωνία όσον αφορά την αποζημίωση εντός προθεσμίας 30 ημερών είτε από την ημερομηνία λήξης της εύλογης χρονικής περιόδου είτε από την ημερομηνία διαβίβασης της έκθεσης της ειδικής ομάδας διαιτησίας βάσει του άρθρου 185 παράγραφος 2, το καταγγέλλον μέρος δικαιούται, κατόπιν κοινοποίησής προς το άλλο μέρος και προς την Επιτροπή Συνεργασίας, να λάβει ενδεδειγμένα μέτρα ισοδύναμου επιπέδου με την ολική ή μερική αναίρεση¹ λόγω της παραβίασης. Τα μέτρα αυτά προσδιορίζονται στη σχετική κοινοποίηση. Το καταγγέλλον μέρος δύναται να εφαρμόσει τα μέτρα ανά πάσα στιγμή μετά την παρέλευση περιόδου δέκα ημερών από την ημερομηνία παραλαβής της κοινοποίησης από το μέρος κατά του οποίου στρέφεται η καταγγελία, εκτός εάν το μέρος κατά του οποίου στρέφεται η καταγγελία έχει ζητήσει διαδικασία διαιτησίας δυνάμει της παραγράφου 3 του παρόντος άρθρου.

¹ Η ολική ή μερική αναίρεση ερμηνεύεται ως ολική ή μερική αναίρεση δυνάμει του μνημονίου συμφωνίας του ΠΟΕ για τους κανόνες και τις διαδικασίες που διέπουν την επίλυση διαφορών.

3. Εάν το μέρος κατά του οποίου στρέφεται η καταγγελία θεωρεί ότι τα ενδεδειγμένα μέτρα δεν είναι ισοδύναμου επιπέδου με την ολική ή μερική αναίρεση λόγω της παραβίασης των υποχρεώσεων του εν λόγω μέρους που απορρέουν από τις διατάξεις του άρθρου 173, το μέρος κατά του οποίου στρέφεται η καταγγελία δύναται να ζητήσει εγγράφως από την αρχική ειδική ομάδα διαιτησίας να αποφανθεί επί του θέματος αυτού. Το σχετικό αίτημα κοινοποιείται στο καταγγέλλον μέρος και στην Επιτροπή Συνεργασίας πριν από την εκπνοή της χρονικής περιόδου των δέκα ημερών που αναφέρεται στην παράγραφο 2 του παρόντος άρθρου. Η αρχική ειδική ομάδα διαιτησίας διαβιβάζει στα μέρη και στην Επιτροπή Συνεργασίας την έκθεσή της σχετικά με τα μέτρα που κοινοποίησε το καταγγέλλον μέρος εντός προθεσμίας 30 ημερών από την ημερομηνία διαβίβασης του σχετικού αιτήματος. Το καταγγέλλον μέρος δεν θέτει σε ισχύ τα κοινοποιηθέντα μέτρα προτού διαβιβάσει η αρχική ειδική ομάδα διαιτησίας την έκθεσή της. Τα εν λόγω μέτρα τα οποία τίθενται σε ισχύ μετά τη διαβίβαση της έκθεσης συνάδουν με την έκθεση της ειδικής ομάδας διαιτησίας.

4. Τα μέτρα που θέτει σε ισχύ το καταγγέλλον μέρος και η αποζημίωση που προβλέπεται στο παρόν άρθρο είναι προσωρινού χαρακτήρα και δεν εφαρμόζονται εφόσον:

α) τα μέρη έχουν καταλήξει σε αμοιβαίως αποδεκτή λύση δυνάμει του άρθρου 191,

- β) τα μέρη έχουν συμφωνήσει ότι το μέτρο που κοινοποιείται δυνάμει του άρθρου 185 παράγραφος 1 διασφαλίζει τη συμμόρφωση του μέρους κατά του οποίου στρέφεται η καταγγελία προς τις διατάξεις του άρθρου 173 ή
- γ) έχουν ανακληθεί ή τροποποιηθεί όλα τα μέτρα για τα οποία η ειδική ομάδα διαιτησίας έχει διαπιστώσει ότι δεν συνάδουν με τις διατάξεις του άρθρου 173, ούτως ώστε να επιτευχθεί η συμμόρφωσή τους προς τις εν λόγω διατάξεις, όπως ορίζεται στο άρθρο 185 παράγραφος 2.

ΑΡΘΡΟ 187

Επανεξέταση μέτρων που ελήφθησαν για τη συμμόρφωση
μετά τη θέσπιση προσωρινών μέτρων αποκατάστασης για μη συμμόρφωση

1. Το μέρος κατά του οποίου στρέφεται η καταγγελία κοινοποιεί στο καταγγέλλον μέρος και στην Επιτροπή Συνεργασίας το μέτρο που έλαβε για τη συμμόρφωσή του προς την τελική έκθεση της ειδικής ομάδας διαιτησίας κατόπιν αιτήσεως αποζημίωσης ή λήψης ενδεδειγμένου μέτρου από το καταγγέλλον μέρος δυνάμει του άρθρου 186, ανάλογα με την περίπτωση. Εξαιρουμένων των περιπτώσεων της παραγράφου 2 του παρόντος άρθρου, το καταγγέλλον μέρος προβαίνει σε άρση του μέτρου εντός προθεσμίας 30 ημερών από την ημερομηνία παραλαβής της κοινοποίησης. Στις περιπτώσεις αίτησης αποζημίωσης, και εξαιρουμένων των περιπτώσεων της παραγράφου 2 του παρόντος άρθρου, το μέρος κατά του οποίου στρέφεται η καταγγελία δύναται να ζητήσει την ανάκληση της εν λόγω αίτησης αποζημίωσης εντός προθεσμίας 30 ημερών από την παραλαβή της κοινοποίησης σχετικά με τη συμμόρφωσή του προς την τελική έκθεση της ειδικής ομάδας διαιτησίας.

2. Εάν τα μέρη δεν καταλήξουν σε συμφωνία σχετικά με το κατά πόσον το μέρος κατά του οποίου στρέφεται η καταγγελία συμμορφώθηκε προς την τελική έκθεση της ειδικής ομάδας διαιτησίας εντός προθεσμίας 30 ημερών από την ημερομηνία παραλαβής της κοινοποίησης δυνάμει της παραγράφου 1 του παρόντος άρθρου, το καταγγέλλον μέρος ζητεί εγγράφως από την αρχική ειδική ομάδα διαιτησίας να αποφανθεί επί του θέματος αυτού. Το εν λόγω αίτημα διαβιβάζεται συγχρόνως στο άλλο μέρος και στην Επιτροπή Συνεργασίας. Η έκθεση της ειδικής ομάδας διαιτησίας διαβιβάζεται στα μέρη και στην Επιτροπή Συνεργασίας εντός προθεσμίας 45 ημερών από την ημερομηνία υποβολής του αιτήματος. Εάν η ειδική ομάδα διαιτησίας αποφανθεί ότι το μέρος κατά του οποίου στρέφεται η καταγγελία έχει συμμορφωθεί προς την τελική έκθεση της ειδικής ομάδας διαιτησίας, το καταγγέλλον μέρος προβαίνει σε άρση του ενδεδειγμένου μέτρου που έλαβε δυνάμει του άρθρου 186 ή το μέρος κατά του οποίου στρέφεται η καταγγελία σε ανάκληση της αποζημίωσης, ανάλογα με την περίπτωση. Εάν η ειδική ομάδα διαιτησίας αποφανθεί ότι το μέρος κατά του οποίου στρέφεται η καταγγελία δεν έχει συμμορφωθεί πλήρως προς την τελική έκθεση της ειδικής ομάδας διαιτησίας, η αποζημίωση ή το ενδεδειγμένο μέτρο που έχει ληφθεί δυνάμει του άρθρου 186 προσαρμόζεται αναλόγως βάσει της έκθεσης της ειδικής ομάδας διαιτησίας.

ΑΡΘΡΟ 188

Μέτρα αποκατάστασης για επείγουσες διαφορές σε θέματα ενέργειας

1. Σε περίπτωση διαφοράς μεταξύ των μερών που αφορά κατάσταση έκτακτης ανάγκης κατά την έννοια του άρθρου 138 παράγραφος 8, εφαρμόζεται το παρόν άρθρο σχετικά με τα μέτρα αποκατάστασης.
2. Κατά παρέκκλιση των άρθρων 184, 185 και 186, το καταγγέλλον μέρος δύναται να λάβει ενδεδειγμένα μέτρα ισοδύναμου επιπέδου με την ολική ή μερική αναίρεση λόγω μη συμμόρφωσης του άλλου μέρους προς την τελική έκθεση της ειδικής ομάδας διαιτησίας εντός προθεσμίας 15 ημερών από την ημερομηνία κοινοποίησης της. Τα εν λόγω μέτρα μπορούν να τεθούν άμεσα σε ισχύ. Μπορούν επίσης να διατηρηθούν σε ισχύ καθ' όλη τη χρονική περίοδο κατά την οποία το μέρος κατά του οποίου στρέφεται η καταγγελία δεν συμμορφώνεται με την τελική έκθεση της ειδικής ομάδας διαιτησίας.
3. Σε περίπτωση που το μέρος κατά του οποίου στρέφεται η καταγγελία αμφισβητήσει την ύπαρξη αδυναμίας συμμόρφωσης ή την αναλογικότητα του μέτρου που έθεσε σε ισχύ το καταγγέλλον μέρος ή την αδυναμία συμμόρφωσης, δύναται να κινήσει τη διαδικασία του άρθρου 186 παράγραφος 3 και του άρθρου 187, η οποία εξετάζεται με διαδικασία κατεπείγοντος. Το καταγγέλλον μέρος υποχρεούται να άρει ή να προσαρμόσει αναλόγως τα μέτρα μόνον αφού η ειδική ομάδα διαιτησίας αποφανθεί επί του θέματος αυτού, και μπορεί να διατηρήσει σε ισχύ τα μέτρα εν αναμονή ολοκλήρωσης της διαδικασίας.

ΥΠΟΤΜΗΜΑ 3

ΚΟΙΝΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

ΑΡΘΡΟ 189

Αντικατάσταση διαιτητών

Εάν στο πλαίσιο διαδικασίας διαιτησίας δυνάμει του παρόντος κεφαλαίου η αρχική ειδική ομάδα διαιτησίας ή ορισμένα από τα μέλη της δεν είναι σε θέση να συμμετάσχουν ή αποσυρθούν ή πρέπει να αντικατασταθούν λόγω μη συμμόρφωσής τους με τις απαιτήσεις του κώδικα δεοντολογίας που προβλέπεται στο παράρτημα VI, εφαρμόζεται η διαδικασία που προβλέπεται στο άρθρο 177. Η προθεσμία διαβίβασης της έκθεσης μπορεί να παραταθεί για το χρονικό διάστημα που απαιτείται για τον διορισμό νέου διαιτητή, αλλά δεν μπορεί να υπερβεί τις 20 ημέρες.

ΑΡΘΡΟ 190

Αναστολή και περάτωση των διαδικασιών διαιτησίας και συμμόρφωσης

Κατόπιν αιτήματος αμφότερων των μερών, η ειδική ομάδα διαιτησίας αναστέλλει ανά πάσα στιγμή τις εργασίες της για χρονική περίοδο που συμφωνείται από τα μέρη και η οποία δεν μπορεί να υπερβαίνει τους 12 διαδοχικούς μήνες. Η ειδική ομάδα διαιτησίας επαναλαμβάνει τις εργασίες της πριν από τη λήξη της εν λόγω περιόδου κατόπιν γραπτού αιτήματος αμφότερων των μερών ή στο τέλος αυτής της περιόδου κατόπιν γραπτού αιτήματος ενός εκ των μερών. Το αιτούν μέρος ενημερώνει τον πρόεδρο της Επιτροπής Συνεργασίας και το άλλο μέρος. Σε περίπτωση που η συνέχιση των εργασιών της ειδικής ομάδας διαιτησίας δεν ζητηθεί από ένα εκ των μερών κατά τη λήξη της συμφωνηθείσας περιόδου αναστολής, η διαδικασία περατώνεται. Η αναστολή και η περάτωση των εργασιών της ειδικής ομάδας διαιτησίας πραγματοποιείται με την επιφύλαξη των δικαιωμάτων οποιουδήποτε εκ των μερών στο πλαίσιο άλλης διαδικασίας δυνάμει του άρθρου 197.

ΑΡΘΡΟ 191

Αμοιβαίως αποδεκτή λύση

Τα μέρη μπορούν ανά πάσα στιγμή να καταλήξουν σε αμοιβαίως αποδεκτή λύση για διαφορές που διέπονται από τις διατάξεις του παρόντος κεφαλαίου. Κοινοποιούν από κοινού την εν λόγω λύση στην Επιτροπή Συνεργασίας και στον πρόεδρο της ειδικής ομάδας διαιτησίας, κατά περίπτωση. Εάν για τη συγκεκριμένη λύση απαιτείται έγκριση σύμφωνα με τις συναφείς εθνικές διαδικασίες ενός εκ των μερών, στην εν λόγω κοινοποίηση αναφέρεται η απαίτηση αυτή, και η διαδικασία επίλυσης διαφορών αναστέλλεται. Εάν δεν απαιτείται σχετική έγκριση ή εάν κοινοποιηθεί η ολοκλήρωση των σχετικών εθνικών διαδικασιών, η διαδικασία επίλυσης διαφορών περατώνεται.

ΑΡΘΡΟ 192

Εσωτερικός κανονισμός

1. Οι διαδικασίες επίλυσης διαφορών βάσει του παρόντος κεφαλαίου διέπονται από τον εσωτερικό κανονισμό που προβλέπεται στο παράρτημα V και από τον κώδικα δεοντολογίας που περιλαμβάνεται στο παράρτημα VI.

2. Οι ακροάσεις της ειδικής ομάδας διαιτησίας είναι δημόσιες, εκτός εάν προβλέπεται διαφορετικά στον εσωτερικό κανονισμό που προβλέπεται στο παράρτημα V.

ΑΡΘΡΟ 193

Πληροφορίες και τεχνικές συμβουλές

Η ειδική ομάδα διαιτησίας μπορεί, κατόπιν αιτήματος ενός εκ των μερών ή με δική της πρωτοβουλία, να ζητεί την παροχή των πληροφοριών τις οποίες κρίνει απαραίτητες για τη διαδικασία της ειδικής ομάδας διαιτησίας από οποιαδήποτε πηγή, συμπεριλαμβανομένων των μερών που εμπλέκονται στη διαφορά. Η ειδική ομάδα διαιτησίας έχει επίσης το δικαίωμα να ζητεί τη γνώμη εμπειρογνομόνων, εφόσον το κρίνει σκόπιμο. Πριν από την επιλογή των εμπειρογνομόνων, η ειδική ομάδα διαιτησίας προβαίνει σε διαβούλευση με τα μέρη. Τα φυσικά ή νομικά πρόσωπα που είναι εγκατεστημένα στο έδαφος ενός εκ των μερών δύναται να υποβάλουν φιλικές (*amicus curiae*) παρατηρήσεις στην ειδική ομάδα διαιτησίας σύμφωνα με τον εσωτερικό κανονισμό που ορίζεται στο παράρτημα V. Όλες οι πληροφορίες που λαμβάνονται δυνάμει του παρόντος άρθρου γνωστοποιούνται και στα δύο μέρη για τη διατύπωση παρατηρήσεων.

ΑΡΘΡΟ 194

Κανόνες ερμηνείας

Η ειδική ομάδα διαιτησίας ερμηνεύει τις διατάξεις του άρθρου 173 σύμφωνα με τους εθιμικούς κανόνες ερμηνείας του δημόσιου διεθνούς δικαίου, συμπεριλαμβανομένων των κωδικοποιημένων διατάξεων που περιλαμβάνονται στη σύμβαση της Βιέννης του 1969 περί του δικαίου των Συνθηκών. Η ειδική ομάδα διαιτησίας λαμβάνει επίσης υπόψη τις σχετικές ερμηνείες των ειδικών ομάδων του ΠΟΕ και του δευτεροβάθμιου δικαιοδοτικού οργάνου που έχουν εγκριθεί από το όργανο επίλυσης διαφορών του ΠΟΕ (εφεξής «ΟΕΔ»). Οι εκθέσεις της ειδικής ομάδας διαιτησίας δεν πρέπει να αυξάνουν ή να μειώνουν τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις των μερών που απορρέουν από την παρούσα συμφωνία.

ΑΡΘΡΟ 195

Αποφάσεις και εκθέσεις της ειδικής ομάδας διαιτησίας

1. Οι συζητήσεις της ειδικής ομάδας διαιτησίας είναι εμπιστευτικού χαρακτήρα. Η ειδική ομάδα διαιτησίας καταβάλλει κάθε δυνατή προσπάθεια ώστε κάθε απόφασή της να λαμβάνεται με συναίνεση. Εντούτοις, σε περίπτωση που δεν είναι δυνατόν να ληφθεί απόφαση με συναίνεση, η σχετική απόφαση λαμβάνεται κατά πλειοψηφία. Δεν δημοσιεύονται σε καμία περίπτωση οι μειοψηφούσες γνώμες των διαιτητών.

2. Οι εκθέσεις της ειδικής ομάδας διαιτησίας καταρτίζονται χωρίς την παρουσία των μερών. Στις εκθέσεις αναφέρονται τα πραγματικά περιστατικά, η δυνατότητα εφαρμογής των συναφών διατάξεων του άρθρου 173 και το βασικό σκεπτικό των πορισμάτων και των συμπερασμάτων που διατυπώνονται.
3. Οι εκθέσεις της ειδικής ομάδας διαιτησίας γίνονται αποδεκτές από τα μέρη ανεπιφύλακτα. Δεν δημιουργούν σε καμία περίπτωση δικαιώματα ή υποχρεώσεις για φυσικά ή νομικά πρόσωπα.
4. Τα μέρη καθιστούν την έκθεση της ειδικής ομάδας διαιτησίας διαθέσιμη στο κοινό, με την επιφύλαξη της προστασίας των εμπιστευτικών πληροφοριών, όπως προβλέπεται στον εσωτερικό κανονισμό που περιλαμβάνεται στο παράρτημα V.

ΤΜΗΜΑ 4

ΓΕΝΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

ΑΡΘΡΟ 196

Κατάλογος διαιτητών

1. Το αργότερο εντός έξι μηνών από την έναρξη ισχύος της παρούσας συμφωνίας, και βάσει των προτάσεων που έχουν υποβάλει τα μέρη, η Επιτροπή Συνεργασίας καταρτίζει κατάλογο τουλάχιστον 15 ατόμων τα οποία είναι πρόθυμα και ικανά να εκτελέσουν χρέη διαιτητή. Ο κατάλογος απαρτίζεται από τρεις υποκαταλόγους: έναν υποκατάλογο για κάθε μέρος και έναν υποκατάλογο ατόμων τα οποία δεν είναι υπήκοοι κανενός μέρους και τα οποία μπορούν να εκτελέσουν χρέη προέδρου της ειδικής ομάδας διαιτησίας. Κάθε υποκατάλογος περιλαμβάνει τουλάχιστον πέντε άτομα. Η Επιτροπή Συνεργασίας μεριμνά ώστε ο κατάλογος να διατηρείται πάντα σε αυτό το επίπεδο.
2. Οι διαιτητές διαθέτουν εξειδικευμένες γνώσεις και σχετική πείρα όσον αφορά τη νομοθεσία και το διεθνές εμπόριο. Οι διαιτητές είναι ανεξάρτητοι, εκτελούν τα καθήκοντά τους σε ατομική βάση, δεν λαμβάνουν οδηγίες από κανέναν οργανισμό ή κρατική αρχή ούτε συνδέονται με την κυβέρνηση κανενός εκ των μερών και τηρούν τον κώδικα δεοντολογίας που προβλέπεται στο παράρτημα VI.

3. Η Επιτροπή Συνεργασίας δύναται να καταρτίζει συμπληρωματικούς καταλόγους 15 ατόμων με γνώσεις και πείρα σε ειδικούς τομείς που καλύπτονται από την παρούσα συμφωνία. Με την επιφύλαξη της συμφωνίας των μερών, οι εν λόγω συμπληρωματικοί κατάλογοι χρησιμοποιούνται για τη σύνθεση της ειδικής ομάδας διαιτησίας σύμφωνα με τη διαδικασία που προβλέπεται στο άρθρο 177.

ΑΡΘΡΟ 197

Σχέση με τις υποχρεώσεις στο πλαίσιο του ΠΟΕ

1. Η προσφυγή στις διατάξεις του παρόντος τίτλου σχετικά με την επίλυση διαφορών δεν επηρεάζει την ανάληψη δράσης στο πλαίσιο του ΠΟΕ, συμπεριλαμβανομένης της ανάληψης δράσης για την επίλυση διαφορών.
2. Ωστόσο, τα μέρη δεν επιδιώκουν, για συγκεκριμένο μέτρο, αποκατάσταση της παραβίασης ουσιαστικά ισοδύναμης υποχρέωσης βάσει τόσο της παρούσας συμφωνίας όσο και της συμφωνίας του ΠΟΕ και στα δύο φόρουμ. Στην προκειμένη περίπτωση, εφόσον έχει κινηθεί διαδικασία επίλυσης διαφορών, το μέρος δεν προβάλλει αξίωση για αποκατάσταση της παραβίασης της ουσιαστικά ισοδύναμης υποχρέωσης βάσει της άλλης συμφωνίας στο άλλο φόρουμ, εκτός αν το φόρουμ που επιλέγεται δεν κατορθώσει, για διαδικαστικούς ή δικαιοδοτικούς λόγους, να καταλήξει σε πόρισμα όσον αφορά την αξίωση για αποκατάσταση της εν λόγω παραβίασης υποχρέωσης.

3. Για τους σκοπούς του παρόντος άρθρου,
- α) θεωρείται ότι διαδικασίες επίλυσης διαφορών δυνάμει της συμφωνίας του ΠΟΕ κινούνται όταν ένα μέρος ζητήσει τη σύσταση ειδικής ομάδας δυνάμει του άρθρου 6 του μνημονίου συμφωνίας σχετικά με τους κανόνες και τις διαδικασίες που διέπουν την επίλυση διαφορών του ΠΟΕ,
 - β) θεωρείται ότι οι διαδικασίες επίλυσης διαφορών δυνάμει του παρόντος κεφαλαίου κινούνται με αίτημα ενός εκ των μερών για τη σύσταση ειδικής ομάδας διαιτησίας βάσει του άρθρου 176 παράγραφος 1.
4. Καμία διάταξη της παρούσας συμφωνίας δεν εμποδίζει ένα μέρος να εφαρμόζει την αναστολή υποχρεώσεων που εγκρίνεται από το όργανο επίλυσης διαφορών. Δεν μπορεί να γίνει επίκληση της συμφωνίας του ΠΟΕ προκειμένου να μην επιτραπεί σε ένα εκ των μερών να εφαρμόσει τα προσωρινά μέτρα αποκατάστασης για μη συμμόρφωση δυνάμει του παρόντος κεφαλαίου.

ΑΡΘΡΟ 198.

Προθεσμίες

1. Όλες οι προθεσμίες που προβλέπονται στο παρόν κεφάλαιο, συμπεριλαμβανομένων των προθεσμιών για την υποβολή των εκθέσεων των ειδικών ομάδων διαιτησίας, υπολογίζονται σε ημερολογιακές ημέρες, αρχής γενομένης από την πρώτη ημέρα που έπεται της πράξης ή του γεγονότος που αφορούν, εκτός εάν ορίζεται διαφορετικά.
2. Κάθε προθεσμία που αναφέρεται στο παρόν κεφάλαιο δύναται να τροποποιείται με αμοιβαία συμφωνία των μερών της διαφοράς. Η ειδική ομάδα διαιτησίας δύναται ανά πάσα στιγμή να προτείνει στα μέρη την τροποποίηση οποιασδήποτε από τις προθεσμίες που αναφέρονται στο παρόν κεφάλαιο, αιτιολογώντας την πρότασή της.

ΤΙΤΛΟΣ IV

ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΣΤΟΝ ΤΟΜΕΑ ΤΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ
ΚΑΙ ΒΙΩΣΙΜΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΣ ΔΙΑΛΟΓΟΣ

ΑΡΘΡΟ 199

Τα μέρη τηρούν τις αρχές της οικονομίας της ελεύθερης αγοράς, διασφαλίζοντας την άσκηση ορθών μακροοικονομικών πολιτικών, και αναπτύσσουν και ενισχύουν τον τακτικό οικονομικό διάλογο που αποσκοπεί στην περαιτέρω διεύρυνση και εμβάθυνση αμοιβαίως επωφελών οικονομικών δεσμών, καθώς και στη βιώσιμη ανάπτυξη και την οικονομική μεγέθυνση.

ΑΡΘΡΟ 200

Τα μέρη επανεξετάζουν σε τακτική βάση την κατάσταση της διμερούς συνεργασίας και προβαίνουν τακτικά σε ανταλλαγή πληροφοριών, εμπειρογνωμοσύνης και βέλτιστων πρακτικών στους τομείς των οικονομικών πολιτικών, της οικονομικής και δημοσιονομικής ανάπτυξης και των στατιστικών στοιχείων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2

ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΣΤΟΝ ΤΟΜΕΑ ΤΗΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΤΩΝ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ,
ΣΥΜΠΕΡΙΛΑΜΒΑΝΟΜΕΝΟΥ ΤΟΥ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΛΟΓΙΣΤΙΚΟΥ ΚΑΙ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ
ΕΛΕΓΧΟΥ

ΑΡΘΡΟ 201

Τα μέρη συνεργάζονται στον τομέα της διαχείρισης των δημόσιων οικονομικών, συμπεριλαμβανομένου του δημόσιου λογιστικού ελέγχου και του εσωτερικού ελέγχου, με σκοπό την περαιτέρω ανάπτυξη ενός συστήματος χρηστής δημοσιονομικής διαχείρισης, το οποίο θα συνάδει με τις αρχές της οικονομίας, της αποδοτικότητας και της αποτελεσματικότητας, καθώς και της διαφάνειας και της λογοδοσίας.

Η εν λόγω συνεργασία περιλαμβάνει:

- α) την προώθηση της εφαρμογής αποδεκτών και γενικώς αναγνωρισμένων διεθνών προτύπων, καθώς και σύγκλιση με τις ορθές πρακτικές της Ευρωπαϊκής Ένωσης στον συγκεκριμένο τομέα,
- β) την ανταλλαγή πληροφοριών και εμπειριών στον συγκεκριμένο τομέα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3

ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΣΤΟΝ ΤΟΜΕΑ ΤΗΣ ΦΟΡΟΛΟΓΙΑΣ

ΑΡΘΡΟ 202

Τα μέρη καταβάλλουν κάθε δυνατή προσπάθεια για τη βελτίωση της διεθνούς συνεργασίας στον φορολογικό τομέα, ιδίως όσον αφορά τη διευκόλυνση της είσπραξης νόμιμων φορολογικών εσόδων, καθώς και για την ανάπτυξη μέτρων σύμφωνα με διεθνή πρότυπα, με σκοπό την αποτελεσματική εφαρμογή των αρχών της χρηστής διακυβέρνησης στον φορολογικό τομέα, συμπεριλαμβανομένης της διαφάνειας και της ανταλλαγής πληροφοριών. Τα μέρη ενισχύουν τον διάλογο και την ανταλλαγή εμπειριών με σκοπό την αποφυγή επιζήμιων φορολογικών πρακτικών.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4

ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΣΤΟΝ ΤΟΜΕΑ ΤΩΝ ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΩΝ

ΑΡΘΡΟ 203

Τα μέρη προάγουν την εναρμόνιση των στατιστικών μεθόδων και πρακτικών, συμπεριλαμβανομένης της συγκέντρωσης και διάδοσης στατιστικών στοιχείων. Η στατιστική συνεργασία επικεντρώνεται στην ανταλλαγή γνώσεων, την προώθηση ορθών πρακτικών και την τήρηση των θεμελιωδών αρχών των επίσημων στατιστικών των Ηνωμένων Εθνών και του κώδικα ορθής πρακτικής για τις ευρωπαϊκές στατιστικές.

Η Ευρωπαϊκή Ένωση συμβάλλει στην επίτευξη του στόχου αυτού με την παροχή τεχνικής βοήθειας στη Δημοκρατία του Καζαχστάν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5

ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΣΤΟΝ ΤΟΜΕΑ ΤΗΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ

ΑΡΘΡΟ 204

Τα μέρη συνεχίζουν και εντείνουν την υφιστάμενη συνεργασία τους σε ενεργειακά θέματα, με στόχο τη βελτίωση της ασφάλειας, της απόδοσης, της βιωσιμότητας και της ανταγωνιστικότητας στον τομέα της ενέργειας. Η εν λόγω συνεργασία βασίζεται σε ολοκληρωμένη εταιρική σχέση και διέπεται από τις αρχές του αμοιβαίου συμφέροντος, της αμοιβαιότητας, της διαφάνειας και της προβλεψιμότητας σύμφωνα με τις αρχές της οικονομίας της αγοράς και των υφιστάμενων συναφών πολυμερών και διμερών συμφωνιών.

ΑΡΘΡΟ 205

Η εν λόγω συνεργασία καλύπτει, μεταξύ άλλων, τους ακόλουθους τομείς:

- α) εφαρμογή ενεργειακών στρατηγικών και πολιτικών, εκπόνηση προβλέψεων και σεναρίων, μεταξύ άλλων και όσον αφορά τις συνθήκες της παγκόσμιας αγοράς ενεργειακών προϊόντων, καθώς και βελτίωση του στατιστικού συστήματος στον τομέα της ενέργειας,

- β) δημιουργία ελκυστικού και σταθερού επενδυτικού κλίματος και ενθάρρυνση αμοιβαίων επενδύσεων στον ενεργειακό τομέα σε αμερόληπτη και διαφανή βάση,
- γ) αποτελεσματική συνεργασία με την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων, την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Ανασυγκρότησης και Ανάπτυξης και άλλα διεθνή χρηματοπιστωτικά ιδρύματα και μέσα για τη στήριξη της ενεργειακής συνεργασίας μεταξύ των μερών,
- δ) βελτίωση της επιστημονικής και τεχνικής συνεργασίας και ανταλλαγή πληροφοριών για την ανάπτυξη ενεργειακών τεχνολογιών με ιδιαίτερη έμφαση σε ενεργειακά αποδοτικές και φιλικές προς το περιβάλλον τεχνολογίες, σύμφωνα με το κεφάλαιο 3 (Συνεργασία στον τομέα της έρευνας και καινοτομίας) του τίτλου VI ,
- ε) τεχνική κατάρτιση και κατάρτιση σε θέματα διαχείρισης στον τομέα της ενέργειας μέσω, μεταξύ άλλων, της διευκόλυνσης ανταλλαγής ασκουμένων που συμμετέχουν σε κύκλους μαθημάτων ειδίκευσης σε ιδρύματα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της Δημοκρατίας του Καζαχστάν, καθώς και ανάπτυξη κοινών προγραμμάτων κατάρτισης σύμφωνα με ορθές πρακτικές,
- στ) επέκταση της συνεργασίας σε πολυμερή ενεργειακά φόρουμ, πρωτοβουλίες και οργανισμούς,
- ζ) συνεργασία στο πλαίσιο ανταλλαγής γνώσεων και πείρας, καθώς και μεταφορά τεχνολογίας όσον αφορά την καινοτομία, μεταξύ άλλων στους τομείς της διαχείρισης και των τεχνολογιών ενέργειας.

ΑΡΘΡΟ 206

Ενέργεια από υδρογονάνθρακες

Η συνεργασία στο πεδίο της ενέργειας από υδρογονάνθρακες καλύπτει τους ακόλουθους τομείς:

- α) εκσυγχρονισμός και βελτίωση των υφιστάμενων και ανάπτυξη μελλοντικών ενεργειακών υποδομών κοινού συμφέροντος σύμφωνα με τις αρχές της αγοράς, συμπεριλαμβανομένων εκείνων που αποσκοπούν στη διαφοροποίηση των πηγών, των προμηθευτών και των οδών μεταφοράς και των μεθόδων μεταφοράς ενέργειας, καθώς και ανάπτυξη νέας δυναμικότητας παραγωγής, και ακεραιότητα, αποδοτικότητα, ασφάλεια και προστασία των ενεργειακών υποδομών, συμπεριλαμβανομένων των υποδομών ηλεκτρικής ενέργειας,
- β) ανάπτυξη ανταγωνιστικών ενεργειακών αγορών που χαρακτηρίζονται από διαφάνεια και δεν εισάγουν διακρίσεις, σύμφωνα με τις βέλτιστες πρακτικές και μέσω κανονιστικών μεταρρυθμίσεων,
- γ) βελτίωση και ενίσχυση της μακροπρόθεσμης σταθερότητας και ασφάλειας του ενεργειακού εμπορίου, συμπεριλαμβανομένης της διασφάλισης της προβλεψιμότητας και της σταθερότητας της ενεργειακής ζήτησης, σε αμερόληπτη βάση, με ελαχιστοποίηση παράλληλα των περιβαλλοντικών επιπτώσεων και κινδύνων,
- δ) προώθηση περιβαλλοντικής προστασίας υψηλού επιπέδου και βιώσιμης ανάπτυξης στον τομέα της ενέργειας, συμπεριλαμβανομένης της εξόρυξης, της παραγωγής, της διανομής και την κατανάλωσης,

- ε) ενίσχυση της ασφάλειας των υπεράκτιων δραστηριοτήτων εξερεύνησης και παραγωγής υδρογονανθράκων, μέσω της ανταλλαγής εμπειριών σε θέματα πρόληψης ατυχημάτων, ανάλυσης μετά από ατυχήματα, πολιτικών ανταπόκρισης και αποκατάστασης, καθώς και βέλτιστων πρακτικών όσον αφορά την ευθύνη και τη νομική πρακτική σε περίπτωση καταστροφής.

ΑΡΘΡΟ 207

Ενέργεια από ανανεώσιμες πηγές

Η συνεργασία επιδιώκεται στους ακόλουθους τομείς:

- α) ανάπτυξη της παραγωγής ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές ενέργειας με οικονομικό και περιβαλλοντικά ορθό τρόπο, συμπεριλαμβανομένης της συνεργασίας σε κανονιστικά ζητήματα, σε θέματα πιστοποίησης και τυποποίησης, καθώς και στο πεδίο της τεχνολογικής ανάπτυξης,
- β) διευκόλυνση των ανταλλαγών μεταξύ της Δημοκρατίας του Καζαχστάν και ευρωπαϊκών ιδρυμάτων, εργαστηρίων και οντοτήτων του ιδιωτικού τομέα, μεταξύ άλλων μέσω κοινών προγραμμάτων που έχουν ως στόχο την εφαρμογή ορθών πρακτικών για τη δημιουργία της ενέργειας του μέλλοντος και της πράσινης οικονομίας,

- γ) διοργάνωση κοινών σεμιναρίων, συνεδρίων, και προγραμμάτων κατάρτισης και ανταλλαγής πληροφοριών και ανοικτών στατιστικών δεδομένων σε τακτική βάση, καθώς και πληροφοριών σχετικά με την ανάπτυξη παραγωγής ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές.

ΑΡΘΡΟ 208

Ενεργειακή απόδοση και εξοικονόμηση ενέργειας

Η συνεργασία στο πεδίο της προώθησης της ενεργειακής απόδοσης και της εξοικονόμησης ενέργειας, μεταξύ άλλων και στον τομέα του άνθρακα, της καύσης αερίων σε πυρσούς (και της χρήσης συναφών αερίων), των κτιρίων, των συσκευών και των μεταφορών, επιδιώκεται:

- α) με την ανταλλαγή πληροφοριών σχετικά με τις πολιτικές ενεργειακής απόδοσης, τα νομικά και κανονιστικά πλαίσια και τα σχέδια δράσης,
- β) με τη διευκόλυνση της ανταλλαγής εμπειριών, τεχνογνωσίας στο πεδίο της εξοικονόμησης ενέργειας και της ενεργειακής απόδοσης,
- γ) με την έναρξη και την υλοποίηση έργων, συμπεριλαμβανομένων των έργων επίδειξης, για την καθιέρωση καινοτόμων τεχνολογιών και λύσεων στο πεδίο της εξοικονόμησης ενέργειας και της ενεργειακής απόδοσης,

- δ) με την υλοποίηση προγραμμάτων και κύκλων μαθημάτων κατάρτισης στο πεδίο της ενεργειακής απόδοσης με σκοπό την επίτευξη των στόχων του παρόντος άρθρου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6

ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΣΤΟΝ ΤΟΜΕΑ ΤΩΝ ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ

ΑΡΘΡΟ 209

Τα μέρη συνεργάζονται:

- α) για τη διεύρυνση και την ενίσχυση της συνεργασίας τους στον τομέα των μεταφορών, με σκοπό τη συμβολή τους στην ανάπτυξη βιώσιμων συστημάτων μεταφορών,
- β) για την εστίαση στις κοινωνικές και περιβαλλοντικές πτυχές των συστημάτων μεταφορών,
- γ) για την προώθηση αποδοτικών και ασφαλών μεταφορικών δραστηριοτήτων,
- δ) για τη βελτίωση των κύριων μεταφορικών συνδέσεων μεταξύ των εδαφών τους.

ΑΡΘΡΟ 210

Η συνεργασία που αναφέρεται στο παρόν κεφάλαιο καλύπτει, μεταξύ άλλων, τους ακόλουθους τομείς:

- α) ανταλλαγή βέλτιστων πρακτικών όσον αφορά τις πολιτικές μεταφορών,
- β) βελτίωση της κυκλοφορίας των επιβατών και των εμπορευμάτων, αύξηση της ρευστότητας των μεταφορικών ροών με την άρση διοικητικών, τεχνικών και άλλων εμποδίων, επιδίωξη μεγαλύτερης ενοποίησης της αγοράς, βελτίωση των δικτύων μεταφορών και αναβάθμιση των υποδομών,
- γ) ανταλλαγή πληροφοριών και κοινές δραστηριότητες σε περιφερειακό και διεθνές επίπεδο και εφαρμογή των ισχυουσών διεθνών συμφωνιών και συμβάσεων,
- δ) ανταλλαγή βέλτιστων πρακτικών σε θέματα ασφάλειας και βιώσιμης ανάπτυξης των θαλάσσιων μεταφορών.

Η Δημοκρατία του Καζαχστάν μεριμνά για τη συμμόρφωση των διμερών συμφωνιών που έχει συνάψει με τα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης στον τομέα της αεροπλοΐας με το δίκαιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

ΑΡΘΡΟ 211

Προβλέπεται διεξαγωγή τακτικού διαλόγου για τα θέματα που καλύπτονται από το παρόν κεφάλαιο.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 7

ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΣΤΟΝ ΤΟΜΕΑ ΤΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ

ΑΡΘΡΟ 212

Τα μέρη αναπτύσσουν και ενισχύουν τη συνεργασία τους σε περιβαλλοντικά θέματα, συμβάλλοντας κατά τον τρόπο αυτό στη βιώσιμη ανάπτυξη και τη χρηστή διακυβέρνηση στο πλαίσιο της προστασίας του περιβάλλοντος.

Η εν λόγω συνεργασία επιδιώκεται στους ακόλουθους τομείς:

- α) περιβαλλοντικές εκτιμήσεις, περιβαλλοντική παρακολούθηση και περιβαλλοντικός έλεγχος,
- β) περιβαλλοντική εκπαίδευση και ευαισθητοποίηση, βελτίωση της πρόσβασης σε πληροφορίες, ενίσχυση της συμμετοχής του κοινού στις διαδικασίες λήψης αποφάσεων και πρόσβαση στη δικαιοσύνη για περιβαλλοντικά θέματα,

- γ) νομοθεσία στον τομέα της προστασίας του περιβάλλοντος,
- δ) ποιότητα του αέρα,
- ε) διαχείριση των αποβλήτων,
- στ) διαχείριση της ποιότητας των υδάτων, συμπεριλαμβανομένου του θαλάσσιου περιβάλλοντος,
- ζ) ολοκληρωμένη διαχείριση των υδάτινων πόρων, συμπεριλαμβανομένης της προώθησης προηγμένων τεχνολογιών εξοικονόμησης νερού,
- η) διατήρηση και προστασία της βιοποικιλότητας και της ποικιλομορφίας του τοπίου,
- θ) βιώσιμη διαχείριση των δασών,
- ι) βιομηχανική ρύπανση και βιομηχανικές εκπομπές,
- ια) ταξινόμηση και ασφαλής διαχείριση χημικών προϊόντων,

- ιβ) πρωτοβουλίες της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της Δημοκρατίας του Καζαχστάν στον τομέα της πράσινης οικονομίας και
- ιγ) αμοιβαία ανταλλαγή πείρας όσον αφορά τις πολιτικές για τη βιώσιμη ανάπτυξη της αλιείας.

ΑΡΘΡΟ 213

Η συνεργασία στον τομέα της προστασίας του περιβάλλοντος υλοποιείται με βάση την αμοιβαία συναίνεση των μερών, μεταξύ άλλων, υπό τις ακόλουθες μορφές:

- α) ανταλλαγή τεχνολογιών, επιστημονικών και τεχνικών πληροφοριών και ερευνητικών δραστηριοτήτων στον τομέα της προστασίας του περιβάλλοντος,
- β) ανταλλαγή πείρας σε θέματα βελτίωσης της περιβαλλοντικής νομοθεσίας και των περιβαλλοντικών μεθοδολογιών.

ΑΡΘΡΟ 214

Τα μέρη δίδουν ιδιαίτερη προσοχή στην εφαρμογή των σχετικών πολυμερών περιβαλλοντικών συμφωνιών, καθώς και στη συνεργασία σε περιβαλλοντικά ζητήματα στο πλαίσιο των εν λόγω συμφωνιών, και συμφωνούν να εντείνουν τη συνεργασία σε περιφερειακό επίπεδο.

Τα μέρη ανταλλάσσουν εμπειρίες όσον αφορά την προώθηση της ενοποίησης του τομέα του περιβάλλοντος με άλλους τομείς, συμπεριλαμβανομένης της ανταλλαγής βέλτιστων πρακτικών, της αύξησης των γνώσεων και των ικανοτήτων, καθώς και της περιβαλλοντικής εκπαίδευσης και ευαισθητοποίησης στους τομείς που αναφέρονται στο παρόν κεφάλαιο.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 8

ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΣΤΟΝ ΤΟΜΕΑ ΤΗΣ ΚΛΙΜΑΤΙΚΗΣ ΑΛΛΑΓΗΣ

ΑΡΘΡΟ 215

Τα μέρη αναπτύσσουν και ενισχύουν τη συνεργασία τους για την καταπολέμηση της κλιματικής αλλαγής και την προσαρμογή σε αυτή. Η συνεργασία πραγματοποιείται λαμβανομένων υπόψη των συμφερόντων των μερών με βάση την ισότητα και τα αμοιβαία οφέλη, ενώ συνεκτιμάται επίσης η αλληλεξάρτηση που υφίσταται μεταξύ των διμερών και πολυμερών δεσμεύσεων στον συγκεκριμένο τομέα.

ΑΡΘΡΟ 216

Η συνεργασία προάγει μέτρα σε εθνικό και διεθνές επίπεδο, μεταξύ άλλων στους ακόλουθους τομείς:

- α) μετριασμός της κλιματικής αλλαγής,
- β) προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή,

- γ) αγορακεντρικές προσεγγίσεις και προσεγγίσεις ανεξάρτητες από την αγορά για την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής,
- δ) έρευνα, ανάπτυξη, επίδειξη, εγκατάσταση και διάδοση νέων, ασφαλών και βιώσιμων τεχνολογιών χαμηλών εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα και προσαρμογής,
- ε) ανταλλαγή εμπειρογνωμοσύνης στον τομέα του κλίματος και στήριξη σε άλλους τομείς,
- στ) ευαισθητοποίηση, εκπαίδευση και κατάρτιση.

ΑΡΘΡΟ 217

Τα μέρη ανταλλάσσουν, μεταξύ άλλων, πληροφορίες και εμπειρογνωμοσύνη, προβαίνουν σε κοινές ερευνητικές δραστηριότητες και ανταλλαγή πληροφοριών σχετικά με καθαρότερες τεχνολογίες, εκτελούν κοινές δραστηριότητες σε περιφερειακό και διεθνές επίπεδο, μεταξύ άλλων όσον αφορά πολυμερείς περιβαλλοντικές συμφωνίες που διέπουν τα μέρη, όπως η σύμβαση πλαίσιο των Ηνωμένων Εθνών για την κλιματική αλλαγή, και κοινές δραστηριότητες στο πλαίσιο αρμόδιων οργανισμών, κατά περίπτωση.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 9

ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΣΤΟΝ ΤΟΜΕΑ ΤΗΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΣ

ΑΡΘΡΟ 218

Τα μέρη αναπτύσσουν και εμβαθύνουν τη συνεργασία τους στον βιομηχανικό τομέα, συμπεριλαμβανομένων ζητημάτων που αφορούν τη δημιουργία ουσιαστικών κινήτρων και ευνοϊκών συνθηκών για την περαιτέρω διαφοροποίηση και την αύξηση της ανταγωνιστικότητας της μεταποιητικής βιομηχανίας.

Τα μέρη συνεργάζονται προς τον σκοπό αυτό, μεταξύ άλλων, μέσω της ανταλλαγής βέλτιστων πρακτικών και εμπειριών, στους ακόλουθους τομείς:

- α) παραγωγικότητα και αποδοτική χρήση των πόρων,
- β) δημόσια μέτρα στήριξης για τους κλάδους της βιομηχανίας, βάσει των απαιτήσεων του ΠΟΕ και άλλων ισχυόντων κανόνων των μερών,
- γ) εφαρμογή της βιομηχανικής πολιτικής στο πλαίσιο της περαιτέρω ολοκλήρωσης,

- δ) μέσα για τη βελτίωση της αποτελεσματικότητας όσον αφορά την εφαρμογή της βιομηχανικής πολιτικής,
- ε) επενδυτικές δραστηριότητες στη μεταποιητική βιομηχανία, μείωση της ενεργειακής της κατανάλωσης, καθώς και ανταλλαγή εμπειριών σχετικά με την εφαρμογή πολιτικών για την παραγωγικότητα της εργασίας,
- στ) προϋποθέσεις για την ανάπτυξη των νέων τεχνολογιών παραγωγής, των βιομηχανιών υψηλής τεχνολογίας και της μεταφορά γνώσης και τεχνολογίας, καθώς περαιτέρω ανάπτυξη βασικών υποδομών και ευνοϊκού περιβάλλοντος για τη δημιουργία συσπειρώσεων καινοτομίας,
- ζ) επενδύσεις και εμπόριο στον τομέα της εξόρυξης και παραγωγής πρώτων υλών, με στόχο την προώθηση της αμοιβαίας κατανόησης και της διαφάνειας, τη βελτίωση του επιχειρηματικού περιβάλλοντος και την προώθηση της ανταλλαγής πληροφοριών και της συνεργασίας στον τομέα των μη ενεργειακών εξορυκτικών δραστηριοτήτων, ιδίως όσον αφορά τα μεταλλεύματα και τα βιομηχανικά ορυκτά,
- η) ανάπτυξη ικανοτήτων ανθρώπινων πόρων στη μεταποιητική βιομηχανία,
- θ) προώθηση των επιχειρηματικών πρωτοβουλιών και της βιομηχανικής συνεργασίας μεταξύ των επιχειρήσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της Δημοκρατίας του Καζαχστάν.

Η παρούσα συμφωνία δεν αποκλείει τη στενότερη βιομηχανική συνεργασία μεταξύ των μερών, και είναι δυνατή η σύναψη χωριστών διακανονισμών.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 10

ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΣΤΟΝ ΤΟΜΕΑ ΤΩΝ ΜΙΚΡΩΝ ΚΑΙ ΜΕΣΑΙΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

ΑΡΘΡΟ 219

Τα μέρη αναπτύσσουν και εμβαθύνουν τη συνεργασία τους στον τομέα των μικρομεσαίων επιχειρήσεων (ΜΜΕ), με σκοπό την προώθηση ενός επιχειρηματικού περιβάλλοντος που συμβάλλει στην επιτυχή ανάπτυξη και δημιουργία ΜΜΕ.

Προς τον σκοπό αυτό, τα μέρη συνεργάζονται στους ακόλουθους τομείς:

- α) την ανταλλαγή πληροφοριών όσον αφορά την πολιτική για την ανάπτυξη των ΜΜΕ,
- β) την ανταλλαγή βέλτιστων πρακτικών σχετικά με πρωτοβουλίες που ενισχύουν την επιχειρηματικότητα ως θεμελιώδη ικανότητα,
- γ) την προώθηση καλύτερων επαφών μεταξύ επιχειρηματικών ενώσεων και από τις δύο πλευρές μέσω εντατικότερου διαλόγου,
- δ) την ανταλλαγή εμπειριών σχετικά με τη στήριξη της ικανότητας πρόσβασης των ΜΜΕ στις διεθνείς αγορές,

- ε) την ανταλλαγή εμπειριών στον τομέα της βελτίωσης του αντίκτυπου του κανονιστικού πλαισίου στις ΜΜΕ,
- στ) την ανταλλαγή βέλτιστων πρακτικών σχετικά με την πρόσβαση των ΜΜΕ σε χρηματοδότηση.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 11

ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΣΤΟΝ ΤΟΜΕΑ ΤΟΥ ΕΤΑΙΡΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ

ΑΡΘΡΟ 220

Τα μέρη αναγνωρίζουν τη σημασία της εφαρμογής αποτελεσματικής δέσμης κανόνων και πρακτικών στους τομείς του εταιρικού δικαίου και της εταιρικής διακυβέρνησης, καθώς και της λογιστικής και του λογιστικού ελέγχου, σε μια λειτουργική οικονομία της αγοράς στο πλαίσιο ενός προβλέψιμου και διαφανούς επιχειρηματικού περιβάλλοντος, και υπογραμμίζουν τη σημασία της προώθησης της κανονιστικής σύγκλισης στον εν λόγω τομέα.

Τα μέρη συνεργάζονται στα ακόλουθα:

- α) την ανταλλαγή βέλτιστων πρακτικών σχετικά με τη διασφάλιση διαθεσιμότητας και πρόσβασης σε πληροφορίες όσον αφορά την οργάνωση και την εκπροσώπηση εγγεγραμμένων εταιρειών με διαφανή και εύκολα προσβάσιμο τρόπο,

- β) την περαιτέρω ανάπτυξη της πολιτικής εταιρικής διακυβέρνησης σύμφωνα με διεθνή πρότυπα, και ιδίως τα πρότυπα του ΟΟΣΑ,
- γ) την προώθηση της επιβολής και της συνεπούς εφαρμογής των Διεθνών Προτύπων Χρηματοοικονομικής Αναφοράς (ΔΠΧΑ) για τους ενοποιημένους λογαριασμούς των εισηγμένων εταιρειών στο χρηματιστήριο,
- δ) την προσέγγιση των λογιστικών κανόνων και της χρηματοοικονομικής αναφοράς, μεταξύ άλλων όσον αφορά τις ΜΜΕ,
- ε) τη ρύθμιση και την εποπτεία των επαγγελματικών κλάδων των λογιστών και των ελεγκτών,
- στ) τα διεθνή ελεγκτικά πρότυπα και τον κώδικα δεοντολογίας της Διεθνούς Ομοσπονδίας Λογιστών (IFAC), με σκοπό τη βελτίωση του επαγγελματικού επιπέδου των ελεγκτών μέσω της τήρησης των προτύπων και των δεοντολογικών κανόνων από τις επαγγελματικές οργανώσεις, τους ελεγκτικούς οργανισμούς και τις ελεγκτικές εταιρείες.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 12

ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΣΤΟΝ ΤΡΑΠΕΖΙΚΟ ΤΟΜΕΑ, ΣΤΟΝ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΟ ΤΟΜΕΑ ΚΑΙ ΣΤΟΝ
ΤΟΜΕΑ ΑΛΛΩΝ ΧΡΗΜΑΤΟΠΙΣΤΩΤΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ

ΑΡΘΡΟ 221

Τα μέρη συμφωνούν ως προς τη σημασία της αποτελεσματικής νομοθεσίας και των αποτελεσματικών πρακτικών, καθώς για την ανάπτυξη συνεργασίας στον τομέα των χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών με τους ακόλουθους στόχους:

- α) βελτίωση του κανονιστικού πλαισίου για τις χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες,
- β) διασφάλιση της αποτελεσματικής και επαρκούς προστασίας των επενδυτών και των καταναλωτών χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών,
- γ) συμβολή στη σταθερότητα και την ακεραιότητα του παγκόσμιου χρηματοπιστωτικού συστήματος,
- δ) προώθηση της συνεργασίας μεταξύ των διαφόρων παραγόντων του χρηματοπιστωτικού συστήματος, περιλαμβανομένων των ρυθμιστικών και εποπτικών αρχών,
- ε) προώθηση ανεξάρτητης και αποτελεσματικής εποπτείας.

Τα μέρη προάγουν την κανονιστική σύγκλιση με τα αναγνωρισμένα διεθνή πρότυπα για υγιή χρηματοπιστωτικά συστήματα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 13

ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΣΤΟΝ ΤΟΜΕΑ ΤΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΑΣ ΤΗΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ

ΑΡΘΡΟ 222

Τα μέρη προωθούν τη συνεργασία για την ανάπτυξη της κοινωνίας της πληροφορίας προς όφελος των πολιτών και των επιχειρήσεων μέσω της ευρείας διαθεσιμότητας τεχνολογιών των πληροφοριών και των επικοινωνιών (ΤΠΕ) και μέσω της καλύτερης ποιότητας των υπηρεσιών σε προσιτές τιμές. Η εν λόγω συνεργασία πρέπει να επιδιώκει την προώθηση της ανάπτυξης του ανταγωνισμού και του ανοικτού χαρακτήρα των αγορών ΤΠΕ, καθώς και την ενθάρρυνση των επενδύσεων στον συγκεκριμένο τομέα.

ΑΡΘΡΟ 223

Η συνεργασία καλύπτει, μεταξύ άλλων, την ανταλλαγή πληροφοριών και βέλτιστων πρακτικών σχετικά με την υλοποίηση πρωτοβουλιών της κοινωνίας της πληροφορίας, με ιδιαίτερη έμφαση στα εξής:

- α) ανάπτυξη αποτελεσματικού κανονιστικού πλαισίου για τον τομέα των ΤΠΕ,
- β) προώθηση της ευρυζωνικής πρόσβασης,
- γ) ανάπτυξη διαλειτουργικών ηλεκτρονικών υπηρεσιών,
- δ) διασφάλιση της προστασίας των δεδομένων και
- ε) ανάπτυξη υπηρεσιών περιαγωγής.

ΑΡΘΡΟ 224

Τα μέρη προάγουν τη συνεργασία μεταξύ των ρυθμιστικών αρχών στον τομέα των ΤΠΕ, συμπεριλαμβανομένων των ηλεκτρονικών επικοινωνιών, στην Ευρωπαϊκή Ένωση και στη Δημοκρατία του Καζαχστάν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 14

ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΣΤΟΝ ΤΟΜΕΑ ΤΟΥ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ

ΑΡΘΡΟ 225

Τα μέρη συνεργάζονται στον τομέα του τουρισμού, με στόχο την ενίσχυση της ανάπτυξης μιας ανταγωνιστικής και βιώσιμης τουριστικής βιομηχανίας, η οποία θα έχει ως αποτέλεσμα την οικονομική μεγέθυνση, τη χειραφέτηση, τη δημιουργία θέσεων εργασίας και τις ανταλλαγές στον τουριστικό τομέα.

ΑΡΘΡΟ 226

Η συνεργασία βασίζεται στις ακόλουθες αρχές:

- α) σεβασμό της ακεραιότητας και των συμφερόντων των τοπικών κοινοτήτων, ιδίως σε αγροτικές περιοχές,
- β) σημασία της προστασίας της πολιτιστικής και ιστορικής κληρονομιάς και
- γ) θετική αλληλεπίδραση μεταξύ του τουρισμού και της προστασίας του περιβάλλοντος.

ΑΡΘΡΟ 227

Η συνεργασία διαρθρώνεται γύρω από τα ακόλουθα θέματα:

- α) ανταλλαγή πληροφοριών, βέλτιστων πρακτικών, εμπειριών και τεχνογνωσία, μεταξύ άλλων όσον αφορά καινοτόμες τεχνολογίες,
- β) καθιέρωση στρατηγικής εταιρικής σχέσης μεταξύ του δημόσιου και του ιδιωτικού τομέα και των ενδιαφερομένων φορέων των τοπικών κοινοτήτων, με σκοπό τη στήριξη της βιώσιμης τουριστικής ανάπτυξης,
- γ) προώθηση και ανάπτυξη τουριστικών προϊόντων και αγορών, υποδομών, ανθρώπινων πόρων και θεσμικών δομών, καθώς και εντοπισμός και εξάλειψη των εμποδίων στις ταξιδιωτικές υπηρεσίες,
- δ) ανάπτυξη και εφαρμογή αποτελεσματικών πολιτικών και στρατηγικών, περιλαμβανομένων των κατάλληλων νομοθετικών, διοικητικών και χρηματοοικονομικών παραμέτρων,
- ε) κατάρτιση και ανάπτυξη ικανοτήτων στον τομέα του τουρισμού με στόχο τη βελτίωση των προτύπων παροχής υπηρεσιών και
- στ) ανάπτυξη και προώθηση του τουρισμού που εξασφαλίζει τη συμμετοχή του τοπικού πληθυσμού, καθώς και άλλων μορφών τουρισμού με βιώσιμο τρόπο.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 15

ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΣΤΟΝ ΤΟΜΕΑ ΤΗΣ ΓΕΩΡΓΙΑΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

ΑΡΘΡΟ 228

Τα μέρη συνεργάζονται για την προώθηση της γεωργικής και αγροτικής ανάπτυξης, ιδίως μέσω της σταδιακής σύγκλισης των πολιτικών και της νομοθεσίας.

ΑΡΘΡΟ 229

Η εν λόγω συνεργασία καλύπτει, μεταξύ άλλων, τους ακόλουθους τομείς:

- α) διευκόλυνση της αμοιβαίας κατανόησης των γεωργικών πολιτικών και των πολιτικών αγροτικής ανάπτυξης,
- β) ανταλλαγή βέλτιστων πρακτικών όσον αφορά τον σχεδιασμό, την αξιολόγηση και την εφαρμογή γεωργικών πολιτικών και πολιτικών αγροτικής ανάπτυξης,

- γ) ανταλλαγή γνώσεων και βέλτιστων πρακτικών όσον αφορά πολιτικές αγροτικής ανάπτυξης για την προώθηση της κοινωνικής και οικονομικής ευημερίας των αγροτικών κοινοτήτων,
- δ) προώθηση του εκσυγχρονισμού και της βιωσιμότητας της γεωργικής παραγωγής,
- ε) βελτίωση της ανταγωνιστικότητας του γεωργικού τομέα και της αποτελεσματικότητας και της διαφάνειας των αγορών,
- στ) ανταλλαγή εμπειριών όσον αφορά τις γεωργικές ενδείξεις για τα γεωργικά προϊόντα και τρόφιμα, τις πολιτικές ποιότητας και τους μηχανισμούς ελέγχου τους, τη διασφάλιση της επισιτιστικής ασφάλειας και την ανάπτυξη της παραγωγής βιολογικών γεωργικών προϊόντων,
- ζ) διάδοση γνώσεων και προώθηση υπηρεσιών γεωργικών εφαρμογών για τους γεωργικούς παραγωγούς,
- η) προώθηση της συνεργασίας στο πλαίσιο γεωργοβιομηχανικών επενδυτικών έργων, ιδίως για την ανάπτυξη των κλάδων της κτηνοτροφίας και της φυτικής παραγωγής,
- θ) ανταλλαγή εμπειριών σχετικά με πολιτικές που αφορούν τη βιώσιμη ανάπτυξη της γεωργικής επιχειρηματικότητας, τη μεταποίηση και τη διανομή γεωργικών προϊόντων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 16

ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ, ΤΙΣ ΕΡΓΑΣΙΑΚΕΣ ΣΧΕΣΕΙΣ,
ΤΗΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΚΑΙ ΤΙΣ ΙΣΕΣ ΕΥΚΑΙΡΙΕΣ

ΑΡΘΡΟ 230

Τα μέρη προωθούν την ανάπτυξη διαλόγου και τη συνεργασία για την προώθησή της ατζέντας της ΔΟΕ για αξιοπρεπή εργασία, της πολιτικής απασχόλησης, των συνθηκών διαβίωσης και εργασίας και της υγείας και ασφάλειας στον χώρο εργασίας, του κοινωνικού διαλόγου, της κοινωνικής προστασίας, της κοινωνικής ένταξης και της απαγόρευσης των διακρίσεων, καθώς και της δίκαιης μεταχείρισης των εργαζομένων που διαμένουν και εργάζονται νόμιμα στο άλλο μέρος.

ΑΡΘΡΟ 231

Τα μέρη επιδιώκουν τους στόχους του άρθρου 230, μεταξύ άλλων μέσω της συνεργασίας και της ανταλλαγής πρακτικών στους ακόλουθους τομείς:

- α) βελτίωση της ποιότητας ζωής και εξασφάλιση καλύτερου κοινωνικού πλαισίου,

- β) βελτίωση της κοινωνικής ένταξης και του επιπέδου κοινωνικής προστασίας για όλους τους εργαζομένους και εκσυγχρονισμός των συστημάτων κοινωνικής προστασίας, από πλευράς ποιότητας, προσβασιμότητας και οικονομικής βιωσιμότητας,
- γ) μείωση της φτώχειας και ενίσχυση της κοινωνικής συνοχής και της προστασίας των ευάλωτων ατόμων,
- δ) καταπολέμηση των διακρίσεων στους τομείς της απασχόλησης και των κοινωνικών υποθέσεων σύμφωνα με τις υποχρεώσεις κάθε μέρους βάσει διεθνών προτύπων και συμβάσεων,
- ε) προώθηση ενεργητικών μέτρων για την αγορά εργασίας και βελτίωση της αποτελεσματικότητας των υπηρεσιών απασχόλησης,
- στ) δημιουργία περισσότερων και καλύτερων θέσεων εργασίας με αξιοπρεπείς συνθήκες εργασίας,
- ζ) βελτίωση των συνθηκών διαβίωσης και εργασίας, καθώς και του επιπέδου προστασίας της υγείας και ασφάλειας στην εργασία,
- η) ενίσχυση της ισότητας των φύλων με την προώθηση της συμμετοχής των γυναικών στην κοινωνική και οικονομική ζωή, καθώς και με την εξασφάλιση ίσων ευκαιριών μεταξύ ανδρών και γυναικών στην απασχόληση, την εκπαίδευση, την κατάρτιση, την οικονομία, την κοινωνία και τις διαδικασίες λήψης αποφάσεων,
- θ) βελτίωση της ποιότητας του εργατικού δικαίου και εξασφάλιση καλύτερου επιπέδου προστασίας για τους εργαζομένους,

- ι) βελτίωση και προώθηση του κοινωνικού διαλόγου, συμπεριλαμβανομένης της ενίσχυσης των ικανοτήτων των κοινωνικών εταίρων.

ΑΡΘΡΟ 232

Τα μέρη επαναβεβαιώνουν τις δεσμεύσεις τους για την αποτελεσματική εφαρμογή των ισχυουσών συμβάσεων της ΔΟΕ.

Τα μέρη, λαμβάνοντας υπόψη την υπουργική διακήρυξη του Οικονομικού και Κοινωνικού Συμβουλίου των Ηνωμένων Εθνών του 2006 για την πλήρη και παραγωγική απασχόληση και την αξιοπρεπή εργασία για όλους, αναγνωρίζουν ότι η πλήρης και παραγωγική απασχόληση και η αξιοπρεπής εργασία για όλους αποτελεί ζωτικό στοιχείο της βιώσιμης ανάπτυξης.

Τα μέρη ενθαρρύνουν, σύμφωνα με τις αρχές της διακήρυξης της ΔΟΕ του 1998 για τις θεμελιώδεις αρχές και τα δικαιώματα στην εργασία, τη συμμετοχή όλων των σχετικών ενδιαφερόμενων μερών, ιδίως των κοινωνικών εταίρων, στην ανάπτυξη των αντίστοιχων κοινωνικών πολιτικών και στη συνεργασία μεταξύ της Ευρωπαϊκής Ένωση και της Δημοκρατίας του Καζαχστάν στο πλαίσιο της παρούσας συμφωνίας.

Τα μέρη επιδιώκουν την ενίσχυση της συνεργασίας σε θέματα αξιοπρεπούς εργασίας, απασχόλησης και κοινωνικής πολιτικής σε όλα τα σχετικά φόρουμ και τους σχετικούς οργανισμούς.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 17

ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΣΤΟΝ ΤΟΜΕΑ ΤΗΣ ΥΓΕΙΑΣ

ΑΡΘΡΟ 233

Τα μέρη αναπτύσσουν τη συνεργασία τους στον τομέα της δημόσιας υγείας, με στόχο τη βελτίωση του επιπέδου προστασίας της υγείας του ανθρώπου και τη μείωση των ανισοτήτων στον τομέα της υγείας, σύμφωνα με κοινές αξίες και αρχές για την υγεία, και ως προϋπόθεση για τη βιώσιμη ανάπτυξη και την οικονομική μεγέθυνση.

ΑΡΘΡΟ 234

Η συνεργασία περιλαμβάνει την πρόληψη και τον έλεγχο μεταδοτικών και μη μεταδοτικών ασθενειών, μεταξύ άλλων μέσω της ανταλλαγής πληροφοριών σχετικά με την υγεία, την προώθηση μιας προσέγγισης για συνεκτίμηση της υγείας σε όλες τις πολιτικές, τη συνεργασία με διεθνείς οργανισμούς, και ιδίως με την Παγκόσμια Οργάνωση Υγείας, καθώς και την προώθηση της εφαρμογής διεθνών συμφωνιών στον τομέα της υγείας, όπως η σύμβαση πλαίσιο της Παγκόσμια Οργάνωσης Υγείας του 2003 για τον έλεγχο του καπνού και ο Διεθνής Υγειονομικός Κανονισμός.

ΤΙΤΛΟΣ V

ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΣΤΟΝ ΤΟΜΕΑ, ΤΗΣ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ, ΤΗΣ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ ΚΑΙ ΤΗΣ
ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ,

ΑΡΘΡΟ 235

Κράτος δικαίου και σεβασμός των ανθρώπινων δικαιωμάτων και των θεμελιωδών ελευθεριών

Στο πλαίσιο της συνεργασίας τους δυνάμει του παρόντος τίτλου, τα μέρη αποδίδουν ιδιαίτερη σημασία στην προώθηση του κράτους δικαίου, συμπεριλαμβανομένης της ανεξαρτησίας της δικαστικής εξουσίας, της πρόσβασης στη δικαιοσύνη και του δικαιώματος για αμερόληπτη δίκη, καθώς και του σεβασμού των ανθρώπινων δικαιωμάτων και των θεμελιωδών ελευθεριών.

Τα μέρη συνεργάζονται στο πλαίσιο της ενίσχυσης της λειτουργίας των θεσμικών οργάνων, μεταξύ άλλων όσον αφορά την επιβολή του νόμου, την άσκηση διώξεων, την απονομή της δικαιοσύνης και την πρόληψη και καταπολέμηση της διαφθοράς.

ΑΡΘΡΟ 236

Νομική συνεργασία

Τα μέρη αναπτύσσουν συνεργασία σε αστικές και εμπορικές υποθέσεις όσον αφορά τη διαπραγμάτευση, την επικύρωση και την εφαρμογή συναφών πολυμερών συμβάσεων σχετικά με τη δικαστική συνεργασία σε αστικές υποθέσεις, και ιδίως των συμβάσεων της Συνδιάσκεψης της Χάγης για το ιδιωτικό διεθνές δίκαιο.

Τα μέρη βελτιώνουν τη συνεργασία σε ποινικές υποθέσεις, μεταξύ άλλων όσον αφορά την αμοιβαία δικαστική συνδρομή. Η εν λόγω συνεργασία μπορεί να περιλαμβάνει, κατά περίπτωση και ανάλογα με τις ισχύουσες διαδικασίες, την προσχώρηση της Δημοκρατίας του Καζαχστάν στις συμβάσεις του Συμβουλίου της Ευρώπης για τις ποινικές διαδικασίες, καθώς και την εφαρμογή τους από το Καζαχστάν, την εφαρμογή των συναφών διεθνών πράξεων των Ηνωμένων Εθνών και τη συνεργασία με την Eurojust.

ΑΡΘΡΟ 237

Προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα

Τα μέρη συνεργάζονται με σκοπό τη διασφάλιση υψηλού επιπέδου προστασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, μέσω της ανταλλαγής βέλτιστων πρακτικών και εμπειριών, λαμβανομένων υπόψη των ευρωπαϊκών και διεθνών νομικών πράξεων και προτύπων.

Η εν λόγω συνεργασία μπορεί να περιλαμβάνει, κατά περίπτωση και ανάλογα με τις ισχύουσες διαδικασίες, την προσχώρηση της Δημοκρατίας του Καζαχστάν τόσο στη σύμβαση του Συμβουλίου της Ευρώπης για την προστασία του ατόμου από την αυτοματοποιημένη επεξεργασία πληροφοριών προσωπικού χαρακτήρα όσο και στο πρόσθετο πρωτόκολλο της εν λόγω σύμβασης, καθώς και την εφαρμογή τους από τη Δημοκρατία του Καζαχστάν.

ΑΡΘΡΟ 238

Συνεργασία στον τομέα της μετανάστευσης, του ασύλου και της διαχείρισης των συνόρων

1. Τα μέρη επιβεβαιώνουν τη σημασία που αποδίδουν στη διαχείριση των μεταναστευτικών ροών. Η συνεργασία εν προκειμένω στηρίζεται στις αμοιβαίες διαβουλεύσεις μεταξύ των μερών και εφαρμόζεται σύμφωνα με τη συναφή ισχύουσα νομοθεσία.

2. Στο πλαίσιο της συνεργασίας για την πρόληψη και την καταπολέμηση της παράτυπης μετανάστευσης, τα μέρη συνομολογούν τα εξής:

- α) η Δημοκρατία του Καζαχστάν κάνει δεκτή την επανεισδοχή των υπηκόων της που βρίσκονται παράνομα στο έδαφος κράτους μέλους της Ευρωπαϊκής Ένωσης, κατόπιν αιτήματος του εν λόγω κράτους και χωρίς αδικαιολόγητη καθυστέρηση· και
- β) κάθε κράτος μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης κάνει δεκτή την επανεισδοχή των υπηκόων του που βρίσκονται παράνομα στο έδαφος της Δημοκρατίας του Καζαχστάν, κατόπιν αιτήματος του Καζαχστάν και χωρίς αδικαιολόγητη καθυστέρηση.

3. Τα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της Δημοκρατίας του Καζαχστάν χορηγούν στους υπηκόους τους τα κατάλληλα έγγραφα ταυτότητας προς τον σκοπό της παραγράφου 2, χωρίς περαιτέρω διατυπώσεις πέραν των οριζόμενων στο παρόν άρθρο και χωρίς αδικαιολόγητη καθυστέρηση. Σε περίπτωση που το προς επανεισδοχή πρόσωπο δεν διαθέτει έγγραφα ή άλλα αποδεικτικά στοιχεία της ιθαγένειάς του, οι αρμόδιες διπλωματικές και προξενικές αντιπροσωπείες του αντίστοιχου κράτους μέλους της ΕΕ ή της Δημοκρατίας του Καζαχστάν μεριμνούν, κατόπιν αιτήματος της Δημοκρατίας του Καζαχστάν ή του εν λόγω κράτους μέλους της ΕΕ αντίστοιχως, για την πραγματοποίηση συνέντευξης με το προς επανεισδοχή πρόσωπο, προκειμένου να καθοριστεί η ιθαγένειά του χωρίς περαιτέρω διατυπώσεις και αδικαιολόγητη καθυστέρηση.

4. Τα μέρη συμφωνούν να καθιερώσουν ολοκληρωμένο διάλογο για τα συναφή μεταναστευτικά ζητήματα, σύμφωνα με τη συνολική προσέγγιση της μετανάστευσης και της κινητικότητας, μεταξύ άλλων, για την εξέταση του ενδεχόμενου διαπραγμάτευσης συμφωνίας μεταξύ της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της Δημοκρατίας του Καζαχστάν σχετικά με τη ρύθμιση των συγκεκριμένων υποχρεώσεων των κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της Δημοκρατίας του Καζαχστάν όσον αφορά την επανεισδοχή, συμπεριλαμβανομένης της υποχρέωσης επανεισδοχής υπηκόων άλλων χωρών και ανιθαγενών, καθώς και για την εξέταση του ενδεχόμενου διαπραγμάτευσης, παράλληλα, συμφωνίας σχετικά με την απλούστευση της έκδοσης θεωρήσεων για πολίτες της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της Δημοκρατίας του Καζαχστάν.

ΑΡΘΡΟ 239

Προξενική προστασία

Η Δημοκρατία του Καζαχστάν συμφωνεί ότι οι διπλωματικές και προξενικές αρχές οποιουδήποτε κράτους μέλους της Ευρωπαϊκής Ένωσης στη Δημοκρατία του Καζαχστάν θα παρέχουν προστασία σε οποιονδήποτε υπήκοο κράτους μέλους της Ευρωπαϊκής Ένωσης ο οποίος δεν διαθέτει προσβάσιμη μόνιμη αντιπροσωπεία στη Δημοκρατία του Καζαχστάν, υπό τους ίδιους όρους που ισχύουν και για τους υπηκόους του εν λόγω κράτους μέλους της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

ΑΡΘΡΟ 240

Καταπολέμηση της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας

Τα μέρη συνεργάζονται ώστε να εμποδίζουν τη χρησιμοποίηση των χρηματοπιστωτικών και των σχετικών μη χρηματοπιστωτικών τομέων τους για τη νομιμοποίηση εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες εν γένει, και ιδίως αυτές που σχετίζονται με ναρκωτικά, καθώς και για τη χρηματοδότηση τρομοκρατικών ενεργειών, σύμφωνα με τα διεθνή πρότυπα που θεσπίζει η Ομάδα Χρηματοοικονομικής Δράσης όσον αφορά την καταπολέμηση της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας. Η συνεργασία αυτή επεκτείνεται στην ανάκτηση, κατάσχεση, δήμευση και επιστροφή περιουσιακών στοιχείων ή κεφαλαίων που προέρχονται από έσοδα από παράνομες δραστηριότητες.

Η εν λόγω συνεργασία καθιστά δυνατή την ανταλλαγή σχετικών πληροφοριών στο πλαίσιο των συναφών νομοθεσιών και των διεθνών δεσμεύσεων των μερών.

ΑΡΘΡΟ 241

Παράνομα ναρκωτικά

Τα μέρη συνεργάζονται στο πλαίσιο ισορροπημένης και ολοκληρωμένης προσέγγισης σε θέματα ναρκωτικών, ιδίως σε ζητήματα παράνομης διακίνησης ναρκωτικών, ψυχοτρόπων ουσιών και των πρόδρομων ουσιών τους. Οι πολιτικές και τα μέτρα κατά των ναρκωτικών αποσκοπούν στην ενίσχυση των δομών για την καταπολέμηση της προσφοράς και της ζήτησης παράνομων ναρκωτικών, ψυχοτρόπων ουσιών και των πρόδρομων ουσιών τους, μέσω της βελτίωσης του συντονισμού και της ενίσχυσης της συνεργασίας μεταξύ των αρμόδιων αρχών για τη μείωση της παράνομης διακίνησης, και της προσφοράς και ζήτησης παράνομων ναρκωτικών, την προώθηση προληπτικών μέτρων, καθώς και της θεραπείας και αποκατάστασης, και λαμβανομένων επίσης δεόντως υπόψη των ανθρωπίνων δικαιωμάτων.

Η συνεργασία αποσκοπεί επίσης στη μείωση των επιβλαβών συνεπειών των ναρκωτικών, στην αντιμετώπιση του ζητήματος της παραγωγής και χρήσης συνθετικών ναρκωτικών, καθώς και στην επιτυχή πρόληψη της εκτροπής πρόδρομων ναρκωτικών ουσιών που χρησιμοποιούνται για την παράνομη παρασκευή ναρκωτικών και ψυχοτρόπων ουσιών.

Τα μέρη συμφωνούν σχετικά με τα μέσα συνεργασίας για την επίτευξη των στόχων αυτών. Τα μέτρα βασίζονται σε από κοινού συμφωνηθείσες αρχές σύμφωνα με το πνεύμα των σχετικών διεθνών συμβάσεων και πράξεων, καθώς και του προγράμματος δράσης Ευρωπαϊκής Ένωσης-Κεντρικής Ασίας για τα ναρκωτικά.

ΑΡΘΡΟ 242

Καταπολέμηση του οργανωμένου και διεθνικού εγκλήματος και της διαφθοράς

Τα μέρη συνεργάζονται με σκοπό την πρόληψη και την καταπολέμηση όλων των μορφών οργανωμένων, οικονομικών, χρηματοπιστωτικών και διεθνικών παράνομων δραστηριοτήτων, συμπεριλαμβανομένης της λαθραίας διακίνησης και εμπορίας ανθρώπων, της παράνομης διακίνησης ναρκωτικών και πυροβόλων όπλων, της υπεξαίρεσης χρημάτων, της απάτης, της παραχάραξης και πλαστογραφίας εγγράφων, καθώς και της διαφθοράς στον δημόσιο και τον ιδιωτικό τομέα, μέσω της πλήρους συμμόρφωσης προς τις υφιστάμενες διεθνείς υποχρεώσεις τους στον συγκεκριμένο τομέα.

Τα μέρη προάγουν τη βελτίωση της διμερούς, περιφερειακής και διεθνούς συνεργασίας μεταξύ των οργάνων επιβολής του νόμου, συμπεριλαμβανομένης της ανταλλαγής βέλτιστων πρακτικών και της πιθανής συνεργασίας με οργανισμούς της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Τα μέρη δεσμεύονται για την αποτελεσματική εφαρμογή των συναφών διεθνών προτύπων, ιδίως των προτύπων που κατοχυρώνονται από τη σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών του 2000 κατά του διεθνικού οργανωμένου εγκλήματος (UNTOC) και τα τρία πρωτόκολλά της, καθώς και από τη σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών του 2003 κατά της διαφθοράς. Η εν λόγω συνεργασία μπορεί να περιλαμβάνει, κατά περίπτωση και ανάλογα με τις ισχύουσες διαδικασίες, την προσχώρηση της Δημοκρατίας του Καζαχστάν στις συναφείς πράξεις του Συμβουλίου της Ευρώπης σχετικά με την πρόληψη και την καταπολέμηση της διαφθοράς, καθώς και την εφαρμογή τους από το Καζαχστάν.

ΑΡΘΡΟ 243

Καταπολέμηση του ηλεκτρονικού εγκλήματος

Τα μέρη ενισχύουν τη συνεργασία με σκοπό την πρόληψη και την καταπολέμηση αξιόποινων πράξεων που διαπράττονται με τη χρήση δικτύων ηλεκτρονικών επικοινωνιών και συστημάτων πληροφοριών ή εις βάρος των εν λόγω δικτύων και συστημάτων, μεταξύ άλλων μέσω της ανταλλαγής βέλτιστων πρακτικών.

ΤΙΤΛΟΣ VI

ΑΛΛΕΣ ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1

ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΣΤΟΝ ΤΟΜΕΑ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ

ΑΡΘΡΟ 244

Τα μέρη συνεργάζονται στον τομέα της εκπαίδευσης και της κατάρτισης με στόχο την προώθηση του εκσυγχρονισμού των συστημάτων εκπαίδευσης και κατάρτισης στη Δημοκρατία του Καζαχστάν και τη σύγκλιση με τις πολιτικές και τις πρακτικές της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Τα μέρη συνεργάζονται για την προώθηση της διά βίου μάθησης και την ενθάρρυνση της συνεργασίας και της διαφάνειας σε όλα τα επίπεδα εκπαίδευσης και κατάρτισης. Τα μέρη δίνουν επίσης έμφαση σε μέτρα που προορίζονται για τη βελτίωση της συνεργασίας μεταξύ εκπαιδευτικών ιδρυμάτων, την ενθάρρυνση της κινητικότητας των σπουδαστών, των μελών του ακαδημαϊκού και διοικητικού προσωπικού, των ερευνητών και των νέων, καθώς και για την προώθηση της ανταλλαγής πληροφοριών και εμπειριών.

Τα μέλη προωθούν τον ενιαίο συντονισμό των δραστηριοτήτων όσον αφορά το εκπαιδευτικό σύστημα σύμφωνα με τα ευρωπαϊκά και διεθνή πρότυπα και τις βέλτιστες πρακτικές.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2

ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΣΤΟΝ ΤΟΜΕΑ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ

ΑΡΘΡΟ 245

Τα μέρη προάγουν την πολιτιστική συνεργασία με γνώμονα τον σεβασμό της πολιτισμικής πολυμορφίας, ούτως ώστε να ενισχυθεί η αμοιβαία κατανόηση και γνώση των αντίστοιχων πολιτισμών τους.

Τα μέρη καταβάλλουν προσπάθειες ώστε να λαμβάνονται τα κατάλληλα μέτρα για την προώθηση πολιτιστικών ανταλλαγών και την ενθάρρυνση κοινών πρωτοβουλιών σε διάφορους πολιτιστικούς τομείς.

Τα μέρη διαβουλεύονται μεταξύ τους και αναπτύσσουν αμοιβαίως επωφελή συνεργασία στο πλαίσιο πολυμερών διεθνών συνθηκών και διεθνών οργανισμών, όπως η Εκπαιδευτική, Επιστημονική και Επιμορφωτική Οργάνωση των Ηνωμένων Εθνών (UNESCO). Τα μέρη ανταλλάσσουν περαιτέρω απόψεις σε θέματα πολιτιστικής πολυμορφίας, με στόχο, μεταξύ άλλων, την προώθηση των αρχών της σύμβασης της UNESCO για την προστασία και την προώθηση της πολυμορφίας των πολιτιστικών εκφράσεων του 2005, καθώς και την υλοποίηση προγραμμάτων στο πλαίσιο της «Διεθνούς δεκαετίας για την προσέγγιση των πολιτισμών» για την περίοδο 2013-2022, η οποία διακηρύχθηκε από τη Γενική Συνέλευση των ΗΕ.

Τα μέρη προωθούν κοινές δραστηριότητες, προγράμματα και σχέδια, καθώς και την ανταλλαγή βέλτιστων πρακτικών στον τομέα της κατάρτισης και της ανάπτυξης ικανοτήτων για καλλιτέχνες, επαγγελματίες και οργανώσεις του τομέα του πολιτισμού.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3

ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΣΤΟΝ ΤΟΜΕΑ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ ΚΑΙ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑΣ

ΑΡΘΡΟ 246

Τα μέρη προάγουν τη συνεργασία:

- α) σε όλους τους τομείς της έρευνας για μη στρατιωτικούς σκοπούς, καθώς και της επιστημονικής και τεχνολογικής ανάπτυξης, με βάση το αμοιβαίο όφελος και υπό την προϋπόθεση της κατάλληλης και αποτελεσματικής προστασίας των δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας, και
- β) με σκοπό να ενθαρρύνουν την ανάπτυξη της καινοτομίας.

ΑΡΘΡΟ 247

Η εν λόγω συνεργασία περιλαμβάνει:

- α) τη διεξαγωγή στρατηγικού διαλόγου και την ανταλλαγή επιστημονικών και τεχνολογικών πληροφοριών,

- β) την ανταλλαγή πληροφοριών και βέλτιστων πρακτικών σχετικά με την καινοτομία και την εμπορευματοποίηση της έρευνας και ανάπτυξης, περιλαμβανομένων μέσων στήριξης για νεοσύστατες επιχειρήσεις με βάση την τεχνολογία, καθώς και για την ανάπτυξη συνεργατικών σχηματισμών και την πρόσβαση σε χρηματοδότηση,
- γ) τη διευκόλυνση επαρκούς πρόσβασης στα αντίστοιχα προγράμματα έρευνας και καινοτομίας των μερών,
- δ) την αύξηση της ερευνητικής ικανότητας των ερευνητικών φορέων της Δημοκρατίας του Καζαχστάν και τη διευκόλυνση της συμμετοχής τους στο πρόγραμμα πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την έρευνα και την καινοτομία και σε άλλες δυνητικές πρωτοβουλίες που χρηματοδοτούνται από την Ευρωπαϊκή Ένωση,
- ε) την ανάπτυξη και την προώθηση κοινών έργων έρευνας και καινοτομίας,
- στ) την προώθηση της εμπορευματοποίησης των αποτελεσμάτων που λαμβάνονται από κοινά έργα έρευνας και καινοτομίας,
- ζ) τη διευκόλυνση της πρόσβασης νέων τεχνολογιών στις εγχώριες αγορές των μερών,
- η) τη διοργάνωση δραστηριοτήτων κατάρτισης και προγραμμάτων κινητικότητας για επιστήμονες, ερευνητές και άλλους εργαζομένους που συμμετέχουν σε δραστηριότητες έρευνας και καινοτομίας και στα δύο μέρη,

- θ) τη διευκόλυνση, στο πλαίσιο της ισχύουσας νομοθεσίας, της ελεύθερης κυκλοφορίας των ερευνητών που συμμετέχουν στις δραστηριότητες που καλύπτονται από την παρούσα συμφωνία και της διασυνοριακής κυκλοφορίας των αγαθών που προορίζονται για χρήση σε αυτές τις δραστηριότητες,
- ι) άλλες μορφές συνεργασίας στον τομέα της έρευνας και καινοτομίας, μεταξύ άλλων μέσω περιφερειακών προσεγγίσεων και πρωτοβουλιών, βάσει αμοιβαίας συμφωνίας.

ΑΡΘΡΟ 248

Κατά την εκτέλεση των δραστηριοτήτων συνεργασίας που καθορίζονται στο άρθρο 247, είναι σκόπιμο να επιδιώκονται συνέργειες με περιφερειακές και άλλες δραστηριότητες που διεξάγονται στο ευρύτερο πλαίσιο της οικονομικής συνεργασίας μεταξύ της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της Δημοκρατίας του Καζαχστάν, όπως προβλέπεται στα άρθρα 261 και 262.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4

ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΣΤΟΥΣ ΤΟΜΕΙΣ ΤΩΝ ΜΕΣΩΝ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ
ΚΑΙ ΤΩΝ ΟΠΤΙΚΟΑΚΟΥΣΤΙΚΩΝ ΜΕΣΩΝ

ΑΡΘΡΟ 249

Τα μέρη προωθούν τη συνεργασία στους τομείς των μέσων ενημέρωσης και των οπτικοακουστικών μέσων, μεταξύ άλλων μέσω της ανταλλαγής πληροφοριών και προγραμμάτων κατάρτισης για δημοσιογράφους και άλλους επαγγελματίες των μέσων ενημέρωσης, του κινηματογράφου και των οπτικοακουστικών μέσων.

ΑΡΘΡΟ 250

Τα μέρη ανταλλάσσουν πληροφορίες και βέλτιστες πρακτικές στο πλαίσιο της προαγωγής της ανεξαρτησίας και του επαγγελματισμού των μέσων ενημέρωσης, βάσει των προτύπων που καθορίζονται στις ισχύουσες διεθνείς συμβάσεις, περιλαμβανομένων, κατά περίπτωση, των συμβάσεων της UNESCO και του Συμβουλίου της Ευρώπης.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5

ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΣΕ ΕΠΙΠΕΔΟ ΚΟΙΝΩΝΙΑΣ ΤΩΝ ΠΟΛΙΤΩΝ

ΑΡΘΡΟ 251

Τα μέρη συνεχίζουν και ενισχύουν τον μεταξύ τους διάλογο, υπό τη μορφή συναντήσεων και διαβουλεύσεων, και συνεργάζονται όσον αφορά το ζήτημα του ρόλου της κοινωνίας των πολιτών, με τους ακόλουθους στόχους:

- α) την ενίσχυση των επαφών και την ανταλλαγή πληροφοριών και εμπειριών μεταξύ όλων των τομέων της κοινωνίας των πολιτών στην Ευρωπαϊκή Ένωση και στη Δημοκρατία του Καζαχστάν, την παροχή της δυνατότητας στους εκπροσώπους της κοινωνίας των πολιτών του ενός μέρους να εξοικειώνονται με τις διαδικασίες διαβούλευσης και διαλόγου με τα κρατικά θεσμικά όργανα και τους κοινωνικούς εταίρους που χρησιμοποιεί το άλλο μέρος, ούτως ώστε να εξασφαλιστεί, ειδικότερα, η ευρύτερη συμμετοχή της κοινωνίας των πολιτών στη διαδικασία χάραξης δημόσιας πολιτικής,
- β) την εξασφάλιση της συμμετοχής της κοινωνίας των πολιτών στις σχέσεις μεταξύ της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της Δημοκρατίας του Καζαχστάν, ιδίως στο πλαίσιο της εφαρμογής της παρούσας συμφωνίας,
- γ) την ενθάρρυνση της περαιτέρω ανάπτυξης ικανοτήτων, της ανεξαρτησίας και της διαφάνειας στο επίπεδο της κοινωνίας των πολιτών, καθώς και τη στήριξη του ρόλου της στην οικονομική, κοινωνική και πολιτική ανάπτυξη των μερών.

Τα μέρη στηρίζουν την ανάπτυξη σχέσεων μεταξύ μη κυβερνητικών οργανώσεων από την Ευρωπαϊκή Ένωση και από τη Δημοκρατία του Καζαχστάν.

Τα μέρη παρέχουν στήριξη στους αντίστοιχους οργανισμούς και μη κυβερνητικές οργανώσεις που δραστηριοποιούνται στον τομέα των ανθρώπινων δικαιωμάτων. Τα μέρη ανταλλάσσουν όλες τις συναφείς πληροφορίες σχετικά με προγράμματα συνεργασίας, σε επίσημη και τακτική βάση, τουλάχιστον μία φορά ετησίως.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6

ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΣΤΟΝ ΤΟΜΕΑ ΤΟΥ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΤΗΣ ΣΩΜΑΤΙΚΗΣ ΑΣΚΗΣΗΣ

ΑΡΘΡΟ 252

Τα μέρη προάγουν τη συνεργασία στον τομέα του αθλητισμού και της σωματικής άσκησης, με στόχο την ανάπτυξη υγιεινού τρόπου ζωής σε όλες τις ηλικιακές ομάδες, την προώθηση της κοινωνικής αποστολής και των εκπαιδευτικών αξιών του αθλητισμού και την καταπολέμηση των κινδύνων στον τομέα του αθλητισμού, όπως το ντόπινγκ, ο ρατσισμός και η βία. Η συνεργασία αυτή περιλαμβάνει, ιδίως, την ανταλλαγή πληροφοριών και ορθών πρακτικών.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 7

ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΣΤΟΝ ΤΟΜΕΑ ΤΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΤΩΝ ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΩΝ

ΑΡΘΡΟ 253

Τα μέρη αναγνωρίζουν την ανάγκη διαχείρισης τόσο των εγχώριων όσο και των παγκόσμιων κινδύνων φυσικών και ανθρωπογενών καταστροφών.

Προκειμένου να ενισχυθεί η ανθεκτικότητα των κοινωνιών και των υποδομών τους, τα μέρη επιβεβαιώνουν την πρόθεσή τους να βελτιώσουν τα μέτρα πρόληψης, μετριασμού, ετοιμότητας και αντιμετώπισης φυσικών και ανθρωπογενών καταστροφών και να συνεργάζονται, κατά περίπτωση, σε διμερές και πολυμερές πολιτικό επίπεδο με σκοπό τη βελτίωση των αποτελεσμάτων διαχείρισης παγκόσμιων κινδύνων καταστροφών.

Με την επιφύλαξη της διαθεσιμότητας επαρκών πόρων, η εν λόγω συνεργασία στηρίζει:

- α) την αλληλεπίδραση μεταξύ των αρμόδιων φορέων, άλλων οργανισμών και των φυσικών προσώπων που δραστηριοποιούνται στον τομέα της πολιτικής προστασίας,
- β) τον συντονισμό της αμοιβαίας συνδρομής, εφόσον ζητηθεί, σε περίπτωση καταστροφών,

- γ) την ανταλλαγή εμπειριών σχετικά με την ευαισθητοποίηση του πληθυσμού σε θέματα ετοιμότητας σε περίπτωση καταστροφής,
- δ) την εκπαίδευση, την επιμόρφωση, την αναβάθμιση δεξιοτήτων και την εξειδικευμένη κατάρτιση στον τομέα της πολιτικής προστασίας και στη χρήση συστημάτων έγκαιρης προειδοποίησης.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 8

ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΣΕ ΔΙΑΣΤΗΜΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

ΑΡΘΡΟ 254

Τα μέρη προάγουν, κατά περίπτωση, τη μακροπρόθεσμη συνεργασία στους τομείς της διαστημικής έρευνας και ανάπτυξης για μη στρατιωτικούς σκοπούς. Τα μέρη δίνουν ιδιαίτερη έμφαση στις πρωτοβουλίες που στοχεύουν στη συμπληρωματικότητα των αντίστοιχων δραστηριοτήτων τους στον τομέα του διαστήματος.

ΑΡΘΡΟ 255

Τα μέρη συνεργάζονται στους τομείς της δορυφορικής πλοήγησης, της γεωσκόπησης, της διαστημικής έρευνας και σε άλλους τομείς, με γνώμονα τα συμφέροντά τους.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 9

ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΣΤΟΝ ΤΟΜΕΑ ΤΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΤΩΝ ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΩΝ

ΑΡΘΡΟ 256

Τα μέρη συνεργάζονται για τη διασφάλιση υψηλού επιπέδου προστασίας των καταναλωτών και την επίτευξη συμβατότητας μεταξύ των οικείων συστημάτων προστασίας των καταναλωτών.

Η εν λόγω συνεργασία μπορεί να περιλαμβάνει, κατά περίπτωση:

- α) την ανταλλαγή βέλτιστων πρακτικών όσον αφορά την πολιτική καταναλωτών, συμπεριλαμβανομένων των απαιτήσεων για την ποιότητα και την ασφάλεια των προϊόντων, και την οργάνωση συστήματος εποπτείας της αγοράς και μηχανισμού ανταλλαγής πληροφοριών,

- β) την προώθηση της ανταλλαγής εμπειριών σχετικά με τα συστήματα προστασίας των καταναλωτών, συμπεριλαμβανομένης της νομοθεσίας για τους καταναλωτές και της επιβολής της, της ασφάλειας των καταναλωτικών προϊόντων, της ευαισθητοποίησης και της χειραφέτησης των καταναλωτών και της έννομης προστασίας τους,
- γ) τη διοργάνωση δραστηριοτήτων κατάρτισης για διοικητικούς υπαλλήλους και άλλους εκπροσώπους των συμφερόντων των καταναλωτών,
- δ) την ενθάρρυνση της δημιουργίας ανεξάρτητων οργάνωσεων καταναλωτών και επαφών μεταξύ των εκπροσώπων των καταναλωτών.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 10

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ

ΑΡΘΡΟ 257

Τα μέρη προάγουν την αμοιβαία κατανόηση και τη διμερή συνεργασία στον τομέα της περιφερειακής πολιτικής, με στόχο τη βελτίωση των συνθηκών διαβίωσης και την ενίσχυση της συμμετοχής όλων των περιφερειών στην κοινωνική και οικονομική ανάπτυξη των μερών.

ΑΡΘΡΟ 258

Τα μέρη στηρίζουν και ενισχύουν τη συμμετοχή των τοπικών και περιφερειακών αρχών στην περιφερειακή συνεργασία, σύμφωνα με τις ισχύουσες διεθνείς συμφωνίες και διακανονισμούς, με σκοπό την κατάρτιση μέτρων ανάπτυξης ικανοτήτων και την προώθηση της ενίσχυσης των περιφερειακών οικονομικών και επιχειρηματικών δικτύων.

ΑΡΘΡΟ 259

Τα μέρη ενισχύουν και ενθαρρύνουν την ανάπτυξη των στοιχείων περιφερειακής συνεργασίας των τομέων που καλύπτονται από την παρούσα συμφωνία, μεταξύ άλλων των μεταφορών, της ενέργειας, των δικτύων επικοινωνίας, του πολιτισμού, της εκπαίδευσης, της έρευνας, του τουρισμού, των υδάτινων πόρων και του περιβάλλοντος, της πολιτικής προστασίας και άλλων τομέων που έχουν αντίκτυπο στην περιφερειακή συνεργασία.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 11

ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΣΤΟΝ ΤΟΜΕΑ ΤΗΣ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ

ΑΡΘΡΟ 260

1. Τα μέρη διευκολύνουν την ανταλλαγή εμπειριών και γνώσεων κατά την εφαρμογή διεθνών βέλτιστων πρακτικών στον τομέα της δημόσιας διοίκησης και κατά την ανάπτυξη ικανοτήτων για τους υπαλλήλους της δημόσιας διοίκησης και την επαγγελματική τους εξέλιξη και κατάρτιση.
2. Τα μέρη διευκολύνουν τον διάλογο σχετικά με μέτρα που αποσκοπούν στη βελτίωση της ποιότητας των δημόσιων υπηρεσιών και σχετικά με κοινές προσπάθειες για την προώθηση της πολυμερούς συνεργασίας στο πλαίσιο του περιφερειακού κέντρου δημόσιας διοίκησης στη Δημοκρατία του Καζαχστάν.
3. Στο πλαίσιο που αναφέρεται στην παράγραφο 2, τα μέρη συνεργάζονται, μεταξύ άλλων, μέσω της διευκόλυνσης:
 - α) της ανταλλαγής εμπειρογνομώνων,
 - β) της διοργάνωσης σεμιναρίων και
 - γ) της διοργάνωσης δραστηριοτήτων κατάρτισης.

ΤΙΤΛΟΣ VII

ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΗ ΚΑΙ ΤΕΧΝΙΚΗ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ

ΑΡΘΡΟ 261

Τα μέρη συνεχίζουν και εντείνουν την υφιστάμενη χρηματοδοτική και τεχνική συνεργασία τους, με βάση μια ολοκληρωμένη εταιρική σχέση και τις αρχές του αμοιβαίου συμφέροντος, της αμοιβαιότητας, της διαφάνειας, της προβλεψιμότητας και της αμοιβαίας προστασίας των συμφερόντων των μερών.

Για την επίτευξη των στόχων της παρούσας συμφωνίας, η Δημοκρατία του Καζαχστάν δύναται να λαμβάνει από την Ευρωπαϊκή Ένωση χρηματοδοτική συνδρομή υπό τη μορφή επιχορηγήσεων και δανείων, πιθανώς σε συνεργασία με την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων και άλλους διεθνείς χρηματοπιστωτικούς οργανισμούς.

Χρηματοδοτική συνδρομή μπορεί να παρέχεται σύμφωνα με τους συναφείς κανονισμούς που διέπουν το πολυετές δημοσιονομικό πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης¹, ιδίως υπό τη μορφή ανταλλαγών εμπειρογνομόνων, εκπόνησης ερευνών, διοργάνωσης φόρουμ, συνεδρίων, σεμιναρίων, κύκλων μαθημάτων κατάρτισης, ή επιχορηγήσεων για τη στήριξη του σχεδιασμού και της υλοποίησης προγραμμάτων και έργων. Για τη χρηματοδότηση από την Ευρωπαϊκή Ένωση ισχύουν οι διατάξεις του δημοσιονομικού κανονισμού² και των κανόνων εφαρμογής του³.

Η χρηματοδοτική συνδρομή βασίζεται στα ετήσια προγράμματα δράσης που θεσπίζει η Ευρωπαϊκή Ένωση, κατόπιν διαβουλεύσεων με τη Δημοκρατία του Καζαχστάν.

-
- ¹ Ειδικότερα, ο κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 233/2014 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 11ης Μαρτίου 2014, περί μηχανισμού χρηματοδότησης της αναπτυξιακής συνεργασίας την περίοδο 2014-2020 (ΕΕ L 77 της 15.3.2014, σ. 44) και ο κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 236/2014 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 11ης Μαρτίου 2014, για τον καθορισμό κοινών κανόνων και διαδικασιών για την εφαρμογή των μηχανισμών χρηματοδότησης της εξωτερικής δράσης της Ένωσης (ΕΕ L 77 της 15.3.2014, σ. 95).
- ² Κανονισμός (ΕΕ, Ευρατόμ) αριθ. 966/2012 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 25ης Οκτωβρίου 2012, σχετικά με τους δημοσιονομικούς κανόνες που εφαρμόζονται στον γενικό προϋπολογισμό της Ένωσης και την κατάργηση του κανονισμού (ΕΚ, Ευρατόμ) αριθ. 1605/2002 του Συμβουλίου (ΕΕ L 298 της 26.10.2012, σ. 1).
- ³ Κατ' εξουσιοδότηση κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1268/2012 της Επιτροπής, της 29ης Οκτωβρίου 2012, σχετικά με τους κανόνες εφαρμογής του κανονισμού (ΕΕ, Ευρατόμ) αριθ. 966/2012 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για τους δημοσιονομικούς κανόνες που εφαρμόζονται στον γενικό προϋπολογισμό της Ένωσης (ΕΕ L 362 της 31.12.2012, σ. 1).

Η Ευρωπαϊκή Ένωση και η Δημοκρατία του Καζαχστάν δύνανται να συγχρηματοδοτούν προγράμματα και έργα. Τα μέρη συντονίζουν προγράμματα και έργα στο πλαίσιο της χρηματοδοτικής και τεχνικής συνδρομής και ανταλλάσσουν πληροφορίες σχετικά με όλες τις πηγές βοήθειας.

Η βάση για την παροχή χρηματοδοτικής βοήθειας από την Ευρωπαϊκή Ένωση προς τη Δημοκρατία του Καζαχστάν είναι η αποτελεσματικότητα της βοήθειας, όπως ορίζεται στη Δήλωση του Παρισιού του ΟΟΣΑ για την αποτελεσματικότητα της βοήθειας, η βασική στρατηγική της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τη μεταρρύθμιση της τεχνικής συνεργασίας («Backbone Strategy on Reforming Technical Cooperation»), η έκθεση του Ευρωπαϊκού Ελεγκτικού Συνεδρίου και τα διδάγματα που αντλούνται από προγράμματα συνεργασίας της Ευρωπαϊκής Ένωσης που έχουν υλοποιηθεί ή βρίσκονται σε εξέλιξη στη Δημοκρατία του Καζαχστάν.

ΑΡΘΡΟ 262

Τα μέρη θέτουν σε εφαρμογή τη χρηματοδοτική και τεχνική βοήθεια σύμφωνα με τις αρχές της χρηστής δημοσιονομικής διαχείρισης και συνεργάζονται για την προστασία των οικονομικών συμφερόντων της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της Δημοκρατίας του Καζαχστάν. Τα μέρη λαμβάνουν αποτελεσματικά μέτρα για την πρόληψη και την καταπολέμηση παρατυπιών¹, απάτης, διαφθοράς και κάθε άλλης παράνομης δραστηριότητας εις βάρος του προϋπολογισμού της Ευρωπαϊκής Ένωσης και του προϋπολογισμού της Δημοκρατίας του Καζαχστάν, μέσω της αμοιβαίας δικαστικής ή άλλης μορφής συνδρομής, στους τομείς που καλύπτονται από την παρούσα συμφωνία.

Σε κάθε περαιτέρω συμφωνία ή χρηματοδοτικό μέσο που πρόκειται να συναφθεί μεταξύ των μερών κατά την περίοδο εφαρμογής της παρούσας συμφωνίας προβλέπονται ειδικές ρήτρες χρηματοδοτικής συνεργασίας οι οποίες καλύπτουν τη διενέργεια επιτόπιων εξακριβώσεων και ελέγχων.

¹ Σύμφωνα με τον ορισμό που παρέχεται στον κανονισμό (ΕΚ, Ευρατόμ) αριθ. 2988/95 του Συμβουλίου, της 18ης Δεκεμβρίου 1995, σχετικά με την προστασία των οικονομικών συμφερόντων των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, «παρατυπία» συνιστά κάθε παράβαση διάταξης του δικαίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης, της παρούσας συμφωνίας ή επακόλουθων συμφωνιών και συμβάσεων, που προκύπτει από πράξη ή παράλειψη ενός οικονομικού φορέα, με πραγματικό ή ενδεχόμενο αποτέλεσμα να ζημιωθεί ο γενικός προϋπολογισμός της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή προϋπολογισμός τον οποίο διαχειρίζεται η Ευρωπαϊκή Ένωση, είτε με τη μείωση ή ματαίωση εσόδων που προέρχονται από ίδιους πόρους που εισπράττονται απευθείας για λογαριασμό της Ευρωπαϊκής Ένωσης είτε με αδικαιολόγητη δαπάνη.

ΑΡΘΡΟ 263

Προκειμένου να διασφαλιστεί η βέλτιστη χρήση των διαθέσιμων πόρων, τα μέρη δεσμεύονται να μεριμνούν ώστε η χρηματοδοτική συνεισφορά της Ευρωπαϊκής Ένωσης να πραγματοποιείται σε στενό συντονισμό με τη χρηματοδοτική συνεισφορά από άλλες πηγές, τρίτες χώρες και διεθνείς χρηματοπιστωτικούς οργανισμούς.

ΑΡΘΡΟ 264

Πρόληψη

Τα μέρη ελέγχουν τακτικά κατά πόσον εφαρμόζονται ορθά οι δράσεις που χρηματοδοτούνται με κονδύλια της Ευρωπαϊκής Ένωσης και συγχρηματοδοτούνται με κονδύλια της Δημοκρατίας του Καζαχστάν και λαμβάνουν όλα τα αναγκαία μέτρα για την πρόληψη παρατυπιών, απάτης, διαφθοράς και κάθε άλλης παράνομης δραστηριότητας εις βάρος των κονδυλίων της Ευρωπαϊκής Ένωσης και των κονδυλίων συγχρηματοδότησης της Δημοκρατίας του Καζαχστάν. Τα μέρη τηρούνται αμοιβαίως ενήμερα για τη λήψη οποιουδήποτε μέτρου πρόληψης.

ΑΡΘΡΟ 265

Επικοινωνία

Τα μέρη τηρούνται αμοιβαίως ενήμερα, προβαίνοντας ειδικότερα σε σχετικές κοινοποιήσεις προς την Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Καταπολέμησης της Απάτης και τις αρμόδιες αρχές της Δημοκρατίας του Καζαχστάν, για εικαζόμενες ή αποδεδειγμένες περιπτώσεις απάτης, διαφθοράς ή κάθε άλλης παρατυπίας σχετικά με την εκτέλεση των κονδυλίων της Ευρωπαϊκής Ένωσης και των κονδυλίων συγχρηματοδότησης της Δημοκρατίας του Καζαχστάν.

Τα μέρη τηρούνται αμοιβαίως ενήμερα για τυχόν μέτρα που λαμβάνονται σε σχέση με το παρόν άρθρο.

ΑΡΘΡΟ 266

Επιτόπιες εξακριβώσεις

Οι επιτόπιες εξακριβώσεις σχετικά με τη χρηματοδοτική συνδρομή της Ευρωπαϊκής Ένωσης προετοιμάζονται και διενεργούνται από την Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Καταπολέμησης της Απάτης σε στενή συνεργασία με τις αρμόδιες αρχές της Δημοκρατίας του Καζαχστάν, σύμφωνα με τη νομοθεσία της Δημοκρατίας του Καζαχστάν.

Στο πλαίσιο της παρούσας συμφωνίας, η Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Καταπολέμησης της Απάτης εξουσιοδοτείται να διεξάγει επιτόπιες εξακριβώσεις, με σκοπό την προστασία των οικονομικών συμφερόντων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, σύμφωνα με τον κανονισμό (Ευρατόμ, ΕΚ) αριθ. 2185/96 του Συμβουλίου¹ και τον κανονισμό (ΕΕ, Ευρατόμ) αριθ. 883/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου².

ΑΡΘΡΟ 267

Έρευνα και ποινική δίωξη

Οι αρμόδιες αρχές της Δημοκρατίας του Καζαχστάν διεξάγουν έρευνες και ασκούν διώξεις, δυνάμει της νομοθεσίας της Δημοκρατίας του Καζαχστάν, σε εικαζόμενες ή αποδεδειγμένες περιπτώσεις απάτης, διαφθοράς και κάθε άλλης παράνομης δραστηριότητας εις βάρος των κονδυλίων της Ευρωπαϊκής Ένωσης και των κονδυλίων συγχρηματοδότησης της Δημοκρατίας του Καζαχστάν. Κατά περίπτωση, και κατόπιν επίσημου αιτήματος, η Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Καταπολέμησης της Απάτης δύναται να επικουρεί τις αρμόδιες αρχές της Δημοκρατίας του Καζαχστάν στο έργο τους.

¹ Κανονισμός (Ευρατόμ, ΕΚ) αριθ. 2185/96 του Συμβουλίου, της 11ης Νοεμβρίου 1996, σχετικά με τους ελέγχους και εξακριβώσεις που διεξάγει επιτοπίως η Επιτροπή με σκοπό την προστασία των οικονομικών συμφερόντων των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων από απάτες και λοιπές παρατυπίες (ΕΕ L 292 της 15.11.1996, σ. 2).

² Κανονισμός (ΕΕ, Ευρατόμ) αριθ. 883/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 11ης Σεπτεμβρίου 2013, σχετικά με τις έρευνες που πραγματοποιούνται από την Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Καταπολέμησης της Απάτης (OLAF) και την κατάργηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1073/1999 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου και του κανονισμού (Ευρατόμ) αριθ. 1074/1999 του Συμβουλίου (ΕΕ L 248 της 18.9.2013, σ. 1).

ΤΙΤΛΟΣ VIII

ΘΕΣΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ

ΑΡΘΡΟ 268

Συμβούλιο Συνεργασίας

1. Συγκροτείται διά του παρόντος Συμβούλιο Συνεργασίας, το οποίο είναι αρμόδιο για την εποπτεία και την τακτική επανεξέταση της εφαρμογής της παρούσας συμφωνίας. Το συμβούλιο συνέρχεται σε υπουργικό επίπεδο μία φορά ετησίως. Εξετάζει θέματα μείζονος σημασίας που προκύπτουν στο πλαίσιο της παρούσας συμφωνίας, καθώς και κάθε διμερές ή διεθνές ζήτημα αμοιβαίου ενδιαφέροντος, με σκοπό την επίτευξη των στόχων της παρούσας συμφωνίας.
2. Για την επίτευξη των στόχων της παρούσας συμφωνίας, το Συμβούλιο Συνεργασίας λαμβάνει αποφάσεις, εντός του πεδίου εφαρμογής της παρούσας συμφωνίας, στις περιπτώσεις που υπάρχει σχετική πρόβλεψη. Οι εν λόγω αποφάσεις είναι δεσμευτικές για τα μέρη, τα οποία λαμβάνουν κατάλληλα μέτρα για την εκτέλεσή τους. Επίσης, το Συμβούλιο Συνεργασίας δύναται να διατυπώνει συστάσεις. Εκδίδει τις αποφάσεις και τις συστάσεις του κατόπιν συμφωνίας μεταξύ των μερών, μετά την ολοκλήρωση των αντίστοιχων εσωτερικών διαδικασιών τους.

3. Το Συμβούλιο Συνεργασίας έχει την εξουσία να επικαιροποιεί ή να τροποποιεί τα παραρτήματα της παρούσας συμφωνίας, βάσει της συναίνεσης των μερών, και με την επιφύλαξη τυχόν ειδικών διατάξεων του τίτλου III (Εμπόριο και επιχειρήσεις).
4. Το Συμβούλιο Συνεργασίας δύναται να μεταβιβάζει στην Επιτροπή Συνεργασίας μέρος των εξουσιών του, περιλαμβανομένης της εξουσίας λήψης δεσμευτικών αποφάσεων.
5. Το Συμβούλιο Συνεργασίας απαρτίζεται από εκπροσώπους των μερών.
6. Η προεδρία του Συμβουλίου Συνεργασίας ασκείται εκ περιτροπής από εκπρόσωπο της Ευρωπαϊκής Ένωσης και από εκπρόσωπο της Δημοκρατίας του Καζαχστάν.
7. Το Συμβούλιο Συνεργασίας θεσπίζει τον εσωτερικό κανονισμό του.
8. Κάθε μέρος δύναται να παραπέμπει στο Συμβούλιο Συνεργασίας οποιαδήποτε διαφορά σχετίζεται με την εφαρμογή ή την ερμηνεία της παρούσας συμφωνίας, σύμφωνα με το άρθρο 278.

ΑΡΘΡΟ 269

Επιτροπή Συνεργασίας και ειδικές υποεπιτροπές

1. Συγκροτείται διά του παρόντος Επιτροπή Συνεργασίας, η οποία επικουρεί το Συμβούλιο Συνεργασίας κατά την άσκηση των καθηκόντων του.
2. Η Επιτροπή Συνεργασίας απαρτίζεται από εκπροσώπους των μερών, κατά κανόνα σε επίπεδο ανωτέρων υπαλλήλων.
3. Η προεδρία της Επιτροπής Συνεργασίας ασκείται εκ περιτροπής από εκπρόσωπο της Ευρωπαϊκής Ένωσης και από εκπρόσωπο της Δημοκρατίας του Καζαχστάν.
4. Η Επιτροπή Συνεργασίας λαμβάνει αποφάσεις στις περιπτώσεις που προβλέπονται στην παρούσα συμφωνία και στους τομείς στους οποίους το Συμβούλιο Συνεργασίας έχει μεταβιβάσει στην εν λόγω επιτροπή τις αντίστοιχες εξουσίες. Οι αποφάσεις αυτές είναι δεσμευτικές για τα μέρη, τα οποία λαμβάνουν κατάλληλα μέτρα για την εκτέλεσή τους. Η Επιτροπή Συνεργασίας εκδίδει τις αποφάσεις της κατόπιν συμφωνίας μεταξύ των μερών, μετά την ολοκλήρωση των αντίστοιχων εσωτερικών διαδικασιών τους. Στις αρμοδιότητες της Επιτροπής Συνεργασίας περιλαμβάνονται οι προπαρασκευαστικές εργασίες των συνεδριάσεων του Συμβουλίου Συνεργασίας.

5. Η Επιτροπή Συνεργασίας μπορεί να συνέρχεται με ειδική σύνθεση για την εξέταση συναφών ζητημάτων που σχετίζονται με τον τίτλο ΙΙΙ (Εμπόριο και επιχειρήσεις).
6. Το Συμβούλιο Συνεργασίας δύναται να αποφασίσει τη σύσταση ειδικών υποεπιτροπών ή άλλων οργάνων που μπορούν να το επικουρούν κατά την εκτέλεση των καθηκόντων του και καθορίζει τη σύνθεση και τα καθήκοντα των εν λόγω υποεπιτροπών ή οργάνων, καθώς και τον τρόπο λειτουργίας τους.
7. Στον εσωτερικό κανονισμό του, το Συμβούλιο Συνεργασίας καθορίζει τα καθήκοντα και τη λειτουργία της Επιτροπής Συνεργασίας, καθώς και των υποεπιτροπών ή οργάνων που έχει ενδεχομένως συγκροτήσει το Συμβούλιο Συνεργασίας.

ΑΡΘΡΟ 270

Κοινοβουλευτική Επιτροπή Συνεργασίας

1. Συγκροτείται διά του παρόντος Κοινοβουλευτική Επιτροπή Συνεργασίας. Απαρτίζεται από βουλευτές του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, αφενός, και από βουλευτές του κοινοβουλίου της Δημοκρατίας του Καζαχστάν, αφετέρου, και αποτελεί φόρουμ συνάντησης και ανταλλαγής απόψεων μεταξύ τους. Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Συνεργασίας συγκαλείται με τη συχνότητα που καθορίζει η ίδια.
2. Η δραστηριότητα της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Συνεργασίας αποσκοπεί στην ανάπτυξη αμοιβαίως επωφελούς και αποτελεσματικής κοινοβουλευτικής συνεργασίας μεταξύ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του κοινοβουλίου της Δημοκρατίας του Καζαχστάν.

3. Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Συνεργασίας θεσπίζει τον εσωτερικό κανονισμό της.
4. Η προεδρία της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Συνεργασίας ασκείται εκ περιτροπής από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και από το κοινοβούλιο της Δημοκρατίας του Καζαχστάν, σύμφωνα με τις σχετικές διατάξεις του εσωτερικού κανονισμού της.
5. Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Συνεργασίας δύναται να ζητεί πληροφορίες σχετικά με την εφαρμογή της παρούσας συμφωνίας από το Συμβούλιο Συνεργασίας, το οποίο και της παρέχει τις εν λόγω πληροφορίες.
6. Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Συνεργασίας τηρείται ενήμερη για τις αποφάσεις και τις συστάσεις που εκδίδει το Συμβούλιο Συνεργασίας.
7. Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Συνεργασίας δύναται να απευθύνει συστάσεις στο Συμβούλιο Συνεργασίας.

ΤΙΤΛΟΣ ΙΧ

ΓΕΝΙΚΕΣ ΚΑΙ ΤΕΛΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

ΑΡΘΡΟ 271

Πρόσβαση στα δικαστήρια και στα διοικητικά όργανα

Στο πλαίσιο της παρούσας συμφωνίας, κάθε μέρος δεσμεύεται να διασφαλίζει ότι τα φυσικά και νομικά πρόσωπα του άλλου μέρους έχουν πρόσβαση, άνευ διακρίσεων και υπό παρόμοιους όρους με τα φυσικά και νομικά πρόσωπα του εν λόγω μέρους, στα αρμόδια δικαστήρια και διοικητικά του όργανα για την υπεράσπιση των ατομικών τους δικαιωμάτων και των δικαιωμάτων ιδιοκτησίας τους.

ΑΡΘΡΟ 272

Εκχώρηση αρμοδιοτήτων

Εκτός εάν ορίζεται διαφορετικά στην παρούσα συμφωνία, κάθε μέρος μεριμνά ώστε οποιοδήποτε πρόσωπο στο οποίο εκχωρούνται ρυθμιστικές, διοικητικές ή άλλες κρατικές αρμοδιότητες από ένα εκ των μερών σε οποιοδήποτε επίπεδο διακυβέρνησης, όπως η αρμοδιότητα χορήγησης αδειών εισαγωγής ή εξαγωγής ή αδειών άσκησης άλλων οικονομικών δραστηριοτήτων, η αρμοδιότητα έγκρισης εμπορικών συναλλαγών ή επιβολής ποσοστώσεων, τελών ή άλλων επιβαρύνσεων, να ενεργεί κατά την άσκηση των εν λόγω αρμοδιοτήτων σύμφωνα με τις υποχρεώσεις που καθορίζονται δυνάμει της παρούσας συμφωνίας.

ΑΡΘΡΟ 273

Περιορισμοί σε περίπτωση δυσχερειών σχετικά με το ισοζύγιο πληρωμών
και την εξωτερική χρηματοδότηση

1. Σε περίπτωση που ένα εκ των μερών αντιμετωπίζει σοβαρές δυσχέρειες ως προς το ισοζύγιο πληρωμών ή την εξωτερική χρηματοδότηση, ή σε περίπτωση κινδύνου εμφάνισης των εν λόγω δυσχερειών, το συγκεκριμένο μέρος δύναται να θεσπίσει ή να διατηρήσει σε ισχύ μέτρα διασφάλισης ή περιοριστικά μέτρα τα οποία επηρεάζουν τις κινήσεις κεφαλαίων, τις πληρωμές ή τις μεταβιβάσεις.

2. Τα μέτρα που αναφέρονται στην παράγραφο 1:
 - α) δεν συνεπάγονται λιγότερο ευνοϊκή μεταχείριση του ενός μέρους σε σχέση με μη συμβαλλόμενο μέρος σε παρόμοιες περιπτώσεις,
 - β) συνάδουν, κατά περίπτωση, με τα άρθρα του καταστατικού του Διεθνούς Νομισματικού Ταμείου,
 - γ) αποφεύγουν να βλάψουν άνευ λόγου τα εμπορικά, οικονομικά και χρηματοπιστωτικά συμφέροντα του άλλου μέρους,
 - δ) είναι προσωρινά και καταργούνται σταδιακά καθώς βελτιώνονται οι συνθήκες που προσδιορίζονται στην παράγραφο 1.
3. Στην περίπτωση των εμπορευματικών συναλλαγών, τα μέρη δύνανται να θεσπίζουν ή να διατηρούν σε ισχύ περιοριστικά μέτρα με σκοπό την προστασία του ισοζυγίου πληρωμών τους ή της εξωτερικής χρηματοπιστωτικής θέσης τους. Τα εν λόγω μέτρα συνάδουν με τις διατάξεις της συμφωνίας GATT 1994 και του μνημονίου συμφωνίας για τις διατάξεις περί ισοζυγίου πληρωμών της συμφωνίας GATT 1994.

4. Στην περίπτωση του εμπορίου στον τομέα των υπηρεσιών, τα μέρη δύνανται να θεσπίζουν περιοριστικά μέτρα με σκοπό την προστασία του ισοζυγίου πληρωμών τους ή της εξωτερικής χρηματοπιστωτικής θέσης τους. Τα εν λόγω μέτρα συνάδουν με τις διατάξεις της συμφωνίας GATS.
5. Το μέρος που διατηρεί σε ισχύ ή θεσπίζει τα περιοριστικά μέτρα που αναφέρονται στις παραγράφους 1 και 2 τα κοινοποιεί πάραυτα στο άλλο μέρος και υποβάλλει, το συντομότερο δυνατόν, χρονοδιάγραμμα για την κατάργησή τους.
6. Σε περίπτωση θέσπισης ή διατήρησης σε ισχύ των περιορισμών δυνάμει του παρόντος άρθρου, πραγματοποιούνται άμεσα διαβουλεύσεις στο πλαίσιο της Επιτροπής Συνεργασίας, εφόσον δεν διενεργούνται διαφορετικά ανάλογες διαβουλεύσεις εκτός του πλαισίου της παρούσας συμφωνίας.
7. Κατά τις διαβουλεύσεις αξιολογούνται οι δυσχέρειες ως προς το ισοζύγιο πληρωμών ή την εξωτερική χρηματοδότηση που οδήγησαν στη λήψη των αντίστοιχων μέτρων, λαμβανομένων, μεταξύ άλλων, υπόψη παραγόντων, όπως οι ακόλουθοι:
- α) η φύση και η έκταση των δυσχερειών,
 - β) το εξωτερικό οικονομικό και εμπορικό περιβάλλον ή
 - γ) τα εναλλακτικά διορθωτικά μέτρα που είναι δυνατόν να ληφθούν.

8. Κατά τις διαβουλεύσεις εξετάζεται η συμμόρφωση των περιοριστικών μέτρων προς τις διατάξεις των παραγράφων 1 και 2.
9. Στο πλαίσιο των εν λόγω διαβουλεύσεων γίνονται δεκτά από τα μέρη όλα τα πορίσματα σχετικά με στατιστικά και άλλα πραγματολογικά στοιχεία που υποβάλλονται από το ΔΝΤ για το συνάλλαγμα, τα νομισματικά αποθεματικά και το ισοζύγιο πληρωμών, και εξάγονται συμπεράσματα βάσει της εκτίμησης του ΔΝΤ όσον αφορά το ισοζύγιο πληρωμών και την εξωτερική χρηματοπιστωτική κατάσταση του αντίστοιχου μέρους.

ΑΡΘΡΟ 274

Μέτρα που συνδέονται με ζωτικά συμφέροντα ασφαλείας

Καμία διάταξη της παρούσας συμφωνίας δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι:

- α) απαιτεί από τα μέρη να παρέχουν πληροφορίες των οποίων τη δημοσιοποίηση θεωρούν αντίθετη προς τα ζωτικά συμφέροντα ασφαλείας τους,

- β) εμποδίζει τα μέρη να λαμβάνουν μέτρα τα οποία κρίνουν απαραίτητα για την υπεράσπιση των ζωτικών συμφερόντων ασφαλείας τους, και τα οποία:
- i) αφορούν την παραγωγή ή το εμπόριο όπλων, πυρομαχικών ή πολεμικού υλικού,
 - ii) αφορούν οικονομικές δραστηριότητες που ασκούνται άμεσα ή έμμεσα με σκοπό τον εφοδιασμό στρατιωτικών εγκαταστάσεων,
 - iii) αφορούν σχάσιμα ή συντήξιμα υλικά ή τα υλικά από τα οποία παράγονται,
 - iv) αφορούν δημόσιες συμβάσεις απαραίτητες για την εθνική ασφάλεια ή την εθνική άμυνα ή
 - v) λαμβάνονται σε περίοδο πολέμου ή άλλης έκτακτης κατάστασης στο πλαίσιο των διεθνών σχέσεων ή
- γ) εμποδίζει τα μέρη να λαμβάνουν μέτρα για την εκτέλεση υποχρεώσεων που έχουν αναλάβει με σκοπό τη διατήρηση της διεθνούς ειρήνης και ασφάλειας.

ΑΡΘΡΟ 275

Απαγόρευση των διακρίσεων

1. Στους τομείς που καλύπτονται από την παρούσα συμφωνία και με την επιφύλαξη των ειδικών διατάξεων που περιέχονται σε αυτή:
 - α) οι ρυθμίσεις που εφαρμόζει η Δημοκρατία του Καζαχστάν έναντι της Ευρωπαϊκής Ένωσης και των κρατών μελών της δεν εισάγουν διακρίσεις μεταξύ των κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, των φυσικών ή των νομικών προσώπων τους,
 - β) οι ρυθμίσεις που εφαρμόζει η Ευρωπαϊκή Ένωση ή τα κράτη μέλη της έναντι της Δημοκρατίας του Καζαχστάν δεν εισάγουν διακρίσεις μεταξύ των φυσικών ή των νομικών προσώπων της Δημοκρατίας του Καζαχστάν.
2. Η παράγραφος 1 εφαρμόζεται με την επιφύλαξη του δικαιώματος των μερών να εφαρμόζουν τις συναφείς διατάξεις της φορολογικής νομοθεσίας τους σε φορολογούμενους που δεν βρίσκονται σε πανομοιότυπες καταστάσεις όσον αφορά τον τόπο κατοικίας τους.

ΑΡΘΡΟ 276

Φορολογία

1. Η παρούσα συμφωνία εφαρμόζεται στα φορολογικά μέτρα μόνον εφόσον η εφαρμογή αυτή είναι αναγκαία για να παραγάγουν αποτελέσματα οι διατάξεις της παρούσας συμφωνίας.
2. Καμία διάταξη της παρούσας συμφωνίας δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι εμποδίζει τη θέσπιση ή την εφαρμογή μέτρων που στοχεύουν στην πρόληψη της φοροαποφυγής ή της φοροδιαφυγής, δυνάμει φορολογικών διατάξεων που περιέχονται σε συμφωνίες για την αποφυγή της διπλής φορολόγησης, σε άλλες φορολογικές ρυθμίσεις ή στην εθνική φορολογική νομοθεσία.

ΑΡΘΡΟ 277

Εκπλήρωση υποχρεώσεων

1. Τα μέρη λαμβάνουν όλα τα μέτρα που απαιτούνται για την εκπλήρωση των υποχρεώσεών τους στο πλαίσιο της παρούσας συμφωνίας. Μεριμνούν για την επίτευξη των στόχων της παρούσας συμφωνίας.

2. Τα μέρη συμφωνούν να διενεργούν αμέσως διαβουλεύσεις μεταξύ τους διά της κατάλληλης οδού, κατόπιν αιτήματος ενός εκ των μερών, ούτως ώστε να συζητούν κάθε θέμα που προκύπτει σχετικά με την ερμηνεία ή την εφαρμογή της παρούσας συμφωνίας και άλλες σχετικές πτυχές των σχέσεων μεταξύ των μερών.
3. Κάθε μέρος παραπέμπει στο Συμβούλιο Συνεργασίας τυχόν διαφορές που συνδέονται με την ερμηνεία ή την εφαρμογή της παρούσας συμφωνίας βάσει του άρθρου 278.
4. Το Συμβούλιο Συνεργασίας δύναται να επιλύει διαφορές σύμφωνα με το άρθρο 278 και με την έκδοση δεσμευτικής απόφασης.

ΑΡΘΡΟ 278

Επίλυση διαφορών

1. Σε περίπτωση διαφοράς μεταξύ των μερών σχετικά με την ερμηνεία ή την εφαρμογή της παρούσας συμφωνίας, ένα εκ των μερών υποβάλλει στο άλλο μέρος και στο Συμβούλιο Συνεργασίας επίσημη αίτηση για την επίλυση της διαφοράς. Κατά παρέκκλιση, διαφορές σχετικά με την ερμηνεία ή την εφαρμογή του τίτλου III (Εμπόριο και επιχειρήσεις) διέπονται αποκλειστικά από τις διατάξεις του κεφαλαίου 14 (Επίλυση διαφορών) του τίτλου III (Εμπόριο και επιχειρήσεις).

2. Τα μέρη επιδιώκουν την επίλυση της διαφοράς προβαίνοντας καλή τη πίστει σε διαβουλεύσεις στο πλαίσιο του Συμβουλίου Συνεργασίας, όπως προβλέπεται στο άρθρο 268, με σκοπό την εξεύρεση αμοιβαίως αποδεκτής λύσης το συντομότερο δυνατόν. Διαβουλεύσεις σχετικά με διαφορά μπορούν επίσης να διενεργούνται στις συνεδριάσεις της Επιτροπής Συνεργασίας ή οποιασδήποτε άλλης υποεπιτροπής ή οργάνου που έχει συσταθεί βάσει του άρθρου 269, όπως έχει συμφωνηθεί μεταξύ των μερών ή κατόπιν αιτήματος ενός εκ των μερών. Οι διαβουλεύσεις μπορούν να διενεργούνται επίσης γραπτώς.
3. Τα μέρη παρέχουν στο Συμβούλιο Συνεργασίας, στην Επιτροπή Συνεργασίας ή σε οποιαδήποτε άλλη υποεπιτροπή ή όργανο όλες τις πληροφορίες που απαιτούνται για τη διεξοδική εξέταση της κατάστασης.
4. Διαφορά θεωρείται ότι έχει επιλυθεί, όταν το Συμβούλιο Συνεργασίας λάβει δεσμευτική απόφαση για τη διευθέτηση του ζητήματος, όπως προβλέπεται στο άρθρο 277, ή εφόσον δηλώσει ότι έχει λήξει πλέον η διαφορά.
5. Όλες οι πληροφορίες που γνωστοποιούνται κατά τις διαβουλεύσεις παραμένουν εμπιστευτικές.

ΑΡΘΡΟ 279

Λήψη κατάλληλων μέτρων σε περίπτωση μη εκπλήρωσης υποχρεώσεων

1. Εάν το ζήτημά δεν επιλυθεί εντός τριών μηνών από την ημερομηνία κοινοποίησης επίσημης αίτησης για την επίλυση διαφοράς σύμφωνα με το άρθρο 278 και εφόσον το καταγγέλλον μέρος εκτιμά ότι το άλλο μέρος δεν έχει εκπληρώσει υποχρέωσή του δυνάμει της παρούσας συμφωνίας, το εν λόγω μέρος δύναται να λάβει κατάλληλα μέτρα, εξαιρουμένης της περίπτωσης διαφορών σχετικά με την ερμηνεία ή την εφαρμογή του τίτλου III («Εμπόριο και επιχειρήσεις»).
2. Κατά παρέκκλιση από τις διατάξεις της παραγράφου 1 του παρόντος άρθρου, κάθε μέρος δύναται να λάβει πάραυτα κατάλληλα μέτρα σε σχέση με την παρούσα συμφωνία δυνάμει του διεθνούς δικαίου, στις ακόλουθες περιπτώσεις:
 - α) καταγγελία της παρούσας συμφωνίας που δεν προβλέπεται από τους γενικούς κανόνες του διεθνούς δικαίου κατά την έννοια του άρθρου 60 παράγραφος 3 της σύμβασης της Βιέννης του 1969 περί του δικαίου των Συνθηκών ή
 - β) παραβίαση από το άλλο μέρος οποιουδήποτε από τα βασικά στοιχεία της παρούσας συμφωνίας που αναφέρονται στα άρθρα 1 και 11 της παρούσας συμφωνίας.

Στις περιπτώσεις αυτές, το κατάλληλο μέτρο κοινοποιείται πάραυτα στο άλλο μέρος. Εφόσον το ζητήσει το άλλο μέρος, πραγματοποιούνται διαβουλεύσεις, η διάρκεια των οποίων δεν υπερβαίνει τις 20 ημέρες. Το μέτρο τίθεται σε ισχύ μετά την παρέλευση της εν λόγω περιόδου.

3. Κατά την επιλογή των κατάλληλων μέτρων, δίδεται προτεραιότητα στα μέτρα τα οποία διαταράσσουν λιγότερο τη λειτουργία της παρούσας συμφωνίας και είναι αναλογικά προς τη φύση και τη βαρύτητα της παραβίασης. Τα εν λόγω μέτρα κοινοποιούνται πάραυτα στο Συμβούλιο Συνεργασίας και υπόκεινται σε άμεσες διαβουλεύσεις, κατά τη διάρκεια των οποίων κάθε μέρος έχει το δικαίωμα να άρει την επίμαχη παραβίαση.

ΑΡΘΡΟ 280

Πρόσβαση του κοινού σε επίσημα έγγραφα

Οι διατάξεις της παρούσας συμφωνίας δεν θίγουν την εφαρμογή των συναφών νομοθεσιών των μερών σχετικά με την πρόσβαση του κοινού σε επίσημα έγγραφα.

ΑΡΘΡΟ 281

Έναρξη ισχύος, προσωρινή εφαρμογή, διάρκεια και λήξη ισχύος

1. Η παρούσα συμφωνία τίθεται σε ισχύ την πρώτη ημέρα του δεύτερου μήνα μετά την ημερομηνία κατά την οποία τα μέρη κοινοποιούν στη Γενική Γραμματεία του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης διά της διπλωματικής οδού την περάτωση των απαιτούμενων για τον σκοπό αυτό διαδικασιών.
2. Ο τίτλος III (Εμπόριο και επιχειρήσεις), εκτός αν ορίζεται διαφορετικά σε αυτόν, εφαρμόζεται από την ημερομηνία έναρξης ισχύος που αναφέρεται στην παράγραφο 1, υπό την προϋπόθεση ότι η Δημοκρατία του Καζαχστάν έχει γίνει εν τω μεταξύ μέλος του ΠΟΕ. Σε περίπτωση που η Δημοκρατία του Καζαχστάν γίνει μέλος του ΠΟΕ μετά την ημερομηνία έναρξης ισχύος της παρούσας συμφωνίας, ο τίτλος III (Εμπόριο και επιχειρήσεις), εκτός αν ορίζεται διαφορετικά σε αυτόν, εφαρμόζεται από την ημερομηνία ένταξης της Δημοκρατίας του Καζαχστάν στον ΠΟΕ, εκτός εάν ορίζεται διαφορετικά στον τίτλο III.
3. Κατά παρέκκλιση των παραγράφων 1 και 2, η Ευρωπαϊκή Ένωση και η Δημοκρατία του Καζαχστάν δύνανται να εφαρμόσουν προσωρινά την παρούσα συμφωνία εξ ολοκλήρου ή εν μέρει, σύμφωνα με τις αντίστοιχες εσωτερικές διαδικασίες και νομοθεσίες τους κατά περίπτωση.

4. Η προσωρινή εφαρμογή της συμφωνίας ξεκινά την πρώτη ημέρα του πρώτου μήνα μετά την ημερομηνία κατά την οποία:
- α) η Ευρωπαϊκή Ένωση κοινοποιεί στη Δημοκρατία του Καζαχστάν την περάτωση των απαιτούμενων διαδικασιών, αναφέροντας, κατά περίπτωση, τα μέρη της παρούσας συμφωνίας που τίθενται προσωρινά σε εφαρμογή, και
 - β) η Δημοκρατία του Καζαχστάν κοινοποιεί στην Ευρωπαϊκή Ένωση την κύρωση της παρούσας συμφωνίας.
5. Ο τίτλος III («Εμπόριο και επιχειρήσεις»), εκτός εάν ορίζεται διαφορετικά σε αυτόν, εφαρμόζεται προσωρινά από την ημερομηνία προσωρινής εφαρμογής που αναφέρεται στην παράγραφο 4, υπό την προϋπόθεση ότι η Δημοκρατία του Καζαχστάν έχει γίνει εν τω μεταξύ μέλος του ΠΟΕ. Σε περίπτωση που η Δημοκρατία του Καζαχστάν γίνει μέλος του ΠΟΕ μετά την ημερομηνία προσωρινής εφαρμογής της παρούσας συμφωνίας αλλά πριν από την έναρξη ισχύος της, ο τίτλος III (Εμπόριο και επιχειρήσεις), εκτός αν ορίζεται διαφορετικά σε αυτόν, εφαρμόζεται προσωρινά από την ημερομηνία ένταξης της Δημοκρατίας του Καζαχστάν στον ΠΟΕ.

6. Για τους σκοπούς των συναφών διατάξεων της παρούσας συμφωνίας, συμπεριλαμβανομένων των παραρτημάτων και πρωτοκόλλων της, κάθε αναφορά των εν λόγω διατάξεων στην «ημερομηνία έναρξης ισχύος της παρούσας συμφωνίας» νοείται επίσης ως αναφορά στην «ημερομηνία από την οποία η παρούσα συμφωνία εφαρμόζεται προσωρινά», σύμφωνα με τις παραγράφους 4 και 5.

7. Με την έναρξη ισχύος της παρούσας συμφωνίας λήγει η συμφωνία εταιρικής σχέσης και συνεργασίας μεταξύ των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων και των κρατών μελών τους, αφενός, και της Δημοκρατίας του Καζαχστάν, αφετέρου, η οποία υπογράφηκε στις 23 Ιανουαρίου 1995 στις Βρυξέλλες και τέθηκε σε ισχύ την 1η Ιουλίου 1999.

Κατά την περίοδο προσωρινής εφαρμογής, στον βαθμό που οι διατάξεις της εταιρικής σχέσης και συνεργασίας μεταξύ των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων και των κρατών μελών τους, αφενός, και της Δημοκρατίας του Καζαχστάν, αφετέρου, η οποία υπογράφηκε στις 23 Ιανουαρίου 1995 στις Βρυξέλλες και τέθηκε σε ισχύ την 1η Ιουλίου 1999, δεν καλύπτονται από την προσωρινή εφαρμογή της παρούσας συμφωνίας, εξακολουθούν να εφαρμόζονται.

8. Η παρούσα συμφωνία αντικαθιστά τη συμφωνία που αναφέρεται στην παράγραφο 7. Κάθε παραπομπή στην εν λόγω συμφωνία σε όλες τις άλλες συμφωνίες μεταξύ των μερών νοείται ως παραπομπή στην παρούσα συμφωνία.

9. Η παρούσα συμφωνία συνάπτεται για αόριστο χρονικό διάστημα, με δυνατότητα καταγγελίας της κατόπιν γραπτής κοινοποίησεως ενός εκ των μερών διά της διπλωματικής οδού. Η καταγγελία της συμφωνίας αρχίζει να ισχύει έξι μήνες μετά την παραλαβή της κοινοποίησης ενός εκ των μερών σχετικά με την καταγγελία της παρούσας συμφωνίας. Η εν λόγω καταγγελία δεν θίγει υπό εξέλιξη προγράμματα τα οποία ξεκίνησαν στο πλαίσιο της παρούσας συμφωνίας πριν από την παραλαβή της κοινοποίησης.

10. Καθένα από τα μέρη δύναται να καταγγείλει την προσωρινή εφαρμογή της συμφωνίας με τη διαβίβαση γραπτής κοινοποίησης στο άλλο μέρος διά της διπλωματικής οδού. Η καταγγελία της προσωρινής εφαρμογής αρχίζει να ισχύει έξι μήνες μετά την παραλαβή της κοινοποίησης ενός εκ των μερών σχετικά με την καταγγελία της προσωρινής εφαρμογής της παρούσας συμφωνίας. Η εν λόγω καταγγελία δεν θίγει υπό εξέλιξη προγράμματα τα οποία ξεκίνησαν στο πλαίσιο της παρούσας συμφωνίας πριν από την παραλαβή της κοινοποίησης.

ΑΡΘΡΟ 282

Υφιστάμενες συμφωνίες μεταξύ των μερών σχετικά με συγκεκριμένους τομείς συνεργασίας που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής της παρούσας συμφωνίας θεωρούνται μέρος, αφενός, των συνολικών διμερών σχέσεων οι οποίες διέπονται από την παρούσα συμφωνία και, αφετέρου, του κοινού θεσμικού πλαισίου.

ΑΡΘΡΟ 283

1. Τα μέρη δύνανται, κατόπιν αμοιβαίας συναίνεσης, να τροποποιήσουν, να αναθεωρήσουν και να επεκτείνουν την παρούσα συμφωνία με σκοπό την εμβάθυνση της συνεργασίας τους.

2. Τα μέρη δύνανται να συμπληρώσουν την παρούσα συμφωνία συνάπτοντας μεταξύ τους ειδικές διεθνείς συμφωνίες σε οποιονδήποτε τομέα εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής της συμφωνίας. Οι εν λόγω ειδικές διεθνείς συμφωνίες μεταξύ των μερών αποτελούν αναπόσπαστο τμήμα των συνολικών διμερών σχέσεων που διέπονται από την παρούσα συμφωνία και συνιστούν μέρος κοινού θεσμικού πλαισίου.

ΑΡΘΡΟ 284

Παραρτήματα και πρωτόκολλα

Τα παραρτήματα και τα πρωτόκολλα της παρούσας συμφωνίας αποτελούν αναπόσπαστο μέρος της.

ΑΡΘΡΟ 285

Ορισμός των μερών

Για τους σκοπούς της παρούσας συμφωνίας, ο όρος «μέρη» αναφέρεται στην Ευρωπαϊκή Ένωση ή τα κράτη μέλη της, ή στην Ευρωπαϊκή Ένωση και τα κράτη μέλη της, σύμφωνα με τις αντίστοιχες αρμοδιότητές τους, αφενός, και στη Δημοκρατία του Καζαχστάν, αφετέρου.

ΑΡΘΡΟ 286

Εδαφική εφαρμογή

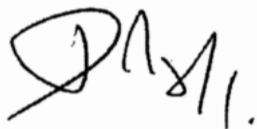
Η παρούσα συμφωνία εφαρμόζεται, αφενός, στα εδάφη στα οποία εφαρμόζονται η Συνθήκη για την Ευρωπαϊκή Ένωση και η Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης και υπό τους όρους που προβλέπονται στις Συνθήκες αυτές και, αφετέρου, στο έδαφος της Δημοκρατίας του Καζαχστάν.

ΑΡΘΡΟ 287

Αυθεντικά κείμενα

Η παρούσα συμφωνία συντάσσεται σε δύο αντίτυπα στην αγγλική, βουλγαρική, γαλλική, γερμανική, δανική, ελληνική, εσθονική, ισπανική, ιταλική, καζαχική, κροατική, λετονική, λιθουανική, μαλτέζικη, ολλανδική, ουγγρική, πολωνική, πορτογαλική, ρουμανική, ρωσική, σλοβακική, σλοβενική, σουηδική, τσεχική και φινλανδική γλώσσα. Τα κείμενα σε όλες τις προαναφερόμενες γλώσσες είναι εξίσου αυθεντικά.

ΣΕ ΠΙΣΤΩΣΗ ΤΩΝ ΑΝΩΤΕΡΩ, οι οι αντίστοιχοι εκπρόσωποι υπέγραψαν την παρούσα συμφωνία.

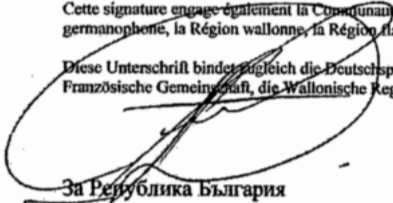

Voor het Koninkrijk België
Pour le Royaume de Belgique
Für das Königreich Belgien

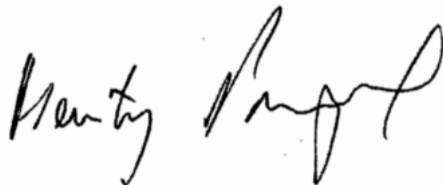
Deze handtekening verbindt eveneens de Vlaamse Gemeenschap, de Franse Gemeenschap, de Duitstalige Gemeenschap, het Vlaamse Gewest, het Waalse Gewest en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.

Cette signature engage également la Communauté française, la Communauté flamande, la Communauté germanophone, la Région wallonne, la Région flamande et la Région de Bruxelles-Capitale.

Diese Unterschrift bindet zugleich die Deutschsprachige Gemeinschaft, die Flämische Gemeinschaft, die Französische Gemeinschaft, die Wallonische Region, die Flämische Region und die Region Brüssel-Hauptstadt.

За Република България

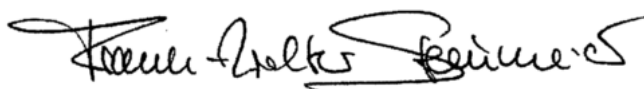

Za Českou republiku

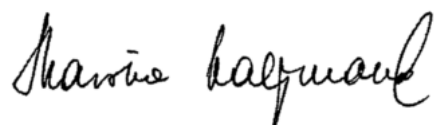

For Kongeriget Danmark

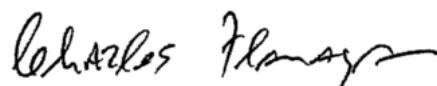
Für die Bundesrepublik Deutschland

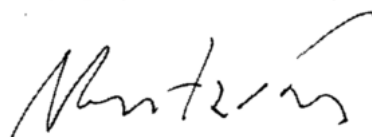
Eesti Vabariigi nimel

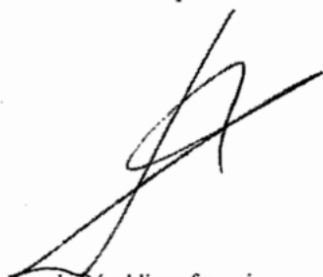
Thar cheann Na hÉireann
For Ireland

Για την Ελληνική Δημοκρατία

Por el Reino de España

A stylized, handwritten signature in black ink, consisting of several overlapping loops and a long horizontal stroke extending to the right.

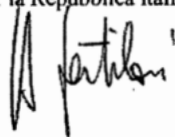
Pour la République française

A handwritten signature in black ink, featuring a series of connected, wavy horizontal strokes.

Za Republiku Hrvatsku

A handwritten signature in black ink, starting with a large, stylized 'M' followed by a series of loops and a long horizontal stroke.

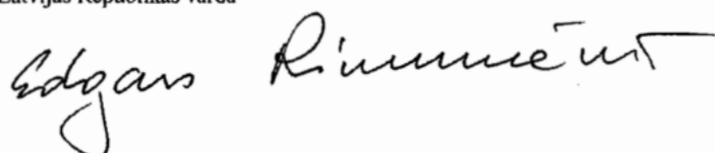
Per la Repubblica italiana

A handwritten signature in black ink, appearing to be 'A. Martelli' with a stylized 'A' and a long horizontal stroke.

Για την Κυπριακή Δημοκρατία

Latvijas Republikas vārdā –

Lietuvos Respublikos vardu

Pour le Grand-Duché de Luxembourg

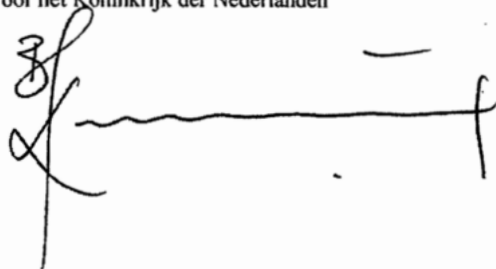
Magyarország részéről

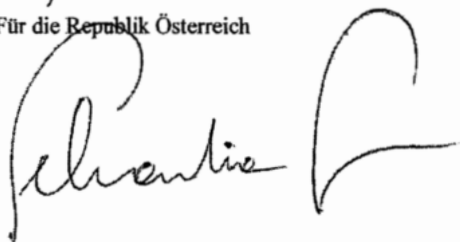
Għar-Repubblika ta' Malta

Voor het Koninkrijk der Nederlanden

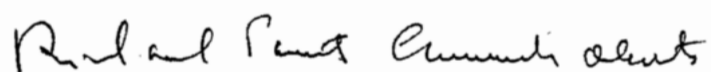
Für die Republik Österreich

W imieniu Rzeczypospolitej Polskiej

Pela República Portuguesa

Pentru România

Za Republiko Slovenijo

Za Slovenskú republiku

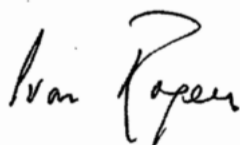
Suomen tasavallan puolesta
För Republiken Finland

För Konungariket Sverige

For the United Kingdom of Great Britain and Northern Ireland

Za Evropský svaz
Por la Unión Europea
Za Evropskou unii
For Den Europæiske Union
Für die Europäische Union
Euroopa Liidu nimel
Για την Ευρωπαϊκή Ένωση
For the European Union
Pour l'Union européenne
Za Europsku uniju
Per l'Unione europea
Eiropas Savienības vārdā –
Europos Sąjungos vardu
Az Európai Unió részéről
Għall-Unjoni Ewropea
Voor de Europese Unie
W imieniu Unii Europejskiej
Pela União Europeia
Pentru Uniunea Europeană
Za Európsku úniu
Za Evropsko unijo
Euroopan unionin puolesta
För Europeiska unionen

Қазақстан Республикасы үшін
За Республику Казахстан

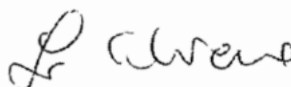

- * Предходният текст е заверено копие на оригинала, депозиран в архивите на Генералния секретариат на Съвета в Брюксел.
- * El texto que precede es copia certificada conforme del original depositado en los archivos de la Secretaría General del Consejo en Bruselas.
- Г Предchozi text je ověřeným opisem originálu uloženého v archivu generálního sekretariátu Rady v Bruselu.
- * Foranstående tekst er en bekræftet genpart af originaldokumentet deponeret i Rådets Generalsekretariats arkiver i Bruxelles.
- * Der vorstehende Text ist eine beglaubigte Abschrift des Originals, das im Archiv des Generalsekretariats des Rates in Brüssel hinterlegt ist.
- Eelnev tekst on tõestatud koopia originaalist, mis on antud hoiule nõukogu peasekretariaadi arhiivi Brüsselis.
- To ανωτέρω κείμενο είναι ακριβές αντίγραφο του πρωτοτύπου που είναι κατατεθειμένο στο αρχείο της Γενικής Γραμματείας του Συμβουλίου στις Βρυξέλλες.
- The preceding text is a certified true copy of the original deposited in the archives of the General Secretariat of the Council in Brussels.
- Le texte qui précède est une copie certifiée conforme à l'original déposé dans les archives du secrétariat général du Conseil à Bruxelles.
- Tekst koji prethodi potvrđena je kopija vjerna originalu položenom u arhivu Glavnog tajništva Vijeća u Bruxellesu.
- Il testo che precede è una copia certificata conforme all'originale depositato presso gli archivi del segretariato generale del Consiglio a Bruxelles.
- Šis teksts ir apliecināta kopija, kas atbilst oriģinālam, kurš deponēts Padomes Ģenerālsekretariāta arhīvā Briselē.
- Pirmiau pateiktas tekstas yra Tarybos generalinio sekretoriato archyvuose Briuselyje deponuoto originalo patvirtinta kopija.
- A fenti szöveg a Tanács Főtitkárságának brüsszeli irattárában letétbe helyezett eredeti példány hiteles másolata.
- It-test prečedenti huwa kopja ċertifikata vera tal-original iddepożitat fl-arkivji tas-Segretarjat Ġenerali tal-Kunsill fi Brussell.
- De voorgaande tekst is het voor eensluidend gewaarmerkt afschrift van het origineel, nedergelegd in de archieven van het secretariaat-generaal van de Raad te Brussel.
- Powyzszy tekst jest kopią poświadczoną za zgodność z oryginałem złożonym w archiwum Sekretariatu Generalnego Rady w Brukseli.
- O texto que precede é uma cópia autenticada do original depositado nos arquivos do Secretariado-Geral do Conselho em Bruxelas.
- Textul anterior constituie o copie certificată pentru conformitate a originalului depus în arhivele Secretariatului General al Consiliului la Bruxelles.
- Predchádzajúci text je overenou kópiou originálu, ktorý je uložený v archíve Ģenerálneho sekretariátu Rady v Bruseli.
- Zgornje besedilo je overjena verodostojna kopija izvirnika, ki je deponiran v arhivu generalnega sekretariata Sveta v Bruslju.
- Edellä oleva teksti on oikeaksi todistettu jäljennös Brysselissä olevan neuvoston pääsihteeristön arkistoon talletetusta alkuperäisestä tekstistä.
- Ovanstående text är en bestyrkt avskrift av det original som deponerats i rådets generalsekretariats arkiv i Bryssel.

Брюксел,
Bruselas,
Brusel,
Bruxelles, den
Brüssel, den
Brüssel,
Бρυξέλλες,
Brussels,
Bruxelles, le
Bruxelles, addi
Briselē,
Bruselis
Brüsszel,
Brussell,
Brussel,
Bruksela, dnia
Bruxelas, em
Bruxelles,
Brusel
Bruselj,
Bryssel,
Bryssel den

18 -01- 2016

За генералния секретар на Съвета на Европейския съюз
Por el Secretario General del Consejo de la Unión Europea
Za generálního tajemníka Rady Evropské unie
For Generalsekretæren for Rådet for Den Europæiske Union
Für den Generalsekretär des Rates der Europäischen Union
Euroopa Liidu Nõukogu peasekretäri nimel
Για τον Γενικό Γραμματέα του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης
For the Secretary-General of the Council of the European Union
Pour le Secrétaire Général du Conseil de l'Union européenne
Za glavnog tajnika Vijeća Europske unije
Per il Segretario Generale del Consiglio dell'Unione europea
Eiropas Savienības Padomes Ģenerālsekretāra vārdā –
Europos Sąjungos Tarybos generalinio sekretoriaus vardu
Az Európai Unió Tanácsának főtitkára nevében
Għas-Segretarju Ġenerali tal-Unjoni Ewropea
Voor de Secretaris-Generaal van de Raad van de Europese Unie
W imieniu Sekretarza Generalnego Rady Unii Europejskiej
Pelo Secretário-Geral do Conselho da União Europeia
Pentru Secretarul General al Consiliului Uniunii Europene
Za generálneho tajomníka Rady Európskej únie
Za generalnega sekretarja Sveta Evropske unije
Euroopan unionin neuvoston pääsihteerin puolesta
För generalsekreteraren för Europeiska unionens råd

L. SCHIAVO
Directeur Général

Άρθρο δεύτερο

Η ισχύς του παρόντος νόμου αρχίζει από τη δημοσίευσή του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως και της Συμφωνίας, που κυρώνεται, από την πλήρωση των προϋποθέσεων των παραγράφων 1 και 2 του άρθρου 281 αυτής.

Αθήνα,

2017

ΟΙ ΥΠΟΥΡΓΟΙ

1. ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ	2. ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ
ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ
3. ΨΗΦΙΑΚΗΣ
ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ,
ΤΗΛΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ
ΚΑΙ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ	4. ΕΘΝΙΚΗΣ
ΑΜΥΝΑΣ
5. ΠΑΙΔΕΙΑΣ,
ΕΡΕΥΝΑΣ ΚΑΙ
ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ	6. ΕΡΓΑΣΙΑΣ,
ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ
ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ
ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ
ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗΣ
7. ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ	8. ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ,
ΔΙΑΦΑΝΕΙΑΣ
ΚΑΙ ΑΝΘΡΩΠΙΝΩΝ
ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ
9. ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ	10. ΥΓΕΙΑΣ
11. ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗΣ
ΑΝΑΣΥΓΚΡΟΤΗΣΗΣ	12. ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ
ΚΑΙ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
13. ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ
ΚΑΙ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ	14. ΥΠΟΔΟΜΩΝ
ΚΑΙ ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ
15. ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΤΙΚΗΣ
ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ	16. ΝΑΥΤΙΛΙΑΣ
ΚΑΙ ΝΗΣΙΩΤΙΚΗΣ
ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ
17. ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ
ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ
ΚΑΙ ΤΡΟΦΙΜΩΝ	18. ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ
19. Ο ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΗΣ
ΥΠΟΥΡΓΟΣ
ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ	20. Ο ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΗΣ
ΥΠΟΥΡΓΟΣ
ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ
ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ
21. Ο ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΗΣ
ΥΠΟΥΡΓΟΣ
ΕΘΝΙΚΗΣ
ΑΜΥΝΑΣ	22. Ο ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΗΣ
ΥΠΟΥΡΓΟΣ
ΠΑΙΔΕΙΑΣ,
ΕΡΕΥΝΑΣ ΚΑΙ
ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ

23. Η ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΡΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΟΣ
ΕΡΓΑΣΙΑΣ,
ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ
ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ
ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ
ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗΣ	24. Η ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΡΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΟΣ
ΕΡΓΑΣΙΑΣ,
ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ
ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ
ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ
ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗΣ
25. Ο ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΗΣ
ΥΠΟΥΡΓΟΣ
ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ	26. Ο ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΗΣ
ΥΠΟΥΡΓΟΣ
ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ,
ΔΙΑΦΑΝΕΙΑΣ
ΚΑΙ ΑΝΘΡΩΠΙΝΩΝ
ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ
27. Ο ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΗΣ
ΥΠΟΥΡΓΟΣ
ΥΓΕΙΑΣ	28. Ο ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΗΣ
ΥΠΟΥΡΓΟΣ
ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ
ΚΑΙ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ
29. Ο ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΗΣ
ΥΠΟΥΡΓΟΣ
ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ
ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ
ΚΑΙ ΤΡΟΦΙΜΩΝ	30. Ο ΥΦΥΠΟΥΡΓΟΣ
ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ
	31. Ο ΥΦΥΠΟΥΡΓΟΣ
ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ
ΚΑΙ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ»

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Βαρεμένος): Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, παρακαλώ το Σώμα να εξουσιοδοτήσει το Προεδρείο για την υπ' ευθύνη του επικύρωση των Πρακτικών ως προς την ψήφιση στο σύνολο του παραπάνω νομοσχεδίου.

ΟΛΟΙ ΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ: Μάλιστα, μάλιστα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Βαρεμένος): Συνεπώς το Σώμα παρέσχε τη ζητηθείσα εξουσιοδότηση.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, δέχεστε στο σημείο αυτό να λύσουμε τη συνεδρίαση;

ΟΛΟΙ ΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ: Μάλιστα, μάλιστα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Βαρεμένος): Με τη συναίνεση του Σώματος και ώρα 10.44' λύεται η συνεδρίαση για σήμερα Τετάρτη 8 Νοεμβρίου 2017 και ώρα 13.00' με αντικείμενο εργασιών του Σώματος: νομοθετική εργασία, μόνη συζήτηση και ψήφιση επί της αρχής, των άρθρων και του συνόλου του σχεδίου νόμου του Υπουργείου Οικονομίας και Ανάπτυξης: «Άσκηση υπαίθριων εμπορικών δραστηριοτήτων, εκσυγχρονισμός της επιμελητηριακής νομοθεσίας και άλλες διατάξεις» σύμφωνα με την ημερήσια διάταξη που έχει διανεμηθεί.

ΟΙ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΣ